

ganj

Çocuk

Kendin Olma Özgürlüğü

OSHO

Türkçesi: Sangeet

Eserin Özgün Adı: *Children Freedom to be Yourself*

TeMHakkı

© 1996 Osho International Foundation, İsviçre, www.osho.com

© 2006 O W O Basım Yayın ve Tanıtım Hiz. San. Tic. Ltd. Şti.

Bu kitabın Türkçe yayın hakları

O W O Basım Yayın ve Tan. Hiz. San. Tic. Ltd. Şti.'ne aittir.

Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar haricinde

yayıncının izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Bu kitaptaki içerik Osho'nun otuz yıllık bir zaman süresince dinleyiciler önünde yaptığı çeşitli canlı konuşmalardan seçilmiş bir derlemedir. Osho'nun yapmış olduğu tüm bu konuşmalar kitap olarak basılmıştır ve ayrıca (diğer dillerde) ses kaydı olarak da sunulmaktadır. Ses kayıtları ve tüm yazılı metin arşivi online olarak www.osho.com adresindeki Osho Kütüphanesinde bulunabilir.

OSHO, Osho International Foundation un tescilli markasıdır ve Osho International Foundation'un izniyle bu kitapta kullanılmıştır.

Daha fazla bilgi için: www.osho.com

Çeşitli dillerde sunulan bu kapsamlı web sitesi aracılığıyla meditasyon beldesinde online gezinti yapabilir, ulaşım bilgilerini bulabilir, kitap ve kasetler hakkında bilgi alabilir, dünya çapındaki

Osho bilgi merkezlerine ulaşabilir ve

Osho'nun konuşmalarından seçmeler dinleyebilirsiniz.

Osho International - New York

E-posta: oshointernational@oshointernational.com

www.osho.com/oshointernational

Çeviren: Sangeet

Editör: Neslihan Şemsiyeci

Yayına Hazırlayan: Neslihan Şemsiyeci

Kapak Resmi: Çağla Turgul

İç Tasarım: Girişim Dizgi / (0-212) 513 28 29

Basım: Kitap Matbaacılık / (0-212) 501 46 36

ISBN: 975-8817-21-3

O W O

Basım Yayın ve Tan. Hiz. San. Tic. Ltd. Şti.

Sangül Sokak No: 12/1 Caddebostan - İstanbul

Tel : (0-216) 385 94 42 • Faks: (0-216) 385 94 42

e-mail: kitap@ganjkitap.com • web: www.ganjkitap.com

İÇİNDEKİLER

Çocuğun Nitelikleri.....	5
Neşeli Olmak.....	6
Zekâ.....	8
Masumiyet.....	13
Hamilelik, Doğum ve Bebeklik.....	25
Çocuğu Sevmek ve Doyurmak.....	41
Çocuğun Ağlamasına İzin Vermek.....	48
Tuvalet Eğitimi.....	49
Çocuk Hasta Olduğunda.....	50
Seksin Üç Aşaması.....	52
Koşullanma.....	57
Yeni Çocuğa Anne Babalık Etmek.....	82
Hayatın Yedi Yıllık Döngüleri.....	98
Atın Babalar İçin Tavsiye.....	117
Gençler.....	157
Eğitim.....	193
Beş Boyutlu Eğitim.....	217
Anne Babayla Barışmak.....	257
Meditasyon.....	281

Meditasyonlar.....	295
Gibberish Meditasyonu.....	295
Yeniden Doğuş.....	297
Anne Karnına Geri Dönmek.....	298
Anne Karnınının Sessizliğini Hisset.....	299
Negatiften Pozitive Geçmek.....	300
Kahkaha Meditasyonu.....	302
Yüzdeki Gerginliği Serbest Bırakmak	303
Kafadan Kalbe Geçmek.....	304
Gevşeme.....	305
On İki Yaşına Kadar Çocuklar İçin	
Meditasyon.....	307
On İki Yaşından Büyük Çocuklar İçin	
Meditasyon.....	308
Kavuşulan Cennet.....	309
Yazar Hakkında.....	317
Meditasyon Merkezi.....	319

Çocuğun Nitelikleri

Zeki insanların tüm hayatları boyunca aklından çıkaramadığı şey, çocuğun deneyimleridir. Onu yeniden isterler; aynı masumiyet, aynı güzellik, aynı merak. O şimdi çok uzaktaki bir yankıdır; onu sanki rüyada görmüşsün gibi gelir.

Ancak dinin tümü, çocuklukta yaşanan hayretin, hakikatin, hayatın içindeki güzel dans deneyiminin akıldan çıkmamasından doğmuştur. Kuşların şarkılarında, gökkuşağının renklerinde, çiçeklerin taze kokularında çocuk, varlığının derinliklerinde kaybetmiş olduğu bir cenneti hatırlamaya devam eder.

Dünyadaki tüm dinlerin bir zamanlar insanların cennette yaşadığı, bir şekilde, bir nedenle cennetten kovulmuş olduğu hikâyesindeki bu fikre sahip olması

*Boyun eğen çocuk,
anne babası
tarafından,
öğretmenleri
tarafından,
herkes tarafından
övülür ve
eğlenen çocuk
eleştirilir.*

ÇOCUK

rastlantı değildir. Onlar farklı öyküler, farklı mesellerdir ama tek bir basit gerçeği vurgular: Bu öyküler insanın cennette doğduğu ve bunu yitirdiğini şairane bir şekilde anlatır. Zeki olmayanlar, geri zekâlılar onu tamamen unutur. Ancak zeki, duyarlı, yaratıcı olanlar bir zamanlar bildikleri ve artık silik bir anı olan, kendileriyle birlikte kalmış, muazzam cennet tarafından hiç rahat bırakılmazlar. Onlar yeniden onu aramaya başlar.

Cennet arayışı senin çocukluğunu yeniden aramandır. Elbette bedeninin artık bir çocuğun bedeni olmayacaktır ama bilincin bir çocuğunki kadar saf bir bilinç olabilir. Tüm mistik yolun sırrı budur: Seni yeniden bir çocuk yapmaktır; masum, hiçbir bilgi tarafından kirletilmemiş yapmak; seni hiçbir şey bilmeyen, hâlâ gizemi yok edilemez hale getirmek; derin bir hayret ve gizem duygusu içerisinde çevrendeki her şeyin farkında yapmak.

Neşeli Olmak

Kimse çocuklarının dans etmesine, şarkı söylemesine, bağırmasına ve zıplamasına izin vermez. Önemsiz nedenler yüzünden —belki bir şey kırılabilir, eğer yağmurda dışarı fırlarlarsa elbiseleri ıslanabilir— bu küçük şeyler için muhteşem bir manevi nitelik, neşe tamamıyla yok edilir.

Boyun eğen çocuk, anne babası tarafından, öğretmenleri tarafından, herkes tarafından övülür ve eğlenen çocuk eleştirilir. Onun muzipliği belki tamamen za-

rarsız olabilir ama o eleştirilir çünkü potansiyel olarak bir başkaldırı tehlikesi vardır. Şayet çocuk muzip olma özgürlüğüne tamamiyle sahip olarak büyümeye devam ederse, o bir asiye dönüşecektir. O kolaylıkla köleleştirilemez; insanları yok etmek için ya da kendisini yok etmek için kolaylıkla orduya alınamayacaktır.

*Cennet arayışı
senin çocukluğunu
yeniden aramandır.
Elbette bedenini
artık bir çocuğun
bedeni olmayacaktır
ama bilincin
bir çocuğunki kadar
saf bir bilinç olabilir.*

Asi çocuk asi bir gence dönüşecektir. O zaman ona evliliği dayatamazsın; o zaman ona belirli bir işi dayatamazsın; o zaman çocuğa anne babasının yerine getirilmemiş arzularını ve özlemlerini yerine getirmesi için dayatma yapamazsın. Asi genç kendi yolundan gidecektir. O hayatını en derindeki kendi arzularına göre yaşayacaktır; başka birisinin ideallerine göre değil.

Tüm bu nedenler için muziplik bastırılır, en başından ezilir. Senin doğana asla söz hakkı verilmez. Yavaş, yavaş kendi içinde ölü bir çocuk taşımaya başlarsın, içindeki bu ölü çocuk senin espri anlayışını yok eder: Tüm kalbinle gülemezsin, oynayamazsın, hayatın küçük şeylerinden keyif alamazsın. O kadar ciddileşirsin ki hayatın genişlemektense büzüşmeye başlar.

Hayat her an kıymetli bir yaratıcılık olmalı. Ne yarattığın önemli değildir —deniz kıyısında kumdan bir kale olabilir— amayıptığın şey ne olursa olsun senin neşenden ve coşkundan çıkmalıdır.

Zekâ

*Zekâ elde edilen
bir şey değildir,
o doğuştandır,
o öze aittir,
o hayatın
yapıtışıdır.*

Zekâ. elde edilen bir şey değildir, o doğuştandır, o öze aittir, o hayatın yapıtıdır. Sadece çocuklar zeki değildir, hayvanlar kendi tarzında zekidir, ağaçlar kendi tarzında zekidir. Elbette onların ihtiyaçları farklı olduğundan değişik

türde zekâlara sahiptirler ama şu artık kabul edilmiş bir gerçektir ki yaşayan her şey zekidir. Hayat zekâ olmadan var olamaz; canlı olmak ve zeki olmak eş anlamlıdır.

Ancak insan sadece zeki değil aynı zamanda zekâsının da farkında olması gibi basit bir neden yüzünden bir çıkmazdadır. Bu insanın ayrıcalığı, gururu, imtiyazıdır, ona has bir şeydir. Ancak bu onun kolaylıkla ıstırabına dönüşebilir. İnsan zeki olduğunun bilincindedir; bu bilinç kendi sorunlarını yaratır. İlk problem bunun egoyu yaratmasıdır.

Ego insanlar dışında hiçbir yerde var olmaz ve ego çocuk büyüdükçe büyümeye başlar. Anne babalar, okullar, kolejler, üniversiteler, onların hepsi egonun güçlenmesine yardım ederler. Bunun basit bir nedeni vardır: İnsan yüzyıllardır hayatta kalmak için mücadele etmek zorundaydı ve sadece güçlü egoların yaşam mücadelesinde hayatta kalabileceği fikri sabidendi, derin bir bilinçaltı koşullanması haline geldi. Hayat sade-

ÇOCUĞUN NİTELİKLERİ

ce bir hayatta kalma mücadelesine dönüşmüştür. Ve bilim adamları bunu, en uyumlu olanın hayatta kaldığı teorisi ile daha da ikna edici hale getirmişlerdir. Bu nedenle biz her çocuğun giderek daha güçlü bir ego sahibi olmasına yardım ederiz ve sorunların başladığı noktada da burasıdır.

Ego güçlendikçe zekâyı kaim, karanlık bir katman olarak çevrelemeye başlar. Zekâ ışıktır, ego karanlıktır. Zekâ çok narindir, ego çok serttir

*Zekâ ışıktır,
ego karanlıktır.
Zekâ çok narindir,
ego çok serttir.*

Zekâ. bir çiçek gibidir, ego bir taş gibidir. Ve şayet hayatta kalmak istiyorsan sana —sözde bilenler— taş gibi olmak zorundasın, güçlü olmak zorundasın, kırılman olmamalısın derler. Senin bir kale haline, kapalı bir kale haline gelmen gereklidir, böylelikle dışardan sana saldırılamaz. Sana nüfuz edilemez hale gelmelisin.

Fakat o zaman kapanırsın. O zaman zekân düşünlüğünde ölmeye başlarsın çünkü zekânın açık gökyüzüne, rüzgâra, havaya, güneşe gelişmek, genişlemek, çiçek açmak için ihtiyacı vardır. Yaşamayı için onun devamlı bir akışa ihtiyacı vardır; eğer o durağanlaşırsa yavaş yavaş ölü bir şey haline gelir.

Biz çocukların zeki kalmasına izin vermeyiz. İlk şey eğer onlar zeki olursa kırılman olacaklar, hassas olacaklar, açık olacaklar. Eğer onlar zeki olursa toplumdaki, devletteki, kilisedeki, eğitim sistemindeki pek çok yanlışlığı görebilecekler. Onlar asi olacak. Onlar bireyler olacak; onlar kolaylıkla güdülenmeyecek. On-

ÇOCUK

lan ezebilirsin ama onları esir alamazsın. Onları yok edebilirsin ama onları boyun eğmeye zorlayamazsın.

Bir anlamda zekâ çok yumuşaktır, bir gül gibidir, diğer bir anlamda ise onun kendine ait gücü vardır. Bu güç incedir, kaba değildir. Bu güç başkaldırının gücüdür, boyun eğmeme tavrının gücüdür. Kişi ruhunu satmaya razı değildir.

Küçük çocukları izle ve o zaman bana sormayacaksın; onların zekâsını göreceksin. Evet, onlar bilgi sahibi değildir. Eğer onların bilgi sahibi olmasını istersen o zaman onların zeki olmadığını düşüneceksin. Şayet onlara bilgiye dayalı sorular sorarsan, o zaman onlar zeki gözükmeyecek. Fakat onlara bilgiyle hiç alakası olmayan, ani yanıtlar gerektiren gerçek sorular sor ve bak: Onlar senden çok daha zekidirler. Elbette egon bunu kabul etmene izin vermeyecektir ama şayet bunu kabul edebilirsen bu sana muazzam bir şekilde yardımcı olacak. Bu sana yardım edecek, bu senin çocuklarına yardım edecek çünkü şayet onların zekâsını görebilirden onlardan pek çok şey öğrenebilirsin.

Toplum senin zekânı mahvetmiş bile olsa onu tamamen yok edemez; sadece onu pek çok bilgi katmanı ile örter.

Ve meditasyonun tüm işlevi budur: Seni kendi içine daha derinlere götürmek. O, kendi zekânın yeraltında kalan su kaynağını bulacağın noktaya kadar kazdığın, kendi zekânın çağlayanını keşfedene kadar ilerleyeceğin bir yöntemdir. Çocuğunu yeniden keşfettiğin zaman, yalnızca o zaman yeniden ve yeniden ço-

ÇOCUĞUN NİTELİKLERİ

cukların gerçekten zeki olduğunu vurgularken ne demek istediğimi anlayacaksın.

Annesi küçük Pedro'yu bir partiye götürmek için hazırlıyordu. Saçını taramayı bitirdiğinde gömlek yakasını düzeltti ve "Artık git oğlum. İyi vakit geçir...ve uslu dur!" dedi.

"Hadi anne!" dedi Pedro. "Lütfen ben ayrılmadan önce hangisinin olacağına karar ver!"

Arılayabildin mi? Anne, "İyi vakit geçir ve uslu dur" diyordu. Şimdi, bu ikisi birlikte yapılamaz. Ve çocuğun yanıtı son derece önemlidir. "Lütfen ben ayrılmadan önce hangisinin olacağına karar ver! Eğer iyi vakit geçirmeme izin verirsen o zaman uslu olamam; eğer uslu olmamı istersen o zaman iyi vakit geçiremem" diyor. Çocuk çatışmayı çok net görebilir; bu anne için çok görülebilir olmayabilir.

Yoldan geçen birisi bir çocuğa, "Evlat, saatin kaç olduğunu bana söyleyebilir misin?" diye sorar.

"Evet, elbette," diye yanıtlar çocuk, "Ama niye buna ihtiyacınız var ki? O sürekli değişip durur!"

Okulun önüne yeni bir trafik işareti konulmuştu. Üzerinde şöyle yazıyordu: "Yavaş sürün. Bir öğrenciyi ezmeyin."

Ertesi gün bunun altına çocuksu bir el yazısı ile şöyle yazılmıştı: "Öğretmeni bekleyin!"

ÇOCUK

Küçük Pierino yüzünde büyük bir gülümseme ile okuldan eve döner.

"Ah! Canım çok mutlu gözükyorsun. Okuldan hoşlanıyorsun demek ki, öyle değil mi?"

"Saçmalama Anne," diye yanıtlar çocuk. "Gitmekle, geri gelmeyi karıştırmayalım."

Küçük çocuk okula yavaşça yürüyerek giderken dua eder: "Sevgili Tanrım, lütfen okula geç kalmama izin verme. Yalvarıyorum sana Tanrım, okula zamanında varmama izin ver..."

O an bir muz kabuğuna basıp, birkaç metre kayar. Kendisini toparlayıp, canı sikkın bir şekilde göğe bakar ve "Tamam, tamam Tanrım, itmene gerek yok," der.

Genç öğretmen kara tahtaya şöyle yazar: "Bütün yaz boyunca hiç eğlenmedim" sonra çocuklara sorar: "Bu cümlede yanlış olan şey nedir ve onu düzeltmem için ne yapmam lazım?"

Küçük Ernie, arka taraftan bağıırır: "Bir erkek ar, kadaş bul."

Küçük çocuğa bir psikolog test uyguluyordu. "Büyüyünce ne yapmak istiyorsun?"

"Bir doktor, ya da bir ressam ya da bir pencere temizleyicisi olmak istiyorum" diye yanıtlar çocuk. Kafası karışmış bir şekilde psikolog sorar, "Fakat...pek net değilsin değil mi?"

ÇOCUĞUN NİTELİKLERİ

"Niçin olmasın ki? Son derece netim. Çıplak kadın görmek istiyorum."

Akşam yemeğinden sonra babası oğullarına oturma odasında öyküler anlatıyordu. "Büyük büyük baltam Rosalar'a karşı savaşmıştı, amcam Kaiser'e karşı savaşmıştı, dedem İspanya savaşında Cumhuriyetçiler'e karşı savaştı ve babam İkinci Dünya Savaşı'nda Almanlara karşı savaştı."

En küçük oğlan buna şöyle biryanıt verdi: "Kahretsin! Bu ailenin nesi var? Hiç kimse ile geçinemezler mi?"

Masumiyet

Küçük çocuklar masumdur; fakat onlar bunu kazanmamışlardır, o doğaldır. Onlar aslında cahildir fakat onların cehaleti, sözde öğrenmekten daha iyidir çünkü bilmiş kişi basitçe cehaletini sözcüklerle, teorilerle, ideolojilerle, felsefelerle, dogmalarla, inançlarla gizler. O cehaletini gizlemeye çalışıyor ama onu birazcık kazı ve içerde karanlıktan başka hiçbir şey, cehaletten başka hiçbir şey bulamayacaksın.

Bir çocuk bilmiş bir kişiden çok daha iyi bir haldedir çünkü onlar her şeyi görebilir. Onlar cahil de olsalar, spontanedirler, onlar cahil de olsalar onların kavrayışları muazzam bir değere sahiptir.

Hıçkırık tutmuş küçük bir çocuk ağlayarak, "Anne, içeriye doğru hapşırıyorum" dedi.

ÇOCUK

Küçük bir çocuk psikologun ofisine çok geveze olan annesi tarafından götürülmüştü. Psikolog küçük adamı inceledi ve sorulara çok zor bir şekilde dikkatini verebildiğini görüp şaşırıldı.

Psikolog ona, "Duymakla ilgili bir sorunun mu var?" diye sordu. "Hayır" diye yanıtladı ufaklık. "Dinlemekle ilgili bir sorunum var."

Kavrayışı görebiliyor musun? Dinlemek ve duymak tamamiyle farklıdır. Çocuk şöyle diyor: "Duymakla ilgili bir zorluk yaşamıyorum ama dinlemekten bıktım. Duymak zorundasım —geveze anne oradadır— ama dinlemekle ilgili sorunum var. Dikkatimi veremiyorum."

Anne ve onun gevezeliği çocuktaki kıymetli bir şeyi mahvetmiştir: Onun dikkati. O son derece sıkılmıştır.

ikinci sınıf öğretmeni, çocukları aritmetik problemi üzerinde uğraşmaları için tahtaya kaldırmıştı. Ufaklığın biri, "Tebeşirsizim" dedi.

"Bu doğru değil" dedi öğretmen. "Bunu doğru şekilde söylemenin yöntemi şudur: Benim hiç tebeşirim yok, senin hiç tebeşirin yok, bizim hiç tebeşirimiz yok, onların hiç tebeşirleri yok' şimdi anlaşıldı mı?"

"Hayır" dedi küçük oğlan. "Tüm bu tebeşirlere ne oldu?"

Papazın ergen kızı danstan döndüğünde saat sabahın üçünü gösteriyordu. Papaz ve karısı kızı bekle-

inekteydiler ve kız ön kapıya geldiğinde, babası ona hor görür şekilde, "Günaydın Şeytan'ın çocuğu" dedi. Herhangi bir çocuğun yapması gerektiği gibi tatlı bir şekilde konuşan kız, "Günaydın Baba" dedi.

Öğretmen çıkarma yapmayı öğretmeye çalışıyordu, "Şimdi Hugh," dedi "eğer baban haftada 180 dolar kazansaydı ve 6 dolarını sigorta için, 10.8 dolarını sosyal güvenlik için ve 24 dolarını vergiler için kesse-lerdi ve sonra da kalanı annene verseydi annene ne kalırdı?"

"Bir kalp krizi "dedi çocuk.

Akşam yemeği bitmişti, baba ve dokuz yaşındaki oğlu oturma odasında televizyon seyrediyordu. Anne ve kızı mutfakta bulaşık yıkıyordu. Ansızın baba ve oğul, mutfakta bir şeylerin kırılmasından çıkan berbat bir ses duydular. Şaşkın bir şekilde bir an beklediler ama bir ses duymadılar.

"Tabağı kıran Annemdi" dedi çocuk.

"Nereden biliyorsun diye?" sordu babası.

"Çünkü hiç dırdır etmiyor" diye yanıtladı oğlan.

Mutfaktan kırılmış bir bardak ya da kırılmış bir porselenin sesi geldi.

"Willy, Tanrı aşkına mutfakta ne yapıyorsun? "diye bağırdı oturma odasından annesi.

"Hiç, zaten yaptım!" dedi Willy.

ÇOCUK

New England bölgesinde çalışan bir satıcı, Kaliforniya'ya gönderiliyordu. Haftalardır evdeki belli başlı konuşma mevzusu buydu.

Ta sınımadan önceki gece, beş yaşındaki kızı dua ederken şöyle dedi: "Ve Tanrım, artık sana sonsuza dek elveda demem gerekiyor çünkü yarın Kaliforniya'ya taşınıyoruz!"

***Bir çocuk olarak kendi saflığınızı korumayı ve
etraftaki yetişkinler tarafından sindirilmeye
izin vermemeyi nasıl başardınız?
Bu cesareti nereden edindiniz?***

Masumiyet, cesaret ve saflığın her ikisidir. Şayet masumsan cesarete ihtiyacın yoktur. Saflığa da ihtiyaç yoktur çünkü masumiyetten daha saf, kristal netliğinde başka hiçbir şey olamaz. Yani tüm mesele kişinin masumiyetini nasd koruyacağıdır. Masumiyet elde edilecek bir şey değildir. O öğrenilecek bir şey değildir. O yetenek gibi bir şey değildir: Resim, müzik, heykel; bu

şeyler gibi değildir. Daha çok nefes almak gibidir, birlikte dünyaya geldiğin bir şeydir.

***Masumiyet,
herkesin doğasıdır.
Hiç kimse masum
olmadan doğmaz.
Nasıl bir kimse
masum olmadan
doğabilir?***

Masumiyet herkesin doğasıdır. Hiç kimse masum olmadan doğmaz. Nasıl bir kimse masum olmadan doğabilir? Doğum, dünyaya bir *tabula rasa* olarak, üzerine hiçbir şey

ÇOCUĞUN NİTELİKLERİ

yazılmadan gelmişsin demektir. Yalnızca geleceğin var, geçmiş yok. Masumiyetin anlamı budur. Bu nedenle öncelikli olarak masumiyetin ne anlamlara geldiğini anlamaya çalış.

ilk olarak geçmiş yok, sadece gelecek. Dünyaya masum bir izleyici ile birlikte geldin. Herkes aynı şekilde gelir, aynı bilinç niteliğiyle.

Soru şudur; biç kimsenin masumiyetimi, saflığımı bozmamasını nasıl sağladım, bu cesarete nereden sahip oldum? Yetişkinler ve onların dünyası tarafından nasıl aşağılanmamayı başardım?

Ben hiçbir şey yapmadım, o nedenle nasd sorusunun bir anlamı yok. Bu sadece oldu, bu yüzden ben bunu üzerime alamam.

Muhtemelen bu herkesin başına gelir ama sen başka şeylerle ilgilenirsin. Sen yetişkin dünyası ile pazarlık yapmaya başlarsın. Onların sana verebilecek pek çok şeyi vardır. Seninse verebileceğin tek bir şey vardır ve o da kendine saygındır, dürüstlüğündür.

Senin fazla bir şeyin yok, tek bir şey; onu istediğin şekilde adlandırabilirsin: Masumiyet, zekâ, özgünlük, sadece tek bir şeyin var.

Ve çocuk doğal olarak etrafından gördüğü her şey ile son derece ilgilidir. O sürekli olarak şuna sahip olmayı, buna sahip olmayı istiyor; bu insan doğasının bir parçasıdır. Eğer küçük bir çocuğa bakarsan; yeni doğmuş bir çocuğa bile baktığında bir şeylere tutunmaya başladığını görebilirsin; elleri bir şey bulmaya çalışıyor. Yolculuğa başlamıştır.

ÇOCUK

*Senin
fazla bir şeyin yok,
tek bir şey;
onu istediğin şekilde
adlandırabilirsin.*

*Masumiyet,
zekâ, özgünlük, sadece
tek bir şeyin var.*

Yolculukta kendisini kaybedecek çünkü bu dünyada bedelini ödemedi hiçbir şeyi sahip olamazsın. Ve zavallı çocuk verdiği şeyin ne kadar kıymetli olduğunu anlayamaz. O kadar ki, tüm dünya bir tarafta olsa ve onun bütünlüğü de diğer tarafta olsa, o zaman bile bütünlüğü daha ağırdır daha kıymetlidir. Çocuğun bunu bilme olasılığı yoktur. Sorun budur çünkü o sahip olduğu şeye basitçe sahiptir. O bunu kanıksamıştır.

Bana masumiyetimi ve saflığımı nasıl kaybetmeyi başardığımı soruyorsun. Ben hiçbir şey yapmadım; sadece basitçe, en başından beri... Ben yalnız bir çocuktum çünkü anneannem ve dedem tarafından yetiştirildim. Annem ve babamla birlikte değilim. Bu iki yaşlı insan yalnızlardı ve onlar son günlerinin neşesi olacak bir çocuk istediler. Annem ve babam onlarla hemfikir oldu: Ben onların en büyük çocuğuydum, ilk doğan bendim; beni gönderdiler. Çocukluğumun ilk yıllarında babamın ailesi ile hiç ilişki kurduğumu hatırlamıyorum. Bu iki adamla —dedem ve gerçekten güzel bir adam olan onun yaşlı hizmetçisi— ve yaşlı anneannem...bu üç insan. Ve boşluk çok büyüktü...ben kesinlikle tek basmaydım. Arkadaşım yoktu, arkadaşlık olamazdı. Onlar bana karşı mümkün olduğunca çok arkadaşça davranmaya çalıştılar ama bu mümkün değildi.

ÇOCUĞUN NİTELİKLERİ

Tek başıma kalmıştım. Onlara bazı şeyleri söyleyemedim. Başka hiç kimse yoktu çünkü ailemin en zengini olduğu küçük bir köydü. Ve o, hepsi iki yüz kişiden fazla olmayan o kadar küçük bir köydü ve o kadar yoksullardı ki anneannem ve dedem köyün çocukları ile kaynaşmama izin vermezlerdi. Onlar kirliydi ve elbette onlar neredeyse dilenciydi. Yani arkadaş sahibi olmanın hiçbir yolu yoktu. Bu muazzam bir etki yarattı. Tüm yaşamım boyunca hiç arkadaş olmadım, arkadaşım olarak kimseyi tanımadım. Evet, tanışıklıklarım oldu.

Bu ilk, erken yaşlarda o kadar yalnızdım ki bundan hoşlanmaya başladım; ve o gerçekten bir coşkidur. Yani bu benim için bir lanet değildi, onun bir rahmet olduğu kanıtlandı. Ondan hoşlanmaya başladım ve kendi kendime yeterli olduğumu hissetmeye başladım; hiç kimseye bağımlı değildim. Hiçbir zaman, çocukluğumdan itibaren oynamak için hiçbir yol olmadığı, oynayacak hiç kimse olmadığı gibi basit nedenlerle hiç oyunlarla ilgilenmedim. Hâlâ bu erken yaşlarda sadece otururken kendimi görebiliyorum.

Hemen bir gölün önündeki güzel bir yerde, evimiz vardı. Kilometrelerce uzakta, göl... Ve o, o kadar güzel ve o kadar sessizdi ki. Sadece arada sırada beyaz turnaların uçarken oluşturduğu bir çizgi görürsün ya da aşk şarkıları söylerler ve huzur bozulur; aksi takdirde orası meditasyon için tamamıyla doğru yerdir. Ve onlar huzuru bozduğunda —bir kuşun aşk çağrısı— onun çağrısından sonra huzur derinleşirdi, daha derin olurdu.

ÇOCUK

Göl, nilüferlerle doluydu ve saatler boyunca kendi başıma öylesine mutlu bir şekilde otururdum ki sanki dünya umurumda değildi: Nilüferler, beyaz turnalar, sessizlik.

*Daha iyi bir dünyada
her aile çocuklarından
öğren ecektir.
Onlara öğretmek için
çok acele ediyorsun.
Öyle görünüyor ki
hiç kimse onlardan
öğrenmiyor ve onların
ne kadar çok
öğretecek şeyi var.
Ve onlara öğretecek
senin hiçbir
şeyin yok.*

Ve anneannem ve dedem bir şeyin; tek başına olmaktan hoşlandığımın son derece farkındaydı. Onlar sürekli olarak benim köye gidip birileriyle buluşmaya ya da birileriyle konuşmaya hiç istek duymadığımı görüyorlardı. Onlar konuşmak isteseler bile benim yanıtım evet ya da hayırdı; ben de pek konuşmakla ilgilenmiyordum. Böylelikle onlar tek başına kalmaktan hoşlandığımın farkına vardılar ve beni rahatsız etmemek onların

kutsal göreviydi. Çocuklara, "Sessiz ol çünkü baban düşünüyor, büyükbaban dinleniyor. Sessiz ol, ses çıkarmadan otur" dersin. Benim çocukluğumda bunun tam tersi gerçekleşti. Şimdi niçin ya da nasıl olduğunu cevaplayamam; bu basitçe gerçekleşti. Bu nedenle bunun basitçe böyle olduğunu söylerim; bu benim başıma değil.

Bu üç yaşlı insan sürekli birbirlerine işaretler yaparak, "Onu rahatsız etme; bundan çok keyif alıyor" derdi. Ve onlar benim sessizliğimi sevmeye başladı.

Sessizliğin bir titreşimi vardır; özellikle de zorla dayatılmamışsa, sen "Eğer bir sorun ya da ses çıkarırsan seni döverim" dediğin için değilse, o bulaşıcıdır. Hayır, bu sessizlik değildir. Bu, benim bahsettiğim neşe dolu titreşimi yaratmayacaktır. Bir çocuk kendi başına sessiz olduğunda, hiçbir neden yokken keyif aldığında, sebepsiz yere mutlu olduğunda her tarafta muazzam dalgalar yaratır.

Daha iyi bir dünyada her aile çocuklarından öğrenecektir. Onlara öğretmek için çok acele ediyorsun. Öyle görünüyor ki hiç kimse onlardan öğrenmiyor ve onların ne kadar çok öğretecek şeyi var. Ve onlara öğretecek senin hiçbir şeyin yok.

Sırf onlardan daha yaşlı ve daha güçlü olduğun için ne olduğunu, nereye ulaştığını, iç dünyadaki konumunun ne olduğunu hiç düşünmeden onu tıpkı kendine benzetiyorsun. Sen bir zavallısın; ve çocuğunun da aynısı olmasını mı istiyorsun?

Ancak hiç kimse düşünmez; aksi taktirde insanlar küçük çocuklardan öğrenirlerdi. Çocuklar öte dünyadan o kadar çok, pek çok şey getirir ki çünkü onlar çok yeni gelmişlerdir. Onlar hâlâ rahmin sessizliğini, varoluşun kendi sessizliğini taşırlar.

Yani yedi yıl boyunca rahatsız edilmeden; başımın etini yiyecek, iş hayatı, siyaset, diplomasi dünyasına beni hazırlayacak kimse olmadan kalabilmem sadece bir rastlantıdır. Anneannem ve dedem —özellikle de anneannem— beni mümkün olduğu kadar doğal halimde bırakmakla daha çok ilgileniyorlardı. Annean-

ÇOCUK

nem sebeplerden bir tanesidir —böylesi küçük şeyler tüm yaşam döngülerini etkiler— o benim tüm kadınlığa duyduğum saygının nedenlerinden bir tanesidir.

O basit bir kadındı, eğitimsizdi ama muazzam derecede duyarlı idi. Dedeme ve hizmetçisine net bir şekilde şunu gösterdi: "Hepimiz bizi hiçbir yere ulaştırmayan belirli bir hayat yaşadık. Her zaman olduğu kadar boşuz ve ölüm yaklaşıyor." Israrla; "Bırakın bu çocuk bizim tarafımızdan etki altında kalmasın. Ne etkimiz olabilir ki...? Sadece onu kendimiz gibi yapabiliriz ve biz hiçbir şey değiliz. Ona kendisi olması için bir fırsat tanıyın" dedi.

Bu yaşlı kadına son derece minnettarım. Dedem sürekli ve sürekli olarak er ya da geç kendisinin sorumlu olacağından endişeleniyordu: "Bize, 'Çocuğumuzu size bıraktık ve siz ona hiçbir şey öğretmemişsiniz' diyecekler."

Anneannem buna izin dahi vermedi...çünkü köyde bana en azından dili, matematiğin başlangıcını, biraz coğrafyayı öğretebilecek bir adam vardı. O, Hindistan'da ilköğretim olarak adlandırılan eğitimin ilk dört yılını tamamlamıştı ama o köydeki en eğitimli insandı.

Dedem tüm gücüyle çabaladı: "Bu adam gelip ona öğretebilir, en azından alfabeyi, biraz matematiği bilecek, böylece anne babasına gittiğinde onlar yedi yılı tamamıyla boşa harcadığımızı söylemeyecekler."

Fakat Anneannem şöyle dedi: "Bırak onlar ne yapmak istiyorlarsa yedi yaşından sonra yapsınlar. Yedi yıl süresince onun sadece kendi doğası olmalı ve biz ona

müdahale etmeyeceğiz." Ve o hep şunu öne sürerdi: "Sen alfabeyi biliyorsun da ne oluyor? Sen matematik biliyorsun da ne oluyor? Sen birazcık para kazandın; onun da azıcık para kazanıp senin gibi yaşamasını mı istiyorsun?"

Yaşlı adamı susturmak için bu yeterliydi. Ne yapmalı? O zorda kalıyordu çünkü tartışamıyordu ve biliyordu ki o değil, kendisi sorumlu tutulacaktı çünkü babam ona, "Ne yaptınız?" diye soracaktı. Ve gerçekten de bu durum gerçekleşecekti ama neyse ki dedem babam soramadan öldü.

Ancak babam sürekli olarak, "Şu yaşlı adam sorumlu, o bu çocuğu şımarttı" diyordu. Ancak artık ben yeterince güçlüydüm ve ona net bir şekilde, "Benim yanımda asla dedeme karşı bir şey, tek bir söz bile söyleme. O beni senin tarafından şımartılmaktan kurtardı; gerçek kızgınlığın buna ama başka çocukların var onları şımart. Ve en son sahnede kimin şımartıldığını sen söyleyeceksin," dedim.

Onun başka çocukları vardı ve daha çok ve daha çok çocuk gelmeye devam etti. Ona, "Lütfen bir çocuk daha yap, bir düzine olsun" diye takılırdım. "On bir çocuk? insanlar, kaç çocuk var diye soruyor. On bir doğru gelmiyor, bir düzine daha etkileyici."

Ve sonraki yıllarda ona, "Tüm çocuklarını şımartmaya devam ediyorsun; ben vahşiyim ve vahşi olarak kalacağım" derdim.

Senin masumiyet olarak gördüğün şey vahşi olmaktan başka bir şey değildir. Senin saflık olarak gördüğün şey vahşi olmaktan başka bir şey değildir. Bir şekilde medeniyetin pençelerinin dışında kaldım.

ÇOCUK

Ve bir kez yeterince güçlü olduğumda... Ve insanlar bu yüzden, "Çocuğun mümkün olduğunca çabuk bir şekilde yakasına yapış, vakit kaybetme çünkü çocuğu ne kadar erken kontrol edersen o kadar kolay olur. Bir kez çocuk yeterince güçlenirse o zaman onu isteklerin doğrultusunda boyun eğdirmek zor olacaktır" diye ısrar eder.

Ve hayatın yedi yıllık döngüleri vardır. Yedinci yıla gelindiğinde çocuk mükemmel bir şekilde güçlenmiştir; artık ona bir şey yapamazsın. Artık o nereye gideceğini, ne yapacağını bilir. Tartışmaya girebilir. Neyin doğru, neyin yanlış olduğunu görebilir. Ve onun saflığı yedi yaşındayken zirvesinde olacaktır. Şayet onu erken yaşlarında rahatsız etmezsen, o her şey hakkında o kadar kristal gibi net olur ki hayatı, hiçbir pişmanlık olmadan yaşanacaktır.

Hiç pişmanlık duymadan yaşadım. Bulmaya çalıştım: Hiç, yanlış bir şey yaptım mı? insanların yaptığım her şeyin doğru olmadığını düşünmesi değil; önemli olan bu değil: Yaptığım hiçbir şeyin asla yanlış olduğunu düşünmedim. Tüm dünya onun yanlış olduğunu düşünebilir ama bana göre onun doğru olduğu kesin bir şekilde ortadadır; o yapılmaması gereken doğru şeydi.

Hamilelik, Doğum ve Bebeklik

*Eğer aydınlanmış varlıklar çocuk sahibi
olmuyorsa ve nevrozlu insanlar
anne babalık için uygun değilse,
o halde doğru zaman nedir?*

Aydınlanmış kişilerin çocuğu yoktur; nevrozlu kişilerin ise çocuk sahibi olmaması gerekir. Tam ikisinin arasında, zihinsel olarak sağlıklı, nevrozsuz olma hali vardır: Ne nevrozlusun ne de aydınlanmış durumda-sın, basitçe sağlıklısın. Tam ortası; ebeveyn olmak için, bir anne ya da bir baba olmak için doğru zaman budur.

Sorun şudur: Nevrozlu kişiler çok çocuk sahibi olma eğilimindedir. Nevrozlu kimseler, nevrozlarının içinde, etraflarında, çok doldurulmuş bir boşluk yaratmak isterler. Böyle yapmamalılar çünkü bu kaçıştır. Onlar nevroz gerçeği ile yüzleşmeliler ve onun ötesine geçmeliler.

Aydınlanmış bir kimsenin çocuk sahibi olmaya ihtiyacı yoktur. O kendisini nihai olarak doğurmuştur.

ÇOCUK

Artık başka hiçbir şeyi doğurmaya gerek yoktur. O kendisine bir anne ve baba olmuştur. O kendisine bir rahim haline gelmiştir ve o yeniden doğmuştur.

*Çocuklar senin
aracılığınla gelir
ama sana ait değildir.*

*Onlara sevgini
verebilirsin ama
onlara fikirlerini
dayatmamalımsın.*

Ancak ikisinin arasında, nevroz yokken meditasyon yaparsan, biraz uyanık, farkında olursun. Yaşamın sadece karanlıktan oluşmaz. Işık, bir kimse bir Buda haline geldiğindeki kadar içeri sızılmıyordur ama soluk bir mum ışığı mevcuttur.

Çocuk sahibi olmak için doğru zaman budur çünkü o zaman kendi farkındalığından bir şeyi çocuklarına verebileceksin. Aksi takdirde onlara armağan olarak ne vereceksin? Nevrozlarını vereceksin.

Bir hikâye duymuştum: On sekiz çocuğu olan bir adam onları panayıra götürdü. Panayırdaki ödül, sekiz bin sterlin değerinde bir boğaydı ve onu görmek için ayrıca beş pençe ödemek gerekiyordu. Adam bu ücretin fahiş olduğunu düşündü ama çocukları hayvanı görmek istedi ve hepsi girişin önündeki bariyerlere yaklaştı. Görevli, "Efendim tüm bu çocuklar sizin mi?" diye sordu.

"Evet öyle," diye yanıtladı adam. "Niçin?"

Görevli yanıtladı; "Şey, siz burada bir dakika durun, ben boğayı sizi görmesi için getireceğim!"

On sekiz çocuk! Boğa bile kıskanacaktır.

HAMİLELİK, DOĞUM VE BEBEKLİK

Bilinçsizce kendi kopyalarını yeniden üretip duruyorsun. Önce düşün: Şayet bir çocuk doğurursan dünyaya bir armağan sunuyor olacak halde misin? Dünya için bir kutsama mısın yoksa bir lanet misin? Ve sonra düşün: Bir çocuğa annelik ya da babalık yapmaya hazır mısın? Koşulsuz olarak sevgi vermeye hazır mısın? Çünkü çocuklar senin aracılığınla gelir ama sana ait değildir. Onlara sevgini verebilirsin ama onlara fikirlerini dayatmamalısın. Onlara nevrozlu yönlerini vermemelisin. Onların kendi tarzlarında çiçek açmasına izin verecek misin? Onların kendileri olmasına izin verecek misin? Eğer hazırsan o zaman tamam. Aksi taktirde bekle; hazırlan.

insanla birlikte yeryüzüne bilinçli evrim gelmiştir. Hayvanlar gibi sadece bilinçsiz bir şekilde üreme. Çocuk sahibi olmayı istemeden önce şimdi hazırlan, daha çok meditasyon haline gir, daha sessiz ve huzurlu ol. içindeki tüm nevrozlardan kurtul. Tamamıyla temiz olduğun anı bekle, ondan sonra bir çocuk doğur. O zaman çocuğa hayatını, sevgini ver. Daha iyi bir dünyanın yaratılmasına yardım edeceksin.

***Hamileyim. Kürtaj yaptırmaya karar vermiştim
ve bu karardan memnun olduğumu
düşünmüştüm ama o zamandan beri bunu
ne zaman düşünsem üzülüyorum.***

Bu anlık bir üzüntü olacaktır. Eğer bir anne olmak istersen o zaman daha büyük sorunların içine gir-

mek istiyorsun demektir çünkü bu bir kez çocuk olduktan sonra kolayca çözülebilecek bir mesele değildir.

Anne kendi gelişimini sağlayamaz, çalışamaz; çocuklara bakmak zorundadır. Ve sonra da zorluklar başlar.

*insanla birlikte
yeryüzüne bilinçli
evrim gelmiştir.
Hayvanlar gibi
sadece bilinçsiz bir
şekilde üreme.*

Bir kez kendi gelişim işini bitirdikten sonra bu son derece iyidir. Bir çocuk boş zamana ait bir şey olmalıdır, o en son lüks olmalıdır. O zaman anne olmanın tadını çıkarabilirsin, aksi takdirde bu karmaşa yaratacaktır. O yüzden sen karar ver. Seni kimse zorlamıyor,

bu senin kararına kalmış: Eğer bir anne olmak istiyorsan o zaman bir anne olmak istiyorsundur. Ancak o zaman sonuçlarına da katlanırsın.

insanlar dünyaya bir çocuk getirmek istediklerinde ne yaptıklarının farkında değildir. Aksi takdirde kürtaja üzüleceklerine bunun için üzüldülerdi. Her iki olasılığı da sadece düşün: Çocuğa ne vereceksin? Çocuğa verecek neyin var?

Onun varlığına kendi gerginliklerini yerleştireceksin ve o seninkiyle aynı türden bir hayatı tekrar edecek. Psikanalizciye gidecek, psikiyatra gidecek ve tüm hayatı boyunca bir problem olacak. Tıpkı herkese olduğu gibi. Bir kişiye bütün ve sağlıklı bir varlık veremiyorsan, bir ruhu dünyaya getirmeye ne hakkın

HAMİLELİK, DOĞUM VE BEBEKLİK

var. Bu bir suçtur! İnsanlar tersini düşünür: Onlar kürtajın bir suç olduğunu düşünüyor. Ancak çocuk başka bir anne bulacaktır çünkü hiçbir şey ölmez. Ve çocuğa sahip olunca mutlu olacak çok, pek çok kadın vardır; sen bundan sorumlu olmayacaksın.

Sana bir anne olma demiyorum; bir anne olmanın çok büyük bir sanat olduğunu söylüyorum, çok büyük bir başarıdır. Önce bu niteliği, içindeki bu yaratıcılığı, bu coşkuyu, bu kutlamayı yarat ve sonra çocuğu davet et. O zaman senin çocuğa verecek bir şeyin olacaktır —kutlaman, şarkın, dansın— ve sen hastalıklı bir varlık yaratmayacaksın. Dünya zaten hastalıklı varlıklarla fazlasıyla dolu. Bırak başka gezegenler acı çeksin! Niçin bu gezegen? Dünya açlık çekiyor ve insanlar ölüyor ve yiyecek yok, tüm ekoloji bozuldu ve hayat giderek daha çok çirkinleşiyor ve cehenneme dönüyor; bu doğru zaman değil.

Ve hatta bunun sorun olmadığını, dünyanın kendine bakabileceğini, onların bir yol bulacağını düşünüyorsan, yine de kendi çocuğunu düşünmek zorundasın. Bir anne olmaya hazır mısın? Önemli olan budur. Eğer hazır olduğunu düşünüyorsan devam et: Çocuğu yap. Hazır olduğunda çocuk sahibi olmaktan mutlu olacaksın ve çocuk senin gibi bir anneye sahip olma şansına sahip olduğu için mutlu olacaktır. Aksi taktirde bir psikiyatra git

*Çocuk sahibi olmayı
istemedenden önce,
şimdi hazırlan,
daha çok meditasyon
haline gir,
daha sessiz ve
huzurlu ol.*

ve "İnsanların sorunu nedir?" diye sor. Bu tek bir şeye indirgenebilir: Anne. Çünkü anne psikolojik bir rahim sunmayayeterli değildi, anne manevi bir rahim sunmaya yeterli değildi. Psikolojik olarak nevrozluymdu, manevi olarak boştu. O yüzden çocuk için manevi besin yoktu, beslenmiyordu. Çocuk dünyaya fiziksel bir varlık olarak gelir, bir ruhu olmadan, merkezi olmadan. Anne merkezde değildi; çocuk nasıl merkezde olsun? Çocuk basitçe bir devamdı, annenin varlığının bir devamı.

Şayet bir kimse bunun ne ifade ettiğini anlayabilirse çok daha az insan anne ve baba olmaya karar verecektir. Ve çok daha az insan anne ve baba olmaya karar verseydi çok daha iyi bir dünya olurdu. O daha az kalabalık, daha az nevrozlu, daha az hastalıklı, daha az deli olurdu.

Henüz bir çocuğumuz yok ve içimde bir çocuk sahibi olma isteği var. Şu an otuz iki yaşındayım ve hazır hissediyorum ama sizin tavsiyenizi almak isterim.

Sadece bir şey. Ne zaman sevişecek olursan her zaman için meditasyondan sonra seviş. Meditasyon yap ve enerji meditasyon haline yeterince ulaştığında, sadece o zaman seviş. Sen çok derin bir meditasyon halindeyken ve enerji akıyorken, daha yüksek kalitede bir ruha gebe kalırsın. Ne tür bir ruhun geleceği senin nerede olduğuna bağlıdır.

Bu neredeyse her zaman olur; insanlar cinsel arzuları olduğunda sevişir. Cinsellik düşük bir merkezdir. Bazen insanlar kızgınken ve kavga ederken sevişirler. Bu da çok düşüktür. Kapını çok düşük bir ruha açıyorsun. Yahut insanlar rutin, mekanik bir alışkanlık olarak sevişirler; her gün ya da haftada iki ya da her neyse yapılan bir şey. Onlar bunu mekanik bir rutin olarak ya da fiziksel sağlığın bir parçası olarak yapıyorlar ama o zaman bu çok mekaniktir. Onun içinde kalbinden hiçbir şey yoktur ve o zaman sen çok düşük seviyeli ruhların sana girmesine izin veriyorsun. Sevgi neredeyse ibadet gibi olmalıdır. Sevgi kutsaldır. O insanda var olan en kutsal şeydir.

*Sen çok derin
bir meditasyon
halindeyken ve
enerji akıyorken,
daha yüksek kalitede
bir ruha gebe kalırsın.
Ne tür bir ruhun
geleceği,
senin nerede olduğuna
bağlıdır.*

O yüzden ilk olarak kişi kendisini sevginin içine girmeye hazırlamalıdır. Dua et, meditasyon yap ve fiziksel olanla hiçbir alakası olmayan, aslında cinsellikle hiçbir ilişkisi olmayan farklı türden bir enerji ile dolduğunda, o zaman sen yüksek kalitede bir ruha açık hale gelirsin. Yani pek çok şey anneye bağlıdır.

Eğer bunun için çok uyanık olmazsan, son derece sıradan bir ruha karışacaksın, insanlar neredeyse ne yaptıklarını bilmiyorlar. Araba almaya gittiğinde, o zaman bile daha çok düşünüyorsun. Odana eşya almaya gittiğinde, bin bir tane alternatifi düşünüyorsun ve hangisinin yakışacağını, şunu ve bunu düşünüyorsun

ama çocuklar söz konusu olduğunda, asla ne tür bir çocuk sahibi olmak istediğini, ne türden bir ruhu davet ettiğini, çağırdığını düşünmüyorsun.

Ve milyonlarca alternatif var...Musa'dan isa'ya, en karanlık ruhtan en kutsalına, milyonlarca alternatif var ve senin tavrın belirleyecek. Senin tavrın ne olursa o türden bir ruha kendini açacaksın.

***Hamile olduğumu hissediyorum.
Bebek için ya da ikimiz için faydalı olacak bir meditasyon ya da herhangi bir şey var mıdır?***

Sadece mümkün olduğunca mutlu ve sevgi dolu kal. Negatifliklerden uzak dur; çocuğun zihnini mahveden şey budur. Çocuk oluşma halindeyken sadece bedenini izlemez, o senin zihnini de izler çünkü bunlar taslaklardır. O yüzden eğer sen negatıfsen, bu negatiflik ta en başından çocuğun yapıtaşına nüfuz etmeye başlar. O zaman bundan kurtulmak çok uzun, zorlu, çetin bir yolculuktur. Anneler birazcık daha özenli olsalardı, hiçbir *primal scream* (ilk çığlık) terapisine ihtiyacı olmazdı. Anneler birazcık daha özenli olsalardı, bir meslek olarak psikanaliz kaybolurdu.

Psikanaliz anneler yüzünden çok iyi bir iştir. Anne gerçekten çok büyük bir öneme sahiptir çünkü çocuk dokuz ay süresince annenin ikliminde yaşayacaktır; annenin zihnini, tüm zihnini özümseyecektir.

O yüzden negatif olma. Arada bir zor da gelse giderek daha çok, "evet" ruh haline gir. Ama bu kadar

fedakârlık çocuk için yapılmak zorundadır. Şayet çocuğun biraz değere, biraz saflığa, biraz bireyselliğe sahip olmasını ve mutlu bir çocuk olmasını gerçekten istiyorsan o zaman bu kadar fedakârlık yapılmak zorundadır. Bu fedakârlık anne olmanın bir parçasıdır, o yüzden hiç negatif olma; tüm olumsuzluklardan uzak dur. Öfkeden uzak dur, kıskançlıktan uzak dur, sahiplenmekten, dırdır etmekten, kavgadan uzak dur, bu hallerden uzak dur. Bunların bedelini ödeyemezsin; sen yeni bir varlık yaratıyorsun! Bu iş o kadar önemlidir ki, kişi aptal ve salak olamaz.

Daha çok ve daha çok zevk al, dua et, dans et, şarkı söyle, —pop müzik değil— muhteşem müzikler dinle. Hakiki ve bilinçaltının en derinine inen klasik müzikler dinle çünkü çocuk sadece oradan duyabilir.

Mümkün olduğunca çok sessiz bir şekilde otur, doğanın tadını çıkar. Ağaçlarla, kuşlarla, hayvanlarla birlikte ol çünkü onlar gerçekten masumdur. Çünkü onlar hâlâ cennet bahçesinin parçasıdırlar; yalnızca Adem ile Havva kovulmuştur. Bilgi ağacı bile cennet bahçesinde. Sadece Adem kovulmuştur. Bu nedenle daha çok doğayla birlikte ol ve gevşe böylece çocuk rahatlamış, gergin olmayan bir rahmin içinde gelişir aksi takdirde ta en başından çocuk nevrozlu olmaya başlar.

(Babaya): Ve bugünlerde ona yardımcı ol ki böylelikle o da daha pozitif olabilsin. Onu negatifiğe sürükleyecek şekilde kışkırtma. Ona giderek daha çok zaman tanı ki böylelikle o yalnız, sessizce oturabilsin, ağaçlarla olabilsin, kuşları, müziği dinleyebilsin. Onu

ÇOCUK

negatif hale getirebilecek olduğunu düşündüğün her türlü uyarımdan kaçın. Daha çok sevgi dolu ol, birbirinizin sessizliğinden daha çok keyif alın çünkü her ikiniz de kutsal olan bir şeye hayat veriyorsunuz. Her çocuk kutsaldır ve muhteşem bir şey gerçekleşecekse, çok büyük bir misafir evinize gelecekse kavga etmezsiniz ve bu belki de size gelecek olan en önemli konuktur. O yüzden bu dokuz ay boyunca dikkatli, özenli olun, gözünüzü dört açın.

Daha çok sevgi ve daha az cinsellik hissedin. Eğer sevgi dolu olmanın içindeyken seks gerçekleşirse iyidir ama sırf seks için değil. Ta en başından bu, çocuğa derinlerde kökleşmiş bir cinsellik verir. Sevgi bağlamı içinde, sevginin bir parçası olarak seks; tıpkı sevginin parçası olarak el ele tutuşmanız ve birbirinize sarılmanız gibi son derece iyidir. Bir gün sevişeceksin de ama sevginin bir parçası olarak. O, o zaman cinsellik değildir; o, o zaman sadece bir paylaşımdır.

Şayet bu dokuz ay süresince seksten sadece seks olarak uzak durabilirsen bu çocuk için muhteşem bir armağan olacaktır. O zaman onun hayatı insanların hayatlarında olduğu gibi sekse takıntılı olmayacaktır.

Çocuk için doğum sürecini mümkün olduğunca kolaylaştırmak için annenin yapacağı bir şey var mıdır?

Kesinlikle annenin yapabileceği çok şey vardır: Fakat sadece "bir şey yapmayarak" bunu yapabilirsin.

HAMİLELİK, DOĞUM VE BEBEKLİK

Yani basitçe gevşe. Müdahale etmemeyi hatırlamak gerekir ve ağrıyı hissetmeye başladığında basitçe ağrıyla birlikte hareket et. Rahimde hareketleri hissetmeye başladığında ve beden doğuma hazırlanmaya başladığında ve içerde ritmik bir kasılma olduğunda... İnsanlar bu kasılmanın acı verdiğini düşünür; o acı vermez: Onu acı verir hale getiren bizim yanlış yorumumuzdur.

O yüzden kasılmalar çoğaldığında basitçe onu kabul et, onunla birlikte ak. Bu tıpkı nefes almak, nefes vermek gibidir. Yani rahim ve doğum kanalı genişlemeye, büzülmeye başlıyor. Bu çocuğa bir geçit yaratmanın sadece bir yoludur. Bunun ağır olduğunu hissettiğinde, onun bir ağrı olduğuna karar verdiğinde, onunla savaşmaya başlarsın çünkü ağrı ile savaşmak çok zor bir şeydir. Mücadele etmeye başladığında ritme müdahale etmeye başlarsın. Bu müdahale çocuk için son derece zararlıdır. Eğer anne basitçe çocuğa yardım ederse, eğer her ne olursa olsun anne bedenle birlikte hareket ederse —bedenle birlikte genişler, bedenle birlikte büzülürse, kasılmaya izin verirse ve bundan basitçe zevk alırsa— bu gerçekten muhteşem bir keyiftir. Ancak bu senin onu nasıl gördüğüne bağlıdır.

Örneğin en azından Batı'da, insanlar seksle ilgili daha ileri düzeyde fikirlere sahiptir yoksa geçmişte asırlar boyunca kadın için ilk cinsel deneyim son derece acı verici olmuştur. O sadece titriyordu çünkü çocukluğundan itibaren onun son derece çirkin bir şey olduğu, hayvanca olduğu öğretilmişti. Bu yüzden ka-

ÇOCUK

dm korkuyla titriyordu. Balayı yaklaşıyordu ve kadm ise titriyordu. İşkenceden geçmesi gerekiyordu: O bir işkenceydi ve elbette acı vericiydi. Ancak şimdi en azından Batı'da acı ortadan kalkmıştır. O güzel bir deneyimdir, orgazmiktir.

Bu çocuk doğurmakla tamamıyla aynı şeydir. Bu cinsel orgazmdan daha büyüktür çünkü cinsel orgazmda vücut ritmi ele alır: Genişler, büzülür, genişler büzülür ama bu bir çocuğu doğurmakla kıyaslandığında hiçbir şeydir. Bir çocuğu doğurmak bir milyon kat daha büyük bir orgazmdır. Eğer bunu bir orgazm gibi yaşayabilirsen —mutlu, keyifli, tadını çıkararak; hepsi bu kadardır— o zaman çocuk basitçe senin yardımınla geçitten geçer. Aksi taktirde kadın mücadele ediyorsa —çocuk dışarı gelmek istiyorsa ve anne mücadele ediyorsa ve bunun için gerekli olan, yararlı olan harekete izin vermiyorsa— bazen çocuk takılır, kafası takılır. Eğer kafası takılırsa çocuk tüm hayatı boyunca acı çeker. O olabileceği kadar zeki olmayacaktır çünkü onun başı çok yumuşaktır ve beyin hâlâ gelişmektedir. Sadece birazcık şok, birazcık kapanma ve beyin olabileceği kadar sağlıklı değildir artık.

O yüzden yardım et, keyif al. Sadece bunu büyük bir orgazma giriyormuşsun ve başka da bir şey değilmiş gibi yaşa. Senin tarafından hiçbir müdahale olmaması bir çocuk için en büyük yardım olacaktır. O zaman çocuk kolaylıkla, rahat bir şekilde, kendini bırakarak gelir. Ve o zaman çocuğun primal terapiye ihtiyaç duymayacaktır çünkü herkes bir doğum travmasından geçmiştir.

tir ve bu çocuk için o kadar acı verici olmuştur ki. Bu ilk deneyimdir ve ilk deneyim son derece çirkin, boğucu, neredeyse çocuk için öldürücüdür: Geçit dardır ve anne gergindir ve çocuk geçitten dışarı çıkamaz.

Onun ilk deneyimi budur. Böylelikle ilk deneyim cehennemden çıkmadır ve tüm yaşam bir kâbusa döner. Bırak ilk deneyim güzel bir akış olsun ve bu çocuk için bir temel oluşturacaktır.

***Nasıl bir çocuğun doğumu
mümkün olduğunca yumuşatılabilir?***

Çocuk rahimden çıktığında bu onun yaşamının en büyük şokudur. Ölüm bile bu kadar büyük bir şok olmayacaktır çünkü ölüm, hiçbir uyarı olmaksızın gelecektir. Ölüm büyük ihtimalle o bilinçsizken gelecektir. Ama o annenin rahminden çıkarken bilinçlidir. Onun dokuz aylık uzun uykusu, huzurlu uykusu bozulur. Ve sonra sen onu annesine bağlayan bağı kesersin.

Onu annesi ile birleştiren bağı kestiğin an korku dolu bir birey yaratmışsındır.

Doğru olan şey bu değildir; ancak bugüne kadar yapılan şey budur. Çocuk anneden daha yavaşça, aşamalı olarak uzaklaştırılmalıdır. Bu şok olmamalıdır ve bu ayarlanabilir. Bilimsel bir ayarlama yapmak mümkündür.

***Çocuk
rahimden çıktığında
bu onun yaşamının
en büyük şokudur.
Ölüm bile
bu kadar büyük
bir şok olmayacaktır.***

ÇOCUK

Odada göz alıcı parlaklıkta ışıklar olmamalıdır çünkü çocuk dokuz ay süresince tam bir karanlıkta yaşamıştır ve ışığı hiç görmemiş, çok hassas gözleri vardır. Ve senin tüm hastanelerinde göz alıcı ışıklar, floresan ışıklar vardır ve çocuk ansızın ışıkla karşılaşır... Zayıf gözlere sahip çoğu insan bu yüzden muzdarip oluyor; sonradan gözlük kullanmak zorunda kalıyorlar. Hiçbir hayvanın buna ihtiyacı yoktur. Sen hiç gözlükleri ile gazete okuyan bir hayvan gördün mü? Onların gözleri tüm hayatları boyunca, ölüm anına dek mükemmeldir. Sadece insan... Ve başlangıcı ta en başındadır. Hayır, çocuk karanlıkta ya da çok yumuşak bir ışıkta, belki mum ışığında doğmalıdır. Karanlık en iyisi olacaktır ama şayet biraz ışık ihtiyacı varsa o zaman mumlar bu işi görecektir.

Ve doktorlar şu ana kadar ne yapmaktadırlar? Çocuğun yeni gerçekliğe alışması için azıcık bir zaman dahi vermiyorlar. Onların çocuğu buyur edişleri çok çirkindir. Elleriyle çocuğu ayaklarından baş aşağı tutup, poposunu tokatlıyorlar. Bu aptal merasimin ardındaki fikir, çocuğun nefes almasına yardım edeceğini düşünmeleridir çünkü annesinin rahminde kendi kendine nefes almıyordu; onun için annesi nefes alıyor, onun için yiyor, onun için her şeyi yapıyordu.

Dünyaya baş aşağı asılırken popona bir tokat yiyerek buyur edilmek çok iyi bir başlangıç değildir.

Ama doktorun acelesi vardır aksi taktirde çocuk kendi kendine nefes almaya başlayacaktır; onu annenin karnına, göbeğinin üstüne bırakmaları gerekir. Birleşti-

ren bağ kesilmeden önce o annenin göbeğinde bırakılmalıdır. O göbeğin içindeydi, altındaydı; artık o dışarıda. Bu o kadar büyük bir değişiklik değil: Anne oradadır, anneye dokunabilir, anneyi hissedebilir. O titreşimi biliyor. O mükemmel bir şekilde bunun kendi evi olduğunun farkındadır. O dışarı çıkmıştır ama bu onun evidir. Bırak annesiyle biraz daha birlikte olsun, böylelikle o anneye dışardan alışabilir; onu içerden biliyor.

Ve onu bağlayan bağı, kendi başına nefes almaya başlayana kadar kesme.

Şimdi ne yapılıyor? Bağı kesiyoruz ve çocuğa tokat atıyoruz ki nefes almak zorunda kalsın. Ama bu onu zorlamaktır, bu vahşicedir ve kesinlikle bilim dışıdır ve doğal değildir.

Bırak ilk olarak o kendiliğinden nefes alsın. Bu birkaç dakika alacaktır. O kadar acele etme. Bu bir insanın tüm hayatı ile ilgili bir meseledir. Sigaranı iki ya da üç dakika sonra içebilirsin, sevgiline birkaç dakika sonra tatlı sözler fısıldayabilirsin. Bunun kimseye bir zararı olmayacak. Bu acele nedir? Ona üç dakika veremez misin? Bir çocuğun bundan daha fazlasına ihtiyacı yoktur. Sadece onu kendi başına bırak, üç dakika içinde nefes almaya başlayacaktır. Nefes almaya başladığında, kendi kendine yaşayabileceğine güvenmeye başlar. O zaman bağı kesebilirsin, şimdi bu gereksizdir; bu çocuğu şoka sokacak.

*Çocuk
karanlıkta ya da
çok yumuşak
bir ışıktta,
belki mum ışığında
doğmalıdır.*

ÇOCUK

Sonra en önemli şey: Onu bir battaniyeye sarıp yatağa koyma. Hayır, dokuz ay boyunca o battaniyesiz, çıplak, yastıksız, yatak çarşafı olmadan, bir yatak olmadan kalmıştı; böylesi bir değişikliği o kadar çabuk yapma. Onun, annesinin karnındakiyle aynı çözeltiliye sahip suyla dolu bir küvete ihtiyacı var: Bu tam olarak okyanus suyudur; aynı miktarda tuz, aynı miktarda kimyasallar, tam olarak aynısı.

Bu hayatın okyanusta başladığının diğer bir kanıtı olmalı. O hâlâ okyanus suyunun içinde gerçekleşiyor.

Bu yüzden bir kadın hamile kaldığında tuzlu şeyler yemeğe başlar çünkü rahim tuzu emmeye devam eder; çocuk okyanuslarda var olan tuzlu suyun aynısına ihtiyaç duyar. Yani küçük bir küvette aynı suyu hazırla ve bırak çocuk küvette uzansın ve son derece güzel bir şekilde karşılandığını hissedecektir. Onun alışkın olduğu durum budur.

Japonya'da bir Zen rahibi muazzam bir deney yapmıştır: Üç aylık bir çocuğun yüzmesine yardım etmiştir. Yavaş yavaş aşağı doğru iniyor. İlk önce o dokuz aylık çocuklarla denedi, sonra altı aylık çocuklarla, şimdi ise üç aylık çocuklarla. Ve ben ona diyorum ki sen hâlâ çok uzaklardasın. Henüz doğmuş bir bebek bile yüzmeye muktedirdir çünkü o annesinin karnında yüzmekteydi.

O yüzden çocuğa bir şans ver; annenin rahmine benzesin.

Çocuğu Sevmek ve Doymak

Bir anne çocuğunu beslerken her zaman düşünül-
düğü gibi sadece süt vermez. Şimdi biyologlar daha
derin bir gerçeğe uğraşmaktalar ve onlar annenin
enerjiyle beslediğini söylüyorlar; süt sadece fiziksel kı-
sımdır. Ve onlar çok sayıda deney yaptılar: Bir çocuk
büyütüldü; tıp biliminin bulgulamış olduğu her ne var-
sa ona uygun olarak, mükemmel bir şekilde büyütül-
dü. Her şey verildi ama çocuk sevilmedi, kucaklanma-
dı; anne ona dokunmadı. Süt mekanik aletlerle verildi,
iğne yapıldı, vitaminler verildi; her şey mükemmeldi.
Ancak çocuğun büyümesi durur, yaşam ondan uzak-
laşmaya başlamış gibi ufalmaya başlar. Ne oluyor?
Çünkü annenin verdiği her şey veriliyordu.

Savaş zamanında Almanya'da kimsesiz bebekler
bir hastaneye konulmuştu. Birkaç hafta içinde nere-
deyse ölüyorlardı. Yarıısı öldü ve tüm bakım sunulu-
yordu: Bilimsel olarak tamamıyla haklıydılar, gerekli
olan her şeyi yapıyorlardı. Fakat bu çocuklar niçin ölü-
yordu? Sonra bir psikanalist, onların biraz kucaklan-
maya, onlara birisinin sarılmasına, onların önemli ol-
duğunu hissettirmesine ihtiyaçları olduklarını gözlem-
ledi. Yiyecek, yeterli besin değildir. İçsel bir besine,
görünmez bir besine ihtiyaç vardır. Bu nedenle psika-
nalist, odaya kim gelirse gelsin —bir hemşire, bir dok-
tor, bir hizmetli— odada en azından beş dakika kalıp
çocuklarla oynamasını ve sarılmasını kural haline ge-

tirdi. Ve ansızın ölmüyorlardı, gelişmeye başladılar. Ve o zamandan beri pek çok deney yapıldı.

*Bir anne
bir çocuğa sarıldığında
enerji akar.
Enerji görünmezdir;
biz ona sevgi,
sıcaklık dedik.*

Bir anne bir çocuğa sarıldığında enerji akar. Enerji görünmezdir; biz ona sevgi, sıcaklık dedik. Anneden çocuğa ve sadece anneden çocuğa değil, çocuktan anneye de bir şey sıçrar. Bu yüzden bir kadının anne olduğundaki kadar asla güzel olamaz. Daha önce

bir şey eksikti, o tam değildi, daire tamamlanmamıştı. Ne zaman bir kadın anne olursa daire tamamlanır. Sanki bilinmeyen bir kaynaktan bir zarafet ona gelir. Bu nedenle o sadece çocuğu beslemiyor, çocuk da anneyi besliyor. Onlar birbirleri ile mutlular.

Ve bu kadar yakın başka bir ilişki yoktur. Sevgililer bile bu kadar yakın değildir çünkü çocuk anneden gelir, onun kanından, onun etinden ve kemiklerinden; çocuk onun varlığının bir uzantısıdır. Bu bir daha asla olmayacak çünkü hiç kimse bu kadar yakın olamaz. Bir sevgili senin kalbine yakın olabilir ama çocuk kalbin içinde yaşamıştır. Dokuz ay boyunca organik olarak bağlı ve bir olarak annenin parçası oldu. Annenin hayatı onun hayatıydı, annenin ölümü onun ölümü olurdu. Sonrasında bile bu sürer: Bir enerji transferi, bir enerji iletişimi vardır.

Çocuk en başından itibaren yiyecek ve sevgi fikrini eşleştirir. Onlar neredeyse aynı madalyonun iki

yüzü haline gelir. Onun sevgi nesnesi ve besin nesnesi aynıdır. Yalnızca anne değil, özellikle meme de: O, besini ve sıcaklığı ve sevgi hissini memeden alır. Bir fark vardır: Anne çocuğu sevdiğinde memenin farklı bir hissiyatı ve farklı bir titreşimi vardır. Anne çocuğu memesinden doyurmaktan hoşlanır; bu annenin cinselliğini uyarır. Eğer anne çocuğunu gerçekten seviyorsa neredeyse orgazmik bir keyif alır. Memeleri çok hassastır; onlar bedeninin en erotik bölgeleridir. Uyarılmaya başlar ve çocuk da bunu hisseder. Çocuk annenin keyif aldığı gerçeğinin farkına varır. O sadece onu beslemiyor, keyif de alıyor.

Fakat anne memeyi sadece gerekli olduğu için verdiğiğinde, memesi soğuktur; sıcaklık yoktur. Anne istekli değil, acelesi var. Memeyi en kısa sürede geri çekmek ister. Ve çocuk bunu hisseder, annenin soğuk olduğu, sevgi dolu olmadığı, sıcak olmadığı çok belirgindir. O gerçekten bir anne değildir. Çocuk istenmediğini görür, istenmediğini hisseder.

Çocuk sadece, anne memesinden çocuğu beslemekten hoşlandığı zaman, bu neredeyse bir aşk ilişkisine, neredeyse orgazmik bir ilişkiye dönüştüğü zaman istendiğini hisseder. Sadece o zaman çocuk anneden sevgi hisseder, anne tarafından ihtiyaç duyulduğunu hisseder. Ve anne tarafından ihtiyaç duyulmak varoluş tarafından ihtiyaç duyulmaktır çünkü anne onun tüm varoluşudur; o varoluşu annesi aracılığıyla bilir. Anne hakkındaki düşüncesi her neyse, bu onun dünya hakkındaki fikri olacaktır.

ÇOCUK

Annesi tarafından sevilmemiş bir çocuk kendisini varoluşta yabancılaşmış olarak bulacaktır; kendisini bir yabancı gibi, dışlanmış hissedecektir. Varoluşa güvenemez. Kendi annesine bile güvenemezken başka birisine nasıl güvenebilsin. Güven imkânsız hale gelir. Şüphelenir, kuşku duyar; sürekli savunma halinde, korkmuş, endişelidir. Her yerde düşmanlar, rakipler bulur. Her an ezilmekten ve yok olmaktan korkar. Dünya ona eviymiş gibi gelmez.

Şayet anne mutluysa, çocuğu emzirmekten keyif alırsa o zaman çocuk asla çok yemez çünkü güvenir; annesinin her zaman orada olduğunu bilir. Ne zaman aç hissetse ihtiyacı giderilir o asla çok fazla yemez.

iyi sevilmiş çocuk sağlıklı kalır. O ne zayıftır ne şişmandır; o dengeyi korur.

Küçük bir çocuğa bak. Ne zaman gergin hissetse elini ağzına koyar, kendi elini çiğnemeye başlar. Ve o

*Çocuk
en başından itibaren
yiyecek ve sevgi
fkrini eşleştirir.
Onlar neredeyse
aynı madalyonun
iki yüzü haline gelir.
Onun sevgi nesnesi
ve besin nesnesi
aynıdır.*

niçin parmağı ağzındayken iyi hisseder? Niçin çocuk iyi hisseder ve uykuya dalar? Nere-deyse tüm çocukların yöntemi budur. Ne zaman uykularının gelmediğini hissedersen baş parmağını ağzına sokar, rahatlamış hisseder ve uykuya dalar. Niçin? Baş parmak annenin memesinin yerine geçer ve besin rahatlatıcıdır. Aç bir

karınla uykuya dalamazsm, uykuya dalmak zor olur. Karnın dolu olduğunda uykun gelir, beden dinlenmeye ihtiyacı vardır. Baş parmak memenin yerine geçen bir şeydir sadece; o süt vermiyor o sahte bir şey ama yine de duyguyu sağlar.

Bu çocuk büyüdüğünde eğer herkesin içinde parmağını emerse onun bir aptal olduğunu düşüneceksin o yüzden de o, sigara içer. Sigara aptalca değildir o kabul edilir. O sadece bir parmak ve parmaktan daha zararlıdır. Baş parmağını içsen daha iyidir, mezara kadar içmeye devam et; o zararlı değildir daha iyidir.

Emzirmenin bittiği ülkelerde otomatik olarak daha çok sigara içilmeye başlanacaktır. Bu yüzden Batı, Doğu'dan daha çok sigara içer çünkü şekli bozulduğu için hiçbir anne memesini çocuğa vermeye hazır değildir. O yüzden Batı'da sigara içmek giderek daha da çoğalıyor; küçük çocuklar bile sigara içiyor. Küçük çocuklar sigara içiyor ve anne bunun nedeninin, memesini sakınması olduğunun farkında değildir.

İlkel toplumlarda yedi yaşında bir çocuk ya da sekiz veya dokuz yaşında bir çocuk emmeye devam edecektir. O zaman tatmin vardır ve sigara içmek çok gerekli olmayacaktır. Bu yüzden ilkel toplumlarda erkekler kadınların memeleri ile fazla ilgili değildir. Birisinin onlara saldıracığı gibi bir sorun yoktur kimse memelere bakmaz.

Eğer sana sürekli olarak on yıl boyunca meme verilmiş olsaydı, sıkılır ve bıkardın, "Artık yeter!" derdin. Ancak her çocuk memeden zamanından önce

uzaklaştırılmıştır ve bu bir ukde olarak kalır. Bu yüzden tüm medeni ülkeler memelere takıntılıdır. Çocuklara meme verilmelidir yoksa onlar ona bağımlı hale gelecektir, tüm hayat boyunca onu arayıp duracaktır.

Bilim adamları küçük çocuklarla deney yapıp, yiyeceklere yakın bırakıldıklarında ne yapacaklarını görmek istemişlerdir. Onların aşırı yiyeceğini düşüneceksin. Yanılıyorsun onlar aşırı yemez. Anne ve baba onları aşırı besleyip, "Daha çok ye. Ye, biraz daha güçlen. Biraz daha canlan, şu haline bak? Biraz daha çok ye," derler. Anne göğsüne oturup "Daha çok ye, birazcık daha ye" der. Çocuk ağlıyor ve bir şekilde yemeyi başarıyor. Çocukların sıklıkla ağladığını görürsün. Onun bedeni hayır diyor. Onun bedeni dışarı çık ve biraz hopla ve zıpla, git ağaçlara tırman diyor. Ve sen onu beslemeye devam ediyorsun. Doktor her üç saatte bir çocuğa süt vermek gerekir diyor. Çocuk içmiyor ve başını bir o yana bir bu yana sallıyor. Ancak anne üç saat geçtiği için ona süt vermeye devam ediyor. Bu ortalama zamanı takip etmek işe yaramaz. Çocuk acıktığında ağlayacaktır, o kendiliğinden seni haberdar eder. Saate bakmaya gerek yok. Çocuğun kendi bedeninde içsel saati var. Ama sen onun saatini bozmaya devam ediyorsun. Ve her çocuk başka bir şekilde acıkacaktır. Biri dört saatte bir acıkacaktır, diğeri üç saatte, bir başkası ise iki saatte. Şimdi bu büyük bir problemdir, bir kural oluşturuldu; ortalama kuralı.

Ortalama kuralına dikkat et. Bedenin kendi içsel saati vardır.

Bedeni dinle. Bedeni izle.
Hiçbir şekilde asla, asla bedene
hükmetmeye çalışma. Beden
senin temelindir. Bir kez bedeni
anlamaya başladığında,
mutsuzluklarının yüzde doksan
dokuzu basitçe kaybolacak.
Ancak sen dinlemiyorsun.

Bedeni dinle.
Bedeni izle.
Hiçbir şekilde;
asla ve asla
bedene hükmetmeye
çalışma.

Çocukluğumuzdan itibaren bedenimizden uzaklaştırıldık, bedenden ayrı tutulduk. Çocuk ağlıyor, çocuk aç ve anne ise saate bakıyor. O çocuğa bakmıyor. Eğer çocuğa yiyecek tam şimdi verilmezse, onu bedeninden ayırmış olursun. Ona yiyecek vermek yerine emzik verirsin. Şimdi onu kandırıyorsun ona ihanet ediyorsun. Ve sen sahte, plastik bir şey veriyorsun ve bedeninin duyarlılığını yok ediyor ve kesintiye uğratmaya çalışıyorsun. Bedenin bilgeliğinin konuşmasına izin verilmiyor ve zihin araya giriyor.

Çocuk emzik tarafından pasifleştirilir, uykuya dalar. Şimdi saat, üç saatin geçtiğini ve çocuğa süt vermen gerektiğini söyler. Şimdi, çocuk derin bir uyku uyuyor, şimdi onun bedeni uyuyor; onu uyandırırısın, yine onun ritmini yok ediyorsun. Yavaş yavaş onun tüm varlığını bozarsın. Bedeniyle tüm ilişkisini kaybettiği bir an gelir. Bedenin ne istediğini bilmez; beden yemek istiyor mu istemiyor mu bilmez; beden sevişmek istiyor mu istemiyor mu bilmez. Her şey dışarıdaki bir şey tarafından manipüle edilir.

Çocuğun Ağlamasına İzin Vermek

En başından itibaren çocuk ağlamak, kahkaha atmak ister. Ağlamak onda derin bir ihtiyaçtır. Ağlayarak o, her gün katarsisten geçer.

*En başından
itibaren çocuk
ağlamak, kahkaha
atmak ister.
Ağlamak onda
derin bir ihtiyaçtır.*

Çocuğun pek çok engellenmişliği vardır. Bunun olması kaçınılmazdır bu bir gerekliliktir. Çocuk bir şey ister ama ne olduğunu söyleyemez, onu ifade edemez. Çocuk bir şey ister ama anne babası onu tatmin edecek durumda olmayabilir. Anne mevcut olmaya-

bilir. O başka bir işle meşgul olabilir ve ona özen gösterilmemiş olabilir. O anda bu ilgi ona verilmemiş olabilir, bu yüzden o ağlamaya başlar. Anne onu ikna etmeye çalışır, yatıştırmaya çalışır çünkü rahatsız olmuştur, baba rahatsız olmuştur, tüm aile rahatsız olmuştur. Kimse onun ağlamasını istemez, ağlamak rahatsızlık vericidir; herkes onun dikkatini dağıtmaya çalışır ki bu sayede ağlamayabilir. Ona rüşvet veririz. Anne ona bir oyuncak verir; anne ona süt verebilir —onu teselli edecek ya da dikkatini dağıtacak herhangi bir şey— ama o ağlamamalıdır.

Ancak ağlamak derin bir ihtiyaçtır. Eğer o ağlayabilirse ve ağlamasına izin verilirse yeniden tazelenektir; engellenmişlik ağlayarak atılır. Aksi taktirde

durdurulmuş bir ağlamayla engellenmişlik durdurulur. Artık o bunu üst üste yığmaya devam edecektir. Ve sen üst üste yığılmış bir ağlamasın. Artık psikologlar senin "bir ilk çığlığa" (*primal scream*) ihtiyacın olduğunu söylüyor. Şimdilerde Batı da, senin bedenindeki tüm hücrelerinin de katıldığı bütünlükte bağırmana yardımcı olacak bir terapi geliştiriliyor. Tüm bedeninin içinde bağırabileceği kadar çılgıncasına bağırabilirsen, birikmiş olan pek çok acı, pek çok eziyet özgürleşir.

Tuvalet Eğitimi

Tuvalet eğitimi ile çok büyük bir zarar verilir. Çocuklar belirli bir zamanda tuvalete gitmeye zorlanır. Şimdi, çocuk bağırsak kaslarını kontrol edemez; bu zaman alır. Onların bu kontrolü sağlaması yıllar alır. Bu durumda onlar ne yapar? Onlar basitçe zorlarlar, basitçe anal mekanizmalarını kapatırlar ve bu yüzden onlar anal olarak takılı kalırlar.

Bu yüzden çok fazla kabızlık vardır. Kabızlıktan muzdarip olan tek kişi insandır. Hiçbir hayvan kabızlıktan muzdarip olmaz; vahşi doğada hiçbir hayvan kabızlıktan muzdarip değildir. Kabızlık daha çok psikolojiktir; o *muladhar'a*. (Ç.N: ilk çakra) zarar vermektir. Ve kabızlık yüzünden insan zihninde pek çok başka şey gelişir.

insan bir biriktiren haline gelir —bilgi biriktiren, para biriktiren, sevap biriktiren — bir biriktirici olur ve

mutsuz olur. O hiçbir şeyi bırakamaz! Neyi yakalarsa onu tutar. Ve bu anala olan vurgu yüzünden *muladhar*'a çok büyük bir zarar verilir çünkü erkeğe ya da kadının cinsel organlarına gitmek zorundadır. Eğer onlar oral ya da analda takılırsa asla cinsel organa gitmezler.

O zaman anal takıntı o kadar önemli hale gelir ki cinsel organlar daha az önemli olmaya başlar. Bu yüzden çok fazla eşcinsellik vardır. Anal merkezli olmak ortadan kalkana kadar ve kalkmadığı sürece eşcinsellik yeryüzünden silinmeyecektir. Tuvalet eğitimi çok büyük ve tehlikeli bir eğitimidir.

Çocuk Hasta Olduğunda

En başından beri, çocukluktan itibaren bir şey neredeyse her zaman yanlış gider. Ve bu da çocuk ne zaman hasta olursa ona daha çok ilgi gösterilmesidir. Bu yanlış bir çağrışım yapar: Anne onu daha çok sever, baba ona daha çok özen gösterir; tüm aile onu merkeze koyar, o en önemli kişi haline gelir. Aksi halde hiç kimse onu umursamaz; o iyi midir, değil midir?

Hasta olduğunda o diktatör halini alır, kendi kurallarını dayatır. Bir kez bu hile öğrenildiğinde —yani hasta olduğunda bir şekilde özel olursun— o zaman herkes dikkat etmek zorunda çünkü eğer dikkat etmezlerse onları suçlu hissettirebilirsin ve hiç kimse sana bir şey söyleyemez çünkü hastalığından kendinin sorumlu olduğunu kimse sana söyleyemez.

HAMİLELİK, DOĞUM VE BEBEKLİK

Eğer çocuk bir şeyi yanlış yaparsa ona, "Bunun sorumlusu sensin" diyebilirsiniz. Ama eğer o hasta ise hiçbir şey söyleyemezsiniz çünkü hastalık hiçbir şekilde ona bağlı değildir. O ne yapabilir ki? Ancak sen gerçekleri bilmiyorsun: Hastalıkların yüzde doksanı kendi kendine yaratılır, ilgi çekmek için, şefkat almak, önemli hissetmek için senin tarafından üretilir. Ve bir çocuk hileyi çok kolay öğrenir çünkü çocuk için en temel problem çaresiz olmasıdır. Sürekli olarak hissettiği temel problem onun güçsüz ve herkesin ise güçlü olduğudur. Fakat hastalandığında o güçlenir ve herkes güçsüzdür. O bunu anlar.

Bir çocuk bir şeyleri bilmek konusunda çok duyarlıdır. O şunu bilir: "Hasta olduğumda benim yanımda hiç kimse annem bile, babam bile hiçbir şeydir." Hastalık çok anlamlı bir şey, bir yatırım haline gelir. Ne zaman kendisini ihmal edilmiş hissetse, ne zaman "Çaresizim" diye hissetse, hasta olacaktır, onu yaratacaktır. Ve bu bir sorundur, derin bir sorundur. Ne yapabilirsin? Bir çocuk hasta olduğunda herkes ilgi göstermek zorundadır.

Ancak psikologlar bir çocuk hasta olduğunda ona bakmanızı ama ona çok fazla ilgi göstermemenizi öneriyor. Ona psikolojik olarak değil tıbbi olarak özen göstermelidir. Hastalığın bir getirişi olduğunu zihninde eşleştireceği hiçbir şey yaratma. Aksi takdirde tüm yaşamı boyunca ne zaman bir şeyin yanlış olduğunu hissetse hasta olacaktır. O zaman karısı hiçbir şey söyleyemez, o zaman ona hasta olduğu için suçlamada bu-

lunamaz. Ve herkes ona üzölmek ve Őekfat göstermek zorundadır.

Seksin Üç Aşaması

ilk aşama otoseksüelliktir.

Çocuk doğduğunda o bir narsistir. O bedenini muazzam şekilde sever ve o güzeldir; o yalnızca kendi bedenini bilir. Sadece kendi parmağını emer ve bu öylesine büyük bir keyiftir ki! Bir çocuğun kendi parmağını emdiğini görürsün; sadece kendi bedeniyle oynayarak, ayak parmağını ağzına götürmeye çalışarak, bir enerji çemberi yaparak, yüzünde ne büyük bir keyif vardır. Çocuk ayak parmağını ağzına götürdüğünde bir daire yaratılır ve enerji dairesel olarak hareket etmeye başlar. Enerji çocuğun içinde doğal olarak dönmeye başlar ve o zevk alır çünkü ışık dönmeye başladığında içerde büyük bir coşku vardır.

Çocuk kendi cinsel organıyla onların cinsel organ olduğunu bilmeden oynar. O henüz koşullandırılmamıştır; o bedenini bir bütün olarak biliyor. Ve kesinlikle cinsel organlar bedeninin en hassas kısımlarıdır. Onlarla oynamaktan onlara dokunmaktan büyük zevk alır.

Ve toplumun çocuğun ruhuna girdiği yer burasıdır: "Dokunma!" 'Yapma' ilk kirli sözcüktür. Ve bu ilk kirli sözcükten sonra pek çok diğeri gelir: Yapamazsın, yapmayacaksın; bunların hepsi kirli sözcüklerdir. Bir

kez çocuğa "Yapma!" söylendiğinde ve kızgın ebeveynler, anne ya da baba ve o gözler... Çocuğun eli normalde son derece keyifli olan cinsel organlarından uzaklaştırılır. O gerçekten bundan hoşlanıyordu ve onun cinsellik ya da benzeri bir şey yaşadığı yoktu. O sadece bedeninin en duyarlı, bedeninin en canlı kısmıydı, hepsi bu.

Ancak bizim koşullanmış zihinlerimiz... O cinsel bir organa dokunuyor; bu kötüdür. Onun ellerini uzaklaştıralım. Çocukta suçluluk yaratıyoruz.

Şimdi onun doğal cinselliğini mahvetmeye başladık. Şimdi onun orijinal zevk kaynağını, varlığının kaynağını zehirlemeye başladık. Şimdi onda ikiye bölme yapıyoruz; o bir diplomat olacak. Anne babası olmadığına cinsel organları ile oynayacak. Şimdi ilk yalan gerçekleştirdi; o hakiki olamaz. Şimdi o biliyor ki şayet kendisine karşı dürüst olursa, kendisine saygı duyarsa, kendi zevkine saygı duyarsa, kendi içgüdüsüne saygı duyarsa, o zaman anne babası kızar.

Çocuk dünyadaki en çok sömürülen şeydir. Başka hiçbir sınıf çocuk kadar sömürülmez. O hiçbir şey yapamaz: Anne babası ile mücadele etmek için sendika kuramaz, mahkemeye gidemez, devlete gidemez. Anne babasının saldırılarına karşı kendisini hiçbir şekilde koruyamaz.

*Çocuk
dünyadaki
en çok sömürülen
şeydir.
Başka hiçbir sınıf
çocuk kadar
sömürülmez.*

ÇOCUK

ilk travma gerçekleşmiştir. Artık çocuk asla kendi cinselliğini doğallıkla, keyifle kabul edemeyecektir. Bedenin bazı bölgeleri kabul edilemez. Bedenin bazı bölgeleri çirkindir. Bedenin bazı bölgeleri onun bedeninin parçası olmayı hak etmez; o bunu reddeder. Psikolojisinin derinliklerinde kendi kendini hadım eder ve enerjisi geri çekilir. Enerji bu 'Yapma' gerçekleşmeden önceki gibi doğal bir şekilde akmayacaktır.

Bu otoseksüel haldir: Pek çok insan burada takılıp kalır. Bu yüzden dünya çapında bu kadar çok masturbasyon devam etmektedir. Bu kendiliğinden geçecekti, o bir gelişme aşamasıydı ama anne babalar enerjinin gelişme aşamasına müdahale etti.

Bir kez o masturbasyon yapmaya başlamışsa bu bir alışkanlık, mekanik bir alışkanlık haline gelebilir ve o zaman o asla ikinci aşamaya geçemeyecektir. O, çok çocukça olan bu aşamada takılabilir. O hiçbir zaman tamamen yetişkin cinselliğine erişemeyecektir. O asla yetişkin bir cinsel varlığın erişebileceği saadeti bilemeyecektir. Ve ironik olan şey şudur ki masturbasyonu kötüleyen ve patırtı kopartan insanlar bunlardır. Onlar insanlara eğer masturbasyon yaparsanız kör olacaksınız, masturbasyon yaparsanız bir zombi olacaksınız, masturbasyon yaparsanız asla zeki olmayacaksınız, aptal kalacaksınız derler. Artık bütün bilimsel bulgular tek bir noktada hemfikir olmuştur: Masturbasyon asla kimseye zarar vermez fakat bu öneriler verir.

Eğer çocuklara doğal olan otoseksüellik aşamasında izin verilirse, o kendiliğinden ikinci aşamaya ho-

moseksüelliğe geçer. Ancak çok az insan ikinci aşamaya geçer. Çoğunluk ilk aşamada kalır. Bir kadınla ya da bir erkekle sevişirken bile karşılıklı mastürbasyondan başka bir şey yapmıyor olabilirsin.

ikinci aşama homoseksüelliktir. Az sayıda insan ikinci aşamaya geçer; o doğal bir aşamadır. Çocuk kendi bedenini sever. Eğer çocuk bir erkekse, o bir erkeğin bedenini, kendi bedenini seviyor. Bir kadının, bir kızın bedenine atlamak, çok büyük bir boşluktan geçmek olacaktır. Doğal olarak o diğer erkek çocukların bedenini sever; ya da o bir kız ise doğal olan ilk güdü, diğer kızları sevmektir çünkü onların da aynı çeşitten bedeni vardır, aynı türden varlığı vardır. O kızları erkeklerden daha iyi anlayabilir. Erkek çocuklar ayrı bir dünyadır.

Homoseksüel aşama doğal bir aşamadır. Toplum orada da insanların takılmasına yardım eder çünkü o erkek ve kadın, kız ve erkek çocuk arasında engeller yaratır. Bu engeller olmazsa er ya da geç homoseksüel aşama silinip gider; karşı cinse ilgi oluşmaya başlar. Ancak bunun için toplum şans tanımaz. Kolejlerde ayrı yurtlarda kalmak zorundadırlar. Onların buluşması, onların birlikteliği kabul edilemez.

Homoseksüellik toplum tarafından sürdürülür ve aynı toplum tarafından kötülenir. Bu stratejileri anlamak gerekir. Aynı toplum homoseksüelliği sapıklık olarak, suç olarak adlandırır, kötüler. Hâlâ homoseksüellerin cezalandırıldığı ülkeler vardır. Yıllar boyunca hapishaneye gönderilebilirsin. Ve onu yaratan aynı toplumdur.

ÇOCUK

Ve üçüncü aşama heteroseksüelliktir.

Bir insan gerçekten *otoseks* ve *homoseksin* dışına çıktığında, o zaman o bir kadına âşık olabilecek olgunluk ve kapasitededir. Bu tamamıyla farklı bir dünyadır, farklı bir kimyadır, farklı bir psikolojidir, farklı bir maneviyattır. O zaman o, bu farklı dünya ile bu farklı organizma ile oynayabilir.

Koşullanma

*Anne babasının kendi ebeveyn
koşullanmasından özgür olma ve
mahremiyet bekleme gibi haklara sahipken,
bir çocuğun da bunlara hakkı yok mudur?*

Bu insanlığın bugün yüzleştığı en temel meselelerden bir tanesidir. Gelecek bunu nasıl çözebildiğimize bağlıdır. Daha önce hiç böyle bir şey ile yüz yüze kalınmamıştı. İlk kez insan büyümüştür, belli bir olgunluk gerçekleşmiştir. Ve sen olgunlaştıkça yeni problemlerle yüzleşmek zorunda kalırsın.

Yavaş yavaş insan ilerledikçe pek çok türden esaretin farkına vardı. Batı'da henüz yeni yeni en büyük esaretin çocuğun yaşadığı olduğunun farkına vardık. Bu daha önceden hiç düşünülmemiştir; dün-

*Hiç kimse
çocuktan daha fazla
sömürülmemiş tir.
Ve elbette o,
sevgi maskesinin
ardına gizlenerek
sömürülmiş tür.*

ÇOCUK

yadaki hiçbir belgede yer almamıştı. Bir çocuk ve bir köle...kim düşünebilirdi ki? Onu seven, çocuk için kendilerinden fedakârlık yapan, kendi anne babasının bir kölesi? Bu çok komik, tamamıyla saçmalık olarak gözükmüş olmalı. Ancak şimdi insan zihnindeki psikolojik kavrayış derinleşmiştir ve onun işleyişi ile çocuğun en çok sömürülen kişi olduğu tamamıyla netleşmiştir; hiç kimse çocuktan daha fazla sömürülmemiştir. Ve elbette o sevgi maskesinin ardına gizlenerek sömürülmüştür.

Ve anne babalar çocuğu sömürdüklerinin, çocuğa esaret dayattıklarının, çocuğu mahvettiklerinin, onu aptal, geri zekâlıyaptıklarının, onların çocuğu bir Hindu, bir Müslüman, bir Hıristiyan, bir Budist olarak koşullandırma çabasının tamamıyla insanlık dışı olduğunun farkında olduklarını söylemiyorum; onlar bunun farkında değildir ama gerçekler düşünüldüğünde bunun hiçbir önemi yoktur. Çocuk anne babalar tarafından çirkin şekillerde koşullandırılıyor ve elbette çocuk çaresizdir: O anne babasına bağımlıdır. O başkaldıramaz, o kaçamaz, o kendisini koruyamaz. O kesinlikle korunmasızdır; bu yüzden de o kolaylıkla sömürülebilir.

Anne baba koşullandırması dünyadaki en büyük köleliktir. Bu tamamıyla ortadan kaldırılmalıdır, sadece o zaman insan ilk defa gerçekten özgür, hakikaten özgür, sonuna kadar özgür olacaktır çünkü çocuk insanın babasıdır. Şayet çocuk yanlış bir şekilde büyütülürse o zaman tüm insanlık yanlış yöne gider. Çocuk

tohumdur. Şayet tohumun kendisi iyi niyetli insanlar, iyi dileklere sahip insanlar tarafından zehirlenmişse, bozulmuşsa, o zaman özgür bir insan bireyi için hiçbir umut yoktur, o zaman bu rüya asla gerçek olamaz.

Bireysellik olarak sahip olduğunu düşündüğün şey sadece kişiliktir. O senin içinde, senin doğanın içinde anne baban, toplum, din adamı, politikacı, eğitimciler tarafından üretilmiştir. Eğitici, anaokulundan üniversiteye kadar menfaat sahiplerinin hizmetindedir, toplumu yönetenlerin hizmetindedir. Onun tüm amacı, her çocuğu kurumsallaşmış topluma adapte olacak şekilde sakatlamaktır, her çocuğu mahvetmektir.

Bir korku vardır. Korku şudur, şayet çocuk en başından itibaren koşullanmadan bırakılırsa o öylesine zeki olacak, öylesine tetikte, farkında olacaktır ki onun tüm yaşam tarzı başkaldırı olacaktır. Ve hiç kimse asileri istemez; herkes boyun eğen insanlar ister.

Anne babalar boyun eğen çocukları sever. Ve unutmak ki boyun eğen çocuk neredeyse en aptal olanıdır. Başkaldıran çocuk zeki olandır ama ona saygı duyulmaz ya da o sevilmez. Öğretmenler onu sevmez, toplum ona saygı göstermez; o kötülenir. O, toplumla uzlaşmak zorundadır yoksa bir çeşit iç suçlulukla yaşamak zorundadır. Doğal olarak o, anne babasına iyi

*Çocuk
anne babalar
tarafından
çirkin şekillerde
koşullandırılıyor
ve elbette çocuk
çaresizdir:
O anne babasına
bağımlıdır*

davranmamış olduğunu hisseder, onları mutlu etmemiştir.

*Anne babalar
boyun eğen
çocukları sever.
Ve unutmak ki
boyun eğen çocuk
neredeyse
en aptal olandır.*

Şunu çok iyi hatırla, İsa'nın anne babası, İsa'dan memnun değildi, Gautam Buda'nın anne babası, Gautam Buda'dan memnun değildi. Bu insanlar o kadar zeki, o kadar asilerdi ki anne ve babaları onlardan nasıl memnun olsun?

Ve her çocuk öylesine büyük bir potansiyelle doğar ki... ve şayet bu potansiyele izin verilirse ve kimse bireyselliğine engel olmadan onun geliştirilmesine destek olunursa, güzel bir dünyaya sahip olacağız, muazzam bir deha çeşitliliğine sahip olacağız. Dahiler çok ender olarak ortaya çıkar, dehalar ender olarak doğduğu için değil, hayır; dahiler çok ender olarak ortaya çıkar çünkü toplumun koşullandırma sürecinden kaçmak çok zordur. Sadece arada bir, bir çocuk onun cenderesinden kaçmayı başarabilir.

Her çocuk anne babalar tarafından, toplum tarafından, öğretmenler tarafından, din adamları tarafından, tüm menfaat sahipleri tarafından örtülüyor; pek çok koşullanma katmanı tarafından örtülüyor. Ona belli bir dinsel ideoloji verilir. Bu onun seçimi değildir. Ne zaman birisi kendi seçimi olmadan bir şeye zorlanırsa o kişiyi sakatlıyorsun, onun zekâsını mahvedir.

KOŞULLANMA

yorsun; ona seçme şansı vermiyorsun, onun zeki bir şekilde çalışmasına izin vermiyorsun; onu öyle bir şekilde yönetiyorsun ki o sadece mekanik olarak işleyebiliyor. O bir Hıristiyan olacak ama o seçerek Hıristiyan olmamıştır. Ve şayet bu senin seçimin değilse Hıristiyan olmanın ne anlamı vardır.

Çok az insan İsa'yı takip etmiştir. Onunla birlikte yiden insanlar cesur insanlardır. Onlar yegâne Hıristiyanlardı: Onlar hayatlarını riske soktu, onlar akıntıya karşı gitti, onlar tehlikeli bir şekilde yaşadı; onlar ölmeye hazırды ama boyun eğmeye hazır değildi.

Gautam Buda ile birlikte hareket eden az sayıda insanlar gerçek Budistlerdi ama dünya çapında milyonlarca Hıristiyan ve dünya çapında milyonlarca Budist vardır ve onların hepsi sahtedir, onlar yapaydır. Onların sahte olması kaçınılmazdır; bu onlara dayatıldı. Onlar belirli bir dinsel ideoloji ile sarılır, sonra onlar belirli bir siyasi ideoloji ile sarılır —onlara Hintli oldukları söylenir, onlara İranlı oldukları, Çinli oldukları, Alman oldukları söylenir— belli bir milliyet onlara dayatılır. Ve insanlık tektir, yeryüzü tektir. Ancak politikacılar onun tek olmasını istemezler çünkü eğer dünya tek olursa o zaman tüm politikalarıyla birlikte politikacıların hepsi yok olmak zorundadır. O zaman

*Bireysellik olarak
sahip olduğunu
düşündüğün şey
sadece kişiliktir.*

*O senin içinde,
senin doğanın içinde,
anne baban, toplum,
din adamı, politikacı,
eğiticiler tarafından
üretilmiştir.*

tüm bu başkanlar ve başbakanlar nereye gidecektir? Onlar sadece dünya bölünmüş kalırsa var olabilir.

Din tektir ama o zaman Polonyalı Papaya, tüm bu aptal *shankaracharyalara*, Ayetullah Hu-manyayağa ne olacaktır? Bu insanların bepsine ne olacaktır? Onlar sadece pek çok din, pek çok kilise, pek çok tarikat, pek çok inanç olursa var olabilirler.

Yeryüzünde üç yüz tane din ve en azından bu dinlerin üç bin tane mezhebi vardır. O zaman elbette pek çok sayıda rahip, pek çok piskopos, başpiskopos, yüksek rahipler, *shankaracharyalar* için bir olasılık var olur. Bu olasılık ortadan kalkacaktır.

Ve ben sana diyorum ki dindarlık tektir! Onun hiçbir İncil'le, hiçbir Veda ile hiçbir Gita ile alakası yoktur. Onun sevecen bir kalple, zeki bir varlıkla alakası vardır. Onun farkmdalıkla, meditasyon haliyle bir alakası vardır. Ancak o zaman tüm menfaat grupları acı çekecektir.

Bu yüzden belli bir çıkar grubuna, belli bir ulusa, belli bir dine, belli bir hükümranlığa ait olan anne ba-

*Çocuklar
her zaman için,
anne babalarından
daha zekidir
çünkü anne babalar
geçmişe aittir ve
çocuklarsa geleceğe
aittir.*

baların kendi fikirlerini çocuklara dayatmaları kaçınılmazdır. Ve garip olan şudur ki çocuklar her zaman için anne babalarından daha zekidir çünkü anne babalar geçmişe aittir ve çocuklarsa geleceğe aittir. Anne babalar zaten kullanılmıştır, sarmalanmıştır, kaplanmıştı. Onların aynala-

KOŞULLANMA

n o kadar çok tozlanmıştı ki hiçbir şey yansıtamazlar, onlar kördür.

Sadece kör bir adam bir Hindu ya da bir Müslüman ya da bir Jaina ya da bir Hıristiyan olabilir. Gözleri olan bir insan basitçe dindardır. O kiliseye ya da tapınağa ya da camiye gitmez; o her çeşidinden aptal simgelere tapınmaz. Her türden tanrılar her türden hurafeler! Anne babalar bunların hepsini taşırlar. Çocuk doğduğunda o boş bir tahtadır, bir *tabula rasa*'dır; üzerinde hiçbir şey yazmaz. Onun güzelliği budur: Ayna tozsuzdur. O daha net bir şekilde görebilir.

Anne: "Jimmy, yeni pantolonunla yere mi düştün?"

Jimmy: "Evet Anne, onu çıkaracak vakit yoktu."

Birinci sınıf öğretmeni sınıfa doğa hakkında konuşuyordu ve onu, 'Etrafınızdaki Dünya' olarak adlandırmıştı. Öğretmen ilk sıradaki küçük Helen'e sordu: "Helen, şimdi bütün sınıfa söyle, sen bir hayvan mısın, bitki misin, yoksa mineral misin?!"

Helen "Bunların hiçbirisi değilim" diye cevap verdi. "Ben gerçek, canlı bir kıyım."

iskelenin ucunda balık tutan bir çocuk bir balığı karaya çekerken dengesini kaybetti ve göle düştü. Yakınlarda balık tutan pek çok adam ona yardım etmek için koşup onu kıyıya çıkardılar.

ÇOCUK

"Nasıl dalgınlığına geldi?" diye bir adam sordu.

"Dalmaya gelmedim, balık tutmaya geldim" dedi çocuk.

Geniş bir aile en sonunda daha büyük bir eve taşınabilmişti. Bir süre sonra amcalardan biri yeğenine, "Yeni evinden hoşlanıyor musun?" diye sordu.

"Çok iyi" diye cevap verdi oğlan. "Erkek kardeşim ve benim kendi odamız var ve kız kardeşlerimin de öyle ama zavallı annem hâlâ babamla aynı odada mahsur kaldı!"

Her çocuk zeki, temiz, saf doğar ama biz onun üzerine pislik atmaya başlarız.

O anne babasından çok daha fazlasını hak eder çünkü o hayatına başlıyor. Anne babalar zaten yük taşıyor, onlar zaten sakatlanmış durumda, onlar zaten koltuk değneğine mahkûm. Çocuğun kendisi olmaya daha çok hakkı var. Onun mahremiyete ihtiyacı var ama anne babalar ona hiç mahremiyet tanımaz; onlar çocuğun mahremiyetinden çok korkar. Onlar sürekli olarak çocuğun işlerine burunlarını sokar; onların her şey hakkında söyleyecekleri bir şey vardır.

Çocuğun mahremiyete ihtiyacı vardır çünkü güzel olan her şey mahremiyetin içinde gelişir. Hatırla: Bu hayatın en temel kanunlarından bir tanesidir. Kökler yeraltında gelişir; eğer onları topraktan çıkarırsan ölmeye başlarlar. Onların mahremiyete, tam mahremiyete ihtiyacı vardır. Çocuk annenin rahmindeki karan-

lıkta, mahremiyetin içinde gelişir. Eğer çocuğu ışığın altına, toplumun içerisine getirirsen ölecektir. Onun dokuz aylık tam mahremiyete ihtiyacı vardır. Gelişmeye ihtiyacı olan her şeyin mahremiyete gereksinimi vardır. Yetişkin bir kimsenin çok fazla mahremiyete ihtiyacı yoktur çünkü o zaten yetişmiştir ancak bir çocuğun çok daha fazla mahremiyete ihtiyacı vardır. Ancak o hiç yalnız bırakılmaz.

Anne babalar ne zaman çocuğu içine kapalı ya da tek başına görseler endişelenirler; hemen müdahil olurlar. Korkarlar; eğer çocuk tek başına olursa kendi bireyselliğini geliştirmeye başlayacaktır. O her zaman sınırların içinde tutulmalıdır ki bu sayede anne babalar izlemeye devam edebilsinler çünkü onların izlemesi onun bireyselliğinin gelişmesine izin vermez; onların izlemesi çocuğu kaplar, onu bir kişilikle sarmalar.

*Çocuğun
mahremiyete
ihtiyacı var ama
anne babalar
ona hiç
mahremiyet tanımaz;
onlar çocuğun
mahremiyetinden
çok korkar...
Gelişmeye ihtiyacı olan
her şeyin
mahremiyete
gereksinimi vardır.*

Kişilik bir sargıdan başka bir şey değildir. Kişilik (*personality*) güzel bir sözcükten, *persona*'dan gelir; *persona*'nın anlamı maskedir. Eski Yunan tragedyaalarında aktörler maske kullanırdı. Sona ses demektir, *per* içinden demektir. Onlar maskelerinin içinden konuşuyorlardı; onların gerçek yüzlerini göremezdin, on-

ÇOCUK

ların sadece seslerini duyabilirdin. Bu yüzden maske, *persona* olarak adlandırılırdı çünkü ses onun içinden duyulurdu ve *persona* sözcüğünden de *personality* (kişilik) gelir.

Çocuk sürekli savunma halinde olmak zorundadır çünkü izleniyor. Bunu kendin de görebilirsin: Banyo yapıyorsan tamamıyla farklı bir kişisindir; banyonda maskeni bir kenara bırakabilirsin. Son derece ciddi olan yetişkin insanlar bile mırıldanmaya, şarkı söylemeye başlar. Yetişkin insanlar bile aynada maymunluk yapar. Tek basmasın —kapıyı kilitlemiş olduğunun mükemmel bir şekilde farkındasın— ancak ansızın birisinin anahtar deliğinden izlediğini fark edersen, hemen sende bir değişiklik olacaktır. Yeniden ciddileşeceksin, şarkı kaybolacak, aynanın önünde maymunluk yapmayacaksın, senden beklendiği şekilde davranmaya başlayacaksın. Bu kişiliktir; yeniden sargının içine girdin.

Bir çocuk mahremiyete, muazzam bir şekilde, mümkün olduğunca çok, maksimum düzeyde ihtiyaç duyar, böylelikle kendi bireyselliğini müdahale edilmeden geliştirebilir. Ancak biz çocuğun alanına giriyoruz, sürekli ihlal ediyoruz. Anne babalar sürekli "Ne yapıyorsun? Ne düşünüyorsun?" diye sorar. Düşünmeyi bile! Zihninin içine bile bakmak zorundalar!

Uzak Doğu'da, her çocuğun sabahleyin anne babasına rüyasını anlatmak zorunda olduğu birkaç kabile vardır çünkü o rüyalarında bile tek başına bırakılmaz. Belki de o yanlır rüyalar görüyordur, belki o, dü-

şünmemesi gereken şeyleri düşünüyor; anne babalara rapor edilmek zorunda.

Sabahın erken saatindeki ayin, kahvaltıdan önceki ilk iş rüyalarıyla; geceleyin ne gördüğüyle ilişki kurmak zorunda olmasıdır.

Psikanaliz Batıda çok geç kalmış bir gelişmedir ama Doğuda, bu Uzak Doğu kabilelerinde psikanaliz anne babalar tarafından binlerce yıldır uygulanmaktadır. Ve zavallı çocuk, sembolleri bilmez o yüzden o basitçe rüyaları olduğu haliyle algılar. Onun ne anlama geldiğini bilmez; sadece anne babalar bilir. Ancak bu çok ileri gitmektir. Bu onun üstüne çullanmaktır, bu insanlık dışıdır; bu birisinin alanını kaplamaktır.

Sadece çocuk sana yiyecek için, giyecek için barınma için bağımlı diye bunu yapmaya hakkın olduğunu mu düşünüyorsun? Çünkü şayet çocuk rüyasında uçtuğunu gördüğünü söylerse anne babalar hemen bunun cinsel bir rüya olduğunu bilir. Artık onlar çocuğun davranışlarını daha çok kontrol edecek, onu daha çok disipline edecektir. Onu sabahın erken saatinde soğuk bir duşa sokacaklardır. Ona cinsellikten uzak durmasını daha çok öğütleyeceklerdir. Ona, "Eğer cinsellikten uzak durmazsan her şey ters gidecektir. Eğer seks hakkında düşünürsen tüm zekânı yitireceksin, kör olacaksın," gibi saçma sapan şeyler öğretirler.

Bir çocuğun mahremiyete son derece ihtiyacı vardır. Anne babalar ona yalnızca yardım etmek için gitmeliler, müdahale etmek için değil. Onun bir şeyleri yapmasına ya da yapmamasına izin verilmelidir. Anne

ÇOCUK

babalar yalnızca onun kendisine ya da başka birisine zarar vermemesi konusunda dikkatli olmaları hepsi bu. Bundan daha fazlası çirkindir.

Bir turist küçük bir kasabanın içine doğru ilerledi ve postanenin önündeki bankta oturan çocukla konuşmaya başladı.

"Ne kadar zamandır burada yaşıyorsun?" diye sordu turist. "On iki yd kadar" diye cevapladı çocuk.

"Burası kenarda kalmış bir yer değil mi?" diye sordu turist.

"Kesinlikle öyle" diye yanıtladı çocuk.

"Burada pek bir şey olmuyor" dedi turist. "Seni burada meşgul edecek bir şey olmadığını görüyorum."

"Ben de görmüyorum" dedi çocuk. "Böylesi hoşuma gidiyor."

*Bir çocuk
kendine saygı
duymadığı sürece
başka hiç kimseye
saygı duyamaz.*

Çocuklar tek başlarına kalmaktan çok hoşlanırlar; onların gelişimi için ferahlığa ihtiyaç vardır. Evet, anne babalar dikkatli, tetikte olmak zorundalar ki böylelikle çocuğa hiçbir zarar gelmesin ama

bu negatif bir dikkattir; pozitif olarak müdahale etmemelidirler. Onlar çocuğa hakikat arayışıyla ilgili büyük bir özlem vermeliler ama ona hakikate ilişkin bir fikir verecek bir ideoloji vermemelidirler. Ona haki-

KOŞULLANMA

kat hakkında öğüt vermemeliler, ona hakikate ilişkin nasıl arayışa gireceğini öğretmeliler. Arayış öğretilmeli, inceleme öğretilmeli, macera öğretilmeli.

*Gerçek bir baba.,
gerçek bir anne;
gerçek ebeveynler,
bir çocuk için
kutsama olacaktır.*

Çocuklara soru sorabilecekleri şekilde yardım edilmeli ve anne babalar bu soruları gerçekten bilmedikleri sürece yanıtlamamalıdır. Hatta bilseler bile Buda'nın müritlerine söylediği gibi söylemelidir: "Söylediğim şeye inanmayın! Benim deneyimim bu ama onu size söylediğim anda o yanlış halle gelir çünkü o sizin için bir deneyim değildir. Beni dinleyin ama inanmayın. Deneyin, sorgulayın, araştırın. Kendiniz bilmediğiniz sürece bilginizin bir yararı yoktur; o tehlikelidir. Ödünç alınmış bir bilgi engeldir."

Ancak anne babaların yaptığı şey şudur: Onlar çocukları koşullandırıp duruyorlar. Çocuklar için hiçbir koşullandırmaya gerek yoktur; onlara hiçbir talimat vermeye gerek yok. Onlara kendileri olmaları için yardım edilmeli, onlar desteklenmeli, beslenmeli, güçlendirilmeli. Gerçek bir baba, gerçek bir anne, gerçek ebeveynler bir çocuk için bir kutsama olacaktır. Çocuk onlar tarafından yardım edildiğini hissedecektir ve böylelikle kendi doğasının içinde daha çok köklenecek, daha çok topraklanacak, daha çok merkezlenecektir. Bu sayede o, kendisi hakkında suçluluk duymaktansa kendisini sevmeye başlayacak, kendisine saygı duyacaktır. Hatırla, bir kimse kendisini sevmeye

ÇOCUK

diği sürece dünyadaki başka hiç kimseyi sevemez. Bir çocuk kendine saygı duymadığı sürece başka hiç kimseye saygı duyamaz. Bu yüzden senin tüm sevgin sahtedir ve tüm saygın düzmecedir, yapaydır. Sen kendine saygı duymuyorsun, nasıl başka birisine saygı duyacaksın. Varlığının içinde doğmuş olan kendi özünü sevmediğin sürece o, başkalarına ışık saçmaz. Önce sen kendi üzerine bir ışık olmalısın, ondan sonra ışık yayılacaktır, başkalarına ulaşacaktır.

Okulda sınav günüydü ve huysuz bir öğretmen küçük bir çocuğun bitkiler ve çiçekler hakkındaki bilgisini sınyordu. Çocuk hiçbir soruyu doğru cevaplamadı.

Kızgın bir şekilde öğretmen, yardımcısına döndü ve bağırarak, "Git ve bana bir avuç ot getir!" dedi.

Yardımcı dışarı gitmek üzere döndüğünde küçük çocuk seslendi, "Ve benim için de küçük bir fincan kahve lütfen."

Bir Polonyalı, kırsal yerlerde arabası ile giderken arabası bozuldu. Arabayı tamir ederken küçük bir çocuk yaklaştı ve sordu. "Bu nedir?"

"O bir kriko" dedi Polonyalı.

"Babamda bunlardan iki tane var" dedi çocuk.

İki dakika sonra yine sordu "Peki ya bu ne?"

"O bir el feneri".

"Bundan da babamda iki tane var. Peki ya oradaki? O bir İngiliz anahtarı mı?"

KOŞULLANMA

"Evet" dedi adam irkilerek.

Çocuk "Bundan babamda iki tane var" dedi.

Muhabbet bir süre daha böyle sürüp gitti. En sonunda tamirat bitmişti ve Polonyalı ayağa kalktı ve yolun kenarına işemeye gitti.

işerken üreme makinesini işaret ederek sordu, "Bundan da babamda iki tane var mı?"

"Elbette hayır!" dedi çocuk. "Ama onda bunun iki katı uzunluğunda bir tane var."

Çocuklar son derece zekidir, onlara sadece bir şans tanımak yeterli. Onların gelişmek için fırsata, doğru atmosfere ihtiyacı var. Her çocuk aydınlanma potansiyeliyle, uyanma potansiyeli ile doğar ama biz onu yok ederiz.

Bu, tüm insanlık tarihindeki en büyük felaket olmuştur. Başka hiçbir esaret çocuğun esareti kadar kötü değildir ve başka hiçbir esaret çocuğun esaretindeki kadar insanlığın öz suyunu çekmemiştir ve bu insanlığın en zor görevi olacaktır: Bundan kurtulmak.

Toplumun tümünü tamamıyla başka bir şekilde düzenlemediğimiz sürece, radikal bir değişiklik gerçekleşmediği ve aile yok olup yerini komüne terk etmediği sürece bu mümkün olmayacaktır. Bir kez eski aile kalıbı ortadan kalkıp daha

*Başka
hiçbir esaret
çocuğun esareti kadar
kötü değildir ve
başka hiçbir esaret
çocuğun esaretindeki
kadar insanlığın
öz suyunu
çekmemiştir.*

ÇOCUK

çok boyutlu bir yapıya dönüştüğünde insanlığın yeni bir doğumu olabilir. Yeni bir insana ihtiyaç vardır, yeni insan geçmişte, başka bir yerlerdeki hayatlardan umduğumuz cenneti getirecektir. Cennet şimdi burada olabilir ama bizim yeni bir çocuk oluşturmamız gerekiyor.

***Niçin insanlar kendilerini gönüllü olarak
bastırır ve sakat bırakan savunma
mekanizmalarını kendilerine uyarlarlar?***

Hayatta kalmak için.

Çocuk o kadar narindir ki kendi basma var olamaz. Bunu sömürebilirsin. Çocuğa neyi öğrenmesini istiyorsan dayatabilirsin; B. F. Skinner gibi davranışçılardan laboratuvarında yapıp durduğu şey budur. O, güvercinlere pinpon oynamayı öğretir ama numara aynıdır: Ödül ve ceza. Eğer oynarlarsa ödüllendirilirler; eğer oynamazlarsa, eğer gönülsüzlerse, cezalandırılırlar. Eğer doğru hareketi yaparlarsa ödüllendirilirler, yiyecek verilir; eğer yanlış hareketi yaparlarsa elektrik şoku verilir. Güvercinler bile pinpon oynamayı öğrenirler.

Sirkte olan şey her zaman budur. Gidip görebilirsin. Aslanlar, güzel aslanlar bile kafestedir ve filler sirk yıldızının kamçısına göre hareket eder. Onlar aç bırakılmıştır ve sonra da ödüllendirilmiştir; ödül ve ceza. Tüm numara budur.

Sirkte hayvanlarla yaptığın şeyi çocuklarla yapıp duruyorsun. Ancak bunu son derece bilinçsizce yapıyorsun çünkü bu sana da yapılmıştır; çocukları yetiştir-

KOŞULLANMA

tirmek ve eğitmek için bildiğin tek yol budur. Senin 'büyütmek' olarak adlandırdığın şey budur. Aslında bu küçültmektir, bu onları daha yüksek bir varoluşa doğru büyütmekten-se daha alt düzeyde bir varoluşa zorlamaktır. Bunların hepsi, Skinner'ci teknikler hilelerdir bunların yüzünden gönüllü olarak kendimizi baskılamaya başlar ve sakat bırakan savunma mekanizmalarını kendimize uyarlarız.

*Bir çocuk
neyin doğru
neyin yanlış
olduğunu bilmez,
ona. biz öğretiriz.
Biz ona
kendi zihinlerimize
dayanarak öğretiriz.*

Bir çocuk neyin doğru neyin yanlış olduğunu bilmez, ona biz öğretiriz. Biz ona kendi zihinlerimize dayanarak öğretiriz. Aynı şey Tibet'te doğru olabilir ve Hindistan'da ise yanlıştır; aynı şey senin evinde doğru olabilir ve komşunun evinde ise yanlış olabilir. Ancak sen çocuğun üzerine baskı uygularsın: Bu doğrudur, bunu yapmak zorundasın. Çocuk onu yaptığında onaylanır ve yapmadığında da onaylanmaz. O senin yolundan gittiğinde mutlu olursun ve çocuğun sırtını sıvazlarsın; senin yolundan gitmediğinde kızarsın ve çocuğa eziyet edersin, çocuğu döversin, çocuğu aç bırakırsın, ona sevgini vermezsin.

Doğal olarak çocuk hayatta kalmasının tehlikede olduğunu anlamaya başlar. Eğer bu anneyi ve bu babayı dinlerse her şey yolundadır; değilse onu öldüreceklerdir. Ve çocuk ne yapabilir? Bu güçlü insanlara

ÇOCUK

karşı kendini nasıl ifade etsin? Onlar devleşirler. Onlar çok büyüktür ve muazzamdır ve çok güçlüdür ve onlar her şeyi yapabilir.

Çocuk güçlü bale geldiğinde çoktan koşullanmıştır. Koşullanma o zaman onun içinde o kadar derine inmiştir ki artık anne ve babanın onu takip etmesine gerek yoktur. Onların vicdan olarak adlandırdığı içsel koşullanma çocuğa eziyet etmeye devam edecektir.

Örneğin, şayet çocuk cinsel organlarıyla oynamaya başlarsa —ki bu çocuk için bir keyiftir, doğal bir zevktir çünkü çocuğun bedeni çok duyarlıdır— o biç de senin kullandığın anlamı ile cinsellik değildir. Çocuk gerçekten çok, çok canlıdır ve doğal olarak çocuk canlı olduğunda onun cinsel organları bedeninin diğer kısımlarından daha canlıdır. Yaşam enerjisinin biriktiği yer burasıdır; o en hassas bölgedir. Cinsel organlara dokunmaktan ve oynamaktan çocuk, muazzam bir şekilde mutluluk hisseder ama korkar. Bu senin problemdir. Onun mastürbasyon ya da başka bir şey yaptığından korkmaya başlarsın. O önemli bir şey değildir. O kişinin bedeniyle oynamasından saf mutlu olmasıdır. O mastürbasyon ya da başka bir şey değildir. O kişinin bedenini sevmesidir.

Bu senin suçluluğun, senin korkundur. Birisi oğlunun bunu yaptığını görebilir ve senin çocuklarını nasıl yetiştirdiğini düşünecektir. Onları medenileştir. Onlara bir şey öğret. Bu nedenle onu durdur, çocuğa bağır. Ona, "Dur!" diye yeniden ve yeniden ve yeniden bağır. Ve yavaş yavaş vicdan ortaya çıkar. Dur,

KOŞULLANMA

dur, dur; bu daha derine daha derine, daha derine gider. Ve çocuğun bilinçsiz bir parçası haline gelir.

Artık sana ihtiyaç yoktur. O cinsel organlarıyla oynadığında içinden bir şey "Dur!" diyecektir. Ve o korkacaktır —belki babası bakıyordur ya da annesi bakıyordur— ve o suçluluk hissedecektir. Ve biz ona her zaman her yerde, banyoda bile bakan bir Allah baba olduğunu öğretiriz. O her yere bakmaya devam eder.

Bu Allah tanımı sakat bırakır. O zaman sen banyonda bile özgür değilsin. Sen hiçbir yerde özgür değilsin. Bu doğaüstü Allah bir dedektif gibi seni her yerde takip eder. Sen bir kadınla sevişirken o, orada duruyordur. O sana izin vermeyecektir. O bir süper-polistir. O, —anne babanın yaratmış olduğu vicdana— bir süper polistir.

Bu yüzden Buda, anne babanı öldürmediğin sürece asla özgürleşmeyeceksin der. Anne babayı öldürmek demek içindeki anne baba sesini öldürmek, içindeki vicdanı öldürmek, şu saçma fikirlerden kurtulmak ve hayatını kendi bilincine göre yaşamak demektir. Unutma, bilinç daha çok olmalıdır, vicdan daha az olmalıdır. Yavaş yavaş vicdan tamamıyla yok olmalı ve saf bilinç yaşanmalıdır.

Bilinç kanundur; bilinç yegâne kanun olsun. O zaman ne hissedersen hisset bu senin yaşadığındır. Karar vermek zorundasın. Bu başka hiç kimsenin hayatı değildir; başka hiç kimsenin karar vermeye hakkı yoktur.

ÇOCUK

Senin her zaman doğru olanı yapacağını söylemiyorum; bazen yanlış yapacaksın. Ancak bu da, senin özgürlüğünün bir parçasıdır ve senin gelişiminin parçasıdır. Pek çok kez yanlış yöne gideceksin ama o tamamıyla doğrudur; yanlış yola sapmak eve geri dönmektir. Aslayan yanlış yapmayan bir kimse asla eve dönmeyebilir, o çoktan ölmüştür. Yanlış hiçbir şey yapmayan bir kimse asla doğru bir şey yapmanın keyfini çıkaramaz. O sadece bir köledir. Zihinsel bir kölelik yaratılmıştır.

*Toplum
anne babanın
iradesinin
geniş halidir;
anne baba
bu toplumun
ajanlarından başka
bir şey değildir.*

Bir insan evladı, anne babasına çok uzun süre bağımlıdır; en azından yirmi bir ila yirmi beş yıl. Bu çok uzun bir süredir, hayatının üçte biridir. Yaşamının üçte biri boyunca koşullanmıştır. Sadece bir düşün, yirmi beş yıllık koşullanma! Ona her şey dayatılabilir.

Ve bir kez bu numaraları öğrendiğinde onları unutmak çok zordur. Bu yüzden gerçekliğin içine dalıp kendi hayatını yaşamaya başlamak çok zordur. Elbette başlangıçta bu çok ürkütücüdür, pek çok kez dizlerin titrer çünkü doğaldır ki anne babanın karşısında olacaksın, toplumun karşısında olacaksın. Toplum anne babanın iradesinin geniş halidir; anne baba bu toplumun ajanlarından başka bir şey değildir. Bu gizli bir ittifaktır —anne babalar, öğretmenler, polis, yargıç, başbakan— bu gizli bir ittifaktır,

KOŞULLANMA

onların hepsi birliktedir. Ve onların hepsi çocuğun geleceğini elinde tutuyor.

Bir kez öğrendiğinde, öğrendiklerini unutmak çok zorlaşır çünkü yirmi beş yıl boyunca sürekli tekrar sonunda sen tamamıyla hipnotize edilirsin. Hipnozdan çıkman gerekir; tüm bu koşullanmaları bırakmak zorundasın.

Evet, bu basitçe hayatta kalma ihtiyacıdır. Çocuk yaşamak ister, bu yüzden uzlaşmaya başlar. Pazarlık yapar. Herkes ölüm kalım meselesi olduğunda pazarlık eder. Eğer bir çölda ölüyorsan ve birisinde su varsa ve sen susamışsan ve ölüyorsan, o istediği fiyatı talep edebilir. O her şeyi başarabilir, sana her şeyi dayatabilir. Şu ana kadar bizim çocuklara yaptığımız şey budur.

Niçin insanlar kendilerini gönüllü olarak bastırır ve sakat bırakan savunma mekanizmalarını kendilerine uyarlarlar?

Bu gönüllülük değildir. O gönüllülükmiş gibi gözükür çünkü uyanık hale geçtiğinde o neredeyse senin kanına ve iliklerine kadar işlemiştir. Ancak o gönüllülük değildir. Hiçbir çocuk gönüllü olarak bir şey öğrenmez; o dayatılır, o vahşettir.

Herhangi bir çocuğu izleyebilirsin. Her çocuk direnir, her çocuk sonuna kadar savaşıır, her çocuk anne babaları için sorun yaratır, her çocuk şu ya da bu şekilde bu sakat bırakma mekanizmasından kaçmaya çalışır. Ancak eninde sonunda anne babalar onu yakalar çünkü onlar daha güçlüdür. Bu basitçe bir güçlü ve güçsüz meselesidir.

ÇOCUK

Ve bu yüzden çocuklar büyüdüğünde anne babalarından intikam almaya başlamaları anormal değildir. Bu tepki doğaldır. Anne babanı affetmek zordur; bu yüzden tüm toplumlar sana onlara saygı göstermeyi öğretir. Eğer onları affedemiyorsan en azından onlara saygı duy; eğer onları sevemiyorsan en azından onlara saygı duy. Ancak bu saygı resmidir, sahtedir. Derinde öfkeli kalırsın. Şayet benim dediklerim duyulursa, şayet söylediklerim bir gün dünyada yaygınlaşırsa o zaman çocuklar anne babalarını gerçekten sevecektir, o zaman çocuklar anne babaları ile gerçekten uyumlu olacaktır çünkü anne babalar, onlara düşman olmayacaktır, dost olacaktır.

insanoğlu tüm varoluştaki en zayıf çocuktur ama onun zayıflığı kılık değiştirmiş bir kutsanmışlıktır.

*insanoğlu
tüm varoluştaki
en zayıf çocuktur
ama onun zayıflığı
kılık değiştirmiş
bir kutsanmışlıktır.*

Ancak o, sömürülebilir de; ve asırlardır yapılmış olan şey budur. Anne babalar asla çocuğun zayıflığının, çaresizliğinin ve bağımlılığının bağımsızlığa, kuvvete, bireyselliğe, bütünselliğe dönüşmesine izin vermemiştir; onlar çocuğun boyun eğer şekilde kalmasından mutlu olmuşlardır. Doğal olarak boyun eğen bir çocuk, bir bela değildir. Baş eğmeyen bir çocuk sürekli beladır ama baş eğmeyen çocuk gerçek bir insanoğludur.

Boyun eğen çocuk sadece basit bir inek pisliğidir.

KOŞULLANMA

Hayır diyemeyen çocuğun hiçbir bütünlüğü yoktur ve hiçbir şeye hayır diyemeyen bir çocuğun eveti anlamsızdır. Evet, sadece çocuk hayır demeye muktedir olduğunda anlam taşır. O zaman bu onun zekâsının alacağı karara bağlıdır.

Ancak anne babalar için bir çocuğun her zaman evet demesi daha kolaydır. O boyun eğdiği için ödüllendirilir; onun boyun eğmemesi cezalandırılır. Aynı durum okullarda da geçerlidir: Öğretmenler senin boyun eğmeni ister; onlar için seni kontrol etmek, sana hükmetmek daha kolaydır.

Benim tüm öğretmenlerim babama şikâyet ediyorlardı ve babam onlara, "Ben kime şikâyet edeyim? Benim güç sahibi olduğumu mu düşünüyorsunuz? Beni dinleyeceğini mi zannediyorsunuz? Ne yapmak istiyorsanız yapın: Onu cezalandırın, okuldan uzaklaştırın; ne yapmak istiyorsanız sizinle tam olarak hemfikirim ama beni bu işe karıştırmayın çünkü bütün gün boyunca...yapacak başka bir işim yok mu? Yoksa onun şu öğretmene, bu öğretmene, şu komşuya, bu komşuya ne yaptığını dinlemek zorunda mıyım?" derdi.

Ve o bana, "Canın ne istiyorsa yap ama benim işimi bozma. Herkes geliyor ve ben onların müşteri olduğumu zannediyorum...ama görüyorum ki onlar senin müşterilerin" dedi. Ben de babama, "Şöyle yapalım, büyük dükkânın içinde bir köşeye küçük bir tabelaya 'Şikâyetler Buraya' diye yazabilirsin. Sen kurtulursun...ve ben de bu insanları görürüm. Bırak gelsinler" diye öneride bulundum.

ÇOCUK

O da, "Fikir güzel ama sen hiçbir dükkânda şikâyet kutusu gördün mü? insanlar bu şikâyetlerin bana ve dükkâna karşı olduğunu düşünenecektir; hiç kimse onların sana karşı olduğunu düşünmeyecektir. Ve sen şikâyet etmeye gelen bu zavallı insanlarla daha çok yaramazlık yapacaksın" dedi.

"Bu sadece sana yardım etmek için bir öneriydi" dedim.

Bu anne babalar için zordur. Bu öğretmenler için zordur. Bu din adamları için zordur. Çocuğun hangi türden olursa olsun boyun eğmemesine izin vermek herkes için zordur. Tanrı bile —her şeye gücü yeten, her şeyden üstün olan, en büyük despot, en büyük diktatör— izin veremezdi; o bile Adem ve Havva'nın küçük bir söz dinlememesini tolere edememiştir. Onlar cennet bahçesinden kovulmuştu ve hiçbir günah işlememişlerdi. Aslında onun bir elma ağacı olduğunu duyduğumdan beri ben mümkün olduğunca çok elma yiyorum, bir elma ağacından meyve yiyerek herhangi bir günahın ortaya çıkmasını anlamıyorum.

Ancak mesele elma ağacı değildir.

Esas mesele söz dinlememektir.

Bu nedenle ilk olarak boyun eğmek dayatılmak zorundadır; söz dinletmek için korku kullanılmak zorundadır. Korku dini terimlerde cehennem halini alır. Söz dinletmek için ödül kullanılmak zorundadır, dini terimlerde bu cennet halini alır. Ve her şeyi kontrol altına almak için bir baba figürüne ihtiyaç vardır; bu nedenle Tanrı baba olur.

KOŞULLANMA

Onların Tanrıyı niçin bir anne yapmadığını biliyorum. Kendi deneyimime dayanarak biliyorum ki ben bir şey yapmış olduğumda, babam çok kızgın olduğu için evde beni ararken annem beni saklardı. Yasaklamış olduğu bir şeyi yaptığım için babam bana para vermeyi reddettiğinde, annem bana para vermeyi başarırdı. Bu yüzden annenin babanın olduğu kadar disiplinli olamayacağını biliyorum.

Ve anne çok kolay ikna edilebilir çünkü o, sevgiden başka bir şey değildir. O kalpten başka bir şey değildir. Baba kafadır, mantıktır, nedenlerdir, disiplindir. Baba erkektir ve toplum erkek yapımıdır. Ben ona gidip, "Bir şey yaptım ve acil yardıma ihtiyacım var" dediğimde hatta onun bundan hoşlandığını biliyorum.

"Ama önce bana ne yaptığını söyle, seni kurtaracağım, elimden gelenin en iyisini yapmaya çalışacağım ama önce bana tüm hikâyeyi anlat. Sen öyle keyifli hikâyeler getiriyorsun ki babanın niçin kızdığını merak ediyorum. Onun bunlardan hoşlanması gerekir" derdi.

Din adamları, cennetteki baba, yeryüzündeki anne babalar, öğretmenler, siyasi liderler; onların hepsi herkesten kesin bir itaat beklerler. Böylelikle hiçbir başkaldırı, hiçbir değişiklik konusu olmaz, böylelikle onların çıkarları korunur. Hepimiz onların menfaatlerinin kurbanıyız. Artık bazı şeylerin değişmesi gerekiyor.

*itaat eden çocuk
her zaman
sıradandır;
itaatsiz olmak demek,
biraz zekâya
ihtiyaç duyar.*

ÇOCUK

itaat eden çocuk her zaman sıradandır; itaatsiz olmak demek, biraz zekâya ihtiyaç duyar, itaatkâr çocuk iyi bir vatandaş haline gelir, her pazar kiliseye gider; itaatsiz çocuk güvenilmezdir. O hayatında ne yapacak? O bir ressam olabilir, o bir müzisyen olabilir, o bir dansçı olabilir —ki bunlar çok kârlı meslekler değildir— yahut o hiç kimse olmayabilir, özgürlüğünün tadını çıkaran bir serseri olabilir.

Senin bu çemberin dışına çıkmanı istiyorum. Tüm korkuları bırak. Korkulacak hiçbir şey yoktur. Endişelenecek bir cehennem yoktur ve arzulaman gereken bir cennet yoktur.

Cennet buradadır. Ve şayet ölümün ötesindeki cennet fikrini bırakırsak, bu cenneti bin kat daha güzel hale getirebiliriz.

Yeni Çocuğa Anne Babalık Etmek

Çocuklar taze olarak geldiklerinde, onların yüzlerine bakarsan adlandırılmayan; adlandırılmayacak, tanımlanamayacak olan belli bir mevcudiyet görürsün.

Çocuk canlıdır. Onun canlılığını tanımlayamazsın ama o oradadır, onu hissedebilirsin. O, o kadar çok oradadır ki ne kadar kör olursan ol, bunu kaçıramazsın. O tazedir. Çocuğun etrafındaki tazeliği koklayabilirsin. Bu güzel koku yavaş yavaş kaybolur. Ve şayet bu çocuk maalesef başarılı hale gelirse, meşhur olursa

KOŞULLANMA

—bir başkan bir başbakan, bir papa— o zaman aynı çocuk kötü kokar.

O ölçülemez, tanımlanamaz, isimlendirilemez, muazzam bir kokuyla gelmiştir. Bir çocuğun gözlerinin içine bak: Bundan daha derin bir şey bulamazsın. Bir çocuğun gözleri dipsiz bir uçurumdur, onların dibi yoktur. Maaleseftoplumun onu mahvetme yöntemi sayesinde kısa süre sonra onun gözleri sığlaşacaktır. Katman katman koşullanmayüzünden bu derinlik, bu muazzam derinlik kısa sürede kaybolmuş olacaktır. Ve bu onun gerçek yüzüydü. Çocuğun hiçbir düşüncesi yoktur. Ne hakkında düşünebilir? Düşünmek geçmişe ihtiyaç duyar, düşünmek problemlere ihtiyaç duyar. Onun hiç geçmişi yok, onun sadece geleceği var. Onun henüz hiç problemi yok, o sorunsuzdur. Onun düşünmesi mümkün değildir. Ne düşünebilir?

Çocuk bilinçlidir ama düşünceleri olmadan.

Çocuğun orijinal yüzü budur.

Bir zamanlar senin yüzün de buydu ve bunu unutmuş bile olsan o hâlâ senin içindedir, bir gün yeniden keşfedilmeyi bekliyor. Yeniden keşfedilmek diyorum çünkü sen onu önceki hayatlarında pek çok kez keşfetmişsin ve yeniden ve yeniden onu unutuyorsun.

Belki bu hayatında bile onu bilmeye, onu hissetmeye,

Cennet buradadır.

Ve şayet

ölümün ötesindeki

cennet fikrini

birakırsak,

bu cenneti

bin kat daha

güzel hale

getirebiliriz.

ÇOCUK

o olmaya çok yaklaştığın anlar olmuştur. Ancak dünya bizim için ağır basar. Onun çekimi çok büyüktür ve dünyada seni bin bir yönde çeken şeyler vardır. O seni o kadar çok yönde çekiyor ki, sen dağılırsın, insanların kendilerini bir arada tutmayı nasıl başardığı bir mucizedir. Aksi taktirde bir el kuzeye gidecekti, diğer el güneye; onların başı cennete doğru gidiyor olmalıdır: Onların tüm parçaları her yanda uçuşuyor olacaktır.

Senin kendini nasıl bâlâ bir arada tutuyor olduğun kesinlikle bir mucizedir. Muhtemelen her yönden gelen basınç o kadar çoktur ki ellerin ve bacakların ve başın uçamaz. Her yönden basınç altındasın. Şans eseri orijinal yüzünle karşılaşmış olsan bile, onu tanıyamayacaksın, o senin için o kadar yabancı olacak. Belki onunla kaza eseri arada bir karşılaşıyorsun ama ona bir merhaba bile demiyorsun. O bir yabancı ve muhtemelen derinde belli bir korku vardır; bu her zaman tüm yabancılarla oradadır.

Sen bana çocuklarımızın orijinal yüzünü nasıl koruyacağımızı soruyorsun. Doğrudan hiçbir şey yapman gerekmiyor. Doğrudan yapılacak her şey rahatsız edici olacaktır. Bir şey yapmama sanatını öğrenmek zorundasın.

Bu çok zor bir sanattır. Bu çocuğun orijinal yüzünü korumak, kurtarmak için yapmak zorunda olduğun bir şey değildir. Ne yaparsan yap, orijinal yüzü çarpıtacaksın. Hiçbir şey yapmamayı öğrenmek zorundasın; uzak durmayı, çocuğun yolundan çekilmeyi öğrenmek zorundasın. Son derece cesur olmak zorundasın

KOŞULLANMA

çünkü çocuğu kendi başına bırakmak risklidir. Binlerce yıldır bize şayet çocuğu kendi başına bırakırsak bir vahşi olacağı söylenmiştir.

Bu tam bir saçmalaktır. Ben senin önünde oturuyorum; benim bir vahşi olduğumu mu düşünüyorsun? Ve ben ailemin müdahalesi olmadan yaşadım. Evet, onlar için bayağı bir dert oldum ve senin de başın epey derde girecek ama buna değer.

Çocuğun orijinal yüzü o kadar kıymetlidir ki her türlü belaya girmeye değer. O, o kadar paha biçilmezdir ki ne kadar ödersen öde hâlâ ucuzdur; onu bedava getiriyorsun. Ve çocuğunun orijinal yüzünün dünyaya getirmiş olduğu aynı güzellikle, aynı masumiyetle, aynı saflıkla, aynı coşkuyla, aynı neşeyle, aynı canlılıkla bozulmadan kaldığını fark ettiğin günkü mutluluk... Daha fazla ne isteyebilirsin.

Çocuğa hiçbir şey veremezsin sadece alabilirsin. Eğer çocuğa gerçekten bir armağan vermek istiyorsan, mümkün olan yegâne armağan budur: Müdahale etme. Risk al ve bırak çocuğun bilinmeyenine içine, meçhulün içine gitmesine izin ver. Muazzam bir korku anne babaları ele geçirir; çocuğa ne olacağını kim bilebilir?

Bu korku yüzünden çocuğu belli bir yaşam kalıbına dökmeye çalışırlar. Korkuları yüzünden onu belli bir yola, belli bir amaca doğru yönlendirmeye başlarlar ama onlar korkuları yüzünden çocuğu öldürdüklerini bilmezler. O asla mutlu olamayacak. Ve o asla sana minnettar olmayacak; o her zaman sana karşı kin besleyecek.

ÇOCUK

*Çocuğun
orijinal yüzü
o kadar kıymetlidir ki
her türlü
belaya girmeye
değer.*

Sigmund Freud'un bu konuda derin bir iç görüşü vardır: "Her kültür babaya saygı duyar. Dünyada var olan ya da var olmuş hiçbir kültür yoktur ki babaya saygı duyulması gerektiği fikrini savunmasın, ileri sürmesin" der.

Sigmund Freud, "Bu saygı ortaya çıkmıştır çünkü tarih öncesindeki bir zamanda çocuklar, sakat bırakılmaktan kendilerini korumak için babalarını öldürmüş olmalıdır" der.

Garip ama son derece önemli bir fikir. Diyor ki suçluluktan bu saygı babaya gösteriliyor. Bu suçluluk binlerce yıldır taşınmaktadır. Bir yerde...bu tarihsel bir olay değildir ama anlamlı bir mittir: Genç insanlar babalarını öldürmüş olmalı ve doğal olarak sonradan pişman olmuşlar çünkü o, onların babasıydı ama onları memnun olmadıkları şeylere doğru sürüklüyordu.

Onu öldürdüler ama sonra pişman oldular. Sonra atalarının, babalarının, büyükbabalarının ruhlarına korkudan tapınmaya başladılar çünkü bunların hayatleri intikam alabilirdi. Ve sonra yavaş yavaş yaşlılara saygı duymak bir gelenek haline geldi. Ama niye?

Ben senin çocuklara saygı göstermeni isterim.

Çocuklar senin verebileceğin tüm saygıyı hak ediyor. Çünkü onlar o kadar taze, o kadar masum, Tanrısalığa o kadar yakındırlar ki! Her çeşidinden —kurnaz, namussuz, pislik dolu, çürümüş— insana sadece

KOŞULLANMA

yaşlı olduğu için saygı göstermeye çocukları zorlamaktansa, onlara saygı gösterme zamanı gelmiştir.

Tüm bu şeyleri tersine çevirmek isterim: Çocuklara saygı göster çünkü onlar kaynağa daha yakındır sen çok uzağındasın. Onlar hâlâ orijinal, sen şimdiden bir karbon kopyasın. Ve şayet çocuklara saygı duyarsan bunun ne yapabileceğini anlayabiliyor musun? O zaman sevgi ve saygı sayesinde onları yanlış yöne gitmekten kurtaracaksın; korkuyla değil sevgin ve saygınla.

Büyükbabam... büyükbabama tek bir yalan söyleyemedim çünkü o bana o kadar saygı duyardı ki. Tüm aile bana karşı olduğunda en azından bu yaşlı adama güvenebilirdim. Bana karşı öne sürülen kanıtları hiç umursamazdı. "Onun ne yaptığı umurumda değil, eğer o yapmışsa doğru olmalı. Onu tanıyorum, yanlış yapmış olamaz" derdi.

Ve o benim yanımda olduğu zaman elbette tüm aile geri çekilmek zorundaydı. Ona her şeyi anlatırdım, o da "Endişelenmeye gerek yok. Nasıl doğru olduğunu hissediyorsan öyle yap. Çünkü başka kim karar verebilir? Senin durumunda, senin olduğun yerde, sadece sen karar verebilirsin. Neyin doğru olduğunu hissediyorsan yap ve her zaman seni desteklemek için burada olduğumu hatırla çünkü ben sadece seni sevmiyorum, sana saygı da duyuyorum" derdi.

Onun bana karşı olan saygısı almış olduğum en muhteşem hazineydi. O ölürken yüz otuz kilometre uzağındaydım. Hemen oraya gitmemi çünkü fazla za-

ÇOCUK

manı olmadığını bana bildirdi. Hemen gittim; iki saat içinde oradaydım.

Sanki beni bekliyor gibiydi. Gözlerini açtı ve "Nefes almaya devam etmeye çalışıyordum ki sen banayetişebileşin, söylemek istediğim tek bir şey var: Artık seni desteklemek için burada olmayacağım ve senin desteğe ihtiyacın olacak. Ama hatırla, nerede olursam, olayım sana olan sevgim ve saygım seninle birlikte kalacak. Hiç kimseden korkma, dünyadan korkma" dedi.

Onun son sözleri buydu: "Dünyadan korkma."

Çocuklara saygı duy, onları korkusuz kıl.

Ancak şayet sen kendin korku ile doluyşan nasıl onları korkusuz kılabilirsin?

Onun babası olduğun için, onun annesi olduğun için, şu ya da bu olduğun için sana saygı duymaya onları zorlama.

Bu tavrı değiştir ve bunun çocuğuna nasıl bir dönüşüm sağladığını gör.

Şayet onlara saygı gösterirsen seni daha dikkatlice dinleyecekler. Eğer onlara saygı duyarsan seni ve senin zihnini daha dikkatlice anlamaya çalışacaklar. Öyle yapmak zorundalar. Ve sen onlara hiçbir şekilde bir şey dayatmıyorsun; o zaman anlayarak senin haklı olduğunı hissederlerse seni izlerler, orijinal yüzlerini kaybetmeyecekler.

Belirli bir yoldan gitmekle orijinal yüz kaybedilmez. O çocuklar zorlandığında, kendi iradelerine karşı dayatıldığında kaybolur.

KOŞULLANMA

Sevgi ve saygı, onları dünyaya karşı tatlı bir şekilde daha anlayışlı hale getirebilir, onların daha dikkatli, farkında, tetikte olmalarınayardım edebilir çünkü hayat kıymetlidir ve o varoluştan bir armağandır. Onu heba etmemeliyiz. Ölüm anında dünyayı daha iyi, daha güzel, daha zarif bıraktığımızı söyleyebilmeliyiz. Ancak bu sadece biz dünyayı kendi orijinal yüzümüzle, geldiğimiz zamanki aynı yüzle terk edebilirsek mümkündür.

Bana göre çocuklarınla sadece tek bir şey yapabilirsin ve bu da kendi hayatını paylaşmaktır. Onlara anne baban tarafından koşullandırılmış olduğunu, belirli limitler içinde, belirli ideallere göre yaşamış olduğunu ve bu limitler ve idealler yüzünden hayatı tamamıyla ıskaladığını ve çocuklarının hayatlarını mahvetmek istemediğini anlat. Onların bütünüyle

*Çocuklarını sev,
onların
özgürlüğün den
zevk al.
Bırak onlar
hata işlesin,
onların nerede
hata işlediklerini
görmelerine
yardımcı ol.*

özgür; senden bağımsız olmalarını istiyorsun çünkü onlara göre sen bütün geçmişi temsil ediyorsun. Bir anne de, bir baba da çocuklarına, "Bizden özgürleşmen gerek. Bize itaat etme; kendi zekâna güven. Yanlış yöne gitsen bile bir köle olarak kalmandan ve her zaman doğru olmandan çok daha iyidir. Kendi başına hatayapıp onlardan öğrenmen, başka birisini izleyip hatayapmamandan daha iyidir. Ancak o zaman takip etmek dışında bir şeyi asla öğrenemeyeceksin ve bu zehirdir, saf zehir" demek cesaret ister ve muazzam bir sevgi gerektirir.

ÇOCUK

Eğer seversen bu çok kolaydır. "Nasıl?" diye sorma çünkü "nasıl" demek bir metot, bir sistematik, bir teknik istiyorsun demektir ve sevgi ise bir teknik değildir.

Çocuklarını sev, onların özgürlüğünden zevk al. Bırak onlar hata işlesin, onların nerede hata işlediklerini görmelerine yardımcı ol. Onlara, "Hata yapmak yanlış değildir; mümkün olduğunca çok hata yap çünkü bu sayede sen daha çok öğrenebileceksin. Ama aynı hatayı tekrar tekrar yapma çünkü bu seni aptallaştırır" de.

Çocuklarıyla an be an yaşamanın, küçük şeylerde, mümkün olan her türlü şeyde onların özgürlüklerine izin vermenin yolunu bulmak zorundasın.

Benim çocukluğum...çocuklara, "Yatağa erken git ve sabah erken kalk, bu seni akıllı yapar" diye öğretilirdi ve yüzyıllardır bu böyle olmuştur.

Babama "Bu garip geliyor: Uykum olmadığında akşam erkenden beni uyumaya zorluyorsun," dedim. Ve Jaina evlerinde akşam erken demek, gerçekten erkendir çünkü akşam yemeği saat beşte, en fazla altıdadır. Ve sonrasında yapacak hiçbir şey yoktur; çocuklar uyumalıdır.

Ona şöyle dedim: "Enerjim uyumaya hazır değilken beni uyumaya zorluyorsun. Ve sabahleyin uykum varken beni yatağın dışına sürüklüyorsun. Beni akıllı yapmanın garip bir yoluymuş gibi gözüküyor! Ve aradaki bağlantıyı göremiyorum: Uykum yokken uyumaya zorlandığımda nasıl daha akıllı olacağım? Ve yatakta, karanlık içinde...bir şekilde kullanılabilir, yara-

KOŞULLANMA

tıcı olunabilecek zamanda saatlerce uzanıyorum. Ve sen beni uyumaya zorluyorsun fakat uyku senin ellerinde olan bir şey değildir. Sadece gözlerini kapayıp uykuya dalamazsm. Uyku kendiliğinden gelir; o senin emrini ya da benim emrimi dinlemez, yani saatlerce vaktimi harcıyorum.

Ve sonra sabahleyin gerçekten uykum varken beni uyanmaya zorluyorsun —saat beşte, sabahın köründe— ve beni ormanın içine doğru bir sabah yürüyüşü için dışarı sürüklüyorsun. Uykum var ve sen beni sürüklüyorsun. Ve tüm bunların beni nasıl akıllı yapacağını anlayamıyorum. Lütfen bana bunu açıkla.

Ve bu işlem aracılığıyla kaç kişi akıllanmıştır. Bana sadece birkaç tane akıllı adam göster; etrafta kimseyi görmüyorum. Ve büyükbabamla konuşuyordum ve o bunun tamamıyla bir saçmalık olduğunu söyledi. Tüm bu evdeki tek dürüst adam odur. O başkalarının ne söyleyeceğini umursamıyor ama o bana bunun bir saçmalık olduğunu söyledi: 'Bilgelik akşam yatağa erken giderek gelmez. Tüm yaşamım boyunca erken uyudum —yetmiş yıl— ve bilgelik henüz ortaya çıkmadı ve geleceğini de zannetmiyorum! Artık bilgeliğin değil ölümün gelme zamanı. Bu gibi atasözleriyle kendini kandırma.' "

Babama, "Bunu bir düşün ve lütfen dürüst ve hakiki ol. Bana bu kadar özgürlük tanı: Uykumun gelmeye başladığını hissettiğimde yatmaya gidebileyim ve vakit geldiğini hissettiğimde ve artık uykum kalmadığında kalkabileyim" dedim.

ÇOCUK

Bir gün düşündü ve ertesi gün bana, "Tamam, belki de haklısın. Bunu kendi istediğin şekilde yap. Beni dinlemektense bedenini dinle" dedi.

Prensip bu olmalı, çocukların kendi bedenlerini dinlemesine, kendi ihtiyaçlarını dinlemesine yardım edilmeli. Anne babalar için temel şey, çocukları bir çukura düşmemeleri için korumaktır. Onların disiplininin işlevi negatiftir.

*Çocuklar
çok alıcıdır
ve şayet onlara
saygı duyarsan
seni dinlemeye,
anlamaya
hazırdırlar.*

"Negatif" sözcüğünü hatırla...pozitif programlama yok ama negatif bir koruma çünkü çocuklar çocuktur ve onlara zarar verecek, onları sakat bırakacak bir şeyin içine girebilirler. O zaman da onlara gitmemesini emretme ama onlara açıklama yap. Bunu bir itaat meselesi ha-

line getirme; bırak onlar yine de seçim yapsın. Sen basitçe tüm durumu izah et.

Çocuklar çok alıcıdır ve şayet onlara saygı duyarsan seni dinlemeye, anlamaya hazırdırlar; sonra onları kendi anlayışları ile bırak. Ve bu sadece başlangıçtaki birkaç yılda bir meseledir; kısa süre sonra kendi zekâları yerleşmiş olacaktır ve senin korumana pek ihtiyacı kalmayacaktır. Kısa sürede onlar kendi kendilerine hareket edebileceklerdir.

Anne babaların çocukların kendilerinin hoşlanmayacağı yönlerde gidebileceklerinden korkmalarını anlayabiliyorum ancak bu senin problemdir. Çocuk-

KOŞULLANMA

ların senin hoşlandığın ve hoşlanmadığın şeyler için doğmadı. Onlar, kendi hayatlarını yaşamak durumundalar. Ve sen onların kendi hayatlarını — o her ne olursa olsun— yaşamalarından mutlu olmalısın.

Ne zaman kendi potansiyelini izlersen, her zaman en iyisi olursun. Ne zaman kendi potansiyelinden uzaklaşırsan sıradan olursun.

Tüm toplum, hiç kimse alinyazısında yazan kişi olmadığı gibi basit bir neden yüzünden sıradan insanlardan oluşur; o başka birisidir. Ve o, ne yaparsa yaparsın en iyisi olamayacaktır ve o tatmin olamaz, mutlu hissedemez.

Bu yüzden anne babaların işi çok hassastır ve kıymetlidir çünkü çocuğun tüm yaşamı buna bağlıdır. Ona pozitif hiçbir program verme; mümkün olan her şekilde onun isteğine yardımcı ol.

Örneğin ben ağaçlara tırmanırdım. Şimdi, tırmanmak için güvenli olan birkaç ağaç vardır; dalları güçlüdür, gövdesi güçlüdür. En tepesine bile çıkabilirsin ve yine de bir dal kopacak diye korkmana gerek yoktur. Ancak çok yumuşak olan bazı ağaçlar vardır. Mango, jamun — güzel bir başka meyve— toplamak için ağaçlara tırmanmam yüzünden ailem çok endişeliydi ve her zaman beni engellemek için birisini gönderirlerdi.

*Ne zaman
kendi potansiyelini
izlersen,
her zaman
en iyisi olursun.
Ne zaman
kendi potansiyelinden
uzaklaşırsan
sıradan olursun.*

ÇOCUK

Babama şöyle dedim: "Beni engelleyeceğine lütfen hangi ağaçların tehlikeli olduğunu bana izah et —böylelikle onlardan uzak durabilirim— ve hangi ağaçlar tehlikeli değildir, bu sayede onlara tırmanabilirim.

Ama eğer benim tırmanmama engel olmaya çalışırsan bir tehlike vardır. Yanlış bir ağaca tırmanabilirim ve sorumluluk senin olacaktır. Tırmanmaktan vazgeçmeyeceğim, bunu seviyorum."

Bir ağacın tepesinde, güneşin altında, tepedeki rüzgârla olmak gerçekten en güzel deneyimlerden birisidir. Ve tüm ağaç dans ediyordur; muhteşem bir deneyimdir.

"Bundan vazgeçmeyeceğim, senin için bana tam olarak hangi ağaçlara tırmanmamam gerektiğini söylemektir çünkü onlardan düşebilirim, bir yerimi kırabilirim, bedenime zarar verebilirim. Ama bana boş bir emir verme: 'Tırmanmayı bırak.' Bunu bırakmayacağım." Ve kasabada dolaşıp, bana hangi ağaçların tehlikeli olduğunu göstermek için benimle gelmek zorunda kaldı. O zaman ona ikinci sorumu sordum. "Kentte, bu tehlikeli ağaçlara da tırmanmayı öğretebilecek iyi bir tırmanıcı biliyor musun?"

"Artık çok oluyorsun! Artık bu kadarı çok fazla. Bana söyledin, anlayış gösterdim..." dedi. "Ona sadık kalacağım çünkü bunu ben kendim önerdim ama senin tehlikeli olduğunu söylediğin ağaçlar dayanılmaz çünkü jamun —bir Hindistan meyvesi— onların üzerinde yetişiyor. O gerçekten lezzetlidir ve olgunlaştığında bu arzuya engel olamayabilirim. Sen benim babamsın bu

KOŞULLANMA

senin görevin...banayardım edebilecek birisini biliyor olmalısın" dedim. Bana, "Şayet bir baba olmanın bu kadar zor olacağını bilmiş olsaydım, asla bir baba — en azmdan seninki— olmazdım. Evet, birisini biliyorum" dedi. Ve beni çok zor bulunan bir tırmanıcıyla, alanında en iyisi olan yaşlı bir adamla tanıştırdı.

O bir oduncuydu ve o kadar yaşlıydı ki, nasıl odun kesebiliyor olduğuna inanamazdın. O sadece başka hiç kimsenin yapmaya istekli olmadığı zor işleri yapardı: Evlerin üzerine doğru genişleyen büyük ağaçlar; o dallarını keserdi. O tam bir uzmandı ve o bunu onların köklerine ya da evlere zarar vermeden yapardı. Önce dalları diğer dallara iplerle bağlardı, sonra bu dalları keserdi ve sonra iplerle diğer dalları evden uzağa doğru çeker ve yere düşmelerine izin verirdi.

Ve o öylesine yaşlıydı ki! Ancak ne zaman böyle bir durum olsa, diğer oduncular yapmak istemediğinde o buna hazırды. Bu yüzden babam ona, "Ona tehlikeli, kırılabilecek ağaçlarla ilgili bir şeyler öğret" dedi. Dallar kırılabilir...ve ben iki üç kez düşmüştüm bile: Hâlâ bacağımda izleri vardır.

Bu yaşlı adam bana baktı ve, "Hiç kimse gelmemişti, özellikle de bir baba oğlunu getirmemişti...! Bu tehlikeli bir şeydir ama eğer bunu seviyorsa ona öğreteceğim" dedi. Ve o tehlikeli ağaçlara nasıl tırmanmayı başaracağımı öğretiyordu. Bana kendimi korumak için her türlü stratejiyi gösterdi: Eğer ağacın yükseklerine çıkmak istersen ve yere düşmek istemiyorsan, o zaman ilk olarak ağacın yeterince güçlü olduğunu his-

ÇOCUK

settiğin bir noktasından kendini ağaca bağla ve sonra yukarı çık. Düşersen ipte asılı kalacaksın ve yere düşmeyeceksin. Ve bu gerçekten bana yardımcı oldu; o günden beridir düşmedim!

Anne ya da babanın işlevi çok büyüktür çünkü dünyaya hiçbir şey bilmeyen ama içinde bir potansiyelle gelen yeni bir konuk getiriyorlar. Ve onun potansiyeli gelişmedikçe o mutsuz kalacaktır.

Hiçbir anne baba çocuklarının mutsuz olmasını istemez; onların mutlu olmasını ister. Sadece onların düşünme tarzı yanlıştır. Onlar şayet çocuklar doktor olursa, profesör, mühendis, bilim adamı olursa onların mutlu olacağını düşünürler. Bilmiyorlar! Onlar sadece ne olmak için gelmişlerse o olduklarında mutlu olabilirler. Onlar sadece içlerinde taşıdıkları tohum olabilirler.

Bu yüzden özgürlük vermek için fırsat vermek için mümkün olan her şekilde yardım et. Normalde bir çocuk anneden bir şey isterse çocuğu dinlemeden, ne istediğini sormadan anne basitçe hayır der. "Hayır" otoriter bir sözcüktür. "Evet" değildir. Otorite sahibi olan ne baba ne anne ne de başka birisi, sıradan herhangi bir şeye evet demek istemez.

Çocuk evin dışında oynamak ister, "Hayır!" Yağmur yağarken çocuk dışarı çıkmak ve yağmurda dans etmek ister: "Hayır! Hasta olacaksın." Üşütmek kanser değildir ama bir çocuk yağmurda dans etmekten alıkonulmuştur ve bir daha asla dans edemeyecektir, gerçekten güzel bir şeyi, muhteşem bir şeyi kaçırmış-

KOŞULLANMA

tır. Üşütmeye değebilirdi; ve illaki üşütecek anlamında bir şey de yoktur. Aslında onu ne kadar korursan o kadar kırılğan hale gelir. Ona ne kadar çok izin verirsen o kadar bağışıklığı olur.

Anne babalar evet demeyi öğrenmek zorundadır. Normalde hayır dedikleri durumların yüzde doksan dokuzunda sadece otorite göstermek dışında bir neden yoktur. Herkes bir ülkenin başkanı olamaz, milyonlarca insan üzerinde otorite sahibi olamaz. Ancak herkes bir koca olabilir, karısının üzerinde otorite kurabilir; her kadın bir anne olabilir, çocuk üzerinde otorite kurabilir; her çocuk oyuncak bir ayı sahibi olabilir ve oyuncak ayı üzerinde otorite kurabilir... Bir köşeden diğer köşeye tekmeleyebilir, onu bir güzel tokatlayabilir; aslında annesine ya da babasına atmak istediği tokadı atabilir. Ve zavallı oyuncak ayının kendisinden aşağıda kimsesi yoktur.

Bu otoriter bir toplumdur. Söylemek istediğim şey şudur, özgürlük sahibi, "Evet" duymuş ve çok ender olarak "Hayır" duymuş çocuklar yaratarak otoriter toplum yok olacaktır. Daha insancıl bir topluma sahip olacağız.

Yani bu sadece çocuklarla ilgili bir mesele değildir. Çocuklar yarının toplumu olacaktır. Çocuk insanın babasıdır.

Hayatın Yedi Yıllık Döngüleri

Bazı gelişim kalıplarını anlamak zorunda kalacaksın. Hayatın yedi yıllık döngüleri vardır: O tıpkı dünyanın kendi ekseninde yirmi dört saatte bir dönüş yapması gibi yedi yıllık hareketler yapar. Şimdi, hiç kimse niçin yirmi üç olmadığını, niçin yirmi beş olmadığını bilmiyor. Bunu yanıtlamanın bir yolu yok; bu basitçe bir gerçektir.

*İlk yedi yıl,
en önemli olanıdır
çünkü hayatın
temelleri
burada yatar.
Bu yüzden
tüm dinler çocukları
mümkün olduğunca
çabucak ele
geçirmekle bu kadar
ilgilenirler.*

Ve şayet bu yedi yıllık döngüleri anlarsan, insan gelişimi hakkında pek çok şeyi anlayacaksın. İlk yedi yıl, en önemli olanıdır çünkü hayatın temelleri burada yatar. Bu yüzden tüm dinler çocukları mümkün olduğunca çabucak ele geçirmekle bu kadar ilgilenirler.

Yahudiler çocuğu sünnet edecektir. Ne saçmalık! Ama onlar çocuğu bir Yahudi olarak damgalıyorlar; bu damgalamanın ilkel bir yoludur. Buralarda onu hâlâ ineklere yapıyorsun; damgalar görmüştüm. Tüm sahipleri inekleri damgalar aksi halde onlar karışabilir. Bu zalimce bir şeydir. İneğin derisine damga vurmak için kızgın demirler kullanılmak zorundadır; bu deriyi yakar fakat o zaman o senin malın olur; o kaybolmaz, o çalınamaz.

KOŞULLANMA

Sünnet nedir? O inekleri damgalamaktır ancak bu inekler Yahudi'dir.

Hinduların kendi yöntemleri vardır. Tüm dinlerin kendi yöntemleri vardır fakat senin kimin ineği olduğunu bilmek gerekir, senin çobanın kim? İsa? Musa? Muhammed? Sen kendinin efendisi değilsin.

Bu ilk yedi yıl, senin tüm yaşamın boyunca yakını bırakmayacak her türden fikirle doldurulduğun, seni potansiyelinden uzaklaştırmaya devam edecek, seni bozacak bir daha asla net olarak görmene izin vermeyecek şekilde koşullandığın yıllardır. Onlar her zaman gözlerinin önüne sis perdesi gibi geçecek, her şeyi karmaşıklatacak.

Her şey nettir, çok nettir —varoluş kesinlikle nettir— fakat senin gözlerinde katman katman toz var.

Ve tüm bu toz, senin son derece masum, son derece güven dolu olduğun; öyle ki sana söylenen her şeyi hakikat olarak kabul ettiğin hayatının ilk yedi yılında yerleştirilmiştir. Ve senin temellerine yerleşmiş olan her ne olursa olsun sonradan bulması çok zor olacaktır: O neredeyse senin iliklerine kadar işlemiş, neredeyse karnın haline gelmiştir. Başka bin tane soru soracaksın ama asla inancının temelleri hakkında sormayacaksın.

Çocuğa karşı ilk sevgi ifadesi onun ilk yedi yılını tamamıyla masum, koşullanmamış olarak bırakmaktır, onu yedi yıllığına tamamıyla vahşi bir pagan olarak bırakmaktır.

Eğer bir çocuk yedi yaşına kadar masum, başkalarının fikri ile kirletilmeden bırakılabilirse, o zaman onun

ÇOCUK

*Eğer bir çocuk
yedi yaşına kadar
masum,
başkalarının
fikri ile kirlenmeden
bırakılabilirse, o zaman
onun potansiyelinin
gelişmesinden onu
altkoymak imkânsız
hale gelir.*

potansiyelinin gelişmesinden onu altkoymak imkânsız hale gelir. Çocuğun ilk yedi yılı en korunmasız olandır. Ve onlar anne babaların, öğretmenlerin, rahiplerin ellerindedir...

Eğer bir çocuğun varsa çocuğu kendinden koru. Çocuğu onu etkileyebilecek olanlardan koru: En azından yedi yaşına kadar onu koru.

Çocuk tıpkı küçük bir bitki gibidir. Zayıf, yumuşak: Sadece güçlü bir rüzgâr onu mahvedebilir, herhangi bir hayvan onu yiyebilir. Onun etrafına koruyucu teller ör ama bu hapsedmek değildir, sen basitçe koruyorsun. Bitki büyüdüğünde teller kaldırılacak.

Çocuğu her türlü etkiden koru ki bu sayede kendisi olarak kalabilsin. Ve bu sadece yedi yıllık bir şey çünkü ilk döngü tamamlanacaktır. Yedi yıl içerisinde gayet iyi topraklanacak, merkezlenecek, yeterince güçlenecektir.

Yedi yaşında bir çocuğun ne kadar güçlü olabileceğini bilmiyorsun çünkü sen bozulmamış çocuk görmedin, sen yalnızca bozulmuş çocuklar gördün. Onlar babalarının, annelerinin, ailelerinin korkularını, korkaklığını taşıyorlar. Onlar kendileri değil.

Şayet bir çocuk yedi yıl bozulmadan kalırsa... böyle bir çocukla buluşmak seni şaşırtacaktır. O bir kılıç kadar keskin olacaktır. Onun gözleri net olacaktır, onun

KOŞULLANMA

görüŖü keskin olacaktır. Ve sen onda, temelleri sarsıntı-
da olan yetmiş yaşındaki bir yetişkinde bile bulamaya-
cağın muazzam bir kudret göreceksin. Aslında bina gi-
derek yükseldikçe, giderek daha fazla sarsılmaya başlar.

Eğer sen bir ebeveynsen bu kadarcık cesarete ih-
tiyacın olacak: Müdahale etmemek. Çocuğa bilinme-
yen yönlerin kapısını aç ki keşif yapabilsin. O kendi-
sinde ne olduğunu bilmiyor, hiç kimse bilmiyor.

O karanlıkta el yordamıyla aramak zorunda. Onu
karanlıkla korkutma, onu hata yapmakla korkutma.
Onu bilinmeyenle korkutma. Ona destek ol. O bilin-
meyen bir yolculuğa giderken onu tüm desteğinle, tüm
sevginle, tüm kutsayıŖınla gönder.

Onun senin korkularından etkilenmesine izin ver-
me.

Senin korkuların olabilir ama onları kendine sak-
la. Bu korkuları çocuğun üzerine boşaltma çünkü bu
müdahale etmek olacaktır.

Yedi yıldan sonra; yedi yaşından on dört yaşma
kadar olan bir sonraki yedi yıllık döngü, hayata yeni
bir katkıdır: Çocuğun cinsel enerjilerinin ilk kıpırdayı-
şıdır; ancak bunlar sadece bir tür provadır.

Artık çocuk, cinsel oyunları prova etmeye başladı-
ğında, kendilerine müdahale edilmiş olduğu için anne
babaların en çok müdahale ettiği dönemdir. Onların tüm
bildiği kendilerine yapılmış olandır bu yüzden onlar ba-
sitçe bunu kendi çocuklarına yapmaya devam ederler.

Toplumlar cinsel tecrübelerine izin vermez, en azın-
dan bu yüzyıla kadar vermemiŖti; yalnızca son yirmi

ÇOCUK

otuz yıldır izin veriliyor ve bu da sadece çok gelişmiş ülkelerde. Artık çocuklara yardımcı eğitim veriliyor ama Hindistan gibi bir ülkede yardımcı eğitim, sadece şimdilerde üniversite düzeyinde verilmeye başlanıyor.

*ikinci yedi yıl,
hayattaki
ikinci döngü,
bir prova olarak
önemlidir.*

Yedi yaşındaki erkek çocuk ve yedi yaşındaki kız çocuk aynı yatdı okulda bulunamaz. Ve bu onlar için —hiç risk olmadan, kız hamile kalmayacağından, ailelerine herhangi bir sorun çıkarmayacakları için — doğru zamandır, onların oyun

oyunmalarına izin verilmesi gereken zamandır.

Evet, onda cinsel bir renk olacaktır ama bu sadece provadır; gerçek drama değildir. Ve şayet onların prova yapmasına bile izin vermezsen ve bir gün ansızın perde açılır ve gerçek drama başlar... Ve bu insanlar ne olduğunu bilmiyor; onlara ne yapmaları gerektiğini söyleyebilecek bir suflör bile olmayacak. Onların hayatını tamamıyla berbat ettin.

ikinci yedi yıl, hayattaki ikinci döngü, bir prova olarak önemlidir. Onlar buluşacak, karışacak, oynayacak, alışacaklar. Ve bu insanlığın neredeyse sapıklıklarının yüzde doksanından kurtulmasına yardım edecektir.

Eğer çocukların yedi yaşından on dört yaşma kadar birlikte olmalarına; birlikte yüzmelerine, birbirlerinin önünde çıplak olmalarına izin verilirse sapıklıkların yüzde doksanı ve pornografinin yüzde doksanı basitçe ortadan kalkacaktır. Bunları kim umursayacak?

KOŞULLANMA

Bir oğlan çocuğu, pek çok sayıda çıplak kız bildiğinde Playboy gibi bir dergiye niçin ilgi gösterebilir? Bir kız pek çok sayıda erkek çocuğu gördüğünde, diğerini merak etmesi için hiçbir olasılık göremiyorum; bu basitçe ortadan kalkar. Onlar birlikte doğal olarak büyür, farklı türdeki iki hayvan gibi değil. Şu an böyle yetişiyorlar: İki ayrı türden hayvan olarak, onlar tek bir insanlığa ait değiller; onlar ayrı tutuluyor. Onların arasında bin bir tane engel yaratılıyor ki böylelikle gelmekte olan cinsel hayatları ile ilgili herhangi bir prova yapmasınlar.

Ancak çocukların yetiştirilme tarzı neredeyse onların tüm yaşamını katletmektir. Bu yedi yıllık cinsel prova kesinlikle gereklidir. Kızlar ve oğlanlar okullarda, yurtlarda, yüzme havuzlarında ve yataklarda birlikte olmalıdır. Onlar gelmekte olan hayat için prova yapmalı; ona hazırlanmalı. Ve çocuğa gelişmekte olan cinsel enerjisine ilişkin tamamıyla bir özgürlük verilmesinin ve bastırılmamasının, kötülenmemesinin hiçbir tehlikesi, hiçbir sorunu yoktur. Şu an yapılsa budur.

İçinde yaşadığın bu dünya, çok garip bir dünyadır. Sen seksten ortaya çıktın, seks için yaşayacaksın, çocukların seksten ortaya çıkacak. Ve seks en çok kötülen şeydir, bir günahıdır. Ve tüm dinler, bu saçmalığı senin zihnine doldurmaya devam ediyor.

Yeryüzündeki tüm bu insanlar, aklına gelebilecek her türlü çürümüş şeyle doludur. Bunun basit nedeni onların doğal bir şekilde gelişmesine izin verilmemiş

ÇOCUK

olmasıdır. Onların kendilerini kabul etmesine izin verilmemiştir. Onların hepsi hayaletler haline gelmiştir. Onlar hakikaten gerçek insanlar değildir, onlar sadece olabilecekleri bir kimsenin gölgesidirler; onlar sadece gölgedir.

ikinci yedi yıl döngüsü son derece önemlidir çünkü o seni gelecek olan yedi yıla hazırlar. Eğer ev ödevini doğru bir şekilde yapmışsan, şayet cinsel enerjinle sportmen bir ruhla —ve bu dönem o sahip olacağın yeğâne ruhtur— oynamışsan bir sapık haline, bir homoseksüel haline gelmeyeceksin.

Her çeşidinden garip şeyler aklına gelmeyecektir çünkü karşı cinsle doğal bir şekilde hareket edebiliyorsun, karşı cins seninle birlikte hareket ediyor; bir engel yok ve sen hiç kimseye yanlış bir şey yapmıyorsun. Senin vicdanın temiz çünkü hiç kimse senin vicdanına neyin doğru neyin yanlış olduğu fikrini koymamıştır: Sen basitçe her ne isen osun.

Sonra, on dörtten yirmi bire cinselliğin olgunlaşır. Ve şunu anlamak önemlidir: Şayet senin provan iyi gittiyse, sana şans tanınmamış olduğu için daha önce hiç aklına gelmemiş olan çok garip bir şey, cinselliğinin olgunlaştığı bu yedi ydda gerçekleşir.

*Üçüncü yedi yıl
sana sevişme
sonrası hakkında
bir fikir verecek...
şık olmaya başlarsın.*

ikinci yedi yılda, yediden on dörde olan dönemin sana ön sevişme hakkında bir fikir vereceğini söylemiştim. Üçüncü yedi yıl sana sevişme sonrası hakkında bir fikir verecek.

KOŞULLANMA

Sen hâlâ erkekler ya da kızlarla birliktesin ama varlığında yeni bir aşama başlar: Âşık olmaya başlarsın. Bu hâlâ biyolojik bir ilgidir. Çocuk yapmakla, karı ya da koca olmakla ilgilenmiyorsun, hayır. Bunlar romantik oyun yıllarıdır. Sen daha çok hepsi romantizmin farklı aşamaları olan güzellikle, aşkla, şiirle, heykelle ilgilisin. Ve bir insan romantik niteliklere sahip olmadığı sürece asla sevişme sonrasındaki oyunları bilmeyecektir. Seks sadece ortadadır.

Sevişme sonrası oyun ne kadar uzun olursa doruğa ulaşma olasılığı o kadar yüksek olur; doruğa ulaşma olasılığı ne kadar yüksekse sevişme sonrası oyun için açık olmak o kadar iyidir. Ve bir çift sevişme sonrası oyunları bilmiyorsa seks bütünüyle asla bilmeyecektir.

Artık sevişme sonrası oyunları öğreten seksologlar vardır. Öğretilmiş bir sevişme sonrası oyun, gerçek olan şey değildir çünkü onlar öğretiyor; en azından onlar sevişme sonrasındaki oyunlar olmadan seksin doruğa ulaşamayacağını fark etmişlerdir. Ancak onlar sevişme sonrası oyunları nasıl öğretecekleri konusunda çaresiz kalmışlardı. Çünkü bir kimse doruktayken artık ilgilenmez: O bitmiştir, iş tamamlanmıştır. Bunun için romantik bir zihne, şairane bir zihne, şükran duymayı bilen bir zihne, minnet duymayı bilen bir zihne ihtiyaç vardır.

Böylesi bir doruğa seni ulaştırmış olan kişinin, kadının ya da erkeğin bir miktar şükran ihtiyacı vardır; sevişme sonrasındaki oyun senin duyduğun şükrandır.

ÇOCUK

Ve sevişme sonrası oyun yoksa bunun anlamı, basitçe seksinin tamamlanmamış olmasıdır; ve insanın yaşadığı en büyük belanın nedeni tamamlanmamış sekstir.

*Seks sadece
sevişme öncesi ve
sevişme sonrası
oyunlar tamamıyla
dengendiğinde
orgazmik olabilir.
Yalnızca onların
dengesini sağlandığında
doruk bir orgazma
dönüşür.*

Seks sadece sevişme öncesi ve sevişme sonrası oyunlar tamamıyla dengendiğinde orgazmik olabilir. Yalnızca onların dengesi sağlandığında doruk bir orgazma dönüşür.

Ve "orgazm" sözcüğünün anlaşılması gerekir.

Onun anlamı şudur: Tüm varlığın —beden, zihin, ruh her şey— katılır, organik olarak işin içindedir. O zaman o, bir meditasyon anı haline gelir.

Bana göre şayet seksin sonunda bir meditasyon anı haline gelmezse onun ne olduğunu bilmemişsindir. Sadece onu duymuşsun, onun hakkında okumuşsun; ve onun hakkında yazan insanlar onunla ilgili hiçbir şey bilmiyor.

Seksoloji hakkında büyük uzmanlar olduğu düşünülen insanlar tarafından yazılmış yüzlerce kitap okudum. Ve onlar gerçekten uzmanlar ama onlar meditasyonun çiçek açtığı en derindeki mabet hakkında hiçbir şey bilmiyorlar.

Tıpkı çocukların olağan seksten doğduğu gibi meditasyon da olağanüstü seksten doğar.

KOŞULLANMA

Hayvanlar çocuk yapabilir; bunda özel olan hiçbir şey yoktur. Orgazm duygusunun merkezinde, meditasyon deneyimini yalnızca insan yaratabilir. Bu yalnızca genç insanların romantik özgürlüklerine on dört ila yirmi bir yaşlan arasında izin verilirse mümkündür.

Yirmi bir ila yirmi sekiz onların yerleşebileceği zamandır. Bir eş seçebilirler. Ve onlar artık seçmeye muktedirler; geçmiş iki döngü esnasında yaşadıkları deneyimlerle doğru eşi seçebilirler. Bunu senin için yapabilecek hiç kimse yoktur. O daha çok bir önsezi gibidir; aritmetik değil, astroloji değil, el falı değil, I-Ching değil; hiçbir şey işe yaramayacaktır. O bir önsezidir: Çok, pek çok insanla temas kurarken, daha önce hiç kimse ile gerçekleşmemiş olan bir şey ansızın fark eder. Ve o, o kadar kesin ve şaşmaz bir şekilde ortaya çıkar ki ondan şüpheye dahi düşemezsin. Şüphe etmeye çalışsan bile yapamazsın, son derece kesindir. Bu fark edişle birlikte sen yerleşirsin.

Yirmi bir ila yirmi sekiz arasında bir yerde şayet her şey söylediğim gibi yumuşak, kimsenin müdahalesi olmadan devam ederse sen yerleşirsin. Ve hayatın en mutluluk verici dönemi yirmi sekiz ila otuz beş yaş arasında ortaya çıkar: En keyifli, en huzurlu ve uyumlu dönem çünkü iki kişi birbirlerinin içinde eriyip birleşir.

*Yirmi bir ila
yirmi sekiz arasında
bir yerde
şayet her şey
yumuşak, kimsenin
müdahalesi olmadan
devam ederse
sen yerleşirsin.*

ÇOCUK

Sizin çocukluğunuzla ilgili olarak gerçekten şaşkırtıcı bulduğum şey, anne babanızın gerçeği yorumlaması ve sizin gerçekliği tecrübe etmenizin çoğunlukla iki farklı şey olduğunu içgüdüsel olarak anlıyor gibi gözükmenizdir.
Yorumlarsanız minnettar kalırım.

Her çocuk dünyayı anne babasından farklı bir şekilde gördüğünü anlar. Görmek söz konusu olduğunda bu kesinlikle böyledir. Onun değerleri farklıdır. O kumsalda deniz kabukları toplayabilir ve anne babası "Onları at gitsin. Niçin vaktini boşa harcıyorsun?" diyeceklerdir. Ve onun içinse onlar çok güzeldir. Bu farkı görebilir; onların değerinin farklı olduğunu görebilir. Anne baba paranın peşinden koşuyor; o ise kelebekleri toplamak istiyor. O senin niçin parayla bu kadar ilgilendiğini göremez. Onunla ne yapacaksın? Anne babası onun bu kelebeklerle ya da bu çiçeklerle ne yapacağını göremez.

Her çocuk farklılıklar olduğunu bilir. Tek mesele sudur: O kendisinin doğru olduğunu ifade etmekten korkar. Çocuk söz konusu olduğunda o tek başına bırakılmalıdır. Bu sadece birazcık cesarete bağlıdır ki bu da çocukta olmayan bir şey değildir. Ancak tüm toplum öyle bir şekilde idare edilir ki çocuktaki cesaret gibi güzel bir nitelik bile kötülenecektir.

Tapmaktaki taştan bir heykelin önünde diz çökmeye istekli değildim. Ve ben onlara şöyle dedim: "Eğer isterseniz beni zorlayabilirsiniz, benden daha çok fiziksel güce sahipsiniz, ben küçüğüm beni zorla-

KOŞULLANMA

yabilirsiniz ama hatırlayın, çirkin bir eylemde bulunuyorsunuz. Bu benim ibadetim olmayacak ve bu sizin ibadetinizi bile mahvedecek çünkü siz fiziksel olarak karşı koyamayacak küçük bir çocuğa şiddet uyguluyorsunuz."

Bir gün onlar tapınağın içinde dua ederken tapınağın tepesine —ki bu tehlikeli bir şeydi— tırmandım. Sadece yılda bir kez bir boyacı onun üzerine tırmandı ama ben boyacının bunu nasıl başarmış olduğunu görmüştüm. O arka tarafa merdiven olarak çiviler yerleştirmişti. Onu takip ettim ve tapınağın tepesinde oturuyordum. Dışarı çıktıklarında beni orada otururken gördüler ve, "Orada ne yapıyorsun? Daha da önemlisi intihar etmek mi istiyorsun?" dediler.

"Hayır, sadece şayet beni zorlarsanız gücüm dahilindeki herhangi bir şeyi yapabileceğim hakkında sizi uarmış olmak istedim. Beni herhangi bir şeye zorlamayacağınızı hatırlatmak için size cevabım budur" dedim.

Bana yalvardılar, "Sessiz ol, seni aşağıya indirebilecek birisini bulacağız."

"Endişelenmeyin. Şayet yukarı çıkabiliyorsam aşağıya da inebilirim" dedim.

Onların şu çivilerle ilgili hiçbir fikri yoktu. Boyacıyı bunu nasıl becerdiği konusunda özellikle izlemiştim çünkü herkes şu boyacının gerçekten muhteşem olduğu konusunda hemfikirdi.

Aşağı indim. "Seni hiçbir şeye zorlamayacağız ama böyle şeyler yapma! Kendini öldürebilirdin" dediler.

ÇOCUK

"Sorumluluk sizin olurdu" dedim.

Mesele çocuklarda zekânın olmaması değildir. Mesele onların kendilerini ifade etmemeleridir çünkü bu herkes tarafından kötülenir. Şimdi, herkes ailemi tapınağın tepesine çıkmış olduğum için ayıplamıştı çünkü bu onların tanrısının ötesine geçmek demektir. Bu onların tanrısına hakarettir.

Tüm aile bir toplantı yaptı, "Onu kendi başına bırakın; o gerçekten tehlikeli." Bu son olmuştu...! Sessiz kaldılar; asla tapınağa gitmem gerektiğini söylemediler. Asla tapınağa gitmedim. Yavaş yavaş benim tehlikeli olmadığımı, sadece beni köşeye sıkıştırmamaları gerektiğini anladılar.

Her çocuk kendini ifade etmelidir, tek şey budur. Ve kaybedilecek ne var? Ancak çocuklar son derece bağımlıdır ve ben onların bu kadar bağımlı olmamaları gerektiğini görüyorum. Bana pek çok kez, "Sana yemek vermeyeceğiz" dediler.

"Yapın öyleyse, ben de bu şehrin içinde dilenmeye başlarım. Hayatta kalmak zorundayım, bir şey yapmak zorundayım. Bana yiyecek vermeyi kesebilirsiniz ama dilenmeme engel olamazsınız. Dilenmek herkesin doğuştan hakkıdır" dedim.

Zekâda herhangi bir fark yoktur fakat ifade edişte farklılıklar görüyorum çünkü itaat eden çocuklar pohpohlanır.

Bir gün babam bana, "Gece saat dokuz olmadan önce evde olmak zorundasın" dedi.

Ben de, "Gelmezsem ne olacak?" dedim.

KOŞULLANMA

"O zaman kapılar açık olmayacak" dedi.

"O zaman kapıların kapalı kalsın. Kapıyı çalmayacağım bile ve saat dokuzdan önce de gelmiyorum. Dışarıda oturacağım ve herkese söyleyeceğim! Kim geçerse soracak: 'Bu soğuk gecede niçin dışarıda oturuyorsun?' Ve ben onlara, 'Durum budur...' diyeceğim" dedim.

O da, "Bu demektir ki benim başımı derde sokacaksın" dedi.

"Bunu ben yaratmıyorum, böyle bir şeyi emreden sensin. Bunu daha önce hiç düşünmemiştim ama sen 'Dokuz sınırdır' dediğinde, o zaman ben dokuzdan önce gelemem. Bu basitçe benim zekâmın karşısındadır. Ve ben hiçbir şey yapmıyorum; basitçe dışarıda oturacağım. Ve eğer birisi sorarsa, Niye oturuyorsun...?' Ve herkes soracaktır. Eğer sokakta oturuyorsan oradan geçen herkes soracaktır. 'Niçin burada soğukta oturuyorsun?' O zaman açıklamak zorunda kalacağım. 'Durum budur...' " dedim.

"Bu sınırı unut. Ne zaman istersen o zaman gel" dedi.

Ve ben de "Kapıyı çalmayacağım. Kapılar açık kalmak zorunda. Niçin kapılar kapalı olsun? Beni bıktırmak için mi? Kapıları kapatmak için bir neden yok" dedim.

Hindistan'ın benim yaşadığım kısmında şehir, on ikiye kadar uyanıktır çünkü o kadar sıcaktır ki sadece saat on ikiden sonra serinlemeye başlar. O yüzden insanlar uyanık kalır, işler sürer. Gündüz o kadar sıcak -

ÇOCUK

tır ki gündüz dinlenebilirler ve gece çalışırlar. "Sen içerde oturup çalışırken kapıları kapatmanın bir âlemi yok. Kapıları açık bırak. Niye kapıyı çalayım ki?" dedim.

"Tamam, kapılar açık kalacak. Sana herkes dokuzdan önce geldiği için 'Dokuzdan önce gel' demek benim hatamdı."

"Ben herkes değilim. Eğer onlar için dokuzdan önce gelmek uygunsa gelebilirler. Eğer benim için uygunsa geleceğim. Ama benim özgürlüğümü kısıtlama, benim bireyliğimi mahvetme. Bırak sadece kendim olayım" dedim.

Bu yalnızca güce sahip olanlara karşı kendini ifade etme meselesidir. Ancak onlara karşı kullanabileceğin ince güçler vardır. Örneğin, "Öylece sokakta oturacağım," derken ben de güç kullanıyorum. Tapınağın tepesinde otururken ben de güç kullanıyorum. Eğer onlar beni tehdit edebiliyorsa ben de onları tehdit edebilirim. Ama çocuklar basit bir şekilde saygıdeğer olmanın, itaatkâr olmanın doğru yolda olmanın tuzağına düşüyorlar. Ve doğru yol, anne babalarının onlara göstermiş olduğu yol anlamına gelir.

Haklısın, biraz farklıydım. Ancak onun bir üstünlük olduğunu zannetmiyorum. Küçük bir farklılık. Ve bir kez bu sanatı öğrendikten sonra onu iyileştirdim. Bir kez güce sahip insanlarla —ve senin gücün olmadığında— nasıl savaşıldığını öğrendiğimde, onu geliştirdim ve mükemmel bir şekilde uyguladım. Her zaman bir yolunu buldum. Ve onlar her zaman şaşırıp ka-

KOŞULLANMA

lıyorlardı çünkü onlar "Artık buna karşı hiçbir şey yapamaz" diye düşünüyorlardı. Çünkü onlar her zaman mantıklı olarak düşünüyorlardı.

Benim mantığa bir bağlılığım yoktur.

Ben kendimi basitçe özgürlüğe adanmış durumdayım.

Onun ne şekilde elde edildiğinin önemi yoktur. Şayet sana özgürlük, sana bireysellik getiriyorsa ve sen esir değilsen her türlü araç iyidir. Çocukların sadece fikri yok. Onlar anne babalarının onlar için her şeyi yaptıklarını zannediyor.

Onlara her zaman net bir şekilde, "Sizin niyetinizden şüphem yok ve umarım sizin de benim niyetimden şüpheniz yoktur ancak hemfikir olmadığımız bir şeyler var. Sizinle her konuda —doğru da yapsanız yanlış da yapsanız— aynı fikirde olmamı mı istiyorsunuz? Haklı olduğunuzdan kesinlikle emin misiniz? Şayet o kadar da emin değilseniz o zaman bırakın kendi başıma karar verme özgürlüğüm olsun. En azından kendi kararımın yanlış olmasının tadını çıkaracağım. Ve sizi sorumlu kılmayacağım ve suçlu hissettirmeyeceğim" dedim.

Kişi tek bir konuda çok dikkatli olmalıdır: Anne baban sana ne derse desin yapamaz. Onlar sana zarar veremez, seni öldüremez, seni sadece tehdit edebilirler. Bir kez seni sadece tehdit edebileceklerini bildiğin zaman onların tehdidi hiçbir işe yaramaz; sen de onları tehdit edebilirsin. Ve sen onları öyle bir şekilde tehdit edebilirsin ki senin ne yapmak istediğini seçme hakkını kabul etmek zorunda kalacaklardır.

ÇOCUK

O nedenle farklılıklar vardır ama özel ya da üstün bir şey yoktur. Ve çocuklara öğretilir. Aynı şeyi yapabilirler çünkü çocukluğumda bile bunu da denemiştim. Öğrencilerin kafası karışmıştı: Öğretmenleri bezdirdim, müdürü bezdirdim ve yine de bana karşı biçbir şey yapamadılar. Ve onlar yanlış bir şey yaptıklarında hemen başları derde girerdi. Bana "Bu işin sırrı nedir?" diye sormaya başladılar.

Onlara, "Sırrı yok, haklı olduğunuz konusunda çok net olmalısınız ve onu destekleyecek bir sebep bulmalısınız. O zaman size karşı kim olursa olsun görecektir. Bir öğretmen ya da müdür olması fark etmez" dedim.

Öğretmenlerimden birisi müdürün odasında çok büyük bir öfkeye kapıldı ve uygunsuz davranışım yüzünden bana on rupi ceza verdi. Onun tam arkasındaydım ve bana ceza yazarken onun yanında duruyordum. Uzaklaştığında aynı kalemle onun uygunsuz davranışları için ben de ona 20 rupi ceza yazdım.

"Ne yapıyorsun? Bu kayıt öğretmenlerin öğrencilere ceza yazması içindir" dedi.

"Nerede yazıyor? Bu kayıta, hiçbir yerde sadece öğretmenler öğrencilere ceza yazabilir diye yazmıyor. Bence bu kayıt uygunsuz davranan herkese ceza yazmak içindir. Eğer başka bir yerde ise nerede yazılı, görmek isterim" diye sordum.

O sırada müdür içeri girdi. "Neler oluyor?" dedi.

Ve öğretmen de, "O kaydı mahvetti. Uygunsuz davranışlarım yüzünden bana yirmi rupi ceza kesti" dedi. Müdür ise, "Bu doğru değil" dedi.

KOŞULLANMA

"Öğretmen uygunsuz davranmış bile olsa hiçbir öğrencinin bir öğretmene ceza kesemeyeceğini yazan bir belgeniz var mı?" dedim.

Müdür, "Bu zor bir durum. Hiçbir belgemiz yok. Öğretmenlerin ceza vermesi bir gelenektir" dedi.

"Bu değişmek zorunda. Ceza vermek tamamıyla doğrudur ama tek taraflı olmamalı. Bu on rupiyi sadece şu adam yirmi rupi öderse ödeyeceğim" dedim. Müdür ondan yirmi rupiyi isteyemediği için benden de bu on rupiyi isteyemedi ve ceza hâlâ oradadır. Birkaç yıl sonra okulu ziyaret ettiğimde "Senin cezan hâlâ burada" diye gösterdi.

"Diğer öğrencilerin görmesi için orada bırakın" dedim.

Kişi sadece yollarını aramalıdır...!

Kısaca bazı farklar vardır ama bu üstünlükten kaynaklanmaz. Bu sadece cesaretini, zekânı kullanmak ve risk almakla ilgili bir şeydir. Tehlike nedir? Bu insanlar neyi mahvedebilirlerdi? En kötü ihtimalle beni sınıfta bırakırlardı ki bundan korkuyorlardı çünkü bunun anlamı gelecek yıl da onların sınıfında olacağımdı! Bu yüzden bu benim için gerçekten uygundu. Benden mümkün olduğunca çabuk bir şekilde kurtulmak istediler. Öğretmenin elindeki yegâne güç, bir öğrenciyi bırakmaktır.

Her öğretmene şunu net bir şekilde söyledim: "Beni sınıfta bırakabilirsiniz bunun bir önemi yok. Bir sınıfı iki ya da üç yılda geçmenin bir önemi yok. Bu hayatın tümü o kadar gereksiz ki; hayatımı bir yerlerde

ÇOCUK

geçirmek zorundayım. Bu okulda tüm hayatımı geçirebilirim ama hayatınızı bir cehenneme döndüreceğim çünkü bir kez sınıfta kalma korkusu kaybolduğunda ,artık her şeyi yapabilirim." Böylece bana karşı olan öğretmenler bile başka bir sınıfa geçmeme yardımcı olmak için gerekenden daha çok notu bana veriyorlardı ki bu sayede onlara yük olmayayım.

Şayet anne babalar çocuklarını gerçekten seviyorsa onların cesur olmalarına; kendilerine karşı dahi cesur olmalarına yardım edeceklerdir. Öğretmenlere karşı, topluma karşı, onların bireyselliğini mahvedecek herkese karşı cesur olmaları için onlara yardım edeceklerdir.

*Şayet anne babalar
çocuklarını gerçekten
seviyorsa onların
cesur olmalarına;
kendilerine karşı
dahi cesur olmalarına
yardım edeceklerdir.
Öğretmenlere karşı,
topluma karşı,
onların bireyselliğini
mahvedecek herkese
karşı cesur olmaları
için onlara
yardım edeceklerdir.*

Ve söylemek istediğim şey şudur: Yeni zihin bu niteliklere sahip olacaktır. Yeni zihnin içinde ve yeni insanın içinde doğmuş olan çocuklara asırlardır davranıldığı gibi davranılmayacaktır. Onların kendileri olmaları, kendilerini ifade etmeleri, kendilerine saygı duymaları cesaretlendirilecektir. Ve bu hayatın tüm niteliğini değiştirecektir. O daha parlak, daha canlı ve neşeli hale gelecektir.

Ana Babalar İçin Tavsiye

***Altı yaşındaki kızını için endişeleniyorum.
Mutlu olduğunu syliyord ama ben onun mutlu
olmadığını hissediyorum; onu mutlu
edemiyormuşum gibi geliyor.***

Aşırı ilgi gösteriyorsun gibi geldi; aşırı ilgi tehlikeli olabilir. Birini mutlu etme düşüncesi asla başarılı olamaz. Bu yasalara aykırıdır. Birisini mutlu etmek istediğinde onu mutsuz edersin nkü mutluluk başka birisi tarafından verilebilecek bir şey değildir. En iyi ihtimalle mutluluğun iek açabileceği, aamayabileceği bir ortam yaratmaktır; daha fazlası yapılamaz.

Görünüyor ki onu mutlu etmek için fazlasıyla endişelisin ve başarısız olduğun için mutsuzsun. Ve sen mutsuz olduğunda kızın da mutsuz olacaktır. Birisini mutsuz etmek çok kolaydır. Mutsuzluk çok bulaşıcıdır o bir hastalık gibidir. Eğer sen mutsuzsan seninle bağlantısı olan, ilişkisi olan, özellikle de çocuklar çok mutsuz olurlar. Ve ocuklar çok duyarlı, çok kırılğandır.

ÇOCUK

Mutsuz olduğunu söylemeyebilirsin ama bunun bir faydası olmaz; çocuklar son derece sezgiseldir: Onlar henüz sezgilerini yitirmemiştir. Onların bâlâ entelektten daha derinde her şeyi anında hisseden bir şeyleri vardır.

*Çocuklar
sezgiseldir ve
onlar çok inceden,
telepatik bir şekilde
ilişki kurarlar.
Senin nasıl
görün düğün e
bakmazlar; onlar
hemen hisseder.*

Entelekt zaman alır ve entelekt her zaman iner-çıkır; o asla emin olamaz. Sen mutsuz olsan ve bir insan senin hakkında düşünüyor olsa, sen mutsuz musun yoksa rol mü yapıyorsun asla emin olamaz. Belki de bu senin alışkanlığındır, ya da yüzün böyledir. Entelekt asla kesin bir sonuca varamaz.

Ancak sezgi kesindir, koşulsuzdur; o basitçe durumun ne olduğunu söyler. Çocuklar sezgiseldir ve onlar çok inceden, telepatik bir şekilde ilişki kurarlar. Senin nasıl görüldüğüne bakmazlar; onlar hemen hisseder.

Bazen annenin biraz sonra hissedeceği olur ve çocuk annenin kendisinden bile önce hissetmiştir. Anne mutsuz olabilir ama henüz farkında değildir. O hâlâ bilinçaltımdan bilince geliyor ama bilinçaltımdan çocuğa doğrudan bir geçit vardır.

Bilincine ulaşmak için onun pek çok koşullanma katmanından, pek çok deneyim katmanından entelektten, şundan ve bundan geçmesi ve pek çok algılayıcı-

dan geçmesi gerekir. Bu algılayıcılar mesajı değiştirecektir, onu farklı şekillerde yorumlayacak, boyayacaktır. Ve senin bilincine ulaştığında o gerçekte olduğundan tamamıyla farklı bir şey olacaktır. Ancak çocuğun anlık bir erişimi vardır.

Belli bir yaşa kadar çocuklar senin içinde son derece köklemiştir ve ne olduğunu bilir.

Sadece biraz rahatla. Bırak o başka çocuklarla karışsın, bırak oynasın. Ve mutluluk ve mutsuzluk hakkında konuşma.

Daha çok sen mutlu ol. Seni mutlu görerek o mutlu hissedecektir. Mutluluk bizim doğrudan aramamız gereken bir şey değildir: O bir yan üründür. Çocuklara, "Mutlu musun?" diye sorduğunda kafaları çok karışır. Aslında onu nasıl cevaplayacaklarını bilmezler. Ve benim hissiyatım odur ki haklılar! Bir çocuğa "Mutlu musun?" diye sorduğunda, basitçe omuzlarını kaldırır...çünkü ne demek istiyorsun?

Çocuk sadece onun farkına varmadığında mutludur. Hiç kimse farkında olduğunda mutlu olamaz: Mutluluk o kadar ince bir şeydir ki sadece sen tamamıyla başka bir şeyin içinde kaybolduğunda gerçekleşir.

Çocuk oynuyor ve o mutludur çünkü çocuk tüm bu anlarda kendisini bilmiyor; o kayıptır! Mutluluk yalnızca sen kayıpsan var olur. Geri döndüğünde mutluluk kaybolur.

Bir dansçı, dans orada olduğunda ve dansçı yok olduğunda mutludur. Bir şarkıcı, şarkı son derece bas-

ÇOCUK

km bir şekilde orada olduğunda ve şarkıcı artık olmadığına mutludur. Bir ressam sadece resim yaparken mutludur. Bir çocuk oynarken mutludur; belki anlamsız bir oyun, deniz kıyısında öylece deniz kabuğu toplamak, anlamsız ama tamamıyla içine girmiş.

*Hiç kimse
farkında olduğunda
mutlu olamaz:
Mutluluk o kadar ince
bir şeydir ki
sadece sen tamamıyla
başka bir şeyin içinde
kaybolduğunda
gerçekleşir.*

Hiç, bir çocuğu deniz kabuğu toplarken ya da taş toplarken seyrettin mi? Sadece kayboluşu izle...sadece ne kadar derinden içine girdiğini, nasıl tamamıyla kaybolduğunu izle. Ve bu esrime niteliğidir, hayret etme niteliğidir, dini tecrübelerin niteliğidir. Anne babalar onları mutsuz etmediği sürece tüm çocuklar dindardır ve tüm çocuklar mutludur.

Ancak mutluluk doğrudan aranmamalıdır. Başka bir şey yap ve mutluluk bir gölge gibi takip edecektir; o bir sonuçtur sebep değil.

*Ne kadar anne babamın bana neler yaptığını
görsem de hâlâ aynı şeyleri kendi çocuğuma
yapıyorum. Pek çok kez benim kendi
ihtiyaçlarım onun ihtiyaçlarının önüne geçiyor.
Görünen o ki ona hiç yardım edemiyorum.*

Bir şeyin anlaşılması gerekiyor: Doğal olarak anne baban tarafından yapılmış olan her şey iliklerine ka-

dar işleyen bir kalıba dönüşür. Annenin sana yapmış olduğu her şey, senin çocuğunla olmak için bildiğin yegâne yoldur. Bu yüzden bu doğaldır —endişelenecek hiçbir şey yok— ama bunun bilincinde olman iyi bir şey-

Ve aşırı bir şekilde telafi etmeye çalışma; zannediyorum bunu yapmaya çalışıyorsun. Şimdi kendini yetersiz hissediyorsun —yeterince sevgi, yeterince özen göstermiyorsun — ama ne verebiliyorsan onu verebilirsin! Daha fazlasını nasd vereceksin. Elinden geleni yap ve daha fazla yapamıyorsan onun için mutsuz olma, aksi taktirde senin depresyonunun çocuğa zarar verecektir.

Şimdi sadece farkında ol, hepsi bu. Ve eski bir kalıbı uygulamaya başladığında, rahatla; onu yapma!

Şimdi bazı ideallere sahip olmalısın. Senin annen bu ideal şeyleri yapmamış; şimdi senin idealin var ve bunu çocuğuna uygulamalısın...ve tüm idealler tehlikelidir.

O yüzden gerçekçi ol. Bir kurgu yaratma. Bir kurgunun içinde yaşıyor olmalısın. Asla bir "—meli" ile yaşama. Olanla yaşa; var olan her şey budur. Olan her şey, olandır.

Basitçe kendin ol. Kendini kabul et! Tüm bu "—meliler" suçlayıcıdır, insanlar böyle bir uçtan diğeri-ne savrulur. Eski kuşaklar, anneler çocukları için büyük fedakârlıklarda bulduklarını düşünüyorlardı. Onlar her zaman şunu yaptıklarını, bunu yaptıklarını gösteriyorlardı. Bu zarar vericidir çünkü sevgi bir görev ol-

ÇOCUK

manialıdır ve onun hakkında konuşulmamalıdır. Seviyorsun çünkü mutlu hissediyorsun. Çocuğa hiçbir şey yapmıyorsun; bir şey yapıyorsun çünkü yapmayı seviyorsun. Çocuk sana borçlu değil, sana geri ödemek zorunda değil. Sen bir anne olmayı seviyorsun ve çocuğa minnet duymalısın.

Fakat eski kuşaklar çocuğa minnet duymuyor. Onlar her zaman için çocuğun çok minnettar olmasını umut ediyorlardı ve çocuğun minnettar olmadığını gördüklerinde son derece mutsuz oluyorlardı.

Şimdi sen diğer uca savrulmuş durumdasın. Sadece doğal ol; bu uç noktalar iyi değildir. Geçmiş zamanlarda çocuklar anne babalarından korkardı. Artık anne babalar çocuklarından korkuyor ama korku hâlâ ortada. Tekerlek hareket etmiştir ama o aynı korkudur ve bir ilişki yalnızca korku yoksa var olabilir. Sevgi sadece korku olmadığında mümkündür.

Ve senin için ve diğer herkes için bir şey var: Anne ve çocuk arasındaki ilişki mükemmel olamayacak bir şeydir. Bu mümkün değildir. Bazı problemler her zaman olacaktır. Bir problemi değiştir ve başka bir tanesi ortaya çıkacaktır çünkü ilişkinin ta kendisi böyledir.

*Anne ve çocuk
arasındaki ilişki
mükemmel
olamayacak bir şeydir.
Bu mümkün
değildir.*

Basitçe çocuğu sev ve diğer her şeyi varoluşa bırak. Sen bir insansın ve bir insanın tüm sınırlamaları ve gelgitlerine sahipsin ve ne yapabilirsin. Çocuk seni annesi olarak seçmiştir; bu sadece senin sorumlulu-

ANNE BABALAR İÇİN TAVSİYE

ğün değildir. Çocuk da sorumludur. Her zaman almaya hazır pek çok kadın vardır. O özellikle seni seçmiştir. Yani sadece sen sorumlu değilsin o da sorumludur.

Şimdi sadece doğal ve mutlu ol! Çocukla dans et, çocuğu sev, çocuğa sarıl.

Hiçbir ideal taşıma. Uzmanları dinleme; uzmanlar dünyadaki en zararlı insanlardır. Sadece kalbini dinle. Eğer sarılmak istersen sarıl. Bazen çocuğa vurmak içinden gelirse vur. Ve birtakım büyük psikanalizcilerin çocuğa vurma demesini umursama. O kim ki sana hükmediyor? Otoritesini nereden alıyor?

Bazen öfkelenmek iyidir. Çocuk anne ya da babasının bir insan olduğunu öğrenmek zorundadır. Ve o da kızabilir. Ve eğer sen kızarsan, çocuk da kızmakta özgür hissedecektir. Eğer sen asla kızmazsan çocuk suçlu hisseder. Her zaman bu kadar tatlı olan bir anneye nasıl kızmalıdır?

Anneler o kadar tatlı olmaya çabaladılar ki tüm tatları kaçtı; sakarin gibi oldular.. onlar yapay bir şeker hastalığı yarattı. Sadece tatlı olma; ruh halin değiştikçe bazen acı, bazen tatlı ol. Ve bırak çocuk annesinin kendine ait ruh halleri ve değişik iklimleri olduğundan haberdar olsun; o da kendisi gibi bir insan.

***Kızım doğduğundan beridir
dokuz yaşındaki oğluma sıklıkla öfkeleniyorum.
Onu pek de sevmiyorum.***

Tek bir şey yap: Ona ne zaman kızarsan, odaya git ve ona kızacağına öfkeni bir mindere akıt; minderi

ÇOCUK

döv, minderi ısır. Bunu birkaç kez dene ve şaşıracağını: Çocukla olan ilişkini değiştirecektir.

Bunun çocuğu sevmekle ya da sevmemekle ilgisi yoktur. Şayet onu sevmiyorsan o zaman öfkelenmeden daha hayatidir. Eğer onu seversen o zaman öfkeye tahammül edilebilir çünkü onu sevgiyle telafi edersin ama eğer onu sevmiyorsan o zaman öfke affedilemez. Beni takip ediyor musun?

Eğer kişi seviyorsa o zaman evet, öfke de kabul edilebilir çünkü onu telafi edeceksin: Öfkeden sonra onu daha çok seveceksin ve sorun olmayacak ve çocuk anlayacaktır. Ancak eğer çocuğu sevmiyorsan ve kızırıyorsan bu gerçekten affedilemez.

İhtiyacın olan tek şey öfkeyi ifade etmek. O içinde birikiyor. Ve çocuk sadece bir bahaneye dönüşmüş: Onu akıtacak başka hiç kimseyi bulamıyorsun. Ve onun üzerine akıtıyorsun. Çocuklar genellikle çaresiz oldukları için günah keçisi haline gelirler. Belki kocana öfkelenmişsindir ama o çaresiz değildir. Belki babana kızmışsındır ama o çaresiz değildir. Tüm bu öfke birikmiştir; şimdi bu, şu çaresiz çocuğa yönelmiştir.

O nedenle bunu bir ay uygula: Ona ne zaman kızarsan, onu orada bırak, odaya git minderi döv, minderi fırlat, minderi ısır. Beş dakika içinde öfkenin gittiğini hissedeceksin. Ve bu öfkeden sonra çocuğa çok fazla şefkat duymaya başladığını hissedeceksin. Bu yüzden sadece bir aylığına dene ve çok basitleşecek. Bir aylığına bir çaba gerekecek çünkü bu alışkanlık, "Çocuğa öfkelen" diyecek ve zihin, "Bu, mindere kızmak

aptalca, çılgınlık" diyecek. Bir kez onun güzelliğini gördükten sonra; kimse incinmiyor, öfke serbest kalıyor ve aksine çocuğa şefkat duyuyorsun ve sevgi ortaya çıkıyor.

Ve sen çocuğunu sevmediğini söylerken senin anlayışın doğru değildir. Onu sevmeseydin ona kızmaya-caktın da; onlar birlikte giderler.

Öfke tersine dönmüş sevgiden başka bir şey değildir: Tadı kaçmış sevgi, hepsi bu. Onu düzeltmek gerekir ve o sevgiye dönüşür. Bu nedenle öfke ve nefret gerçekten sevginin zıddı değildirler. Sevginin gerçek zıddı, kayıtsızlıktır, umursamazlıktır. Çocuğu sevmeseydin kayıtsız kalacaktın; kimin umurunda? Ve benim hissettiğim şey bunun çocukla hiçbir ilgisinin olmadığı; onun kocanla, babanla, annenle ilgisi var.

Çocuğu bir düşün: Senin öfkenden hiçbir neden olmamasına rağmen azap çekiyor. O şu an sana kızmanın bedelini ödeyemez çünkü yenileceğini, daha çok acı çekeceğini biliyor. O öfkeyi bastırmaya devam edecektir ve bu öfke bir gün birisinin üzerine akıtılacaktır. Eğer o bir kadın bulabilirse ona eziyet edecek. Ancak eğer kadın güçlüyse ki kadınlar her zaman öyledir, o zaman o karısına eziyet edemeyecek; çocuğa eziyet edecek. Bir bahane bulmak için bir yerlere bakacak ve onu kusmak zorunda kalacak. Eğer çocuğun, karısının üzerine

*Öfke ve nefret
gerçekten sevginin
zıddı değildirler.*

*Sevginin
gerçek zıddı,
kayıtsızlıktır,
umursamazlıktır.*

ÇOCUK

kusamazsa o zaman hizmetçinin üzerine ya da ofiste kusacak. Eğer o patronsa kendisinden aşağıdaki herhangi birine eziyet edecek. Ve bu adaletsizlik olacaktır çünkü o gerçekte sana eziyet etmek istedi ama bunu yapamadı, işler böyle yürür.

işte kuşaktan kuşağa öfke böyle geçer, nefret böyle geçer, kıskançlık böyle geçer; her türlü zehir bir kuşakta toplanmaya devam eder. Ve onu diğer kuşağa miras olarak bırakır. Bu yüzden insanlık her gün daha çok ve daha çok yük taşır. Bunu çocuğa yapma çünkü onun tüm hayatını mahvedeceksin ve o sanayanlışı hiçbir şey yapmadı.

Sadece bir ay için dene ve şaşıracaksın: Bu bir ay tüm kalıbı değiştirecek.

Kocamla ben oğlumuzu yetiştirirken çatışma yaşıyoruz. O daha katı olmak istiyor ve bense daha sevgi dolu olmak istiyorum.

O halde bırak o kendi istediğini yapsın ve sen de kendi istediğini yapmaya devam et; sorun yok. Çocuğun her ikisine de ihtiyacı vardır çünkü hayat böyledir: Çocuk sadece sevgi alırsa acı çeker; eğer o sadece sertlik görürse o zaman da acı çekecektir. Onun her ikisine de ihtiyacı var. Annenin ve babanın işlevi budur: Anne çocuğa sevgi vermeye devam etmelidir ki bu sayede çocuk sevginin mümkün olduğunu bilir ve baba sert kalır ki böylelikle çocuk hayatın çok kolay olmadığını bilir. Hayat böyledir!

ANNE BABALAR İÇİN TAVSİYE

Güller vardır ve dikenler vardır ve çocuk her ikisine de hazır olmalıdır. Dünya bir anne olmayacak; dünya sert bir mücadele olacak. Yani eğer ona sadece sevgi vermeye devam edersen onun hiç kemiği olmayacak. Gerçek hayatla karşılaştığında o basitçe çökecektir çünkü o anneyi bekleyecek ve anne orada olmayacak; hayat onu umursamıyor. O zaman o babasına şükran duyacak çünkü hayat onu pek çok kez kapı dışına koyacaktır, ona bağıracaktır ve o zaman o, bununla da başa çıkabileceğini bilecektir; o bunun için de hazırlanmıştır.

Bir çocuk yumuşaklığa ve sertliğe, *yin* ve *yang'a* hazırlıklı olmak zorundadır. Durum ne olursa olsun, karşılık verebilmelidir. Eğer bayat zorsa o da zor olabilir; eğer hayat sevecense, o da sevecen olabilir; herhangi bir sabitleme olmayacaktır. Şimdi, eğer sadece babası onu eğitirse o sabitlenecektir. O sert bir kişi olacaktır, o mükemmel bir Alman olacaktır ama o asla sevemeyecektir ve asla sevgiyi kabul edemeyecektir çünkü o sevginin ne olduğunu bilmez. O bir asker olacaktır, o savaşmaya, öldürmeye ya da ölmeye hazır olacaktır. Bu onun yegâne mantığı olacaktır, o başka bir şey bilmeyecektir. Bu da tehlikelidir. Alman ulusuna olan şey budur, Adolf Hitler buna hizmet etmiştir. İki Dünya Savaşı, Alman annelerinin olması gerektiği kadar sevgi dolu olmadığını ve Alman babaların aşırı disiplinli olduklarını kanıtlamıştır. Bu yüzden tüm dünyaya Almanya yüzünden azap çekmiştir.

Yani eğer çocuk, babasıyla bırakılırsa herhangi bir zamanda, herhangi bir Adolf Hitler'in kurbanı ha-

ÇOCUK

line gelecektir; bu tehlikelidir. Eğer çocuk sana bırakılırsa, çocuk fazlasıyla Hintli olacaktır. Bu yüzden o nerede bir çatışma olsa hemen kaçacaktır, teslim olacaktır; hatta kavga başlamadan teslim olacaktır! O bir köle olacaktır.

Her iki şekilde de o sabitlenecektir ve gerçekten canlı bir kimsenin hiçbir sabitliği yoktur. O sıvıdır: O hareket edebilir ve koşullar onun bir çelik gibi sert olmasını gerektirdiğinde sert olur. Ve koşullar bir gül gibi yumuşak ve kırılğan olmasını gerektirdiğinde, yumuşayabilir.

Tüm bu yelpaze çocuğun bilincine sunulmalıdır ki bu sayede o kolaylıkla hareket edebilsin. Bu yüzden her ikisi de iyidir.

***Bir baba olarak sorumluluklarım nelerdir?
Karımdan ayrılıyorum ve üç oğlumun benimle
yaşamasına ve kızınsa annesiyle
yaşamasına karar verdik.***

Çok şey yapmak gerekecek çünkü anne olmadığına senin sorumlulukların daha büyük, daha ağır hale gelir. Hem anne hem baba olman gerekecek. Ancak bir anlamda bu senin için çok muazzam bir meydan okuma ve gelişme olacaktır.

Sadece bir baba olduğunda, en içteki özün işine girmez, sadece çeper. Baba dışta kalan bir şeydir. O kurumsaldır; o doğal değildir. Babalar sadece insan toplumlarında var olur; onu toplum yaratmıştır. Onun

doğal bir içgüdüdür; o sadece bir koşullanmadır. Bir kadın bir anne haline geldiğinde, son derece anlamlı bir şey onun başına gelmiştir. Ancak baba olan bir adama çok büyük bir şey olmamıştır.

Bir kadın için bu neredeyse yeni bir doğumdur. Sadece çocuk değil, anne de doğmuştur. Anne çocuğu doğurur, çocuk anneyi doğurur.

Bir kadın bir çocuk doğurduğunda, bu hayattır. O çocuğun gözlerinin içine baktığı zaman, kendi varlığının içine bakar. Çocuk büyümeye başladığında, o da çocukla birlikte büyür. Yani şu ana kadar sen yalnızca bir babaydın. Bu bir görevdi. Ama onun içinde pek de fazla bir şey yoktu. Artık her ikisi de olacaksın. Her ikisi de olacaksın; anne de. Ve sen şayet çocuklarına bir anne bilersen, o zaman sorumluluklar seni rahatsız etmesin; onlar yerine getirilecektir. Sadece bir anne olarak düşünmeye başla. Daha kadınsı ol, daha alıcı... giderek daha az ve daha az bir baba ve daha çok ve daha çok bir anne haline geleceksin. Bu senin için muazzam bir meydan okuma ve muazzam bir dönüşüm olacak.

*Anne çocuğun
gözlerinin içine
baktığı zaman,
kendi varlığının
içine bakar.
Çocuk büyümeye
başladığında, o da
çocukla birlikte büyür.*

Şayet fırsatı kullanabilirsen, bunun aracılığıyla neredeyse muazzam bir *satori*'ye erişebilirsin. Bunun aracılığıyla için bir uzlaşmaya varacak. Uzlaşma senin içinde olacak; içindeki erkek ve kadın, içindeki yin ve

ÇOCUK

yang bir buluşmaya, bir kristalleşmeye ulaşacak. Ve yavaş yavaş kim olduğun — erkek ya da kadın — kavramını yitireceksin çünkü daha çok anne gibi olacaksın ve yine de bir baba olacaksın. Bu son derece simyasal bir durum olabilir.

Ve benim tüm çabam sana bir kavrayış sunmaktır. Hangi koşulda olursan ol bu bir gelişme konusu haline gelebilir. O nedenle çocuklarına sadece sanki sen bir annemişçesine bakmaya çalış. Eğer bunu yirmi dört saat boyunca yapamazsan o zaman en azından birkaç saatliğine yap. Ve o zaman erkeği yakala çünkü o tamamıyla farklı.

Sen bir baba olduğunda çocuklara hükmetmek isteyeceksin. Onları kendin gibi yapmak isteyeceksin. Bir anne olduğunda kendileri olmaları için onlara özgürlük vermek isteyeceksin.

Zihninde belli bir program yapabilirsin: Gün batımından gün doğumuna kadar bir anne olacaksın. Bütün gün boyunca bir baba olabilirsin. Tüm gece boyunca bir anne ol. Kadın daha çok gece gibidir. O seni çevreler, içine alır, o seni boğar. Ve bunları sana kızmadan, hatta sana hiç dokunmadan yapar. Karanlık seni çevrelediğinde ona dokunamazsın bile. O oradadır ama o sanki neredeyse yoktur. Onun mevcudiyetinin kendisi yokluk sayesindedir.

O yüzden bir anne olduğun zaman mümkün olduğunca ortalıkta olma. Hiçbir şeyi kanıtlamaya çalışma. Sadece destek ol ve bunu da son derece dolaylı şekilde yap. Sorumluluk terimleriyle düşünme. İçsel gelişim

ANNE BABALAR İÇİN TAVSİYE

terimleriyle düşün. Sorumluluk, görev terimleriyle bir kez düşündüğünde çoktan kaygının içine girmiş oluyorsun. Şimdiden büyük bir fırsatı yitiriyorsun. Yanlış bir adım attın. Sorumluluk: Kişi ağırlık altında kalmış hisseder. Görev: Kişi onu yapmak zorunda hisseder. Görev pis bir sözcüktür, beş harfli bir sözcüktür. Sevgi, görev değil. Hoşuna gidiyor ve seviyorsun.

Ve gerçekleşmiş olan tüm bu durumun tadını çıkar. O zaman bir gün karına seni terk ettiği ve bir ane olmana izin verdiği için şükran duyabilirsin aksi taktirde bu mümkün olamazdı. Ve sadece bu olayda değil, hayattaki her durumda, her zaman bunu gelişme için nasıl kullanacağını bulmaya çalış; onun aracılığıyla nasıl daha çok kendin olabilirsin.

Ve derinden meditasyon yap: Bu seni durumla yüzleşmek için yeterince güçlü kılacak ve onun sayesinde gelişmeni sağlayacaktır.

Kocam ve ben ayrılmak istiyoruz ama kızımız için endişeleniyoruz-

O anlayacaktır çünkü babası onun için mevcut olacaktır; bunda bir sorun yoktur. Pek çok çocuk... ve çocuklar çok anlayışlıdır. Eğer sen mutsuzsan o çok mutsuz hissedecektir. Ancak eğer annesini mutlu görürse, birkaç gün içinde her şeyin mükemmel bir şekilde güzel olduğunu, hiçbir şeyin yanlış olmadığını görecektir. Sen onun için mutsuz olduğunu zannediyorsun ve o ise senin yüzünden mutsuz olacak çünkü çocuk

ÇOCUK

annesinin duygularına çok hassastır. Eğer senin mutlu olduğunu görürse, hepsini unutacaktır. Bu onun aşk ilişkisi değildir ve anne başka bir çocuk seçmemiştir, başka bir çocuk evlat edinmemiştir.

Sorun yoktur; problem sende, içinde, derinlerde onu mutsuz görmek istiyorsun ki bu sayede erkeğin için daha çok mutsuzluk yaratabilesin: "Bak çocuğa ne yaptın. Bana bunu yaptın ve çocuğa da bunu yaptın ve sen çok neşeli hissediyorsun ve keyif alıyorsun senin mutluluğunu zehirleyeceğiz."

*Asla. birisinin
mutluluğunu
zehirleme çünkü
birisinin mutluluğunu
zehirleyerek kendi
iyiliğini zehirliyorsun
çünkü başkalarına
yaptığın her şey
sana yapılacaktır*

Asla birisinin mutluluğunu zehirleme çünkü birisinin mutluluğunu zehirleyerek kendi iyiliğini zehirliyorsun çünkü başkalarına yaptığın her şey sana yapılacaktır.

Sadece benim reçetemi dene: Her şeyi unut ve dans etmeye git ve kızına şöyle de: "Bu çok iyi; o özgür, ben özgürüm ve bu son derece güzel."

Ve benim çocukları anlayışım şöyledir: Onlar son derece anlayışlıdır. Onlar anne babaların kavgasına gereksiz yere katılıyor, içine çekiliyor. Anne çekmek ister ve baba çekmek ister ve çocuğun hayatı bir kâbus haline gelir. O yavaş yavaş bir politikacı haline gelir: O annesine bir şey söyler ve babasına ise başka bir şey söyler. Annesiyle annesinin yanında olacaktır, babasıyla babasının yanında olacaktır. O bu kadar politik

Kale gelecektir çünkü o bu iki kişi arasındadır. Bu yüzden bunu yaratma. Bunun anlamı yoktur. O anlayacaktır; çocuklar kısa sürede unuttur.

Bana çok bağlı olduğu için iki yaşındaki çocuğumla problemlerim var.

Şimdi onu uzaklaştırma aksi taktirde tüm bayatı boyunca negatif olacaktır. Asla çocuğu uzaklaştırma.

Sevebildiğin kadar sev onu. Onun kendisinin senden uzaklaşmaya başlayacağı bir an gelecek. O zaman yapışma. Bunlar doğal şeylerdir..tıpkı meyve olgunlaştığında ağaçtan otomatikman düşmesi gibi. Hamilelik dokuz aylık olduğunda çocuk rahimden otomatik olarak çıkar. Ve bu aynısıdır; o büyüdüğünde diğer çocuklarla gitmeye başlar. Sonra bir gün bir eş bulacak ve seni tamamiyle unutacak.

O yüzden endişelenme! Sadece onu sev. Ve şayet onu sevebilersen, yalnızca seni bir gün unutmayacak, hatta seni affedebilecek bile. Bırak şimdi sanayipışsın. Senin sıcaklığına, senin sevgine ihtiyacı var. Onu itme, aksi taktirde gelişmesi duracaktır. Anne tarafından itilirse çocuk reddedildiğini hisseder. Asla reddetme, sadece ona izin ver. Bu son derece doğaldır o çok çaresiz; bu yüzden yapışır. Bağlanmak diye bir şey yoktur. Olgun, yeterince güçlü olduğunda hareket etmeye başlayacaktır. O zaman onu hareket etmemesi için zorlamaya çalışma. Sadece ona izin ver.

ÇOCUK

Kızım ölmek hakkında sorular soruyor. Öldüğünde her şeyin nereye gittiğini bilmek istiyor.

Bu çok *iyi*... Tüm çocuklar ölümle ilgilidir; bu doğal meraklardan bir tanesidir. Ancak onları yanıtlamaktansa...çünkü tüm cevaplar yanlış olacaktır...

Bu yüzden asla cevaplama; sadece bilmediğini, öleceğimizi ve göreceğimizi söyle. Ve bunun cevabını bilmediğin her şey için sessiz bir kabul olmasına izin ver.

Çocuk senin bilmediğin bir şey sorduğu zaman cehaletini kabul et. Anne babalar, her zaman bilmediklerini kabul etmenin zararlı olacağını, çocuğun gözünde imajlarının zedeleneceğini zannederler ama tam tersi geçerlidir. Erya da geç çocuk, senin hiç bilmeden biliyormuş gibi cevaplamış olduğunu bulacaktır. Ve bu fark edildiği gün çocuk kandırıldığını hissedecektir ve o zaman tüm saygı yok olacaktır. Erya da geç çocuğun anne babasının herkes kadar cahil, herkes kadar güçsüz, herkes kadar karanlıkta el yordamıyla dolaştığını bulması kaçınılmazdır. Fakat onlar rol yapmıştır. Ve bu gösteri çok tahrip edicidir. Bu yüzden bilmediğin bir şey olduğunda, "Bilmiyorum; arıyorum ve bulmaya çalışıyorum" de. Ve ölüm hakkında, tek bir şey —eve döndüğümüz, geldiğimiz yere gittiğimiz — hariç hiçbir şeyin söylenemeyeceği şeylerden birisidir. Biz de bilmiyoruz. Bilinmeyen bir kaynaktan geliyoruz ve bilinmeyen bu kaynağa geri dönüyoruz. Ölüm, dairenin tamamlanmasıdır ama her iki uç, başlangıç ve son gizemli bir şekilde saklanmıştır.

ANNE BABALAR İÇİN TAVSİYE

Bu tıpkı bir kuşun bir pencereden odanın içine girmesi, orada birkaç saniye kanat çırpması ve başka bir pencereden dışarı kaçması gibidir. Biz sadece kuşun içerde olduğu zamanı biliriz. Onun nereden geldiğini bilmeyiz; onun nereye gittiğini bilmeyiz. Bildiğimiz tek şey, bu küçük zamanda bu aralıkta kuşun odanın içinde olduğu süredir.

Ve tüm hayatın durumu budur. Bir çocuğun doğduğunu görürüz; kuş girmiştir; nereden biç kimse bilmez. Ve bir gün bir kimse ölür; kuş uçmuştur. Ve hayat yalnızca doğum ve ölüm arasında... küçük bir geçittir.

Çocuğu bu gizemden haberdar et. Cevabı vermektense her taraftaki bu gizem konusunda çocuğu farkında kıl, çocuk daha çok hayranlık, daha çok hayret duyar. Düz bir cevap vermektense bir arayış yaratmak daha iyidir. Çocuğun daha meraklı olmasına yardımcı ol, çocuğun daha çok arayış içinde olmasına yardımcı ol. Çocuğu yanıtlamaktansa çocuğun daha çok soru sormasını sağla. Eğer çocuğun kalbi daha çok arayışa yönelirse bu yeterlidir; anne babaların çocuk için yapabileceği tüm şey budur. Ondan sonra çocuk, kendi tarzıyla kendi cevaplarını arayacaktır. Biz hayatın bilinmeden kalacağını; bir 'x' olarak kalacağını unuturuz. Biz onu yaşarız ve o yine de bilinmeden kalır. İnsan bilgide çok ilerlemiştir, her gün pek çok şey biliniyor; insan bilgisine binlerce araştırma kâğıdı ekleniyor, binlerce kitap eklenmeye devam ediyor. Ancak temel olan aynı kalır. Temel olanın önünde biz çaresiz ve önemsiziz.

ÇOCUK

Bu nedenle onun giderek daha çok gizemi hissetmesine yardım et.

***Altı yaşındaki oğlum için endişeleniyorum.
Benim hoşlanmayacağım türden şeyler,
kavga etmek gibi ve küfretmek ve
yalan söylemek gibi şeyler yapıyor.***

Endişelenme: O sonradan yüzleşme terapisi yapmaya ihtiyaç duymayacak! Bu son derece iyi. Onların kavga etmesi ve bağırması ve kötü şeyler söylemesi ve yalan söylemesi için doğru zaman budur; bu sahiciliği yaratacak. Bunlar kaybolacak; eğer bunlar bastırılırsa kalırlar. Onlar sadece bastırıldığı için kalır, aksi takdirde onların mevsimi geçtiğinde gidecektir.

Herkes çocuksu gözüküyor çünkü çocuğa izin verilmemiştir. Bu nedenle kırk ya da elli hatta yetmiş yaşında bir adam hâlâ bir öfke nöbetine girebilir. Küçük bir şey onu üzebilir ve son derece çocuksu bir halle girebilir. Sadece küçücük bir şok, birazcık üzüntü ve o, ona katlanamaz. Onun kendi çocukluğunu yaşamasına izin verilmemiştir; bu yaşanmamış çocukluk sürer gider.

Her zaman temel bir kural olarak hatırla: Yaşanmış olanla işimiz bitmiştir; yaşanmamış kalan şeyler ısrar etmeye devam eder, yaşanmak ister. Çocuklukta iyi olan şeyler vardır. Aynı şey çocukluk gittiğinde, çok tehlikeli olacaktır. Örneğin eğer o bağırırsa bu anlaşılabilir, eğer o çılgın atarsa bu anlaşılabilir ama şa-

yet o kırk ya da elli yaşındaysa ve o bağırıp çağırıyor-
sa anlamak zorlaşır; o zaman onun kendisi utanacaktır.

Bu yüzden dünyada pek çok grup çalışması geliştirmektedir. Onlara özellikle de Hıristiyanlık yüzünden ihtiyaç vardır. Hıristiyanlık bastırmayı, iki bin yıllık bastırmayı ve Hıristiyan ağırbaşlılığı fikrini öğretmektedir. Bu yüzden hiç kimseye izin verilmez... bu şeyler senin içinde derinlerde kalır. Onlar bekler: Eğer bazı fırsatlar ortaya çıkarsa infilak edeceklerdir, şayet hiç fırsat çıkmazsa kişi birtakım fırsatları kollamaya devam edecektir. Sarhoş olabilir ve bir şeyler yapacaktır. Affedilir; insan onun sarhoş olduğunu söyleyecektir. O da ayrıca "Sarhoştum, özür dilerim" diyebilir, insanlar savaşa gider, insanlar cinayet filmlerine gider. Bir cinayet filmini seyretmekten nasıl keyif alınır? Dedektif hikâyesi okumaktan nasıl keyif alınır? O başkasının senin yerine yaptığı bir şeyden keyif almaktır: Senin yapamadığın bir şeyi başkaları aracılığıyla yapıyorsun, vekâleten. Katille ya da öldürülenle özdeşleşirsin ve heyecanlanırsın. Niçin insanlar boğa güreşini seyreder? Niçin insanlar hayvanlarla savaşıp ava gider? Bu çok vahşice ve gereksiz gelir. Ama bir nedeni vardır; bir şey ifade edilmelidir, bir şekilde bir yol bulunmalıdır.

Hiç, bir futbol maçı seyretmedin mi? Nasıl bir kavga çıkar, iki taraf ve iki taraftan arkadaşlar kavgaya tutuşur ve kaos vardır. Sadece bir futbol maçı! Çok aptalcadır ama devam eder. Bu onların yaşanmamış çocukluğudur.

ÇOCUK

***Çocuğunda,
hoşuna gitmeyen
bir şeyler bulursan
kendi içine bak,
onu orada bulacaksın;
o çocuğa yansıtır.
Çocuk sadece
duyarlı bir yanıtır.***

Ona izin ver, korkma. Korkun senin bastırılmışlığından kaynaklanıyor; onun yüzünden değil. Sen bastırılmışsın; sana bu şeyler için asla izin verilmemiş ve ona izin veriliyor. Derinlerde biraz kıskanıyor olmalısın ve bir şeyin yanlış gideceği korkusu var. Bu şeylerin yanlış olduğu sana öğretilmiş olmalı.

Sadece ona izin ver. Bununla o gelişecektir ve o çocukluğun ötesine gelişecektir. O olgunlaştığında, gerçekten olgun olacak. Onun Yüzleşme, Geştalt, Psikodrama gibi hiçbir şeye asla ihtiyacı olmayacak. O hep kendisi olarak yaşamış. Ve gerçekten yaşayabilirsen o zaman bu çok derine işler.

Çocuğumun hoşlanmadığım özellikleri var.

Şayet, bazen çocuğunda hoşuna gitmeyen bir şeyler bulursan kendi içine bak, onu orada bulacaksın; o çocuğa yansıtılır. Çocuk sadece duyarlı bir yanıtır. Çocuk basitçe seni özümsemek, seni taklit etmek, seni tekrar etmek için vardır. Yani eğer çocukta yanlış bir şey ortaya çıkarsa bunu ortaya koymaktansa, onu kendi içine yerleştir ve şaşıracaksın: Çocuk bunu otomatikman bırakacaktır. Çocuk yalnızca anneye fiziksel besin için bağlı değildir, o anneye her şekilde bağlıdır;

ruhsal besin için de. Bu yüzden şayet sen dinginleşirsen, çocuk seni takip edecektir, o bunu bilmeden öğrenir; eğer sen meditasyon halinde olursan, o meditasyon haline girecektir.

Anne babalar çocukları hakkında şikâyet ederken ne yaptıklarının farkında değildirler çünkü benim gözlemime göre çocukta yanlış bir şey varsa bu anne babadan geliyor olmalıdır. Bu her zaman böyledir: Bunun yüzde doksan dokuzu anne babadan gelir;

çocuk ne kadar küçükse oran o kadar büyüktür. Çocuk biraz büyüdüğünde ve toplumun içine girmeye başladığında o zaman elbette başkalarından da öğrenir ancak nihai hesaba göre neredeyse yüzde doksan oranında anne babadan kaynaklanır. O yüzden çocuğun ne olmasını istiyorsan, ol. Dingin ol, şefkatli ol, sevgi dolu ol, neşeli ol. Ve sadece bu olarak çocuğun bu nitelikleri özümsemeye başladığı için şaşırıcaksın. Ve şayet o dinginliği içselleştirebilirse bu onun için en büyük şey olacaktır.

***Küçük oğlum çok güzel ve zengin bir çocuk
ama benden çok fazla enerji talep ediyor
ve çok fazla ilgime ihtiyacı var
Suçluluk duymak ve kendinden fedakârlıkta
bulunmak arasında mücadele ediyorum.
Dengeyi bulmak mümkün müdür?***

ÇOCUK

Evet mümkündür. Sadece bir şeyin anlaşılması gerekiyor. Eğer çocuklara izin verirsen gerçekten çok diktatör gibi olabilirler; seni gerçekten sömürebilirler. Bu senin için zararlıdır ve onlar için de iyi değildir çünkü bir kez sömürülmene izin verirsen ve ilgi göstermek zorundaysan ve sınırlarının ötesinde sevmen gerekiyorsa ve bunun çok fazla olduğunu hissetmeye başlarsan, o zaman bir şekilde intikam alacaksın. Daha sonra çocuk kendisini önemsemeyen bir dünyanın içine girecek ve o her zaman diğer herkesten aynı şeyi bekleyecek. Onun beklentileri aşırı olacak. Ve bunlar hayal kırıklıkları yaratacak. O zaman seni suçlayacaktır —ve mantıklı olan da budur— ve "Babam beni mahvetti" diyecektir.

Sevgi ver ama kendine hükmedilmesine izin verme. Aradaki ayrım incedir ama anlaşılması gerekir. Vermek istediğinde sevgi ver. Vermek istemediğinde, umursama çünkü sen sadece çocuğunun arzularını gidermek için burada değilsin. Ve sen ona yanlış örnek sunuyorsun; o da aynı şeyi kendi çocuklarına yapacak.

Ve her zaman hatırla: Fedakârlık iyi değildir çünkü asla oğlunu affedemeyeceksin.

Ancak o sorumlu tutulamaz. O uyanık değil, o bu kadar bilinçli değil. Sen daha bilinçlisin. Senin sorumluluğun çok daha büyük. Sevgini ver ama hükmedilme. Ve çocukların algısı çok gelişkindir.

Bir seferinde bir arkadaşta kalıyordum ve çift dışarı çıktı ve bana küçük oğullarının orada olduğunu söyledi, yani ona bakmam gerekiyordu. "Bırakın oynasın" dedim. Merdivenlerden düştü ve canı yandı.

Bana baktı ve bense orada bir Buda gibi oturdum. O da bana baktı, yakından izledi ve sonra "Hiç yararı yok; ağlayıp zırlamak anlamsız çünkü görünen o ki bu adam neredeyse bir heykel gibi" diye düşündü. Oynamaya başladı...

Yarım saat sonra anne babası geri geldiğinde ağlamaya başladı. O zaman ben de ona, "Bu mantıksız çünkü şu an bir problem yok. Acı ya da biraz incinme olsaydı yarım saat geçti; daha önce ağlamalıydın" dedim. "Ne anlamı vardı ki? Gayet iyi biliyordum ki umursamayacaktın. Beklemek zorundaydım" dedi. Çocuklar çok pratiktir.

Bu nedenle şu andan itibaren bu konuda biraz daha uyanık ol. On günlüğüne onun seni zorlamasına izin verme, anlayacaktır. Çocuklar kendi çıkarı için insanları kullanabilir. Onları yanlış stratejiler öğrenir ve sonra tüm yaşamları boyunca bu stratejileri tekrarlarlar: Kanlarıyla, kocalarıyla, çocuklarıyla. Bir kez onların seni yönetmesine izin verirsen bir dahaki sefere daha fazlasını yapacaklardır. Senin onların gücü altında olduğunu bilirler. Ve herkes gücün tadını çıkarmak ister, herkes patron olmak ister.

Ağlayabilirler, zırlayabilirler. Bırak ağlasınlar, onlar tek başına bırakılmalı. Ve onlar bundan bir şey öğreneceklerdir. Başkalarının özgürlüğüne saygı.

***Çocuklar
yanlış stratejiler
öğrenir ve sonra,
tüm yaşamları boyunca
bu stratejileri
tekrarlar.***

ÇOCUK

Bir anne aynı zamanda bir kadındır; bir bireydir. Annelik her şey değildir, o sadece senin bir parçandır. Bu yüzden dünyada, özellikle de Batıda pek çok kadın anne olmaktan çok korkar. Kadının hiç özgürlüğü yoktur. Anne olduğunda işi bitmiştir, eli kolu bağlanmıştır ve çocuğun sorunlarıyla o kadar yüklenmiştir ki kendisine alan kalmaz. Ve çocuklar sahip olmak ister; sahiplenmek doğuştandır. Bu hastalığı, sahiplenmeyi ve tutunmayı ve yakalamayı ve yapışmayı doğuştan itibaren getiririz.

Pek çok kadın anne olmaktan korkar. Sorunu çözenin yöntemi bu değildir. Bunu çözenin yolu, anneliğin senin bir parçan olduğunu görmektir. O seninle eşanlı değildir; sen bir birey olarak kalırsın. Aynı şekilde eş olmak da senin bir parçandır. Seninle eşanlı değildir; sen bir birey olarak kalırsın. Ve bireysellik hiçbir şey için kurban edilmemelidir. Ne olursa olsun: Annelik, karılık, kocalık, babalık. Bireysellik feda edilmemelidir çünkü onun içinde daha büyük şeyler vardır.

Annelik yirmi dört saatlik bir iş değildir. Çocuklara, "Annelik yaparken annelik yapıyorum ve başka bir şey yaparken de başka bir şey yapıyorum ve bu şeylerin üst üste binmesini istemiyorum" de. Onlara güçlü hale gelmeleri ve bunu anlamaları için yardım et. Ve onlar hayatlarında, büyüdüklerinde sana minnet duyacaklar ve sen asla öfkelenmeyeceksin. Bu konular üzerinde yavaş yavaş çalış. Çocuklar kırılığandır ama çok güçlüdürler de. Ve onlar ısrar edecektir, kolaylıkla izin

vermeyeceklerdir çünkü seni tanıyorlar: Sen onlara teslim olmaktaydın. Bu yüzden sana kolaylıkla izin vermeyeceklerdir. Ancak bir ila üç hafta içinde bu kadının değişmiş olduğunu anlayacaklar; bu kadın artık aynı değil.

***Oğlumun yememesinden endişeleniyorum,
belki de bu bronşite neden oluyor ve
onun diğer çocuklarla ilişki kurma şeklinden de
endişeleniyorum.***

Nasıl yapıyor? Zannediyorum sorun, onunla olduğundan çok seninle ilgili!

Göründüğü kadarıyla onun hakkında aşırı endişelisin. Bazen bu bile onun zihninde gerginlik yaratabilir. Ona her şekilde özen göster ama endişelenmek özen göstermek değildir.

Endişe çok tahrip edicidir. Senin için tahrip edicidir, onun için tahrip edicidir çünkü şayet onun hakkında çok endişeli olduğunu anlarsa suçlu hissetmeye başlayacaktır. Bronşite bu neden olabilir, astıma bu neden olabilir. Daha az yemeye başlayabilir; kendisini cezalandırmaya başlayabilir.

Hiçbir ilgi kötü değildir ama aşırı ilgi kötüdür. Aşırılıklar her zaman kötüdür; ortada olmak iyidir. Onu çok, aşırı koruyorsun. Ona neredeyse boğuldu-

***Bizim yapabileceğimiz
tek şey, sevebilir
ve özgürlük
verebiliriz.
Ve sevgi özgürlük
verebilir sadece,
o zaman o sevgidir.***

ÇOCUK

ğunu hissettiriyorsun; bronşit ve astım budur. Astım kişi boğulduğunu hissediyorsa başlayabilir ve senin yarattığın şey budur.

Yani senin niyetin kötü değil ama yaptığın şey iyi değil.

Sadece onu kendi başına bırak. Onu sev ama onu bırak. Onun kendi hayatı var. Ona sadece daha çok özgürlük ver ve astım kaybolacaktır. Onun kendi yaşam tarzına izin ver; ona aşırı bir şekilde yol göstermeye çalışma. Bizim yapabileceğimiz tek şey, sevebilir ve özgürlük verebiliriz. Ve sevgi özgürlük verebilir sadece, o zaman o sevgidir.

Bu nedenle ilgini kes, endişeni kes. Bu senin bir çeşit kendinden kaçma yöntemin olabilir. Onunla ilgileniyorsun böylelikle kendi endişelerinden kaçınıyorsun. Bu iyi bir bahane haline gelir, bu bir neden bulma haline gelir. Kendi iç kaosundan kaçabilirsin; onunla ilgilenebilirsin. Milyonlarca insanın yaptığı şey budur. Çocuklar günah keçisi haline gelir. Tüm problemleri onun sırtına yüklersin.

Eğer tek başına bırakılırsan, eğer hakkında endişeleneceğin hiç kimse olmazsa o zaman bu problemlerle yüzleşmek zorunda kalacaksın. Bu problemlerle yüzleş; onlar aşılacak zorunda.

Ve eğer derinlerde bir yerde onun hasta olmasında, onun başının dertte olmasında birtakım çıkarların varsa... Bu bir yatırımdır çünkü o mükemmel bir şekilde sağlıklıysa o zaman sen ne yapacaksın? Sen kendi içine fırlatılacaksın. O yüzden bilinçaltının derinle-

rinde bir yerde sen onun olduğu haliyle kalmasını istersin. Ve bunu hissedecektir; çocuklar son derece sezgiseldir. Bunu hissedecektir ve senin arzunu yerine getirecektir. Başka ne yapabilir ki? O senin bilinçaltı arzunu yerine getirecektir ve seni meşgul edecektir. Ama onun hayatı mahvolacaktır. Ve sen de kendinle yüzleşme fırsatını kaçıracaksın.

Benim hissiyatım o ki, senin çözülmesi gereken çok derin bazı problemlerin var: Buyüzden, onun üzerine her şeyi akıtmaktansa bir sevgili, bir arkadaş bul.

Pek çok kez bir annenin çocuğun etrafında dolandığı olur. "Ne yapabilirim? Herhangi bir ilişkiye girebilecek zamanım yok, bununla uğraşamam" diyebilir. Hayır, kendi hayatına yönelmelisin böylelikle onu birazcık kendi başına bırakabilirsin.

Ona bir yetişkinmiş gibi saygı duy. Her çocuğa aynı düzeydeymiş gibi saygı duyulmak zorundadır.

O yüzden ilk olarak ona özgürlüğünü ver. Onu boğma. Onun astımının sana söylediği şey budur. O bir mesajdır. Ve onu hiçbir şey yemeye zorlama aksi halde o reddedecek. Buna gerek yok! Bir çocuk ne zaman aç olduğunu bilir. Aç olduğunda yiyecektir. Eğer aç değilse yemeğe gerek yoktur. Ve hiçbir çocuğun aç kalmayacağı o kadar doğal bir şeydir ki!

Eğer bir gün bir öğünü atlarsa endişelenme bu gayet iyidir. Arada bir, bir tatil iyidir. Bırak öğünü atlasın. Onun gerçek açlığı geldiğinde koşarak gelecektir. Pek çok anne çocuğu yemek yemeye zorlar ve bunu yaparak pek çok şeyi mahveder. Bir kez çocuğun do-

ÇOCUK

ğal iştahını yok ettiklerinde yavaş yavaş, o tamamen ilgisiz hale gelecektir; aç olduğu zamanı, aç olmadığı zamanı bilmez. Hiçbir hayvan açlık çekmez. Hayvan acıktığında yiyecektir; aç olmadığına yemeyecektir. Ve hiçbir anne bunu önemsemiyor; hiç kimse ona yol göstermiyor. Ve çocuklar hayvandır, saf hayvandırlar.

Sadece onu rahat bırak.

Ve bir ay içinde o kendiliğinden yemeğe başlayacaktır. Canı ne isterse bırak yesin. Bir çocuğun nasıl yetiştirileceği planlarını ve bilgini kendine sakla. Ve eğer rehber kitapların varsa onları yak! Çünkü Batı'da insanların rehber kitapları var. Onlar kitapları okuyor ve bilgili insanların,

uzmanların yapılması gerekli dediği şeyleri yapmaya çalışıyorlar. Buna hiç gerek yok; doğa yeterlidir! Ve ona özgürlük tanı: Bırak hareket etsin, bırak bazı şeyleri kendi istediği şekilde yapsın. Uç ay içinde problemlerin ortadan kalkacak ama sen problemlerle uğraşmak zorundasın.

Bir anne çocuklarıyla aşırı ilgilendiği zaman bunun anlamı, onun çocukta hem çocuğu hem kocayı bulmaya çalışması demektir. Bu tehlikelidir. Bir arkadaş aramaya başlamalısın. Bu zihnini onun üzerinden başka bir yöne çekecektir ve onu kurtaracaktır.

***Genç oğlumun çok güçlü olduğunu
hissediyorum bense hiç güçlü hissetmiyorum
bazı durumlarda ne yapacağımı bilmiyorum.***

Bırak o güçlü olsun! Niçin onun gücü hakkında endişe edesin ki? Bu iyidir. O güçlü olmak durumundadır ve anne ise yumuşak olmak durumundadır. O güçlü olmak zorundadır; sadece o zaman o bir birey olarak gelişebilir. Eğer o yumuşaksa ve anne güçlüyse o ölecektir. Pek çok insanın başına gelen budur: Anne aşırı güçlüdür ve onlar yumuşaktır ya da anne onların güçlü olmasına izin vermez. O zaman onlar tüm hayatları boyunca annelerin etrafında dolanırlar. Onlar yaşansa bile, anne ölmüş ve gitmiş olsa bile hâlâ önlüğünün iplerine tutunurlar; derinde onlar hâlâ psikolojik olarak anneye bağımlıdır. Bu patolojik bir hal alır. O zaman adam karısına annesiymiş gibi bakmaya başlayabilir. O bir anne olmadan yaşayamaz. O kendisine annelik yapacak birisine ihtiyaç duyar.

Bu eğilim yüzünden memeler çok önemli hale gelmiştir. Sanatçılar memeleri resmetmeye devam eder, heykeltıraşlar memelerin heykelini yapar, şairler memeler hakkında yazmaya devam eder; öyle görünüyor ki bu gerçekten çok büyük bir takıntıdır. Temelde bu, sadece bu insanların hâlâ anne için yanıp tutuştuğunun bir göstergesidir; meme anneyi temsil eder. Çocuklar anneden özgür olursa memeler şiirden ve filmlerden ve resimden kaybolacaktır. Onlar doğru orantı-

ÇOCUK

ya sahip olacaktır, onlar bedeninin doğal bir parçası olacaktır. Şimdi görünen o ki memelere sahip olan kadın değildir, memeler kadına sahiptir; kadın ikinci planda gibidir. Bu çok patolojik bir durumdur.

Çocuklar çok güçlü olmalıdır. O yüzden onun güçlü olmasına yardım et. Senin için bununla başa çıkmak zor olacaktır. Çünkü o ne kadar güçlü olursa senin için o kadar belayaratacaktır; şayet zayıf olursa sorun yoktur. Ancak bir kimse hayatta güçlü olmak zordur: Hayat bela getirir, hayat risklidir. O bir meydan okumadır. Eğer o donuksa ve durgunsa ve ölü gibiyse bir köşede oturacaktır ve sana hiç rahatsızlık vermeyecektir ama, o zaman o canlı değildir. Eğer canlıysa senin için pek çok problem yaratacaktır. Onlarla yüzleşmek zorundasın. Anne olmak bu demektir: Bu problemlerle yüzleşmektir. Ve bunlarla yüzleşerek sen de büyüyeceksin, ona özgürlük ve güç vererek sen de büyüyeceksin. Anne ve çocuk birlikte büyürler.

***Kılıma bağırdığım için endişeleniyorum.
Bazen beni kızdırıyor ve yapmaması için
ona bağıryorum.***

Hayır, bağırma konusunda endişelenme; gerek yok. Bu doğaldır. Sadece bir şeyi hatırlaman gerekiyor; onu sevginle dengele. Bazen insanın bağırma istediği anlar vardır ve çocuklar bunu anlarlar çünkü onlar kendileri de bağırır. Bu gerçekten onların lisansıdır. Eğer içerde bir şeylerin kaynadığını hissediyorsan ve bağırılmıyorsan, çocuk olan şeyden çok rahatsız his-

ANNE BABALAR İÇİN TAVSİYE

seder çünkü bu onun anlayacağıının ötesinde bir şeydir. O hissedebilir... senin bütün titreşimlerin bağıryordur ve sen ise bağırmıyorsun ve batta sen gülümsüyorsun ve kontrol ediyorsun. Çocuk bundan son derece rahatsız olur çünkü o annesinin aldattığını hisseder ve onlar asla aldatmayı affetmezler.

Onlar her zaman hakikati kabul etmeye hazırdır. Çocuklar çok yaşama bağlıdır, ayakları yere basar. O yüzden ne zaman hissedersen bağır. Hatırlanacak tek şey ise onu sevgi ile dengelemektir. Sonrasında çılgınca sev. Onlara bağırdığında aynı çılgın şekilde onları sevmen de gerekir. Onlara sarıl, onlarla dans et. Annelerinin vahşi olduğunu anlayacaklar ve onlar onun kendilerini sevdiğini ve bağırmaya da hakkı olduğunu bilirler. Şayet onlara sadece bağıırırsan ve onları yoğun bir şekilde ve tutku ile sevmezsen o zaman bir sorun vardır. Bu yüzden problem bağırmaktan ortaya çıkmaz. O, onu sevgiyle dengelemezsen ortaya çıkar. Bir çocuk yanlış bir şey yaptığında, dövülmeye, tokatlanmaya hazır halde gelir. Eğer ona vurmazsan onun beklentileri gerçekleşmez. O hayal kırıklığına uğrayacaktır. Eğer ona sertçe vurursan yanlış bir şey yoktur sadece o sıcak olmalıdır. Bu darbe sıcak olmalıdır, soğuk değil. Ve ikisinin arasında çok büyük bir fark vardır. Soğuk bir tokat, sadece sen bastırırsan gelir.

*Çocuklar her zaman
hakikati
kabul etmeye
hazırdır,
onların ayakları
yere basar.*

ÇOCUK

Örneğin bir çocuk bir şey yaptı ve sen öfkeni bastırdın. Bu sıcak andı. Eğer ona vurmuş ona bağırması olsaydın her şey sıcak ve canlı olacaktı ama sen onu bastırdın. Daha sonra çocuk hiçbir şey yapmazken — altı saat geçmiştir ve o tamamen unutmuştur— sen unutamazsın; sen onu bastırdın. Artık her şey soğumuştur. Şimdi sen bir bahane bulursun: "Ödevini yapmamışsın!" şimdi bu soğuktur ve sen intikam alıyorsun. Bir şey yapman gerekiyor aksi taktirde bundan kurtulamayacaksın.

Mantıksal bir bahane buluyorsun. Bağırma son derece mantıksızdır ama doğaldır. Sen ise doğal olmayan ama mantıklı bir bahane bulacaksın: Ödevini yapmamış olduğu ya da elbiselerinin kirli olduğu ya da bugün duş almamış olduğu gibi. Şimdi kızgınsın ama kızgınlığın soğuk. Ondan kurtulabilirsin; bu da çirkin olaktır.

Bu tıpkı soğuk yemek yemek gibi; hazmetmesi daha çok zaman alır; midende ağırlık yapar.

Çocuk anlayamaz. O yüzden sıcak ol. Psikologların neler söylediğine kulak asma; neredeyse onun yüzde ellisi çöplüktür. Onlar dünyadaki pek çok güzel şeyi mahvetmiştir. Artık anneler ve babalar çocuklarına nasıl davranacağı hakkında kullanım kılavuzları okuyorlar. Ne aptallık! Kişi basitçe bilir...bir anne olarak nasıl davranacağını bilirsin. Hiç kimseden öğrenmeye ihtiyaç yok sadece doğal ol.

Hiçbir kedi nasıl fare yakalayacağı hakkında gidip bir kılavuza danışmaz. O basitçe zıplar ve yakalar.

O bir kedidir; bu kadarı yeterlidir. Hiçbir sertifikaya ihtiyaç yoktur, hiçbir danışmana ihtiyaç yoktur. Sen bir annesin. Bitti! Senin anne doğan gerekeni yapacaktır. Eğer sen doğalsan o kendini dengeleyecektir.

Arada bir şarkı söyle ve dans da et çünkü çok güzel bir çocuğun var. Bazen ona sarıl onu yakınına al. Bırak senin bedenini ve kendi bedenini hissetsin. O senin bedeninin parçası. Senin sıcaklığına ihtiyacı var. Bazen elinden tut ve evin içinde koş...yüzmeye git. Bazen onu duşa sok ve çıplak dur, ikiniz de çıplak durun düşün altında ve o zaman o mükemmel bir şekilde annesinin doğal olduğunu anlayacaktır. O ne yaparsa yapsın doğrudur.

***Çocuklarım zapt edilemez, başa çıkılamaz
hale geldi. Ne yapmalıyım?***

Sadece onları kendi başlarına bırak. Sadece rahatla ve bir kez senin tamamıyla rahatlamış olduğunu ve onların ne yaptığı hakkında hiç de endişelenmediğini gördüklerinde çok sakin olacaklardır ve kendi kendilerine anlayacaklardır. Çocukları kontrol etmenin en iyi yolu...eğer sen birazcık kaotik hale gelersen; onlar kontrollü hale geleceklerdir. Zıpla ve dans et ve şarkı söyle ve onlar "Annemize ne oldu? Delirdi mi ne oldu?" diye düşünmeye başlayacaklardır. Ve onlar "Komşular öğrenirse ne düşünecekler?" diye düşünmeye başlarlar. Onlar seni kontrol etmeye başlayacaklar ve seni susturmaya çalışacaklar! Onları kontrol et-

ÇOCUK

menin en iyi yolu şudur: Sen canın ne istiyorsa yap ve bırak onlar da canları ne istiyorlarsa yapsınlar. Ve şaşıracaksın. Küçük çocuklar bile —bu her zaman olur— eğer hiç kimsenin onların peşinden koşmadığını görürlerse ve hatta onların annelerine dikkat etmeleri gerekiyorsa çok sessiz ve disiplinli hale gelirler. Onlar anne baba rolünü oynamaya başlar. Bırak onlar bana gelip, "Annemizi kontrol etmek giderek çok zorlaşıyor" desinler. Sen endişelenme!

Onlar sadece hippie başka bir şey değiller.

Çocuklarımız nasıl ciddi olmadan kalabilirler?

Ona daha çok ve daha çok gülmeyi öğret. Ve onunla oynarken onun etrafındaki gülme atmosferini koru. Eğer sen ciddiyetten kaçınabilirsen görevini yerine getirmiş olacaksın. Çocuklar ciddiyetin altında ezilirler. Şurası kesindir ki daha yaşlı insanlar daha ciddidir ve çocuklar ise kahkaha gibidir ama yavaş yavaş taklit etmeye başlarlar; onlar sanki gülmek yanlış bir şeymiş gibi hissetmeye başlar. Ve daha yaşlılar zihinlerinde ciddi olmanın, sessiz kalmanın dingin kalmanın iyi bir şey, ahlaklı bir şey olduğu imajını yaratırlar. Bu yanlıştır çünkü bir kez çocuk kahkahayla bağlantısını yitirirse bu bağı yeniden oluşturmak çok zordur. Çok sayıda terapiye ihtiyaç olur ve o zaman bile çocukluğunu geri getirmek zordur. Çok sayıda dine ihtiyaç vardır. Aslına bakarsan dünyada hiçbir dine gerek yoktur.

ANNE BABALAR İÇİN TAVSİYE

Çocukların doğallığına, kahkahasına izin verilirse, kendiliğindenliklerine, eğlencelerine izin verilirse hiçbir dine, hiçbir kiliseye ihtiyaç yoktur, insanlar hiçbir din olmadan dindar olacaklardır. Ve insanlar hiçbir kilise olmadan dindar olacaktır.

Onların tüm hayatı bir ibadet olacaktır çünkü kahkaha bir duadır.

Çocuk eğlenceyi yitirdiği an, ölüm yerleşmiştir ve üç yaşına yaklaştığında bir çocuk ölmeye başlar. Bu yüzden yaşlı insanlar bile çocuklukta bir cennet olduğunu; çocukluğun cennet olduğunu hatırlarlar. Bu bir şeyi yitirmişlik duygusu sürer; cennet bahçesi yitirilmiştir, Adem kovulmuştur.

O yüzden bir çocuğun olduğunda senin etrafında bir cennet bahçesi vardır. O yüzden onu ciddileşmeye zorlama. Onun yerine onunla birlikteyken sen ciddiye-tini bırakmalısın. Kahkaha at ve bir çocuk ol. Bu kadarıcık yardımın dokunabilirse, o güzel bir kişilik geliştirecektir.

Yaşlarına bakmaksınız çocuklara hayatın tüm gerçekleri söylenmeli midir?

***Çocukların
doğallığına,
kahkahasına
izin verilirse,
kendiliğindenliklerine,
eğlencelerine
izin verilirse
hiçbir dine, hiçbir
kiliseye ihtiyaç yoktur,
insanlar
hiçbir din olmadan
dindar olacaklardır.
Ve insanlar
hiçbir kilise olmadan
dindar olacaktır.***

ÇOCUK

Çocuklara ne söylenip ne söylenmemesi gerektiği asırlardır hep sorun olmuştur. Geçmişteki strateji, çocuklara hayatın gerçeklerini söylemekten mümkün olduğunca kaçınmaktı çünkü insanlar, hayatın gerçeklerinden çok korkuyorlardı.

"Hayatın gerçekleri" deyiminin kendisi bir örtbas etmedir; o basitçe tek bir şeyi gizler. Seks hakkında hiçbir şeyi söylememek, hatta "seks" sözcüğünden bile kaçınmak için bu metaforu "hayatın gerçeklerini" uydurmuşlardır.

Hayatın hangi gerçekleri? Bu sadece seks hakkında hiçbir şey söylememektir.

İnsanlığın tüm geçmişi bu kandırmaca ile yaşanmıştır ama çocuklar er ya da geç keşfederler. Ve aslında onlar er ya da geç keşfederler ve çok yanlış bir şekilde keşfederler. Çünkü doğru insanların hiçbirisi onlara anlatmaya istekli değildir, onlar kendi işlerini kendileri halletmek zorundadır. Onlar toplar, onlar dikizci haline gelir; ve onları dikizciler haline indirgemekten sen sorumlusun. Onlar tüm yanlış kaynaklardan, çirkin insanlardan toplar. Onlar bu yanlış kavramları tüm yaşamları boyunca taşıyacaktır ve bunun sebebi sensin. Onların tüm cinsel hayatı toplamış oldukları bu yanlış bilgiler tarafından etkilenecektir.

Artık dünyada seks hakkında mümkün olabilecek en yüksek miktarda yanlış bilgi yayılmış durumdadır. Şu yirminci yüzyıl insanları bile seks hakkında büyük bir cehalet içinde yaşamaktadır. Hatta senin daha iyi bilmesi gerektiğini düşündüğün insanlar bile; senin

ANNE BABALAR İÇİN TAVSİYE

doktorun bile gerçekten seksin ne olduğunu bilmez, onun karmaşıklığını bilmez. O bilmelidir ama doktorlar bile son derece yüzeysel yaşar; onlar da bildiklerini pazardan alırlar. Hiçbir tıp fakültesinde seks ayrı bir konu olarak öğretilmez. Bu kadar muazzam, güçlü bir konu ve hâlâ onunla ilgili hiçbir şey öğretilmez. Evet, seksin fizyolojisi doktor tarafından bilinir ama fizyoloji her şey değildir. Daha derin katmanlar vardır: Psikoloji vardır, ruhsallık vardır. Seksin bir psikolojisi vardır ve seksin bir ruhsallığı vardır; fizyoloji sadece yüzeydedir. Pek çok araştırma burada yapılmıştır ve bu yüzyılda hiç olmadığı kadar çok şey biliyoruz ama bilgi yayılmıyor.

insanlar korkuyor çünkü onların anne babaları korkuyordu ve korku bulaşmıştır. Çocuğuna bundan bahsetmek zorundasın, bunu onlara borçlusun. Ve hakikati konuşmalısın.

"Anne yiyeceğimizi Tanrı'dan mı alıyoruz?"

"Evet, öyle yapıyoruz Barbara."

"Ve Noel zamanı tüm hediyelerimizi Noel Baba mı getiriyor?"

"Bu doğru."

"Ve doğum günümde iyi periler hediyeleri getiriyor?"

"Hı hı..."

"Ve küçük kardeşimi leylek mi getirdi?"

Doğru.

ÇOCUK

"O zaman Şu kahrolası babam ne halt etmeye etrafta dolanıyor?"

Doğruyu söylemek daha iyidir! Ama çocuğun üzerine atlayıp onlar istese de istemese de her Şey hakkında doğru söylemeye başlamalısın demiyorum. Artık bu oluyor — diğer uç — özellikle de Batı'da çünkü psikologlar sürekli olarak gerçeğin söylenmesi gerektiğini ifade ediyor, insanlar sürekli olarak çocuk onu sorsa da sormasa da gerçeği söyleyip duruyor. Bu da yanlıştır. Bekle! Eğer çocuk soruyorsa dürüst ol; eğer sormuyorsa gerek yok, henüz ilgilenmiyor.

Sekiz yaşındaki küçük oğlu yemek masasında, "Baba ben nereden geldim?" diye sorduğunda yaşlı adam neredeyse balyoz yemiŐ gibi oldu.

Babası kızarak, "Hımm, zannediyorum seninle erkek erkeğe görüşme yapma vakti gelmiş. Yemekten sonra sana kuşlar ve arılar hakkında bir Şeyler anlatacağım" dedi.

Çocuk, "Ne kuşları ve arıları? Diğer apartmandaki küçük Frankie bana Chicago'dan geldiğini söyledi. Ben sadece nereden geldiğimi bilmek istiyorum!"

O yüzden biraz bekle. Onlar kendisi soracaktır, çok acele etme. Ve hiçbir Şekilde çocukları kandırma-ya çalışma. Tehlikeli olabilir.

Gençler

*Niçin yeni kuşak, anne babalar için
bu kadar problem oluyor?*

Çünkü yeni kuşak daha zekidir. Zekâ problem yaratır. Ve yeni kuşağın daha zeki olması doğaldır. Evrim böyle gerçekleşir. Her yeni kuşak öncekinden zeki olacaktır. Çocukların senden daha zeki olacaktır ve çocuklarının çocukları da senin çocuklarından daha zeki olacaktır.

Bu bir devinimdir, artan bir devinimdir. Sen Budaların omuzlarında duruyorsun; tüm kısımlar sendir. Örneğin benim varlığında Buda bir parçadır, İsa bir parçadır, Abraham bir parçadır, Krishna bir parçadır, Muhammed bir parçadır... Bu şekilde Buda benden daha yoksuldur, İsa benden daha yoksuldur. Ve gelecekteki aydınlanmış kimi kimseler benden daha zengin olacaktır çünkü ben onun bir parçası olacağım ama o benim parçam olmayacak. Evrim sürekli hız kazanır.

ÇOCUK

Her çocuk anne babasından daha akıllı olmalıdır ama bu sorun yaratır çünkü bu anne babaları aşağılar. Anne babalar her şeyi biliyormuş gibi yapmak isterler. Geçmişte böyleymiş gibi yapmak çok kolaydı çünkü çocuklara anne babalarından gelen sözel iletişimden başka bilgi aktarma yolu yoktu.

Örneğin bir marangozun oğlu, öğrenebileceği her şeyi babasından öğrenirdi. Baba sadece baba olmaz, öğretmen de olurdu. Ve oğlu her zaman ona hayranlık duyar ve saygı gösterirdi çünkü baba çok şey bilirdi; o her çeşit ağaç ve odun ve şu ve bu konudaki her şeyi bilirdi. Ve oğulsa hiçbir şey bilmezdi. Onun çok büyük bir saygısı olurdu.

Yaşa saygı duyulurdu: Eski günlerde bir adam ne kadar yaşlıysa elbette deneyimi nedeniyle daha bilgeydi. Ancak artık bizler daha iyi iletişim araçları geliştirdik. Baba artık öğretmen değildir; artık öğretme mesleği tamamıyla farklı bir meslektir. Çocuk okula gider. Baba okula otuz ya da kırk yıl önce gitmiştir. Bu otuz kırk yılda bir bilgi patlaması gerçekleşmiştir. Çocuk babanın farkında olmadığı şeyleri öğrenecektir ve çocuk eve geldiğinde nasıl hayranlık duyabilsin? Çünkü o babadan daha çok şey bilir, babadan daha çok en son bilgilere sahiptir. Babanın modası geçmiş gibi görünür.

Sorun budur. Ve bu giderek daha da çok artacaktır çünkü bizim beklentilerimiz eskidir ve hâlâ çocuğun eskiden olduğu gibi anne babasına saygı göstermesini isteriz. Fakat artık tüm koşullar değişmiştir. Ar-

GENÇLER

tık yeni bir şey öğrenmek zorundasın: Çocuğa saygı duymaya başla. Artık yeniye eskiden daha çok saygı gösterilmesi gerekiyor. Çocuktan öğrenmeye başla çünkü o senden daha iyi biliyor. Oğlun üniversiteden geldiğinde kesinlikle o senden daha iyi biliyordur.

Benim üniversitedeki deneyimim de budur. Felsefe profesörlerimden bir tanesi çok saçma şeyler söyledi ve bunun nedeni onun üniversitede otuz yıl önce bulunmasıydı. O günlerde, o bir öğrenci iken Hegel ve Bradley felsefe dünyasındaki en önemli isimlerdi. Artık hiç kimse Hegel ve Bradley'i umursamıyor. Artık Wittgenstein ve G.E. Moore onların yerini almıştır.

Bu profesörün Wittgenstein hakkında hiçbir fikri yoktu, G.E. Moore hakkında hiçbir fikri yoktu. O, o kadar geride kalmıştı ki ona, "O kadar yaşlı, o kadar gereksizsin ki ya şu an felsefede neler olduğunu okumaya başla, ya öğretmekten vazgeç!" demek zorunda kaldım.

Doğal olarak kızdı. Üniversiteden uzaklaştırdım. Rektöre bir mektup yazıp, "Ya bu öğrenci üniversitede kalacak ya da ben öğretmeye devam edeceğim ama her ikimiz bir arada kalamayız, o bir baş belası" dedi.

O Wittgenstein okumaya hazır değildi. Aslında ben onun problemini anlayabiliyorum: Okumuş olsaydı bile anlayamazdı. Wittgenstein, Hegel'den tamamıyla farklı bir dünyadır. Ve o ise Hume ve Berkeley hakkında konuşurdu...ki bunlar kokuşmuş isimlerdir, artık hiçbir önemleri yoktur. Tarih olmuşlardır, dipnot olmuşlardır.

ÇOCUK

Sorun budur. Yaşın kendisi saygı duymak için ar-
tık bir sebep değildir. Zekâya, bilince saygı duyulmalı-
dır. Ve sen şayet çocuklarına saygı duyarsan onlar da
sana saygı duyacaktır. Fakat sadece, sen çocuklara
saygı duyarsan, sana saygı duyacaklardır. Eskiden
yöntem çocuğunu sürekli aşağılamandı, çocuklarına
her şekilde hakaret etmedi. Ve onlar sana saygı duy-
mak zorundaydı; artık bu böyle olamaz.

"Babanla yatmadan önce hiç başka bir erkekle
yatmamıştım," diye ilan etti annesi vahşi kızına. "Sen
kızına aynı şeyi söyleyebilecek misin?"

"Evet," diye yanıtladı kız, "ama bu kadar ciddi bir
yüzle değil!"

Yaşlı Rubinstein, "Bana bir bak!" diye seslendi.
"Sigara içmiyorum, içki içmiyorum ya da kadınların
peşinden koşmuyorum ve yarın sekseninci yaş günü-
mü kutlayacağım" dedi.

"Öyle mi?" diye sordu oğlu ciddi bir şekilde. "Na-
sıl? Ne sigara içiyorsun, ne içki içiyorsun, ne de kadın-
ların peşinden koşuyorsun. Nasıl kutlayacaksın?"

Gençler nasıl anne babalan ile bir köprü oluşturabilirler?

İlk olarak gençler sonuç ne olursa olsun doğru ve
dürüst olmalıdır. Onlar anne babalarına ne hissediyor-
larsa ukala değil, alçakgönüllü olarak söylemelidirler.

Anne babalarından hiçbir şey gizlememelidirler. Kopuşu yaratan şey şudur: Anne babalar çocuklarından pek çok şeyi gizler, çocuklar anne babalarından pek çok şeyi gizler ve aradaki kopukluk büyür ve giderek daha büyür.

Bir gün babama gittim ve dedim ki, "Sigara içmeye başlamak istiyorum."

"Ne?" dedi.

"Bunun için bana para vermek zorundasın çünkü çalmak istemiyorum. Eğer bana para vermezsen çalacağım ama sorumluluk senin olacak. Eğer sigara içme izin vermezsen içeceğim ama gizli şekilde içeceğim. Ve sen beni bir hırsız yapacaksın; benim bir şeyler gizlememi ve dürüst olmamamı sağlayacaksın. Pek çok insanın sigara içtiğini görüyorum ve tadına bakmak istiyorum. Mevcut olan en iyi sigarayı istiyorum ve ilk sigarayı senin önünde içeceğim" dedim.

"Bu garip ama iddianda haklısın. Eğer seni engellersem çalacaksın. Eğer seni engellersem yine de içeceksin, yani seni engellemem sende daha çok suç unsuru yaratacak. Bu beni incitiyor. Senin sigaraya başlamanı istemiyorum" dedi.

"Sorun bu değil, insanları sigara içerken gördüğümde içimde bir arzu yükseldi. Buna değecek mi bir denemek istiyorum. Eğer buna değerse o zaman bana sürekli olarak sigara sağlaman gerekecek. Eğer buna değmezse o zaman onunla işim biter. Ama sen reddedene kadar hiçbir şey yapmak istemiyorum o zaman tüm sorumluluk senin olacaktır çünkü ben suçlu hissetmek istemiyorum" dedim.

ÇOCUK

istemeyerek de olsa şehirdeki mevcut olan en iyi sigarayı satın almak zorunda kaldı. Amcalarım, büyük-babam, "Ne yapıyorsun? Bu yapılmadı," dediler. Israr ettiler...

Ama o, "Biliyorum böyle bir şey yapılmadı ama siz onu benim tanıdığım kadar tanımıyorsunuz. O söylediğini aynen yapacaktır ve ben onun dürüstlüğüne ve hakiki olmasına saygı duyuyorum. O bütün planını bana net bir şekilde ifade etti: Beni zorlama ve beni engelleme çünkü bu beni suçlu hissettirecek.' "

Sigarayı içtim, öksürdüm, gözlerimden yaşlar geldi; tek bir sigarayı bile bitiremedim. Ve onu bıraktım. Babama, "Bu iş bitti, artık endişelenmene gerek yok, ama senin anlamanı istiyorum ki ne hissediyorsam sana söyleyeceğim. Böylelikle senden hiçbir şeyi saklamama gerek yok. Ve şayet babamdan bile gizleyecek olursam kiminle ilişki kuracağım? Hayır, seninle benim aramda hiçbir kopukluk yaratmak istemiyorum" dedim.

Ve benim sigaraları bıraktığımı gördüğünde gözünden yaşlar geldi. "Herkes buna karşı geldi ama senin samimiyetin beni sigaraları getirmeye zorladı" dedi. Aksi taktirde Hindistan'da belki de hiçbir baba asla oğluna sigara sunmamıştır; bu duyulmamış bir şeydir. Babalar çocuklarının önünde sigara bile içmezler ki bu sayede sigara içme fikri ortaya çıkmasın.

Gençler çok zor bir durumdadır. Onlar değişiyor; onlar çocukluğu geride bırakıyor ve genç olmaya başlıyorlar. Her gün onlar için hayatın yeni boyutları açı-

GENÇLER

lıyor. Onlar bir dönüşüm içindeler. Anne babalarından muazzam bir desteğe ihtiyaçları var. Ancak şu anki durum, anne babalarıyla neredeyse hiç buluşmamalarıdır. Aynı evde yaşıyorlar ama birbirleri ile konuşmuyorlar çünkü birbirlerinin dilini anlayamazlar, birbirlerinin bakış açılarını anlayamazlar. Sadece oğlan ya da kız paraya ihtiyaç duyduğu zaman buluşurlar; aksi halde buluşma yoktur. Kopukluk büyümeye devam eder; onlar bir kimsenin hayal edebileceğinin maksimumunda yabancılaşmışlardır. Bu gerçek bir felakettir.

Gençlerin her şeyi hiçbir korku olmadan anne babalarına söylemesi cesaretlendirilmelidir. Bu sadece çocuklara yardım etmeyecektir, bu anne babalara da yardım edecektir. Hakikatin kendine has bir güzelliği vardır; dürüstlüğün kendine özgü bir güzelliği vardır. Gençler anne babalarına dürüstçe, samimi bir şekilde, hakiki bir şekilde yaklaştığında ve sadece kalplerini açtıklarında bu, anne babaların da kalplerini açmaları için bir şeyleri tetikler. Çünkü onlar da söylemek istedikleri ama söyleyemedikleri pek çok şeyle doludur. Toplum yasaklar, din yasaklar, gelenek yasaklar.

Fakat eğer onlar gençlerin tamamıyla açık ve net olduğunu görürlerse bu onların da açık ve net olmasına yardım edecektir. Ve hep üzerinde durulan, sözde kuşak çatışması basit bir şekilde bırakılabilir; o kendiliğinden buhar olup gidebilir.

En belalı problem seks hakkında olandır. Çocuklar zihinlerinden neler geçtiğini tam olarak söyleyebil-

ÇOCUK

melidir; hiçbir şeyi gizlemeye gerek yoktur çünkü onların akıllarından geçen her ne olursa olsun doğaldır. Onlar anne babalarının tavsiyelerini isteyebilmeliler. Ne yapılmalı? Onlar sorunlu bir haldedir ve yardıma ihtiyaç vardır. Ve anne babaları dışında kime gidebilirler? Ne zaman bir sorun olsa basitçe anne babama söyledim. Ve benim önerim şu, gençler anne babalarından, öğretmenlerinden hiçbir şeyi gizlememelidir... Onlar tamamen samimi olmalı ve bu kopukluk buharlaşacak. Ve bu kopukluğun buharlaşması gerekiyor çünkü bu nasıl bir toplumdur? Çocuklar ve anne babalar arasında bir kopukluk var, karı ve koca arasında bir kopukluk var, öğretmenler ve öğrettikleri arasında bir kopukluk var. Sadece kopukluk var ve kopukluklar her tarafta.

Herkes her çeşidinden kopukluklarla çevrelenmiştir. Sanki tüm iletişim kopmuştur. Bu bir toplum değildir. Bu bir komün değildir çünkü hiçbir iletişim yoktur. Hiç kimse doğruyu söyleyemez, herkes bastırılmıştır. Herkes arzularını bastırıyor, herkes öfkeli. Ve herkes yalnız, hayal kırıklığına uğramış hissediyor. Öfkeli bir kuşak yarattık; anlamsızlık felsefeleri yarattık.

Ve tüm bunların sebebi, çocukların anne babalarıyla temasını yitirmiş olmasıdır. Çocuklar muazzam bir iş başarabilir ve onlarda bunu yapacak cesaret var. Belki anne babalar bunu yapamayabilir; onlar aşırı derecede koşullanmıştır. Gençler diri ve tazedir; sadece onlara anne babalarına karşı samimi olmayı öğret.

Babamla bir arılaşma yaptım. Ona, "Seninle bir anlaşma yapmak istiyorum" dedim.

"Ne hakkında?" dedi.

"Anlaşma şu, eğer sana doğruyu söylersem, beni ödüllendireceksin, cezalandırmayacaksın çünkü şayet beni cezalandırırsan gelecek sefer gerçeği söylemeyeceğim" dedim.

Ve tüm dünyada olan şey budur: Hakikat cezalandırılır, böylelikle kişi onu söylemekten vazgeçer. O zaman o yalan söylemeye başlar çünkü yalan söylemek ödüllendirilir.

Bu nedenle ona, "Sen karar verebilirsin. Benim yalan söylememi istiyorsan yalan söyleyebilirim...şayet ödüllendirmek istediğin şey buysa. Ancak eğer hakikati ödüllendirmeye hazırsan sana gerçeği söyleyeceğim ama bunun için beni cezalandıramazsın" dedim.

O da, "Anlaşmayı kabul ediyorum" dedi. Bu çok basit bir yöntemdir. Şayet kendini, kendi anne ve babana gösteremiyorsan...tüm bu dünyadaki herkes onlardan daha çok yabancı olacaktır. Annen ve baban da yabancıdırlar ama onlar en yakındaki yabancılardır, en samimi olduğun yabancılardır.

Kendini onlara göster ki hiçbir kopukluk olmasın. Bu onların da sana karşı samimi olmalarına yardım

*Tüm utangaçlık
temelde seksel
ilişkilidir.
Bir kez çocuklar
tam olarak
cinsel ilişki
yapmakta özgür
olduğunda,
muazzam bir değişim
göreceksin.*

edecektir. Bu hatırlanması gereken bir şeydir: Samimiyet, dürüstlük, hakikat aynı nitelikleri diğer kişide de tetikler.

Bu genç yaşta karar vermekle ilgili olarak çok fazla utangaçlık ve güvensizlik var. Anne babalar çoğunlukla yardımcı olmuyor. Nasıl içsel güç geliştirilmelidir?

Tüm utangaçlık temelde seksle ilişkilidir. Bir kez çocuklar tam olarak cinsel ilişki yapmakta özgür olduğunda, muazzam bir değişim göreceksin. Onlar artık utangaç değildir. Onlar ilk defa kararlı olmak için hiçbir eğitim almadan kararlı hale gelirler çünkü onların sırtından çok büyük bir biyolojik yük kalkmıştır, büyük bir psikolojik gerginlik rahatlamıştır.

Çocuklara nasıl kararlı olunacağını öğretmeye bir ihtiyaç görmüyorum. Onların ihtiyacı olan tek şey, aşk söz konusu olduğunda özgürlük tanımaktır. Ve artık haplar mevcuttur. Herhangi bir kızın hamile kalacağı korkusu yoktur; o basittir, bir oyundur, eğlencedir. Bu kızlar ve oğlanlara onların cinselliğiyle bağlantılı olduğunu düşünemeyeceğin belirli bir kuvvet getirecektir.

insanlar bastırılırsa seks hakkında sinirli olurlar; eğer onlar cinselliği bastırmışlarsa her şey hakkında çekingen olurlar. Neyin doğru neyin yanlış olduğunu, ne yapılacağını, ne yapılmayacağını bilmezler çünkü çok basit bir şey hakkında karar vermelerine izin verilmez. Bu basit şey çok temeldir çünkü o hayatın kendisini ilgilendirir.

Benim anlayışım, bir kez çocuklara seksle ilgili özgülük verildiğinde ve seks son derece normal bir şey olarak kabul edildiğinde —ki bu böyledir— başka şeyler hakkında muazzam bir kararlılık ortaya çıkacaktır çünkü ilk defa onlar bastırılmayacak. Her türden sorunu, utangaçlığı, kararsızlığı yaratan bastırmaktır... çünkü içlerinde, derinliklerde onlar kendi doğalarıyla sürekli savaşıyorlar.

İçsel bir savaş ve içsel bir bölünme olmadığında —tek, somut bir birey— tamamılayeni türden bir çocuğu önünde göreceksin: Kararlı, kudretli, utangaç değil.

O nedenle bu sorun, eğer ilk sorun herhangi bir mesele çıkmadan çözülebilirse çözümlenir.

***Gençlerin bir gruba, herhangi bir şeye ait
olmak için güçlü bir arzusu vardır.
Bu ihtiyaç neyi yansıtır?***

Bunun tek nedeni onların artık aileye ait olmamasıdır ve onlar dünyada yalnız kalmak için çok gençlerdir.

Şayet onlarla anne babaları arasında bu kopukluk olmasaydı, herhangi bir gruba ihtiyaç olmayacaktı. Bu tarz şeylerin —hippilerin ya da punkların ya da dazlakların— gerçekleşmediğini Doğu'da görebilirsin. Çocukların aileye ait olması gibi basit bir neden yüzünden bu tarz şeylerin olmadığını görebilirsin. Onların kökleri ailededir, onlar yalnız değildir; Batıda ol-

ÇOCUK

duğu gibi bir kopukluk yoktur. Tüm problemi Batı'daki bu kopukluk oluşturuyor. O zaman onlar *herhangi* bir gruba ait olmak istiyorlar çünkü yalnız başına kalmaktan korkuyorlar. Onlar çok genç, çok kırılğandır. Bu yüzden de çevrelerinde mevcut olan herhangi bir gruba ait olmaya başlıyorlar. Ve herkes onları sömürebilir. Suç işlemeye mecbur bırakılabilirler —onlar suç işliyorlar— onlar uyuşturucu kullanmaya, uyuşturucu satmaya mecbur kalabilirler ve onlar bunu yapıyor. Ve kurnaz insanlar bu grupları yönetebilir ve genç insanları onların ait olma ihtiyaçları yüzünden sömürebilirler. Bunun için de öncelikle kopukluk ortadan kalkmalıdır.

ikinci olarak sen başka gruplar yaratmalısın. Tarih boyunca pek çokları olmuştur. Örneğin, Sokrates'in okuluna ait olan insanlar, hakikati arayan genç insanlar vardı. Atina'daki biraz zekâ sahibi herkes Sokrates'in etkisine girdi. Ve yalnız değildi: Doğunun her yerinde tüm işi insanlara nasıl tartışılacağını öğretmek olan pek çok sofist vardı. Binlerce genç insan sırf tartışmayı, çok inceden tartışmayı öğrenmek için bu sofist okullarına katılmışlardı.

Hindistan'da pek çok okulumuz vardı —farklı felsefecilerin farklı felsefeleri sunduğu— ve genç insanlar ilgileniyordu. Yaşlı insanlar çoktan yerli yerine oturmuştu; genç insanlar hareket halindeki kuşaklardı. Onları hiç kimse engellemiyordu; herhangi bir öğretime gidebiliyorlardı. Öğretmenleri değiştirebiliyorlardı. Bugünün ölü ve donuk üniversitelerinde bulaca-

ğın türden, orijinal olmayıp sadece papağan gibi tekrar eden profesörler gibi değil, orijinal düşünürlerden pek çok şey öğrenebiliyorlardı.

Her orijinal düşünürün kendisi bir üniversite idi ve onun etrafındaki binlerce müridi, hayat hakkındaki her şeyi belli bir açıdan öğreniyorlardı. Ve sadece onu öğrenmiyorlar, hayatlarını bir düzene koymadan önce onu yaşıyor, deneyimliyorlardı. Yani dazlak olmaksızın, onlar Nagarjuna ya da Boshō ile ya da Chuang Tzu ile Pythagoras ya da Heraclitus ya da Epicurus ile oluyorlardı. Ve bu çok güzel bir şeydi.

Genç insanlar bana geldi ve dünyanın her tarafında büyük bir aile ortaya çıktı. Belli bir ait olma var, çok gevşek. Böylelikle hiç kimse esaret altında değil; herkes özgür ve yine de binlerce insanla birlikte bir çeşit eşzamanlılık hissediyor.

Tüm bu teröristleri, tüm bu dazlakları hiçbir zorluk olmadan değiştirebilirim. Pek çok hippiyi değiştirdim; artık onları tanıyamazsın. Hatta onlar bile bana ilk geldikleri zamanı hatırlamayabilirler... Dünyanın her tarafında dolaşan daha çok felsefeciye, dünyanın etrafında dolaşan daha çok öğretmene ihtiyacımız var. Böylelikle genç insanlar onlara katılıp bir şey öğrenebilir ve bir şey yaşayabilir.

***Yeniyetmeler sıklıkla geleceğine ilişkin
olarak hayaller ve fanteziler kuruyor.
Onlar nasıl daha gerçekçi olabilir?***

ÇOCUK

Öyle olmalarına gerek yok. Fantezinin, hayallerin bir zamanı vardır ve yeniyetmeleri gerçekçi yapmaktansa onların hayal kurması ve fantezilere sahip olması daha iyidir. Bunun anlamı senin onların gençliklerini mahvettiğin ve onları zamanından önce yetişkin yaptığındır.

Hayır, bu hayaller ve fanteziler gelişimin parçasıdır; onlar kendiliğinden yok olacak. Hayatın kendisi onları gerçekçi yapacaktır; hayata atılmadan önce bırak onlar hayallerinin tadını çıkarsın. Çünkü hayatın içinde sadece kâbuslar, sadece mutsuzluklar ve acı vardır. Onlar son derece gerçekçi hale gelecek ama onlar bu hayal ve fantezi günlerini her zaman en güzel anlar olarak hatırlayacaklar. Senin gerçekliğin, hayallerin ve fantezilerin yerine geçecek ne sunabilir?

Gençlerin meditasyona yönelmesine kendini hazır etmediğin sürece... Bu onları gerçekçi yapacaktır, bu onları ütopyacı yapacaktır. Bu, onların hayaller ve fantezilerden çok daha fazla, senin çürümüş toplumuna uyum sağlamalarını zorlaştıracaktır.

Bu hayaller ve fantezilerin hiçbir zararı olamaz. Onlar hayatın parçasıdır; gençlik her zaman bu şekilde hayal kurmuş, fantezi üretmiştir.

Bırak onlar hayal kursun ve fantezi yaratsın, sana zarar vermiyorlar. Ve bir süre sonra görevlerle, işlerle, çocuklarla, eşlerle meşgul olacaklardır. Bundan önce birazcık zamanları var; bırak bunu fantezi ile kullanınlar, bunun bir zararı yok. Bana göre, bu hayal zamanını deneyimlemeleri onların hayatın daha farklı

olabileceğini —mutsuz olması gerekmediğini, acı dolu olması gerekmediğini— hatırlamalarına yardım edecektir diye hissediyorum. Onun bir azap olması gerekmiyor. Onlar güzel şeyler yaşamıştır; ve bunlar sadece hayaldi. Hiçbir hayalin sana veremeyeceği çok daha güzel deneyimlere sahip olabileceğin bilinçli bir dönüşüm yaşamak mümkündür. Ancak hayalin tadı güzeldir; o seni mutsuzluğun her şey olmadığı konusunda uyanık tutar. Başka bir şey mümkündür. Gençlik hayal ve umut zamanıdır ve sen sözde gerçek dünyanın içinde kaybolduğunda bu anlar sana şunu hatırlatacaktır: "Gerçekten var olmanın, huzurun, dinginliğin, sessizliğin, coşkunun olduğu bir hali bulmanın bir yolu var mıdır?"

Bu yüzden bunu değiştirmeye ihtiyaç olduğunu sanmıyorum.

***Bugün genç insanların hayatında
büyük etkisi olan gençlik ve spor hakkında
konuşabilir misiniz?***

Spor çok iyidir ve gençlerin sadece başka insanların oynamasını izlemelerindense katılmaları da teşvik edilmelidir. Olan şey binlerce insanın sadece seyretmesi ve sadece birkaç insanın, profesyonelin oynamasıdır. Bu iyi bir durum değildir. Her genç, katılımcı olmalıdır çünkü bu ona fiziksel sağlık verecektir, ona belli bir çeviklik sağlayacaktır, ona belli bir zekâ sağlayacaktır. Ve mükemmel bir şekilde gençleştirir.

Ancak sadece bir gözlemci olmak —ve televizyon önünde bunu yapmak— doğru değildir. Başkalarını futbol oynarken ya da herhangi bir sporu, televizyonun önündeki bir sandalyeye beş altı saat yapışmış olarak seyretmek doğru değildir. Bu sana hiçbir gelişme sağlamaz. Aksine bu seni, derinden bir şekilde bir katılımcı, ilgili, adanmış olman gerektiğinde her şeye yabancı olan asla katılmayan birisi yapar.

Öğrenmek için arada bir uzmanları görmek — ama sadece öğrenmek için — iyidir; bunun dışında herkes sahada olmalıdır. Sorunun ne olduğunu anlayamıyorum. Genç insanlar oynamalıdır; hatta zaman bulabilirlerse daha yaşlı olanlar bile oynamalıdır. Hatta biraz daha çok yaşamak isteyen emekli olmuş insanlar bile oynamalıdır. Yaşlarına göre, kuvvetlerine göre her yaş grubu için oyunlar bulmalıyız ki bu sayede tüm insanlar hayatları boyunca oyuncu olsunlar.

Hayat bir spor olmalı.

Sporun hatırlamanı istediğim çok güzel bir şeyi vardır: O sana yenilmenin ya da zafer kazanmanın önemli olmadığını öğretir. Önemli olan şey, senin iyi oynaman, senin bütün olarak oynaman, senin yoğun olarak oynaman, hiçbir şeyi sakınmadan her şeyini ortaya koymandır. Sportmenlik budur. Başkaları zafer kazanabilir, kıskançlık yok; onları kutlayabilirsin ve onların zaferini kutlayabilirsin. Gerekli olan tek şey senin sakınmaman, tüm enerjini onun içine koymandır.

Tüm yaşamın bir oyun olmalıdır.

GENÇLER

Bu nedenle gençlerin sporla ilgilenmesinde yanlış bir şey yoktur. Soruyu soran kişi sanki gençlerin okullarda sadece coğrafya, tarih ve bu gibi hayatta hiçbir kullanım alanı olmayan şeylerin öğrenilmesiyle ilgiliymiş gibi geliyor. Spor çok daha önemli, çok daha sağlıklı, çok daha canlıdır.

*Pek çok genç insan çirkin görünmeyi tercih ediyor. Punk ya da dazlak gibi giyiniyor, saçlarının bir kısmını tıraş ediyor ve kalanını şaşırtıcı renklerde boyuyor. Ayrıca onlar komik kıyafetler giymeyi tercih ediyorlar.
Bu garip olay hakkında yorum yapabilir misiniz lütfen?*

Bu hiç de garip değil. Bu senin yorumun. Onlar senin Batılı yaşam tarzından sıkılmışlardır. Onlar sadece bıkmışlıklarını gösteriyorlar. Onlar sana toplumu hakikate doğru, huzura doğru, Tanrısalığa doğru yönlendirmediğini; toplumu ölüme doğru yönlendirdiğini gösteriyorlar.

*Punklar ve dazlaklar sadece senin başarısız olduğunun hatırlatıcılarıdır.
Batı medeniyeti sonuna ulaşmıştır.*

Punklar ve dazlaklar sadece senin başarısız olduğunun hatırlatıcılarıdır. Batı medeniyeti sonuna ulaşmıştır. Doğal olarak her zaman için gençlik, gelecek olana en hassas, en algıları açık olanlardır. Onlar ölü-

ÇOCUK

mün geldiğini, tüm Batılı bilim adamlarının Batılı politikacıların, Batılı kiliselerin tüm insanlık için büyük bir mezarlık hazırlamakta olduklarını görüyorlar. Şaşırtıcı kıyafetleriyle, komik kıyafetleriyle, saçlarının yarısını keserek onlar basitçe bugüne kadar takip ettiğin çizgiyi terk etmek için hâlâ zaman olduğunu gösteriyorlar.

Böyle bir şey hiçbir zaman Doğuda olmamıştır. Bunun basit nedeni Doğunun daha yüksek bir şeyi; insandan daha yüksekte bir şeyi araştırıyor olmasıdır. Doğulu deha, yıldızlara ulaşmaya çalışıyor ve Batılı zekâ ise basitçe ölüm için hazırlanıyor. Bu punklar ve bu dazlaklar sadece sana bir şey söylemeye çalışıyor. Onlar semboliktir. Onlar senin sağır olduğunu ve dinlemeyeceğini biliyor.

Çarpıcı bir şey yapılmalı ki sen düşünmeye başlayabilesin: "Neyi yanlış yaptım? Niçin çocuklarımız bu şekilde davranıyor?" Ne bekliyorsun? Nükleer savaş için hazırlanıyorsun; bu dünyadaki tüm yaşamın ölümünü hazırlıyorsun.

Bu insanlar garip bir olgu değiller: Garip bir olgu olan sensin. Onlar basitçe sana karşı baş kaldırıyor ve onları dinlemen iyi olacak. Ve Batı'nın şimdiye kadar izlediği yolu, maddecilik yolunu değiştirmek iyi olacak. Ben maddeciliğe karşı değilim ama tek başına maddecilik seni sadece ölüme götürebilir çünkü madde ölüdür.

Eğer o manevi ihtiyaçlara hizmet ederse kesinlikle maddeciliğin yanındayım. Şayet maddecilik efendi

GENÇLER

değil de bir köle ise, o zaman o son derece iyidir. O insanlığın bilincini yükseltmesinde, mutlu olmasında, insanlığı insanlığın ötesine yükseltmekte mucizeler yaratabilir.

Charles Darwin'in hatalı olduğunu kanıtlıyorsun çünkü maymunlar senden daha zekiydi. En azından onlar kendilerini aştı ve insanlığı yarattı. Sen ne yarattın? Kendini aş ve Budalaryarat; ancak o zaman Charles Darwin haklı olacaktır ve evrim teorisi doğru olacaktır. İnsan takılıp kalmıştır. Ve gençlik basitçe sana gösteriyor. Ve onlar şaşırtıcı olmak zorundadır çünkü sen sağduyuyu, zekâyı dinlemeyeceksin. Ben bu insanlara çok sempati duyuyorum. Onlarla tanışmak isterim. Onlarla hemen anlaşabileceğim çünkü onların mutsuzluğunu, onların çektiği azabı anlayabiliyorum. Onlar senin kurtarıcılarının olabilirler. Onlara gülme; sen kendine gül. Onlar senin çocukların; onları sen ürettin. Sorumluluğu sen almak zorundasın.

Tıpkı bir ağacın meyveleriyle tanınması gibi bir baba çocuklarından anlaşılır. Eğer meyve zehirli hale dönüşürse ağacı mı suçlarsın yoksa meyveyi mi? Sen ağaçsın ve bu çılgın görünümlü genç insanlar senin meyvelerin. Bir yerde sen sorumlusun. Onlar senin üzerindeki bir soru işaretidir. Onları anlamak amacıyla değerlendir.

Benim anlayışıma göre Batı sonuna ulaştı. Muazam bir manevi hareket Batı dünyası üzerinde yayılmazsa onu kurtarmanın hiçbir yolu yoktur ve benim yapmaya çalıştığım şey de budur.

*Batı sonuna ulaştı.
Muazzam bir
manevi hareket
Batı dünyası üzerinde
yayılmazsa onu
kurtarmanın
hiçbir yolu yoktur
ve benim yapmaya
çalıştığım şey de
budur.*

Benim sannyasinlerim de gençtir; onlar sannyasin olmasalardı muhtemelen punk olacaktı, dazlak olacaktı. Ancak onlar varlığın daha yüksek seviyelerinde yaşamamanın bir yolunu bulmuşlardır. Onlar da isyandalar. Ama onların isyanı reaksiyon değil, onların isyanı devrimdir. Onlar huzurlu, sevgi dolu, dingin, ışıklı bir hayatı yaşamaya çalışıyor.

Onlar yeni bir yaşam biçimini seçtiler.

Batı'nın acilen yeni bir yaşam tarzına ihtiyacı olduğunu anlamadığın sürece daha çok ve daha çok şaşırtıcı tepki etrafında olacaktır ve bundan sen sorumlu olacaksın.

*Genç kuşak her çeşidinden keyif verici
maddeyi hayatı daha yaşanılır kılmak için
kullanıyor. Bizim doğal bir şekilde
mutluluktan kendinden geçme kapasitemiz
hakkında konuşabilir misiniz?*

Mutluluktan kendinden geçmek tamamıyla unutulmuş bir lisandır. O, bunu unutmaya zorlanmıştır; bunu unutmak zorunda bırakılmıştır. Toplum ona karşıdır, medeniyet ona karşıdır. Toplumun mutsuzluğa olağanüstü bir yatırımı vardır. O mutsuzluğa bağlıdır,

o mutsuzluktan beslenir. O mutsuzluk sayesinde bayatta kalır. Toplum insanlar için değildir. Toplum kendisi için insanları bir araç olarak kullanır. Toplum insanlıktan daba önemli hale gelmiştir. Kültür, medeniyet, kilise: Bunların hepsi daha önemli hale gelmiştir. Bunların insanlar için olması tasarlanmıştır ama artık onlar insan için yoktur. Onlar tüm süreci tersine döndürmüştür; artık insan onlar için var oluyor.

Mutluluktan kendinden geçmek her çocukta doğuştan vardır. Mutluluktan kendinden geçmek doğaldır. Bu sadece büyük ermişlerin başına gelmez. O herkesin dünyaya birlikte getirdiği bir şeydir. Herkes onunla birlikte gelir. O hayatın özünde vardır. O canlı olmanın parçasıdır. Hayatın kendisi baş döndürücüdür. Her çocuk onu dünyaya getirir ama toplum onun üzerine çullanır, kendinden geçme olasılığını yok etmeye başlar, çocuğu mutsuzlaştırmaya başlar, çocuğu koşullandırmaya başlar.

Toplum hastadır ve o mutluluktan kendinden geçen insanlara izin veremez. Onlar toplum için tehlikelidir. Mekanizmayı anlamaya çalış; o zaman her şey daha kolay olacaktır. Kendinden geçen bir insanı kontrol edemezsin; mümkün değildir. Sen sadece mutsuz bir insanı kontrol edebilirsin. Mutluluktan kendinden geçen bir insanın özgür olması kaçınılmazdır. Mutluluktan kendinden geçmek özgürlüktür. Onu o kadar kolay mahvedemezsin; onu bir hapisanede yaşamaya ikna edemezsin. O yıldızların altında dans etmek isteyecektir ve o rüzgârda yürümek isteyecektir. Ve o gü-

ÇOCUK

nesle ve ayla konuşmak isteyecektir. O engin olana, sonsuz olana, geniş olana, muazzam olana ihtiyaç duyar. O karanlık bir hücrede yaşamaya kandırılmaz. Ondan bir köle yaratamazsın. O kendi hayatını yaşayacaktır ve kendi işine bakacaktır, bu toplum için çok zordur. Eğer çok fazla kendinden geçen insan olursa toplum, dağılmaya başladığını hissedecektir, onun yapısı daha fazla ayakta kalamayacaktır.

*Toplum hastadır
ve o mutluluktan
kendinden geçen
insanlara
izin veremez.
Onlar toplum için
tehlikelidir.*

Bu nedenle çocuğun çocukluğundan itibaren özgürlüğü tatmasına izin verilmez. Çünkü bir kez özgürlüğün ne olduğunu bilirse, o zaman kabul etmeyecektir. O zaman ödün vermeyecektir. O kendini ifade edecektir. Çocuk bir kez özgürlüğün tadını alırsa, o asla hiçbir toplumun, hiçbir

kilisenin, hiçbir kulübün, hiçbir siyasi partinin parçası olmayacaktır. O bir birey olarak kalacaktır, o özgür kalacaktır. Ve o etrafında özgürlüğün nabız atışlarını yaratacaktır.

Onun varlığının kendisi özgürlüğe bir kapı olacaktır.

Mutluluktan kendinden geçmek nedir? Ulaşılabilecek bir şey midir? Hayır. Kazanmam gereken bir şey midir? Hayır. Olmam gereken bir şey midir? Hayır. Mutluluktan kendinden geçmek olmaktır ve bir şey haline gelmekse azaptır. Eğer bir şey haline gelmek is-

GENÇLER

tersen mutsuz olacaksın. Bir şey haline gelmek mutsuzluğun kökündeki sebeptir. Şayet mutluluktan kendinden geçmek istersen o zaman o sadece şimdidir. Şimdi-buradadır, tam şu andır. Bana bak. Tam şu an —kimse yolu tıkamıyor— mutlu olabilirsin. Mutluluk o kadar açık ve o kadar kolaydır. O senin doğandır. Sen onu zaten taşıyorsun. Onun çiçek açmasına, çiçeklenmesine sadece bir şans tanrı.

Hatırla, mutluluktan kendinden geçmek kafaya ait değildir. Mutluluktan kendinden geçmek kalbe aittir. Mutluluktan kendinden geçmek düşünceye ait değildir; o duyguya aittir. Ve sen hissetmekten yoksun kaldın. Hissetmen ke-sintiye uğratıldı. Hissetmenin

*Daha çok kalbe,
daha az kafaya
ait ol.
Kafa sadece
bir kısımdır;
kalp ise senin
tüm varlığındır.*

ne olduğunu bilmiyorsun. "Hissediyorum" dediğin zaman bile sadece sen hissettiğini düşünüyorsun. "Mutlu hissediyorum" dediğin zaman gözlemlerle, analiz et ve hissettiğini düşündüğünü göreceksin. Hissetmek bile düşünceden geçmek zorundadır. O düşüncenin sansüründen geçmek zorundadır; sadece düşünce onu onayladığında ona izin vardır. Şayet düşünce onu onaylamazsa o bilinçaltına atılır, varlığının bodrumuna gönderilir ve unutulur. Daha çok kalbe, daha az kafaya ait ol. Kafa sadece bir kısımdır; kalp ise senin tüm varlığındır. Kalp senin bütünlüğüdür. O yüzden herhangi bir şeyde kendini bütün hissettiğin zaman duygularından işliyorsun. Ne zaman herhangi bir şeyin kısmen içindeysen

ÇOCUK

kafandan işliyorsun. Ne zaman bir şeyin içinde bütün olarak varsan kendinden geçersin. Mutluluktan kendinden geçmek kalbe aittir, bütüne aittir.

İnsanlar niçin uyuşturucu kullanır?

Uyuşturucular insanlığın kendisi kadar eskidir ve onlar kesinlikle son derece değerli bir şeyi yerine getirir. Ben uyuşturuculara karşıyım ama benim uyuşturuculara karşı olmamın nedeni, binlerce yıldır uyuşturucuya bağımlı olan insanlarınkiyle aynıdır. Bu çok garip gelebilir. Uyuşturucular sana sıradan dünyanın ötesinde halüsinatif deneyimler yaşatmaya muktedirdir. Meditasyon aracılığıyla ulaşılmaya çalışılan deneyim budur. Meditasyon sana gerçek deneyimi getirir ve uyuşturucu sana sadece halüsinatif, hayal gibi bir deneyim verir ama çok benzerdir. Meditasyon yapmak zordur, uyuşturucu ucuzdur ama uyuşturucunun cazibesi manevidir.

insan sıradan varoluştan tatmin olmaz. O daha fazlasını bilmek ister. O daha çok bir şey olmak ister. Yalnızca sıradan hayat çok düz,

*insan
sıradan varoluştan
tatmin olmaz.
O daha fazlasını
bilmek ister.
O daha çok
bir şey olmak ister.*

çok anlamsız gelir. Öyle ki şayet hepsi buysa bunun dışına çıkmanın tek yolu intihardır. O hiç mutluluk, coşku vermez. Tam tersine senin üzerine daha çok ve daha çok mutsuzluk, kaygı, hastalık, yaşlılık ve sonunda da ölüm yığar.

GENÇLER

En başından beri insanı uyuşturuculara çeken neden budur. Ve onlar en azından geçici bir rahatlama sağlar. Sadece çok az sayıda insan meditasyonu denedi.

Doğru rehberlik —tıbbi, meditasyonla ilgili— altında uyuşturucular son derece yararlı olabilir. Uyuşturuculara karşı olduğumu söyledim çünkü şayet onlar bağımlılık yaratırsa o zaman senin kendine doğru olan yolculuğuna en çok zararı olan şey haline gelebilirler. O zaman kendini halüsinasyonlara kaptırabilirsin ve o ucuz olduğu için, hiç çaba sarfedilmek zorunda olmadığı için giderek daha çok ve daha çok dozda almaya devam etmen gerekecektir...

Binlerce yıldır insanlar uyuşturucu kullanmaktadır. Ahlakçılar, dindar insanlar, hükümetler kesinlikle başarısız bir şekilde yasaklamaya çalışıyor. Ve onların hiçbir zaman başardı olamayacağını görebiliyorum.

Başarmanın tek yolu benim önerdiğim şeydir. Uyuşturucuları yasaklamaktansa bırakın bilim adamları, daha derin ve daha renkli ve daha uçuk, daha kendinden geçirici deneyimler veren ilaçlar bulsunlar ve hiçbir yan etkisi ve hiçbir bağımlılığı olmasın. Ve bunlar üniversitelerde, kolejlerde, hastanelerde mevcut olmalı. Kişinin canının istediği her şeyi bir çeşit rehberliğin mevcut olduğu her yerde özgürce kullanmasına izin verilmeli, yasaklanmamak. Ve biz onun deneyimini, onun hakiki bir sürece doğru gelişmesine yardım etmek için kullanacağız. Böylece o herhangi bir maddenin sağlayabileceği herhangi bir şeyden çok daha büyük bir şeyi deneyimlemeye başlayabilir. Ve yalnız-

ca o zaman o, ilkinin sadece bir hayal olduğunu kıyaslayıp görebilir. Ve bu gerçektir. Ve ilki sadece benim kendi kendimi kimya aracılığıyla kandırmamdır. Ve ilki manevi gelişmemde bana yardım etmiyordu. Aslında o gelişimi engelliyordu, beni bağımlı ve iş göremez halde tutuyordu, ikincisi gelişmeye devam eder ve artık p, daha fazlasını keşfetmek için cesaret toplamaya başlıyor. O hiçbir zaman bu deneyimlerin mümkün olduğunun farkında değildi, bu deneyimler sadece uydu-
rulmuş değildir.

*Aptallık
Tanrı'nın Adem
ve Havva'ya yaptığı
şeyden beri
sürmektedir:
Yasaklamak.
Bu ağacın
meyvesini yeme...
Fakat bu bir
davet haline gelir.*

Kısacası bu maddelerle ilgili olarak insanlığın parano-
yası faydalı değildir. Uyuşturu-
rucu maddeleri yasaklayabi-
lirsin, bu hiçbir şeyi değiştir-
mez. Aslında onlar daha cazip,
daha heyecan verici hale gelir.
Özellikle de gençlik için bir
meydan okuma haline gelir.

Bazen şaşırıp kalıyorum;
insanoğlu bir gün, insan psi-
kolojisinin ABC'sini öğrenebi-
lecek mi? Aynı aptallık Tanrı'nın Adem ve Havva'ya
yaptığı şeyden beri sürmektedir: Yasaklamak. Bu ağa-
cın meyvesini yeme. Fakat bu bir davet haline gelir. Bu
bir meydan okuma haline gelir. Ve binlerce yıl geçmiş-
tir ama otorite figürleri hâlâ aynı ruh halindedir: Uyuş-
turucu kullanma yoksa beş yıl, yedi yıl hapis. Ve hiç
kimse uyuşturucuların hapishanede mevcut olmasın-
dan rahatsız olmaz. Sadece biraz daha çok ödemek zo-

GENÇLER

rundasın. Ve hapishaneden çıkan insanlar iyileşmezler. Onlar yeniden geri döner...sebep uyuşturucu madde- nin onlara senin toplumunun vermediği bir şeyi verme- sidir. Onlar sağlıklarını, bedenlerini mahvetmeye ha- zırdır, onların tüm yaşamı bir çöplüğe döner amayine de uyuşturucu onlara senin toplumunun vermediği bir şey sunar.

Onları önlemektense daha iyi bir şey sunan bir toplum yarat. Senin hayatın onlara hiçbir şey sunmu- yor. Onların kanını emiyorsun ve karşılığında onlar ne alıyor? Keyif yok, sadece sıkıntı üzerine sıkıntı. Gü- venli alkol onları birkaç saatliğine rahatlatıyor, bir şar- kı söyletiryorya da biraz dans ettiriyor. Veya birahane- de kavga ettiriyor.

Fakat birkaç saatliğine onlar seni dünyandan uzaklaştırmıştır. Bu cazibenin kendisi alkolün değil, senin toplumunun yanlış olduğunu kanıtlar.

Toplumun insanlara, daha çok dans etmede, şarkı söylemede, kutlamada, sevgide yardımcı olmalı.

Ben uyuşturuculara karşıyım çünkü onlar bağım- lılık yaratabilir ve ruhsal gelişimi engelleyebilir. Aradı- ğın şeyi elde ettiğini sanmaya başlayabilirsin. Ve elle- rin ise boştur. Sadece hayal kuruyorsun.

Ancak diğer taraftan ben son derece bilimsel bir zihinim. Bir yandan bu maddelerin yasaklanmasını de- ğil, kullanılmasını isterdim. Ancak meditasyona doğru bir atlama taşı olarak uygun rehberlik altında.

Hükümetler, insanları engellemektense daha çok uyuşturucu maddenin geliştirilmesine daha çok dikkat

ÇOCUK

etmelidir. Eğer daha gelişkin maddeler mevcut olursa o zaman diğer uyuşturucular piyasadan kalkacaktır. Dünyada hiçbir şeyi yasaklamaya gerek yok. Yalnızca daha iyisini üret; daha iyi, daha ucuz, yasal bir şey. O zaman esrarı, haşhaşı, eroini kim umursayacak? Ne için? Hiçbir neden yoktur.

Eczanede reçetesiz olarak daha iyi bir şey mevcuttur. Hatta hastanede sen uyuşturucu deneyiminin içindeyken doktorların sana bakabileceği bir yer ayırabilirsin. Meditasyon yapanlar senin başına gelen şeyi anlamana yardım edebilirler. Ve bu meditasyonla çok daha kolay bir şekilde mümkündür. Sadece bir rehberle birkaç saat yeterli olacaktır. Kişi meditasyona doğru yönelebilir. Ve o bir kez meditasyona yöneldiğinde uyuşturucuların hiçbir önemi olmaz.

Bilim adamlarının ve hükümetin tüm çabası, belli bir şey tüm insanlık tarihinde bu kadar çekici olabiliyorsa ve hiçbir hükümet onu yasaklamakta başarılı olamamışsa o zaman onun karşıladığı belirli bir ihtiyaç olması gerektiğini anlamak olmalıdır. Bu ihtiyaç başka bir şekilde giderilmediği sürece uyuşturucular dünyada kalmaya devam edecektir. Ve onlar tahrip edicidir.

Ve hükümetler ona ne kadar karşı çıkarsa onlar o kadar tahrip edici olur çünkü hiç kimse onlar üzerinde geliştirme yapamaz, kimse onların üzerinde herhangi bir deney yapamaz, hatta benim söylediğimi söylemeye kimseye izin verilmez.

Ancak ben söyleyebilirim çünkü ben uyuşturuculara karşıyım. Fakat bu onların kullanılamayacağı an-

GENÇLER

lamma gelmez. Onlar bir araç olarak kullanılabilir, onlar amaç değildir.

Ve şayet uyuşturuculardan arınmış bir gelecek umut edebilirsek, eğer insan doğal bir şekilde meditasyon halinde olabilirse... Ve bu mümkündür. Eğer bir çocuk babasının meditasyon yaptığını, annesinin meditasyon yaptığını, herkesin meditasyon yaptığını görürse, onu merak etmeye başlayacaktır. O da meditasyon yapmak isteyecektir.

Ve bu yaş meditasyonun çok basit olduğu bir zamandır çünkü o henüz toplum tarafından bozulmamıştır. O henüz masumdur. Şayet onun etrafındaki herkes bir şey yapıyorsa ve yapmaktan zevk alıyorsa, o geride kalmaz. O gözleri kapalı bir şekilde oturacaktır. Önce ona gülebilirler, bu çocuklar için mümkün değildir. Ancak onlar anlamazlar. Bu çocuklar için sözde yetişkinlerden daha çok mümkündür.

Okullardaki, kolejlerdeki, üniversitelerdeki meditasyon atmosferi; kişi nereye gitse onun kendi meditasyon halini besleyen bir atmosfer bulur.

Dünyada hiç uyuşturucuya ihtiyaç duyulmadığını görmek beni sevindirirdi. Ancak yasaklamakla değil de, daha iyi bir şey, daha gerçek bir şey yaratarak uyuşturucular hiçbir zorluk olmadan mağlup olurdu ama bu aptal hükümetler uyuşturuculara önem vermeye devam ediyor ve onlar dünyanın her tarafındaki gençleri mahvetmeye devam ediyor.

Hayatın en değerli zamanı halüsinasyonların içinde boşa harcanıyor ve onlar kendilerine ne yaptıkları-

ÇOCUK

nı fark ettiklerinde muhtemelen çok geç olur. Normal bir hale geri dönemezler. Bedenleri belli kimyasalların içinde olmasına alışmıştır. O zaman istemeyerek bile olsa her türlü zehri kendilerine enjekte etmeye devam ederler.

Ya da şayet birisi güçlü uyuşturucular kullanmıyorsa geri döner. O zaman o, hayatı çok donuk, daha donuk görür çünkü o, güzel bir şey görmüştür. Her zaman bir karşılaştırma kalır.

O uyuşturucu etkisi altındayken aşk yapmıştır ve dünyanın zirvesinde hissetmiştir. Ve o şimdi sevişir ve onun bir çeşit hapsiriktan farkı olmadığını görür, iyi hissettirir. Hapsirirsin ve iyi hissettirir ama o uğruna yaşayacağın bir şey değildir. Hiç kimse, "Hapsirmek için buradayım" diyemez.

Benim tüm çabam uyuşturuculardan daha büyük bir şey getirmek içindir ve o zaman bu belirleyici faktördür. Eğer bir şey meditasyon aracılığıyla, sannyas aracılığıyla, grup çalışmaları aracılığıyla olabiliyorsa, bunlar sana hiçbir bedel olmadan bir ipucu verebiliyorsa... Onun bedelini sağlığıyla, kimyanla, bedenini ve başka şeyleri mahvederek ödemiyorsun. Onun için hiçbir şey ödemiyorsun ve o gerçekleşiyor! Sen onun efendisisin: Ona bağımlı değilsin, istediğin an, onu elde edebilirsin. Bir kez anahtarın ne olduğunu bilirsen kapıyı istediğin zaman açabilirsin. Daha büyük, daha yüksek bir şey sana sunulmak zorunda.

Dünyanın her yerinde asırlardır bu bir problem olmuştur: insanlar diğerlerinin uyuşturucu deneyimi-

nin dışına çıkmasına yardım etmeye çalıştı ama bu ne-redeyse her zaman başarısız olur çünkü daha iyi bir şey sunamaz, insanlar da ondan kurtulmak ister; her-kes ondan kurtulmak ister çünkü o bir esarettir ve her-kes, giderek büyüyecek ve daha büyüyecek ve bir gün kendisini duvarlarla, Çin Setti ile çevrelenmiş bulacağı ve onun dışına çıkmanın zor olacağı, fark edilmesi güc olan bir esaret yarattığını anlar. Kişi, kendi çabası ile büyük bir duvar yaratıyor ve sonradan onu yok etmek zor olacaktır; kişi onun içinde kısıtılacaktır, insanın tüm hayatı bir çeşit hastalık haline gelecektir.

Ve bu kısır bir döngüdür. Uyuşturucu aldığı anda onun etkisindeyken her şey çok güzel görünür. Sonra onun dışına çıktığında her şey çok donuk algılanır, o kadar anlamsız gelir ki uyuşturucu yeniden ve yeniden yegâne olasılık gibi gözükür. Ondan sonra uyuşturu-cunun miktarı artırılmak zorundadır ve yavaş yavaş kişi kaybolur. Uyuşturucular o kadar güçlüdür ki bey-ninin tüm kimyasını mahveder. Beyin çok hassastır; o böylesine vahşice zorlamalar altında yaşayamaz. Veril-diği an ince sınırlar tahrip olmaya başlar. O zaman ki-şi farkındalığı, zekâyı kaybeder. Donuklaşır, duyarsız-laşır. O zaman uyuşturucu yegâne olasılık olarak kalır. Kişinin edinebileceği yegâne anlam olur.

Ancak bunu sadece dile getirmenin bir faydası yoktur, vaaz vermenin bir faydası yoktur. Bunun kötü olduğunu ve bunun bir günah olduğunu söylemenin bir faydası yoktur; aslında bu problemi daha da kötü-leştirir! Kişi zaten acı çekiyor, şimdi sen başka bir

problem daha getiriyorsun —bunun günah olduğunu— böylelikle o suçlu da hisseder. Onu mahvetmek için uyuşturucu yeterliydi; artık suçluluk da onu mahvedecek. Probleme daha çok zehir kattın. Kişinin ah-laksız, suçlu hissetmesine neden oldun. Ve bunlaryan-lış tavırlardır.

Kişinin yardıma ihtiyacı vardır, kişinin sempati duyulmaya ihtiyacı vardır, kişinin sevgiye ihtiyacı var-dır. Belki kişi sevgi özlemi çekiyor, bu yüzden bu yöne yönelmiştir. Belki de toplum ihtiyaç duyulan şeyi ver-memiştir. Anne babalar ihtiyaç duyulan şeyi sunma-mıştır. Bu yüzden kişi yoldan çıkmıştır. Kişinin tüm il-giye, sevgiye, dikkate ihtiyacı vardır. Ancak bu bile ki-şi herhangi bir uyuşturucunun sunabileceğinden daha büyük, daha görkemli bir şeyin olduğunu bilmeden ve hissetmeden yardımcı olmayacaktır.

***Niçin kendi sorumluluğumuzu almaktan
korkuyoruz ve hatta bazen buna kızıyoruz?***

Çünkü çocukluğundan itibaren sorumlu olmamak öğretilmiştir. Bağımlı olman öğretilmiştir. Sana baba-na karşı, annene karşı, ailene karşı, anavatanına karşı, tüm bu saçmalıklara karşı sorumlu olman öğretilmiştir. Ancak kendine karşı sorumlu olman gerektiği, hiç kimsenin senin sorumluluğunu almayacağı sana söy-lenmemiştir.

Hayır, aksine anne baban senin sorumluluklarını alıyordu, ailen senin sorumluluğunu alıyordu. Din

adamı senin manevi gelişiminin sorumluluğunu alıyordu. Sen sadece tüm bu insanları takip ediyordun ve onlar ne derse yapıyordun. Büyüdüğünde ve artık bir çocuk olmadığında, çok büyük bir korku ortaya çıkar çünkü sorumluluk almak zorundasın ve bunun için eğitilmedin.

Günahını itiraf etmek için rahibe gidersin...nasıl bir aptallık yapıyorsun? İlki günah işlemiş olduğunu düşünmen, ikincisi onu işlediğin için suçluluk duyma, üçüncüsüyse, şimdi rahibe gidip günah çıkarmak zorunda olman, böylelikle o Tanrıya seni affetmesi için dua edebilir. Basit bir şey çok karmaşıklaşmıştır, son derece gereksiz bir şekilde uzamış ve dolambaçlı hale gelmiştir.

Yapmış olduğun şey her ne ise onu yapmak istedin, bu yüzden onu yaptın. Ve neyin günah neyin günah değil olduğuna kim karar verecek? Hiçbir yerde bir kriter yoktur, işlediğin şeyi tartacak —bir kilo, iki kilo, üç kilo — bir tartı yoktur. İşlediğin günah ne kadar uzundur. Bir kilometre, iki kilometre, üç kilometre? Ve bu günah nedir? Ve günah çıkaracağın rahip kimdir?

Ben sana hiç kimseye karşı sorumlu olmamayı öğretiyorum. Babaya, anneye, ülkeye, dine, siyasi partiye; hiç kimseye karşı sorumlu olma.

*Ben sana
hiç kimseye karşı
sorumlu olmamayı
öğretiyorum.
Babaya, anneye,
ülkeye, dine,
siyasi partiye;
hiç kimseye karşı
sorumlu olma.
Sorumlu değilsin.
Yalnızca kendine karşı
sorumlusun.*

ÇOCUK

Sorumlu değilsin. Yalnızca kendine karşı sorumlusun. Canın ne istiyorsayap. Şayet yanlışsa cezası hemen gelecektir. Şayet doğruysa ödül hemen, anında gelecektir. Başka bir yolu yoktur.

Bu şekilde sen neyin doğru neyin yanlış olduğunu kendi kendine bulmaya başlarsın. Yeni bir duyarlılık geliştireceksin. Yeni bir bakış açısı ile görmeye başlayacaksın. Hemen neyin yanlış olduğunu bileceksin çünkü geçmişte pek çok kez onu yapmışsındır ve her zaman sonuçlarından ıstırap çekmişsindir. Neyin doğru olduğunu bileceksin çünkü ne zaman onu yaparsan varoluş üzerine büyük rahmet yağdırmıştır. Sebep ve sonuç bir aradadır, onlar yıllar ve hayatlarla ayrılmamıştır. O zaman sen sorumlusundur. Belli bir eylem sana ıstırap da getirirse şayet istiyorsan ve keyif alıyorsan o zaman onu yap. Ondan keyif aldığın için o iyidir. Çektiğin acı, eyleminin sağladığı zevkten seni alıkoyacak kadar büyük değildir. Ancak bu sana bağlıdır, tamamıyla ve yalnızca senin kararına bağlıdır. Şayet çektiğin acı çok fazlaysa ve eylem hiçbir şey, hiçbir zevk vermiyorsa ve kaçınılmaz olarak büyük bir mutsuzluk onu takip ediyorsa, o zaman bu sana kalmıştır: Sen tam bir salaksan kim bir şey yapabilir?

Kendine karşı sorumlu olmaktan kastettiğim şey budur. Kendi sorumluluğunu atabileceğin hiç kimse yoktur ancak sen her zaman üzerine atmak için birisini arıyorsun; benim gibi hiçbir şeyden, hiç kimseden sorumlu olmadığını devamlı olarak söyleyen zavallı

GENÇLER

adama bile. Hâlâ bir şekilde derinde bir yerde benim şaka yapıyor olduğum yanılığını taşıyorsun.

Şaka yapmıyorum. O bizim ustamız diye düşünüyor olmalısın: Nasıl olur da sorumlu olmadığını söyleyebilir. Fakat anlamıyorsun. Sorumluluğunu benim üzerime atarak sen işe yaramaz, çocukça kalıyorsun. Asla büyümeyeceksin. Büyümenin yegâne yolu, tüm iyi, kötü, mutlu, üzüntü verici şeyleri kabul etmektir. Başına gelen her şeyden sorumlusun. Bu sana çok büyük bir özgürlük verir. Bu özgürlüğün tadını çıkar. Hayatındaki her şeyden sorumlu olduğun bu büyük anlayıştan mutlu ol. Bu seni benim birey dediğim şey yapacak.

*Yalnızca
kendine karşı
sorumlusun.
Canın ne istiyorsa yap.
Şayet yanlışsa
cezası
hemen gelecektir.
Şayet doğruysa
ödül hemen,
anında gelecektir.*

Eğitim

Öğrenme nedir?

Öğrenmek bilgi değildir. Öğrenmek fazlasıyla bilgiyle özdeşleşmiştir. O bilginin tam zıddıdır. Bir insan ne kadar bilgiliyse öğrenme kapasitesi o kadar düşüktür. Bu yüzden çocuklar yetişkinlerden daha çok öğrenme kapasitesine sahiptir. Ve şayet yetişkinler de öğrenenler olarak kalmak istiyorlarsa öğrendikleri her şeyi sürekli olarak unutmalıdırlar. Onlar da bilgi halini almış ne varsa sürekli olarak onları yok etmelidirler. Eğer bilgini toplarsan iç dünyan geçmişle aşırı bir şekilde ağırlaşır. Çok fazla çöplük biriktirirsin.

Öğrenme sadece boşluk olduğunda gerçekleşir. Çocukun bu boşluğu, masumiyeti

*Öğrenmek
bilgi değildir.
Öğrenmek fazlasıyla
bilgiyle özdeşleşmiştir.
O bilginin
tam zıddıdır.
Bir insan ne kadar
bilgiliyse öğrenme
kapasitesi o kadar
düşüktür.*

ÇOCUK

vardır. Çocuğun güzelliği bilmeme hali içinde işlemeden gelir ve öğrenmenin temelindeki sır budur: Bilmeme halinde iş görmek.

Gözlemle, gör, izle ama asla bir sonuçtan değil. Eğer zaten bir sonuca vardıysan öğrenme durur. Eğer zaten biliyorsan öğrenilecek ne vardır? Asla kutsal kitaplardan, üniversitelerden, öğretmenlerden, anne babalardan ya da belki kendi deneyiminden ulaştığın hazır cevaplardan yola çıkma.

Bildiğin her şey, öğrenme uğruna terk edilmelidir. O zaman gelişmeye devam edeceksin, o zaman gelişmenin sonu yoktur. O zaman bir kimse çocuk olarak, masum, hayret ve hayranlık içerisinde sonuna kadar kalmaya devam eder. Ölürlen bile öğrenmeye devam eder. Hayatı öğrenir, ölümü öğrenir. Ve hayatı öğrenmiş olan ve ölümü öğrenmiş olan kimse her ikisinin de ötesine geçer; aşkın hale geçer.

Öğrenmek alıcı olmaktır, öğrenmek tehlikelere açık olmaktır. Öğrenmek açıklıktır, ucu açık olmaktır.

İnsan bir tohum olarak doğar. O bir potansiyel olarak doğar. O bir gerçeklik olarak doğmaz. Ve bu çok özeldir, bu çok sıra dışıdır. Çünkü varoluşun tümünde yalnızca insan bir potansiyel olarak doğar; diğer tüm hayvanlar gerçeklik olarak doğar.

Bir köpek, köpek olarak doğar, tüm hayatı boyunca aynı kalacaktır. Bir aslan, aslan olarak doğar. İnsan, bir insan olarak doğmaz, insan sadece bir tohum olarak doğar: Belki olacaktır, belki de olmayacaktır. İnsan-

EĞİTİM

nın bir geleceği vardır; başka hiçbir hayvanın bir geleceği yoktur. Tüm hayvanlar içgüdüsel olarak mükemmel doğar. İnsan mükemmel olmayan yegâne hayvandır. Böylelikle gelişme, evrim mümkün olur. Eğitim potansiyel olanla, gerçekleşmiş olan arasındaki bir köprüdür. Eğitim, tohum formundayken olduğun şey haline gelmene yardımcıdır.

Ve benim burada yaptığım şey budur. Burası bir eğitim yeridir. Sıradan okullarda ve kolejlerde ve üniversitelerde yapılan şey eğitim değildir. O sadece seni iyi bir iş, iyi bir gelir sahibi olmaya hazırlar; o gerçek eğitim değildir. O sana

hayat vermez. O belki sana daha iyi bir yaşam standardı sağlar. Ancak iyi bir yaşam standardı, daha iyi bir hayat standardı değildir; onlar eşanlımlı değildir. Dünyada devam eden sözde eğitim seni sadece ekmeğini kazanmaya hazırlar. Ve İsa der ki, "İnsan sadece ekmeikle yaşayamaz." Ve senin üniversitelerinin yapmakta olduğu şey budur: Onlar seni ekmeğini daha iyi bir şekilde, daha kolay bir şekilde, daha konforlu bir şekilde, daha az çabayla, daha az zorlukla kazanmaya hazırlar. Bu çok ilkel türden bir eğitimidir: O seni bayaata hazırlamaz.

Bu yüzden etrafta pek çok yürüyen robot görürsün. Onlar kâtip olarak, istasyon şefi olarak, vergi müdürü olarak mükemmeldirler. Onlar mükemmeldir, on-

*Eğitim
potansiyel olanla,
gerçekleşmiş olan
arasındaki
bir köprüdür.*

*Eğitim
sana içsel
zenginlik sunar.
O sadece seni
daha bilgili yapmaz;
bu çok ilkel bir
eğitim fikridir.
Bunu ilkel olarak
adlandırıyorum
çünkü onun
kökleri korkudadır.*

lar beceriklidir ama eğer onlara derinlemesine bakarsan dilenciden başka bir şey değildirler. Hayatın ucundan bile tadına bakmamışlardır. Onlar hayatın ne olduğunu, sevginin ne olduğunu, ışığın ne olduğunu bilmemişlerdir. Onlar Tanrısallık hakkında hiçbir şey bilmemişlerdir. Onlar varoluşun tadına hiç bakmamışlardır, onlar şarkı söylemeyi, dans etmeyi ve kutlamayı bilmezler. Onlar hayatın gramerini bilmezler; onlar son derece aptaldır. Evet onlar kazanır; —onlar diğerlerinden daha çok kazanır, onlar daha beceriklidir ve onlar başarı merdivenlerinde giderek daha yükseğe ve dahayükseğe çıkmaya devam eder— ancak derinde onlar boş, yoksul kalır. Eğitim sana içsel zenginlik sunar. O sadece seni daha bilgili yapmaz; bu çok ilkel bir eğitim fikridir. Bunu ilkel olarak adlandırıyorum çünkü onun kökleri korkudadır. "Eğer iyi eğitim görmezsem hayatta kalamam" düşüncesinde kökleşmiştir. Onu ilkel olarak adlandırıyorum çünkü derinde o çok şiddet içerir: O sana rekabet etmeyi öğretir, o seni hırslı yapar. O seni, herkesin birbirinin boğazını kestiği, herkesin birbirine düşman olduğu rekabetçi dünyaya hazırlamaktan başka bir şey değildir.

Bu nedenle dünya bir tımarhane halini almıştır. Sevgi gerçekleşemez. Herkesin birbirinin boğazına sa-

EĞİTİM

rıldığı vahşi, hırslı, rekabetçi bir dünyada sevgi nasıl gerçekleşebilir? Bu çok ilkeldir çünkü onun temelinde, "Eğer iyi eğitilmezsem, iyi korunmazsam, çok bilgili olmazsam yaşam mücadelesinde kalamayabilirim" korkusu vardır. O hayatı sadece bir mücadele olarak alır.

Benim eğitim vizyonum hayatın ayakta kalmak için bir mücadele olarak görülmemesidir; hayat bir kutlama olarak görülmelidir. Hayat sadece bir rekabet olmamalı, hayat bir keyif de olmalı. Şarkı söylemek ve dans etmek ve şiir ve müzik ve resim. Ve dünyada mevcut olan her şey —eğitim, seni bunlarla uyumlu olmaya hazırlamalı— ağaçlarla, kuşlarla, gökyüzüyle, Güneş'le ve Ay'la. Eğitim seni kendin olmaya hazırlamalı. Şu an o seni bir taklitçi olmaya hazırlıyor; o sana nasıl başkaları gibi olunacağını öğretiyor. Bu yanlış eğitimidir, doğru eğitim sana kendin olmanı, hakiki kendin olmayı öğretecektir. Sen eşsizsin, senin gibi hiç kimse yok, asla olmadı, hiç olmayacak. Bu varoluşun senin üzerine yağdırdığı muhteşem bir saygıdır. Eşsiz olman senin onurundur. Taklitçi haline gelme, karbon kopya haline gelme.

Ancak senin sözde eğitiminin yapıp durduğu şey budur: O seni karbon kopyası yapar; o senin orijinal yüzünü yok eder. "Eğitim" sözcüğünün iki anlamı vardır, ikisi de güzeldir. Ne kadar uygulanmasa da bir anlamı gayet iyi bilinir. O da şudur: Senden bir şey çıkartmak. "Eğitim" şu anlama gelir: Tıpkı bir kuyudan su çekmek gibi senin içinde olanı dışına çıkarmak, potansiyelini gerçekleştirmek.

ÇOCUK

Ancak bu uygulanmaz. Aksine senden bir şey çıkartılmaz, senin üzerine bir şeyler dökülür. Coğrafya ve tarih ve fen ve matematik; onlar bunları senin içine akıtıp durur. Sen papağan haline gelirsin. Sana bir bilgisayarımışsın gibi davranılmıştır; bir bilgisayarı nasıl besliyorlarsa seni de öyle besliyorlar. Senin eğitim kurumlarının kafana bir şeylerin tıktırıldığı yerlerdir. Gerçek eğitim sende saklı olan şeyi —varoluşun sana bir hazine olarak koymuş olduğu şey— çıkaracaktır, onu keşfedecektir, onu serbest bırakacaktır, seni parıltılı hale getirecektir.

Ve sözcüğün diğer bir anlamı çok daha derindedir: "Eğitim" (*education*) sözcüğü *educare*'den gelir. Bu seni karanlıktan aydınlığa götürmek demektir. Muazzam öneme sahip bir anlam: Seni karanlıktan aydınlığa çıkarmak.

İnsan karanlığın içinde, bilinçsizliğin içinde yaşar. Ve insanın ışıkla dolu olma kapasitesi vardır. Ateş oradadır; o canlandırılmalıdır. Bilinç oradadır fakat o uyandırılmalıdır. Sana her şey verilmiştir, sen onu beraberinde getirdin; ancak yalnızca bir insan bedenine sahip olduğun için bir insan haline gelmiş olduğun düşünceyi toptan yanlıştır. Ve bu fikir asırlardır muazzam miktarda yanlışlıkların nedeni olmuştur.

İnsan sadece bir fırsat olarak, vesile olarak doğar. Ve çok az insan erişir: Bir İsa, bir Buda, bir Muhammed, bir Bahaddin. Çok az sayıda insan, çok az ve çok uzun aralarla gerçekten bir insan haline gelir: Onlar ışıkla dolu hale geldiğinde ve hiç karanlık kal-

EĞİTİM

maçlığında, ruhunun hiçbir yerinde dolanıp duran bilinçsizlik olmadığında, her şey ışık olduğunda, sen yalnızca farkındalık olduğunda; o zaman hayat bir rahmet olur.

Eğitim seni karanlıktan ışığa getirir. Benim burada yaptığım şey budur. Ben sana kendin olmayı öğretiyorum. Ben sana korkusuz olmayı öğretiyorum; ben sana toplumsal baskılara boyun eğmemeyi öğretiyorum. Ben sana uzlaşmacı olmamayı öğretiyorum.

Ben sana konfor ve rahatlık için özlem duymamayı öğretiyorum çünkü eğer sen konfor ve rahatlık özlemi çekersen toplum sana bunu verecektir ama bir bedel karşılığı. Ve bu bedel çok büyüktür: Rahatlık edinirsin ama bilincini yitirirsin. Konfor elde edersin ama ruhunu kaybedersin.

Saygınlığa sahip olabilirsin ama o zaman kendine karşı dürüst olmazsın; sahte bir insan olursun; varoluşa ve kendine ihanet etmiş olursun. Ancak toplum bunu ister, sen kendine ihanet etmelisin. Toplum seni bir makine gibi kullanmak ister, toplum senin itaatkâr olmanı ister. Toplumun senin zeki bir varlık olarak işleme ihtiyacı yoktur çünkü zeki bir varlık zeki bir şekilde davranacaktır ve "Hayır, bunu yapamam" diyeceği anlar olacaktır.

*Eğitim seni
kendin olmaya
hazırlamalı.*

*Şu an o seni
bir taklitçi olmaya
hazırlıyor; o sana
nasıl başkaları gibi
olunacağını
öğretiyor.*

ÇOCUK

Örneğin eğer sen gerçekten zekiysen ve farkındaysan hiçbir ordunun parçası olamazsın, imkânsızdır. Herhangi bir ordunun parçası olmak için temel gereklilik olarak zeki olmaman lazımdır. Bu yüzden orduda her şekilde senin zekânı mahvetmeye uğraşırlar. Zekânı yok etmek için yıllara ihtiyaç vardır; onlar buna "eğitim" derler. Aptal emirlere uyulmak zorundadır. Sağa dön, sola dön, ileri marş, geriye marş — şu, bu— ve onlar her gün sabah akşam buna devam edip dururlar. Yavaş yavaş kişi bir robot haline gelir, bir makine gibi işlemeye başlar.

Bir gün bir kadın psikanaliste gitmiş ve "Çok endişeliyim, uyuyamıyorum. Kocam orduda albay. Ne zaman tatil olup eve gelse benim için bir kâbusa dönüşüyor. Ne zaman sağ tarafa yatıp uyuşa, horlar ve öyle yüksek sesle horlar ki sadece ben değil komşular bile rahatsız olur. Bana bir şey önerebilir misiniz? Ne yapmalıyım?" diye sorar.

Psikanalist biraz düşünür ve şöyle der: "Şunu yapın. Bu gece bir deneyin belki işe yarar," der ve ona bir reçete verir ve o işe yarar.

Ve reçete çok basit bir şeydi. Ona sadece şunu söylemişti: "Horlamaya başladığında sadece ona Sola dön!' de."

Kadın buna inanmamıştı ama bunu yaptığında işe yaradı; uykusunda iken bile. O sadece sağ tarafındayken horluyordu ve kulağına yavaşça, yüksek sesle değil yumuşakça "Sola dön" dedi. Eski bir alışkanlık olduğu için sola döndü. Horlama durdu. Uykusundayken bile.

Ordudaki tüm eğitim senin bilincini yok etmek için, seni otomatik bir makine yapmak içindir. O zaman gidip öldürebilirsin. Aksi taktirde eğer hâlâ birazcık zekâ taşıyorsan, öldürdüğün diğer kimsenin masum olduğunu göreceksin; o ne sana ne de bir başka birisine hiçbir şey yapmamıştır. Ve onun evde geri dönüşünü

bekleyen bir karısı olmalı. Ve onun küçük çocukları olabilir. Ve onlar dilenci haline düşecekler ve onun yaşlı bir annesi ya da yaşlı bir babası olabilir. Onlar çılgına dönecektir. "Ve ben niçin bu adamı öldürüyorum? Subay, 'Öldürmeye başla, ateş!' dediği için mi?"

Zeki bir kimse ateş edemeyecektir. Zeki bir insan masum insanları öldürmektense kendisi ölmeyi seçebilir. Kimi aptal politikacılar savaşa girmek istedi diye, kimi politikacılar biraz güç istedi diye; politikacılar tarafından verilmiş kimi aptal beyanatlar yüzünden savaş başlamıştır. O öldürmeyecektir!

Ben buna eğitim derim: İnsanları daha zeki yapmak. Benim burada yaptığım şey de budur. Eğer bu alev yayılırsa bu köhne, kokuşmuş toplum ayakta kalamaz. O senin bilinçsizliğin sayesinde hayatta kalır, o senin bilinçsizliğin sayesinde yaşar.

Bugüne kadar var olmuş olan eğitim hakiki değildir. O insanlığa hizmet etmemiştir; aksine o menfaat

*Ordudaki
tüm eğitim
senin bilincini
yok etmek için,
seni otomatik bir
makine yapmak
içindir.
O zaman gidip
öldürebilirsin.*

ÇOCUK

*Bugüne kadar
var olmuş olan
eğitim, hakiki değildir.
O insanlığa
hizmet etmemiştir;
aksine o,
menfaat gruplarına
hizmet eder.*

gruplarına hizmet eder. O geçmişe hizmet etmiştir. Öğretmen geçmişin ajanı olmuştur. O geçmiş inançları, varsayımları, yönlendirmeleri gelmekte olan kuşağa vermek için bir aracı olarak işlev görür: Ufukta yükselen yeni bilinci kirletmek için, bulandırmak için.

Ve eğitim yüzünden insanın devrimi çok gelişigüzel, zig-zaglı olmuştur. Fakat bugüne kadar başka bir yolu yoktu. Çünkü geçmişte bir şey vardı: Bilgi o kadar yavaş geliştirdi ki o asırlar boyunca neredeyse aynı kaldı. Bu nedenle öğretmen yaptığı işte çok verimliydi. Bilinen her şey neredeyse sabitti; gelişmiyordu.

Ancak şimdi bir bilgi patlaması vardır. Her şey o kadar hızla değişiyor ki tüm eğitim sisteminin modası geçti ve çağdışı kaldı. O bırakılmak zorunda ve tamamıyla yeni bir eğitim sistemi, ortaya çıkmalı. Bu sadece şimdi mümkündür; bugüne kadar bu mümkün değildi. Benim "bilgi patlaması" derken ne demek istediğimi anlamaman gerekiyor.

Üzerinde altmış dakika olan bir duvar saati düşün. Bu altmış dakika insan tarihinin üç bin yılını temsil ediyor. Yahut her dakika elli yıl ya da her saniye yaklaşık bir yıl. Bu ölçeğin üzerinde dokuz dakika öncesine kadar önemli hiçbir medya değişikliği yoktu. Dokuz dakika önce baskı makinesi devreye girdi. Üç

EĞİTİM

dakika önce telgraf, fotoğraf ve lokomotif. İki dakika önce telefon, film, rotatif baskı. Bir dakika önce sesli film, televizyon son on saniyede, bilgisayar son beş ve iletişim uyduları son saniyede ortaya çıkmıştır. Lazer ışını bir saniyeden de kısa bir süre önce ortaya çıkmıştır.

İnsanların "bilgi patlaması" dediği şey budur. Değişim yeni değildir; yeni olan şey değişimin derecesidir. Ve tüm farklılığı yaratan şey budur çünkü belli bir noktadayken niceliksel değişiklikler niteliksel değişiklikler haline gelir.

Eğer suyu doksan dokuz dereceye kadar ısıtırsan o hâlâ sudur; belki sıcaktır ama hâlâ sudur. Sadece onda bir dereceye daha ihtiyaç vardır ve su buharlaşmaya başlar ve niteliksel bir değişim vardır. Sadece birkaç saniye önce su görünür haldeydi şimdi ise görünmez. Sadece birkaç saniye önce su aşağıya doğru akıyordu, şimdi ise yukarı doğru yükseliyor. O yerçekimini aşmıştır, artık o çekim kuvvetinin etkisi altında değildir.

Hatırla. Niceliksel değişiklik belli bir noktada niteliksel hale geçer. Ve olan şey budur. Değişim yeni değildir, bunun bir haber değeri yoktur; değişim her zaman gerçekleşiyor. Ancak değişim oranı son derece yenidir; o hiçbir zaman böyle olmamıştır.

*Artık değişim
o kadar
muazzamdır ki,
öğretmen
eski tarzda
hizmet veremez.
Eğitim geçmiş haliyle
hizmet veremez.*

ÇOCUK

Strikninin, tedavi edici ve öldürücü dozajı arasındaki fark sadece bir derece meselesidir; Norbert Wiener'in söylediği şey budur. Zehir daha düşük bir dozdayken bir ilaç olarak işlev görebilir. Ancak aynı ilaç eğer daha büyük bir dozda verilirse ölümcül olacaktır. Belli bir noktada o artık ilaç değil zehirdir.

Artık değişim o kadar muazzamdır ki öğretmen eski tarzda hizmet veremez. Eğitim geçmiş haliyle hizmet veremez. Geçmişteki yöntem insanların hatırlamasına yardım etmektir. Eğitim şimdiye kadar zekânın eğitimi değil, hafızanın, anımsamanın eğitimi olmuştur. Geçmiş kuşak tüm bilgisini yeni kuşağa aktarmıştır. Ve yeni kuşak onu hatırlayabiliyor. Bu yüzden iyi hafızası olanların zeki olduğu düşünülüyordu.

Bu böyle olmak zorunda değildir. Hafızası neredeyse hiç olmayan dehalar olmuştur. Albert Einstein'ın iyi bir hafızası yoktu. Hafızası mucizevi olan insanlar olmuştur ama onların hiç zekâsı yoktu. Hafıza zihindeki mekanik bir şeydir. Zekâ bilinçtir. Zekâ ruhunun bir parçasıdır, hafıza beynin bir parçasıdır. Hafıza bedene aittir. Zekâ sana aittir.

Artık zekâ öğretilmelidir çünkü değişim o kadar hızlıdır ki hafıza işe yaramayacaktır. Sen bir şeyi anımsayana kadar o çoktan eskimiştir. Ve olan şey budur: Eğitim başarısız oluyor, üniversiteler başarısız oluyor çünkü onlar eski yöntemlerinde ısrar ediyor. Onlar bir numara öğrenmişlerdir; üç bin yıldır bunu yapıyorlar ve artık onlar bunu o kadar derinlemesine öğrenmiştir ki daha başka ne yapabileceklerini bilmiyorlar.

EĞİTİM

Şimdi, onları gelecekte yaşamaya muktedir kılan bir eğitim vermektense onların gelişimini engelleyecek eski bilgileri çocuklara vermek tehlikelidir. Artık onların gerçekleşmekte olan hızlı değişimle yaşamaları için zekâyâ ihtiyaçları vardır. Sadece yüz yıl önce kasabalarından dışarı hiç çıkmamış ya da kasabalarından asla elli kilometreden daha uzağa gitmemiş milyonlarca insan vardı. Milyonlarca insan hep aynı yerde yaşadı. Doğumdan ölüme dek. Artık her şey değişiyor, Amerika'da ortalama insan bir yerde sadece üç yıl yaşıyor. Ve bu tam olarak evlilik için de sınırdır; üç yıl. O zaman kişi kasabasını, işini, karısını, kocasını değiştirmeye başlar.

içinde yaşadığın tamamıyla yeni bir dünyadır. Ve senin eğitimin seni yürüyen ama kullanımdan kalkmış ansiklopedi yapar. Farklılık yeni değildir; yeni olan şey değişimin derecesidir.

Duvar saatimizde, yaklaşık üç dakika önce değişimin yapısında niteliksel bir farklılık oluştu: Değişim değişti.

Artık zekâyı öğretmek zorundayız. Böylelikle çocukları her gün gerçekleşen yeni şeylerle yaşama becerisine sahip kılabiliriz. Onları gelecekte hiçbir kullanım alanı olmayan şeylerle yüklemek. Eski kuşak, öğrenmiş olduğu şeyi öğretmemelidir. Eski kuşak çocuğun daha zeki olmasına yardım etmek zorundadır, böylelikle o, gelecek olan yeni gerçekliklere anında yanıt vermeye muktedir olabilir. Eski kuşak, bu gerçekliklerin neler olabileceğini hayal bile edemez.

ÇOCUK

Senin çocukların belki de Ay'da yaşıyor olacak; onların içinde yaşamak için bambaşka bir atmosferi olacak. Çocukların yeryüzü aşırı kalabalıklaştığı için gökyüzünde yaşayabilir. Çocukların yeraltında ya da suyun altında yaşamak zorunda kalabilir. Hiç kimse çocuklarının nasıl yaşamak zorunda kalacağını bilemez. Onlar belki de sadece tabletlerle, vitamin haplarıyla yaşayacaktır...onlar tamamıyla farklı bir dünyada yaşıyor olacaklar. Bu yüzden onlara geçmişin ansiklopedik bilgilerini verip durmanın hiçbir yararı yoktur.

Onları yeni gerçekliklerle yüzleşmeye hazırlamamız gerekiyor.

Onları farkındalıkla, meditasyon haliyle hazırlamak zorundayız. O zaman eğitim doğru olacaktır. O zaman o geçmişe ve ölü olana hizmet etmeyecektir; o geleceğe hizmet edecektir. O yaşamakta olana hizmet edecektir.

Benim görüşüme göre gerçek eğitim, başkaldıran, altüst edici olmalıdır. Şimdiye kadar o, Ortodoks olmuştur, şimdiye kadar o düzenin parçası olmuştur. Gerçek eğitim başka hiçbir kurumun öğretmediği şeyleri öğretmelidir. O, entropi karşıtı bir işin parçası olmalıdır.

Devletin, düzenin ve toplumun kurumlarının hepsinin gelişimi engellediğini unutma. Onlar niçin gelişimi engelliyor? Çünkü her gelişme meydana okuma getirir ve onlar yerleşmiştir. Düzeninin bozulmasını kim ister? iktidarda olanlar yeni hiçbir şeyin olmasını iste-

EĞİTİM

mezler çünkü bu güç dengesini değiştirecektir, iktidarda olanlar yeni hiçbir şeyin ortaya çıkmasını istemezler, çünkü yeni şey yeni insanları güçlü hale getirecektir. Her yeni bilgi, dünyaya yeni bir güç katar. Ve eski kuşak hükümranlığını, elindekini yitirmek istemez.

*Eğitim, devrime
hizmet etmelidir.
Ancak o, bu haliyle
hükümete ve
din adamına ve
kiliseye
hizmet eder.*

Eğitim devrime hizmet etmelidir. Ancak o bu haliyle hükümete ve din adamına ve kiliseye hizmet eder. Çok zor fark edilir bir şekilde köleler hazırlar: Devletin köleleri, kilisenin köleleri. Eğitimin gerçek hedefi, artık insanın gelişimine hizmet etmeyen ve zararlı ve kendi kendini yok etmeye yarayan modası geçmiş davranışları, inançları ve varsayımları yerle bir etmelidir.

Bir görüşmede, Ernest Hemingway'e "iyi bir yazarı oluşturan olmazsa olmaz bir şey tanımlayamaz mısınız?" diye sorulmuştur.

"Evet, vardır. Büyük bir yazar olmak için kişinin doğuştan bir pislik detektörü olması gerekir. Şoka dayanıklı bir pislik detektörü olması gerekir" diye yanıtlamıştı.

Ve benim gerçek eğitim düşüncem de budur. Çocuklar pisliği ayırt edebilecek şekilde eğitilmeli, disipline edilmelidir. Gerçekten zeki bir insan bir pislik detektörüdür. Bir şey söylediğinde hemen onun önemli bir şey mi yoksa gübre mi olduğunu bilir.

insan bilincinin evrimi, pislige saygi duymaya karşi verilen mücadelenin uzun tarihinden başka bir şey değildir, insanlar pislige saygi duyup, ibadet edip duruyor. Onların inançlarının yüzde doksan dokuzu sadece yalandır. Onların inancının yüzde doksan dokuzu insanlık karşıtı, hayat karşıtıdır. Onların inancının yüzde doksan dokuzu o kadar ilkel o kadar barbarca, o kadar tamamıyla cahilcedir ki insanların hâlâ onlara inanıyor olması inandacak gibi değildir.

*Hakiki eğitim
—ne kadar eski,
saygın, itibarlı
olsa da—
tüm saçmalıkları
bırakmana
yardım edecektir.
O sana gerçeği
öğretecektir.*

Hakiki eğitim —ne kadar eski, saygın, itibarlı olsa da— tüm saçmalıkları bırakmana yardım edecektir. O sana gerçeği öğretecek. O sana hiçbir hurafeyi değil, nasıl daha neşeyle yaşanabileceğini öğretecektir. O sana hayatı onaylamayı öğretecektir. O sana hayata saygi duymayı ve başka da hiçbir şeye duymamayı öğ-

retecektir. O sana hayata saygi duymayı öğretecektir ve başka bir şey değil. O sana nasıl varoluşa derin bir aşkla bağlanacağını öğretecek. O sadece zihne ait olmayacak, o aynı zamanda kalbe de ait olacak.

O sana bir zihinsizlik olmanda da yardım edecek. Eğitimde eksik olan boyut budur. O sadece sana zihinsel kavramların içinde daha çok takılıp zihinde kaybolmayı öğretir. Zihin iyidir, kullanışlıdır ama o senin bütünlüğün değildir. Kalp de vardır. Aslında o zihinden

EĞİTİM

çok daha önemlidir çünkü zihin daha iyi teknoloji yaratabilir, sana daha iyi makineler, daha iyi evler, daha iyi yollar sunabilir ama seni daha iyi bir insan yapamaz. O seni daha çok sevecen, daha çok şairane, daha zarif yapamaz. O sana hayatın coşkusunu, kutlamayı sunamaz. O senin bir şarkı ve bir dans olmanayardım edemez.

Gerçek eğitim sana kalbin yöntemlerini de öğretir. Ve gerçek eğitim sana aşkın olanı da öğretir. Zihin bilim içindir, kalp sanat, şiir, müzik ve dinin aşkın halle gelmesi içindir. Bir eğitim tüm bunlara hizmet etmediği sürece doğru değildir. Ve hiçbir eğitim sistemi henüz bunu yapmamıştır.

Pek çok genç insanın senin kolejlerini, senin üniversitelerini terk etmesi şaşırtıcı değildir çünkü onun toptan saçmalık olduğunu görebilir, onun toptan aptallık olduğunu görebilir.

Başka hiçbir kurum bunu yapamaz, sadece eğitim bunu yapabilir: Üniversiteler mutasyonun tohumlarını ekmelidir çünkü yeni insan dünyaya gelmek zorundadır.

İlk ışıklar şimdiden ulaşmıştır. Yeni insan her gün geliyor ve biz dünyayı ona hazırlamak zorundayız. Ve yeni insanla birlikte yeni bir insanlık ve yeni bir dünya. Ve eğitim dışında yeni insanı kabul edecek, onun için ortamı hazırlayacak başka bir olasılık yoktur. Ve şayet biz onun için ortamı hazırlayamazsak yok oluş, kıyamet kopacaktır.

Bizim buradayaptığımız deneyler, gerçekten yeni bir üniversite yaratma çabasıdır. Ve bu yapılmak zo-

ÇOCUK

rundadır. Ve bu, dünyanın her yerindeki pek çok yerde yapılmak zorundadır. Bu deney her ülkede yapılmalıdır. Ve çok azı bu meydan okumayı kabul edecektir ama bunlar haberciler olacaktır. Bu birkaçı yeni çağı ve yeni insanı ve yeni insanlığı ilan edecektir.

Walt Whitman şöyle yazmıştır:

*Bilgili astronomu duyduğumda;
Kantlar, sayılar önümde sütunlar halinde sıralandığında;
Tablolar ve diyagramlar bana;
Onları ölçmem, toplamam, çıkarmam için gösterildiğinde.
Astronomun ders verdiği toplantı odasında coşkuyla
alkışlandığımı,
Oturduğum yerde duyduğum zaman
Ayağa kalkıp sessizce dışarı çıktım,
Gizemli gecenin mistik havasında
Etrafta dolaşmaya başlayana kadar
Ne kadar da çabuk, beklenmedik bir şekilde
Bitkin ve hasta düştüm;
Ve arada sırada yıldızların mükemmel
Sessizliğine başımı kaldırıp baktım.*

Yeni eğitim, hakiki eğitim sana sadece matematik, tarih, coğrafya, fen öğretmemelidir; o aynı zamanda sana gerçek ahlakı da öğretmelidir: Estetik. Ben gerçek ahlakı estetik olarak adlandırıyorum: Güzel olanı hissetme duyarlılığı. Çünkü Tanrısallık güzellik olarak

EĞİTİM

gelir: Bir gülde ya da bir nilüferde; gün doğumunda ya da gün batımında, yıldızlarda; sabahın erken saatlerinde kuşlar şarkı söylüyor. Ya da damlalar, kanatlanmış bir kuş... hakiki eğitim seni doğaya daha çok ve daha çok yakınlaştırmalıdır çünkü sadece doğaya giderek yakınlaşarak ilahi olana giderek daha çok yakınlaşacaksınız.

*Ben
gerçek ahlaki
estetik olarak
adlandırıyorum :
Güzel olanı
hissetme duyarlılığı.*

*Eğer entelekt kendini tanıma yolculuğunda
böylesi bir engelse o zaman onu eğitmek ve
onu keskinleştirmek anlamsız değil midir?
Onların, masumiyeti ve kendilerini
ifade edebilmeleri yüzünden çocukları
entelektlerini eğitmeye göndermeden önce
doğrudan meditasyona yönelmelerine
yardım edilmesi mümkün değil midir?*

Bu düşünölmeye değer, bu önemli. Ve doğal olarak şayet entelekt bu kadar büyük bir engelse her şeyden önce onu niye eğitmeliyiz sorusu ortaya çıkar. Niçin çocuklar, onlar hâlâ masum ve basitken üniversiteye gönderilmektense meditasyonla tanıştırılmasın? Onların mantığını ve düşüncelerini fakültede oluşturmaktansa, onları eğitmektense ne için onları masumiyetlerinin ve sadeliklerinin içinde meditasyona daldırmayalım. Eğer entelekt bir engelse niçin gelişmesine yardım edilsin? Niçin gelişmeden önce ondan kurtulmayalım?

ÇOCUK

Entelekt sadece bir engel olsaydı, o zaman bu iyi olurdu. Ancak bir engel aynı zamanda bir atlama taşı da olabilir. Bir patikada yürüyorsun ve patikanın ortasında kocaman bir kaya duruyor. Şimdi, bu bir engeldir. Ve sen patika buradan biçbir yere gitmiyor diye düşünerek geri dönebilirsin. Ancak şayet kayaya tırmanırsan, öncekinden tamamıyla daba farklı seviyede yeni bir patika ortaya çıkar. Yeni bir boyut açılır.

Zeki olmayan kişi kayayı bir engel olarak görüp geriye dönecektir. Zeki olan kayayı bir merdiven gibi kullanacaktır. Ve zekâ, bilgelik bizim entelekt dediğimiz şeyden tamamıyla farklı bir şeydir.

Entelekti eğitmeden çocuklar hayvanlar gibi kalacaktır. Onlar bilge olmayacaklardır, onlar vahşi hayvanlar gibi kalacaktır. Elbette engelleri olmayacaktır ama dahayükseğe tırmanmak için hiçbir araçları da olmayacaktır. Kendi içinde ne kaya bir engeldir, ne de merdiven bir destektir.

Bu yüzden her çocuğun entelektüel eğitimden geçmesi bir gerekliliktir. Ve bu eğitim ne kadar güzelse, bu eğitim ne kadar keskinse, entelekt kayası da o kadar güçlü, engin, büyüktür; o kadar iyidir çünkü bu, o oranda daha yüksek yerlere ulaşmak için bir araçtır. Bu kayanın altında ezilen kişi akademisyendir. Bu kayanın tepesinde duran kişi ise ermiştir. Ve korkusundan kayaya yaklaşamayan kişi cahildir.

Cahil kimsenin entelekti asla eğitilmemiştir; akademisyenin entelekti eğitilmiştir ama onun ötesine geçememiştir; bilge kimsenin entelekti sadece eğitilme-

EĞİTİM

miştir aynı zamanda o, onun ötesine geçmeyi de başarmıştır.

Kaçmanın yararı olmaz; kişi içinden ve ötesine geçmelidir. Ve deneyim ne olursa olsun kişi içinden geçerse bu onu yoğunlaştırır, bu kişiyi parlatır.

Bu yüzden çocuğun entelekti eğitilmek zorunda kalacaktır, onun mantığı keskinleştirilmek zorunda kalacaktır. Böylelikle o bir kılıç gibi olur. Ve sonrasında onun kılıçla kendisini mi keseceği, intihar mı edeceği ya da birisinin hayatını mı kurtaracağı tamamıyla kendi zekâsına bağlıdır.

Mantık sadece bir araçtır. Onu hayatı yok etmek için kullanabiliriz: O zaman o tahrip edicidir; onu hayat yaratmak için kullanabiliriz: O zaman o yaratıcıdır. Ancak kesin olan bir şey vardır: Çocukları entelektten mahrum bırakmak, onları zeki yapmayacaktır. Onlar hayvanlar gibi masum olacaktır ama ermişler gibi meditasyon halinde olmayacaklardır.

Pek çok kez bir çocuğun bir kurt tarafından ormana götürüldüğü olmuştur. Kırk yıl kadar önce Kalküta yakınlarındaki ormanlarda böyle iki kız bulunmuştu. On yıl kadar önce Lucknow yakınlarındaki bir ormanda kurtlar tarafından büyütülmüş başka bir ço-

*Mantık,
sadece bir araçtır.*

*Onu hayatı
yok etmek için
kullanabiliriz:*

*O zaman o
tahrip edicidir;
onu hayat yaratmak
için kullanabiliriz:*

*O zaman o
yaratıcıdır.*

ÇOCUK

cuk bulundu. Bu çocuk epey büyümüştü; yaklaşık on dört yaşındaydı. Bu çocuk hiç insan eğitimi almamıştı, okul nedir bilmiyordu, hiçbir insanla arkadaş olmamıştı; o kurtlar tarafından henüz beşiğindeki bir bebekken alınmıştı. Yani o kurtlarla birlikte büyümüşü. O iki ayağı üzerinde dahi duramıyordu çünkü bu da insan eğitiminin bir parçasıdır. Sen sadece kendi kendine iki ayağının üzerinde durduğunu asla düşünme, o sana öğretilmiştir.

insan bedeni, dört ayak üzerinde yürümeye göre yapılanmıştır. Hiçbir çocuk doğumundan sonra iki ayağı üzerinde yürümez, dördünün üzerinde yürür; iki ayak üzerinde yürümek bir öğrenmedir. Bilim adamlarına, fizyologlara sorarsan sana çok garip bir şey söylerler. Onlar insan bedeninin asla hayvanlar gibi sağlıklı olamayacağını söylerler çünkü insan bedeni dört ayak üzerinde yürümeye göre yaratılmıştır ve o her şeyi mahvetmiştir; o iki ayak üzerinde yürüyor bu yüzden de tüm sistem bozulur. Bu bir dağa çıkmak için tasarlanmamış bir araba gibidir; yerçekimi kanunları bozulur. Çünkü dört ayakla yerde yürürsen dengeli olursun, ağırlığın eşit bir şekilde dört ayağa dağılır ve bedenin yerçekimine paralel hale gelir, tüm omurgan boyunca eşit miktarda yerçekimi kuvveti dağılır ve sorun olmaz. Fakat iki bacağın üzerinde ayakta durduğunda her şey altüst olur. Kan zıt yönde, yukarı doğru akmak zorundadır; ciğerler gereksiz bir biçimde fazladan çalışmak zorundadır. Her zaman yerçekimi ile bir mücadele vardır. Dünya aşağı doğru çekiyor. Bu yüzden

EĞİTİM

eğer bir insan kalp rahatsızlığından ölürse bunda şaşılacak hiçbir şey yoktur. Hiçbir hayvan kalp rahatsızlığından ölmez; kalp rahatsızlığı hayvanlarda gelişmez ve o insanlarda kaçınılmaz bir şeydir. Onun bazı insanlarda gerçekleşmemesi bir mucizedir; aksi taktirde normalde onun olması kaçınılmazdır çünkü kanı ters yönde pompalama işi sürekli olarak yapılmaktadır: Bu bir zorunluluktur ama doğa bazı şeyleri bu şekilde tasarlamamıştır.

Sonuçta bu çocuk iki ayak üzerinde yürüyemedi, o sadece dört ayak üzerinde koşabiliyordu. Ve onun koşması insanlarınki gibi değildi, o kurtlarınki gibiydi. Ayrıca o kurtlar gibi çığ etliyordu. O çok güçlüydü — sekiz tane güçlü adam onu tutmakta zorluk çekiyordu — ve o, neredeyse bir kurttu. Isırabilirdi, etinden bir parça kopartabilirdi. Yırtıcı! O meditasyon halindeki bir azize dönüşmemişti, onun olabildiği tek şey vahşi bir hayvandı. Ve benzer vakalar Batı'da da olmuştur: Ormanda hayvanlar tarafından çocuklar yetştirilmiştir, onlar hayvan olarak bulunmuştur.

Sonrasında bu çocuğu eğitmek için çaba sarf edildi. Altı ay boyunca her türden masajlar ve elektrik tedavileri yapıldı. Ve onun zar zor iki ayağı üzerinde durması sağlandı. Ve küçük bir yalpa ve dört ayak üzerine dönüyordu çünkü iki ayak üzerinde durmak çok zor bir şeydi. Dört ayak üzerinde durmanın ne kadar eğlenceli bir şey olduğu hakkında hiçbir fikrin yok, bu yüzden sen iki ayak üzerinde duruyorsun ve azap çekiyorsun.

ÇOCUK

Çocuğa bir isim verildi. Onu eğitmeye çalışmaktan yorgun düştüler ve ölmeden önce onun öğrenebildiği ve söyleyebildiği tek bir sözcük vardı: Rama. O sadece kendi adını söyleyebiliyordu. Bir buçuk yıl içinde öldü. Bu çocuk üzerinde çalışan bilim adamları onun bu eğitim yüzünden öldüğünü söyledi çünkü o vahşi bir hayvanın yavrusundan daha fazla bir şey değildi.

Bu aynı zamanda bir çocuğu okula göndererek hayatında ne kadar çok şeyi basitçe öldürdüğümüzü gösteriyor. Onların coşkularını öldürüyoruz, onların vahşiliğini öldürüyoruz. Okullardaki bütün sorun budur. Otuz çocuktan oluşan bir sınıfı —şu otuz tane vahşi hayvanı— tek bir öğretmene teslim ediyoruz. Öğretmenin ellerine onları medenileştirme görevi düşer. Bu yüzden öğretmenlik mesleğinden daha can sıkıcı bir meslek yoktur. Bir öğretmenden daha çok stres sahibi bir insan yoktur. Onların işi gerçekten zordur. Ancak bu çocukların eğitilmesi gerekecek; aksi takdirde onlar insan haline gelemeyecektir. Masum olacaktlardır ama bu masumiyet cahdlikten kaynaklanacaktır. Bir adam da bilmediği için masumdur ama büdikten sonra masum haline gelirse o zaman yaşam çiçeği açar.

Entelektin eğitimi gereklidir; sonrasında entelektin gelişmesi gereklidir. Vesahip olmadığın bir şeyi nasılyitireceksin? Einsteinin dediği gibi huzuru nasıl deneyimleyeceksin? Bu huzur kıyaslanamayacaktır çünkü o fırtınadan sonraki huzur olacaktır. Fırtına henüz gelmemiştir. Çok miktarda en-

EĞİTİM

telektüel jimnastikten sonra entelekti bir kenara fırlatmaktan bir kimsenin alacağı tat tıpkı kişinin bir hastalıktan iyileştikten sonra hissedeceği saf sağlığın tadı gibidir.

Öncesinde çok büyük bir ıstırap olan, düşkünlük anlamına gelen bir şeyden vazgeçmek büyük bir mutluluktur.

Entelektin ıstırabından geç, böylelikle bilgeliğin saadetine erişebilirsin. Dünyanın kederinin içinden geç, böylelikle nihai kendinden geçiş, ilahi olanı fark ediş senin olabilsin.

Zıtlıkların içinden geçmek zorunda kalacaksın, tek yol budur.

Beş Boyutlu Eğitim

Şimdiye kadar eğitim sonuç odaklı olmuştur: Ne öğrendiğinin önemi yoktur; önemli olan şey, bir ya da iki yıl sonra gelecek olan sınavdır. Bu geleceği önemli kılar, şimdiki zamandan daha önemli kılar. Bu şimdiki anı gelecek için kurban eder. Ve bu senin yaşam tarzın haline gelir; sen her zaman anı, o an mevcut olmayan bir şey için kurban edersin. Bu hayatta muazzam bir boşluk yaratır.

Benim vizyonumdaki komünde beş boyutlu eğitim olacaktır.

Bu beş boyuta girmeden önce birkaç şeyi not etmek gerekir. Bir: Eğitimin parçası olarak hiçbir türden

ÇOCUK

sınav değil, her gün her saat öğretmenler tarafından gözlem olmalıdır. Öğretmenlerin yıl boyunca fark ettikleri şeyler daha ileri mi gideceğine yoksa biraz daha aynı sınıfta mı kalacağına karar verecektir.

Hiç kimse kalmaz, hiç kimse geçmez: Sadece bazı insanlar daha hızlıdır ve bazı insanlar birazcık tembel-dir çünkü başarısızlık fikri çok derin bir aşağılık duygusu yaratır ve başarılı olma fikri de başka türden bir hastalığı, üstün olmayı yaratır.

Hiç kimse aşağıda değildir, hiç kimse üstün değildir.

Kişi sadece kendisidir, kıyaslanamaz. Bu nedenle sınavların bir yeri olmayacaktır. Bu tüm perspektifi gelecekte şimdiki ana çevirecektir. Senin tam şimdiki anda ne yaptığın belirleyici olacaktır, iki yılın sonundaki beş tane soru değil, iki yıl süresince içinden geçeceğin binlerce şeyin her biri belirleyici olacaktır; böylelikle eğitim sonuç odaklı olmayacaktır.

Geçmişte öğretmenin muazzam önemi olmuştur çünkü o, tüm sınavları geçmiş olduğunu bilir, o bilgi toplamıştır. Ancak durum değişmiştir. Ve sorunlardan biri de budur: Durumlar değişir ama bizim tepkilerimiz eski olarak kalır. Artık bilgi patlaması o kadar büyük, o kadar muazzam, o kadar hızlıdır ki hiçbir bilimsel konu hakkında büyük bir konu yazamazsın çünkü kitap tamamlanana kadar eskimiş olacaktır; yeni bulgular, yeni gerçekler onu geçersiz kılacaktır. Bu yüzden artık bilim, kitaplara değil, makalelere, periyodik yayınlara bağlıdır.

EĞİTİM

Öğretmen otuz yıl önce eğitilmiştir. Otuz yılda her şey değişmiştir ve o hâlâ ona öğretilen şeyi tekrar ediyor. O eski kalmıştır ve öğrencileri de eski yapıyor. Bu yüzden benim vizyonumda öğretmene yer yoktur, öğretmenler yerine, rehberler olacaktır ve aradaki farkı anlamak gerekiyor: Rehber sana kütüphanede konu hakkındaki en son bilgiyi nerede bulacağını söyleyecektir.

Ve öğretmek eski moda şekli ile yapılmamalıdır çünkü televizyon bunu çok daha iyi bir şekilde yapabilir, en son bilgiyi hiçbir sorun olmadan sağlayabilir. Öğretmen senin kulaklarına seslenir; televizyon ise doğrudan gözlerine hitap eder ve bu etki çok daha büyüktür. Çünkü gözler hayattaki durumların yüzde seksenini emer; onlar en canlı kısımdır.

Eğer bir şeyi görebilirsen onu hatırlamana gerek yoktur; ancak eğer bir şeyi dinlersen onu anımsamak zorundasın. Eğitimin neredeyse yüzde doksan sekizi televizyon aracılığıyla verilebilir ve çocukların soracağı sorular bir bilgisayar tarafından cevaplanabilir. Öğretmen sadece sana doğru kanalı göstermek için, bilgisayarı nasıl kullanacağını, en son kitabı nasıl bulacağını gösteren bir rehber olmalıdır. Onun işlevi tamamen farklı olacaktır. O sana bilgi aktarmıyor, o seni çağdaş bilgi hakkında, en son bilgi hakkında bilinçli hale getiriyor. O sadece bir rehber.

Bunları göz önünde tutarak eğitimi beş boyuta ayırıyorum. Birincisi bilgilendirici olan: Tarih, coğrafya gibi. Televizyon ve bilgisayar aracılığıyla halledile-

ÇOCUK

bilecek pek çok diğer konular, ikinci kısım: Fen bilimleridir. Onlar da televizyon ve bilgisayar ile aktarılabilir ancak onlar daha karmaşıktır ve insanların rehberliği daha gerekli olacaktır. İlk boyutta dil de olacaktır. Dünyadaki her insan en azından iki dil bilmelidir; birincisi ana dil, diğeri de uluslararası iletişim dili olarak İngilizce. Bunlar da televizyon aracılığıyla daha doğru bir şekilde öğretilir: Aksan, gramer, her şey insanlardan daha düzgün bir şekilde öğretilir.

Dünyada bir kardeşlik atmosferi yaratabiliriz: Dil insanları birbirine bağlar; aynı zamanda ayırır da. Şu an uluslararası bir dil yoktur.

İngilizce en yaygın dildir. Ve insanlar önyargılarını bırakmalıdır; insanlar gerçeğe bakmalıdır. Önyargılardan kaçınmak için pek çok dd yaratma çabası olmuştur; İspanyolca konuşan insanlar kendi dilleri için uluslararası dil olmalı diyebilirler çünkü o neredeyse diğer tüm dillerden daha çok insan tarafından kullanılıyor... Bu tip önyargılardan kurtulmak için Esperanto gibi diller yaratılmıştır. Ancak hiçbir yaratılmış dil, iş görmemiştir. Yaratılamayacak olan, gelişmesi gereken bazı şeyler vardır; bir dil binlerce yıllık bir gelişmedir. Esperanto, o kadar yapay gelir ki tüm bu çabalar başarısız olmuştur.

Ancak iki dil yaratmak kesin bir gerekliliktir: Birincisi ana dildir çünkü sadece ana dilinde söyleyebileceğin hisler ve nüanslar vardır.

Pek çok ülkede felsefe profesörlüğü yapmış, dünyayı gezmiş bir hocam vardı. O yabancı bir dilde her

EĞİTİM

şey yapabilirsin ama kavga etmeye ya da sevmeye sıra geldiğinde duygularına karşı samimi ve dürüst olamadığını hissedersin derdi. Bu nedenle duyguların ve içtenliğin için anne sütüyle birlikte özüksediğın, senin ilğin ve kemiğının parçası haline gelmiş olan ana dilin... Ancak bu yeterli değildir. Bu küçük insan grupları yaratır ve diğerlerini yabancılaştırır. Bir uluslararası dil, tek bir dünya, tek bir insanlığın temeli olarak kesin bir gerekliliktir. Bu yüzden iki dil, herkes için olmazsa olmaz bir gerekliliktir. Bu ilk boyutun içinde olacaktır.

ikincisi ise, —dışarıdaki— gerçekliğin yarısı olduğu için son derece önemli olan bilimsel konuların sorgulanmasıdır.

Ve üçüncüsü günümüz eğitiminde, eksik olan yaşam sanatı olacaktır, insanlar sevginin ne olduğunu bildiklerini sanırlar. Bilmiyorlar...ve onlar bildiklerinde ise çok geçtir. Her çocuğun öfkesini, nefretini, kıskançlığını sevgiye dönüştürmesine yardım edilmelidir.

Üçüncü boyutun önemli bir kısmı da espri anlayışı olmalıdır. Bizim sözde eğitimimiz insanları, ciddi ve asık suratlı yapar. Ve şayet yaşamının üçte biri bir üniversitede mutsuz ve ciddi olarak heba edilirse bu içselleştirilir; kakhahanın dilini unutursun ve kakhahanın dilini unutmuş bir kimse hayatın çoğunu unutmuştur.

Bu nedenle sevgi, kakhaha hayatla ve onun harkaları ve onun gizemleri ile tanışıklık.. ağaçlarda şarkı söyleyen şu kuşlar duyulmadan kalmamalıdır. Ağaçlar ve çiçekler ve yıldızların senin kalbinle bir bağlantısı olmalı. Gün doğumu ve gün batımı sadece dışsal şeyler

ÇOCUK

olmayacaktır; onlar içsel şeyler de olmalıdır. Üçüncü boyutun temeli yaşama saygı olmalıdır.

insanlar hayata çok kayıtsız.

Onlar hâlâ hayvanları yemek için öldürmeye devam ediyor; onlar buna oyun diyorlar. Peki ya bir hayvan onları yerse, o zaman buna felaket diyorlar. Garip...bir oyunda her iki tarafa da eşit şans tanınmalıdır. Hayvanların silahları yoktur ve seninse makineli tüfeklerin ya da okların var. Hayata çok büyük bir saygı öğretilmelidir çünkü hayat Tanrı'dır ve hayatın kendisinden başka bir Tanrı yoktur: Ve coşku, kahkaha, espri anlayışı; kısaca dans eden bir ruh.

*Bu evrenin
bir çocuğu
olduğunu bil ve
bu evren
eğer seni
doğruduysa
sana bakacaktır da.*

Dördüncü boyut, yaratıcılık ve sanat olmalıdır: Resim, müzik, çömlekçilik, duvarcılık, zanaatkârlık; yaratıcı olan her şey. Yaratıcılığın tüm alanlarına izin verilmeli; öğrenciler seçebilmelidir. Sadece birkaç şey zorunlu olmalıdır: Örneğin uluslararası bir dil zorunlu olmalıdır; hayatını ka-

zanabileceğin belli bir yeterlilik sahibi olmak zorunlu olmalıdır; belli bir yaratıcı sanat zorunlu olmalıdır. Tüm yaratıcı sanatlardan oluşma gökkuşağının içinden seçebilmelisin çünkü bir insan nasıl yaratacağını öğrenmeden asla sürekli yaratıcı olan varoluşun bir parçası haline gelemes. Yaratıcı olarak kişi, ilahi bir hale gelir; yaratıcılık yegâne ibadettir.

EĞİTİM

Ve beşinci boyut, ölüm sanatı olmalıdır. Beşinci boyutta tüm meditasyonlar olacaktır böylelikle ölüm olmadığını bilebilesin; böylelikle sen içindeki ölümsüz yaşamın farkına varabilirsin. Bu kesinlikle gereklidir çünkü herkes ölmek zorundadır; hiç kimse bundan kaçınamaz. Ve meditasyonun büyük şemsiyesinin altında sen Zen ile, Tao ile, Yoga de, Hassidizm ile ve var olmuş ama eğitimin hiç özen göstermemiş olduğu tüm türler ve olasılıklar ile tanıştırdabilirsin. Bu beşinci boyutta ayrıca aikido, jujitsu, judo —silahsız savunma sanatları— sadece savunma sanatı değil, aynı zamanda bir meditasyon da olan bu gibi dövüş sanatlarından da haberdar edilmelisin.

Yeni komünün dolu bir, tam bir eğitimi olacaktır. Gerekli olan her şey zorunlu olacaktır ve gerekli olmayan her şey seçime bağlı olacaktır. Pek çok sayıda olan seçeneklerden kişi istediğini seçebilir. Ve bir kez temel olanlar yerine getirildiğinde o zaman sen keyif aldığın bir şey öğrenmelisin; müzik, dans, resim, içine gideceğin, kendini tanıyacağın bir şey bilmen gerekir. Ve tüm bunlar hiçbir zorlanma olmadan kolaylıkla yapılabilir. Ben kendim de bir profesördüm ve üniversiteden, "Bu eğitim değildir, bu sadece aptallıktır; önemli olan hiçbir şeyi öğretmiyorsunuz" yazan bir not bırakarak istifa ettim.

Ancak önemsiz olan bu eğitim, tüm dünyaya yayılmıştır; Rusya'da ya da Amerika'da olması fark etmez. Hiç kimse daha bütün, daha tam bir eğitim aramamıştır. Bu anlamda neredeyse herkes eğitimsizdir;

ÇOCUK

büyük derecelere sahip insanlar bile yasanım daha geniş alanlarında eğitimsizdir. Bazıları daha az eğitimsizdir, bazıları daha çok eğitimsizdir ama herkes eğitimsizdir. Fakat eğitilmiş bir insan bulmak imkânsızdır. Çünkü bütün olan bir eğitim hiçbir yerde yoktur.

Normalde eğitim denilen şey neredeyse meditasyona karşıdır. Bu böyle olmamalıdır ama böyledir. Eğitim sözcüğünün orijinal anlamı meditasyonun karşısında değildir. Eğitme, bireyde saklı olan ne varsa dışarı çıkarmak demektir. Birey çiçek açmalıdır; eğitimin orijinal anlamı budur.

Meditasyonun anlamı da budur: Kendi varlığında çiçek açmalısın. Ne olacağını bilmiyorsun, hangi çiçeklerin sana geleceğini bilmiyorsun, onların renkleri ne olacak ve onların kokusu ne olacak bilmiyorsun. Bilinmeyenine içine giriyorsun. Basitçe yaşam enerjisine güveniyorsun. O seni doğurmuştur, o senin temelidir, o senin varlığındır. Ona güven. Bu evrenin bir çocuğu olduğunu bil ve bu evren eğer seni doğurduysa sana bakacaktır da. Kendine güvendiğinde tüm evrene de güvenirsin ve bu evren güzeldir. Sadece bak...bu evrende o kadar çok çiçek doğmuştur ki ona nasıl güvenemezsin. Öylesine muazzam güzellikler her taraftadır; ona nasıl güvenemezsin. Yıldızların küçük bir toz parçacığından böylesi ihtişam, böylesi zarafet; böylesi simetri, böylesi ahenk; ona nasıl güvenemezsin. Basho şöyle demiştir: "Eğer bu evrenin içinden çiçekler doğduysa o zaman ona güvenirim." Doğru değil mi? Bu mantık yeterlidir, çok büyük bir argüman: "Şayet bu

EĞİTİM

evren bu kadar çok sayıda güzel çiçeği doğurabiliyorsa, şayet bir gül mümkünse ona güvenirim. Eğer bir nilüfer mümkünse ona güvenirim."

Eğitim kendine ve varoluşa duyduğun güvendir, sende saklı olan her ne ise onun ortaya çıkmasına izin vermektedir; içerde olan her şeyi dışarı getirmektir. Fakat hiç kimse seni umursamaz. Toplum kendi fikirleri, ideolojileri, önyargıları, teknolojileriyle ilgilidir; onlar bunu sana dayatmaya devam ederler. Senin kafan boş bir yer olarak kullanılır ki böylelikle onlar eşyaları yerleştirebilirler. Normal eğitim ya da eğitim adı altında mevcut olan her ne ise senin zihnini bilgiyle doldurmaktan başka bir şey değildir çünkü bilginin bazı faydaları vardır. Hiç kimse seni umursamaz, hiç kimse senin kaderini umursamaz. Onların daha çok doktora ihtiyacı var, onların daha çok mühendise ihtiyacı var, onların daha çok generallere ihtiyacı var, onların daha çok teknisyene, tesisatçıya, elektrikçiye ihtiyacı var. Onlara ihtiyaçları olduğu için seni bir tesisatçı olmaya zorlarlar ya da seni bir doktor olmaya zorlarlar ya da seni bir mühendis olmaya zorlarlar.

Bir mühendis olmakta ya da bir doktor olmakta yanlış bir şey olduğunu söylemiyorum ama şayet o dı-

*Eğitim,
kendine ve varoluşa
duyduğun güvendir,
sende saklı olan
her ne ise
onun ortaya
çıkmasına izin
vermektedir;
içerde olan
her şeyi dışarı
getirmektir.*

ÇOCUK

şardan dayatılırsa kesinlikle yanlış bir şey vardır. Şayet birisi bir doktor olarak çiçek açarsa, o zaman onun çevresinde muhteşem bir şifanın gerçekleştiğini göreceksin. O zaman o doğuştan bir şifacı olacaktır. O gerçekten bir doktor olacaktır, onun dokunuşu altından olacaktır. O bunu olmak için doğdu. Ancak o kişi hayatta kalmak zorunda olduğu ve kişinin hayatını kazanmayı öğrenmek zorunda olduğu için dışardan dayatıldığı zaman ve kişi bunu bir meslek olarak gördüğünde, o zaman kişi bu ağırlığın altında sakatlanır ve ezilir. Kişi basitçe sürüklenir ve sürüklenir durur. Ve bir gün ölür. Bu hayatta tek bir kutlama anı olmamıştır. Elbette o, çocuklarının kendi sıraları geldiğinde üniversiteye, kendisinin mahvedildiği aynı üniversiteye gidip doktor olabilmesi için bir sürü para bırakacaktır. Ve onun çocukları aynı şeyi kendi çocuklarına yapacaktır. Ve böylelikle bir kuşaktan diğerine her şey aktarılır. Hayır, ben buna eğitim demiyorum. Bu suçtur. Bu eğitime rağmen bazen bir Buda'nın dünyada çiçek açması gerçekten bir mucizedir. Bu bir mucizedir. Bunun dışına birisinin kaçabilmesi gerçekten inanılmazdır: O bir öldürme, sistemli bir öldürme yöntemidir, o bu şekilde düzenlenmiştir. Ve küçük çocuklar nereye gittiklerini bilmeden, onlarla ne yapacağını bilmeden onun mekanizmasına yakalanır. Onlar farkına vardıklarında tamamıyla bozulmuş, mahvedilmişlerdir. Hayatlarıyla ne yapacaklarını düşünebilir olduklarında onlar neredeyse hiçbir yönde hareket edemez haldedirler.

EĞİTİM

Sen yirmi beş ya da otuz yaşma geldiğinde hayatın yarısı gitmiştir. Artık değişmek çok riskli gelir. Sen bir doktor olmuştun, uygulamaların çok iyi gidiyor; bir gün birden olman gereken şeyin bu olmadığını fark ediyorsun. Bu senin için değil ama şimdi ne yapmalı? Bu yüzden bir doktormuşsun gibi yapmaya devam et. Ve şayet bir doktor, doktor olmaktan mutlu değilse hiçbir hastaya yardım etmeyecektir. O hastaya hap verebilir ama o gerçekten bir şifa gücü olmayacaktır. Bir doktor gerçekten bir doktor, doğuştan bir doktor olduğunda...ve herkes doğuştan bir şeydir. Onu iskalayabilirsin, onu belki de bilmeyebilirsin. Bir kimse şair doğar ve sen birşairi yapamazsın. Şair üretmenin bir yolu yoktur. Birisi doğuştan ressamdır; ressamları üretemezsin.

Ancak her şey çok yanlış yerlerde: Ressam bir doktor olarak çalışıyor, doktor bir ressam olarak çalışıyor. Politikacı vardır: O belki iyi bir tesisatçı olacaktır ama o, bir başbakan ya da bir başkan haline gelmiştir. Ve bir başbakan olabilecek bir kişi tesisatçıdır.

Bu yüzden dünyada çok fazla kaos vardır: Herkes yanlış yerdedir, hiç kimse tam olarak olması gerektiği yerde değildir. Doğru eğitim, tam olarak meditasyona bir yol açacaktır. Yanlış eğitim, meditasyon için bir engeldir çünkü yanlış eğitim sana uygun olmayan şeyleri öğretir. Ve bir şey sana uymadığı ve sen de ona uymadığın sürece asla sağlıklı ve bütün olamazsın. İstirap çekeceksin.

Bu yüzden normalde eğitilmiş bir insan meditasyonla ilgilenir hale geldiğinde öğrendiği her şeyi unut-

ÇOCUK

*Kendi hayatının
sorumluluğunu al,
kendi hayatının
efendisi ol.*

mak zorundadır.' O yeniden çocukluğuna dönmek ve oradan, ABC'den başlamak zorundadır. Bu yüzden ben, yaptığında yeniden bir çocuk olabileceğin belli meditasyon-

lar üzerinde ısrar ediyorum. Dans ettiğinde sen bir yetişkin kimseden daha çok bir çocuk gibisindir.

Biraz saygınlığı olan adamlar hiçbir şey yapamadıkları için takılmış halde kalırlar; onlar saygınlıklarını riske edemezler. Onlar korkar. Onlar mutlu değiller, onlar saadetin ne olduğunu bilmezler, onlar tam olarak canlı olmanın ne demek olduğunu bilmezler ama onlar saygıdeğerdir. Bu yüzden onlar, saygınlıklarına yapışır ve sonra ölürler. Onlar asla yaşamaz; onlar hiç yaşamaya başlamadan önce ölür. Hiç yaşamadan ölen pek çok insan vardır.

Benim meditasyonlarım seni saygıdeğer olmadığına zamana, çılgınca şeyler yapabildiğin zamana, masum olduğun, toplum tarafından bozulmadığın zamana, hayatın hiçbir numarasını öğrenmemiş olduğun zamana, bu dünyaya değil, cennetlik olduğun zamana; çocukluğuna geri götürür. Ben senin bu noktaya geri dönmeni; oradan yeniden başlamanı isterim. Ve senin hayatın budur. Saygınlık ya da para bubi tuzağı gibi ödüllerdir, onlar gerçek ödüller değildir. Onlara kanma.

Saygıdeğerliği yiyemezsin ve parayı yiyemezsin ve prestiji yiyemezsin. Onlar sadece oyundur: Anlamsız, sıradan, aptal. Eğer sen yeterince zekiysen hayatı-

EĞİTİM

nı yaşamak zorunda olduğunu ve diğer şeyleri umursamaman gerektiğini anlayacaksın. Tüm kaygılar anlamsızdır. O senin hayatındır. Onu kendine has bir şekilde, sevgi dolu olarak, büyük bir şefkatle ve büyük bir tutku ile, büyük bir enerji ile yaşamaman gerekir. Bir sadet dalgası haline gelmen gerekir. Onu yapmak için ne gerekiyorsa yap.

Unuttuklarını öğrenmen gerekecek. Öğrendiklerini unutman bu yanlış rotayı durdurman, toplumun sana dayattığı, seni ikna ettiği, seni içine girmeye kıskırttığı bu yanlış yolda derlemeni durdurman demektir. Kendi hayatının sorumluluğunu al; kendi hayatının efendisi ol. Sannyas'ın anlamı budur. Gerçek bir sannyasin başkalarının fikrini umursamayan, hayatını canı istediği gibi yaşamaya karar vermiş olan kişidir. Senin sorumlu olman gerektiğini söylemiyorum. Hayatını sorumlu olarak yaşamaya başladığında, sadece kendini umursamazsın, başkalarınınkini de umursarsın amata-mamıyla farklı bir şekilde.

Artık hiç kimsenin hayatına karışmama konusunda her türlü özeni göstereceksin: Sorumluluk budur. Hiç kimsenin senin hayatına karışmasına izin vermezsin ve doğal olarak sen de hiç kimsenin hayatına karışmayacaksın. Hayatına rehberlik edecek hiç kimseyi istemiyorsun, hayatının rehberlik edilmiş bir tur olmasını istemiyorsun. Rehberlik edilen bir tur, bir tur bile değildir. Sen kendi kendine keşfetmek istersin. Ormanda hiçbir harita olmadan dolaşmak istersin, böylece sen de bir kâşif olabilirsin, böylelikle sen de ilk kez gidilen bazı bölgelere ulaşabilirsin.

ÇOCUK

Eğer bir harita taşıyorsan pek çoklarının daha önceden gelmiş olduğu noktalara varırsın. O asla yeni değildir, o asla orijinal değildir, o asla bakire değildir. O çoktan bozulmuş, kirletilmiştir. Pek çokları orada dolaşmıştır: Bir haritası bile vardır.

Ben bir çocukken ailemin ziyaret ettiği tapınakta şaşırıyordum: Cennetin ve cehennemin ve *moksha'nın* haritaları vardı. Bir gün babama, "Eğer *moksha'nın* haritaları varsa o zaman onunla ilgilenmiyorum" dedim.

"Niye?" dedi. Ben de "Eğer haritalar varsa o zaman o çoktan çürümüştür. Pek çok insan oraya ulaşmıştır, haritayapıcılar bile oraya ulaşmış, her şey ölçülmüş ve onlar her noktayı biliyor, isimlendirmiş ve etiketlemiş. Görünen o ki bildiğimiz eski dünyanın sadece bir uzantısı. O yeni bir şey değil. Ben haritası olmayan yeni bir dünyaya gitmek isterim. Ben bir kâşif olmak isterim," dedim. O gün tapmağa gitmeyi bıraktım. Babam bana "Niçin artık geliniyorsun?" diye sordu.

*Tüm Budalar
hakikatin
ölçülemeyeceğini
söylemiştir;
tüm Budalar
hakikatin sadece
bilinmediğini değil,
bilinemeyeceğini de
söylemiştir.*

Ona, "Bu haritaları kaldır. Bu haritalara orada dayanmıyorum. Onlar çok aşağılayıcı. Bu konuda bir düşün: *moksha* bile ölçüldü mü? O zaman ölçülemez olan bir şey yok mu?" dedim.

Ve tüm Budalar hakikatin ölçülemeyeceğini söylemiştir; tüm Budalar hakikatin sadece bilinmediğini değil, bili-

nemeyeceğini de söylemiştir. O meçhul bir denizdir: Küçük tekneni alırsın ve meçhul denize açılırsın. Maceraya atılırsın. O risklidir, o tehlikelidir ancak risk ve tehlikenin içinde ruhun çiçek açar, bütünleşir.

Bana göre, eğer eğitim doğruysa o sadece meditasyonun bir parçası olacaktır; meditasyon ondaki en son nokta olacaktır. Eğer eğitim doğruysa o zaman üniversiteler evrene karşı olmamalıdır. Onlar sadece evrenin içine giden atlama taşları, eğitim yerleri olacaktır. Eğer eğitim doğruysa o senin saadetin, mutluluğun, müziğin, sevgin, şiirin, dansınla ilgilenecektir. O sana nasıl serbest bırakacağını öğretecektir. O senin kendi varlığının dışına çıkmaya, çiçek açmaya, gelişmene, genişlemeye, yayılmaya yardım edecektir.

Şayet seni kendini kabul edecek ve hayatını yaşayacak kadar cesur yaparsa ve sana özgü bir şekilde, kendi tarzında varoluşa kendini sunarsan eğitim dindardır.

Kuşları dinlerken aklıma geldi... Lisedeki sınıfımın hemen dışında güzel mango ağaçları vardı. Ve mango ağaçları guguk kuşlarının yuvalarını yaptıkları yerlerdir. Bu çağırın guguk kuşudur ve guguk kuşu sesinden daha tatlı bir şey yoktur.

Bu yüzden ben pencerenin kenarında kuşlara, ağaçlara bakarak otururdum ve öğretmenlerim çok rahatsız olurlardı. "Tahtaya bakmak zorundasın" derlerdi.

Ben de, "Bu benim hayatım ve nereye bakacağıma karar vermeye her türlü hakka sahibim. Dışarısı o kadar

ÇOCUK

güzel ki —kuşlar şarkı söylüyor ve çiçekler ve ağaçlar ve güneş ağaçların arasından süzülüyor— sizin karatahtanınızın bir rakip olabileceğini sanmıyorum" dedim.

Çok kızdı ve bana, "O zaman dışarı çıkıp karatahtaya bakmaya hazır hissedene kadar dışarıda durabilirsin çünkü ben sana matematik öğretiyorum sen ise kuşlara ve ağaçlara bakıyorsun" dedi.

"Siz bana bir ceza değil, çok büyük bir ödül veriyorsunuz" dedim. Ve ona elveda dedim.

"Ne demek istiyorsun?" diye sordu.

"Asla içeri girmeyeceğim, her gün pencerenin dışında duruyor olacağım" dedim.

O da, "Sen delirmiş olmalısın. Babana, ailene bunu ileticeğim: 'Paranızı boşuna ona yatırılıyorsunuz ve o dışarıda duruyor.'" dedi.

"Ne istiyorsanız yapabilirsiniz. Babamla bazı şeyleri nasıl halledeceğimi biliyorum ve o gayet iyi biliyor ki eğer karar vermişsem o zaman pencerenin dışında kalacağım; hiçbir şey bunu değiştiremez" dedim.

Müdür her gün beni etrafı dolaşmaya çıktığında pencerenin dışında dururken görüyordu. Benim her gün orada ne yapıyor olduğum kafasını karıştırmıştı. Üçüncü ya da dördüncü gün bana geldi, "Ne yapıyorsun? Niyen burada sürekli ayakta duruyorsun?" diye sordu.

"Ödüllendirildim" dedim.

"Ödüllendirildin mi? Niçin?" dedi.

"Sadece yanımda durun ve kuşların şarkılarını dinleyin. Ve ağaçların güzelliği... Sizce karatahtaya ve aptal öğretmene bakmak...çünkü sadece aptal insanlar

öğretmen olur; onlar başka bir iş bulamazlar. Çoğunlukla onlar üçüncü sınıf üniversitelerden mezundur. Bu yüzden ne öğretime bakmak istiyorum ne de karatahtaya bakmak istiyorum. Matematik söz konusu olduğunda endişelenmenize gerek yok; onu halledeceğim ama bu güzelliği kaçıramam" dedim.

Yanımda durdu ve "Bu kesinlikle güzel, bu okulda yirmi yıldır müdürüm ve buraya hiç gelmemiştim ve bunun bir ödül olduğu konusunda seninle hemfikirim. Matematiğe gelince, benim matematik yüksek lisans derecem var. İstedığın zaman evime gel ve sana matematik öğreteceğim. Ama sen dışarıda durmaya devam et" dedi.

Benim de daha iyi bir öğretmenim oldu. Daha iyi bir matematikçi olan okulun müdürü benim öğretmenim oldu. Ve matematik öğretmenimin kafası çok karıştı. O benim birkaç gün sonrayorulacağımı düşündü ama bütün ay geçmişti. Dışarı geldi ve "Özür dilerim çünkü sınıfta olduğum tüm süre boyunca seni dışarıda durmaya zorlamak beni incitiyor. Ve sen hiç kimseye zarar vermedin. İçerde oturup nereye istersen bakabilirsin" dedi. "Artık çok geç dedim"

"Ne demek istiyorsun?" dedi.

"Demek istediğim o ki, artık dışarıda olmak hoşuma gidiyor. Pencerenin arkasında otururken, ağaçların ve kuşların küçük bir kısmı gözüküyor; burada binlerce mango ağacı duruyor. Ve matematik konusunda da müdürün kendisi bana öğretiyor; her akşam ona gidiyorum" dedim. "Ne?" diye sordu.

ÇOCUK

"Evet, çünkü o da bunun bir ödül olduğunda hemfikir" dedim.

Doğrudan müdüre gitti ve "Bu hiç iyi değil. Ben onu cezalandırmışım, siz ise onu cesaretlendiriyorsunuz" dedi. Müdür, "Cezayı ve cesaretlendirmeyi unuttun: Arada bir siz de dışarıda durmalısınız. Artık, zor bekliyorum; eskiden etrafta dolaşmayı sıradan bir iş olarak yapıyordum, şimdi ise zor bekliyorum. Yaptığım ilk şey, dolaşmaya çıkmak ve şu oğlanla birlikte durup ağaçlara bakmak.

İlk defa matematikten daha iyi şeyler olduğunu öğrendim: Kuşların sesi, çiçekler, yeşil ağaçlar, güneş ışınları, ağaçların arasından geçerken şarkısını söyleyen rüzgâr, arada bir sen de gidip ona arkadaşlık etmelisin" dedi.

*Her çocuk
belirli bir dinin
içinde yetiştirilmiş,
koşullandırılmıştır.
Bu insanlığa karşı
işlenmiş en büyük
suçlardan birisidir.*

Çok üzgün bir şekilde geri gelip müdür bana ne olduğunu söyledi, "Şimdi ne yapmalıyım?" diye sordu. "Tüm sınıfı dışarı mı çıkarmalıyım?" dedi.

"Bu çok iyi olur. Bu ağaçların altında oturabiliriz ve siz de matematik öğretirsiniz fakat beni matematikten bırak-

sanız bile —ki bunu yapamazsınız çünkü artık ben sınıftaki tüm öğrencilerden daha çok matematik biliyorum— içeri gelmeyeceğim. Ve benim daha iyi bir öğretmenim var. Siz üçüncü sınıf bir lisans mezunusunuz ve o ise altın madalya sahibi birinci sınıf bir lisansüstü mezunu" dedim.

Birkaç gün sonra bu aklıma geldi ve bir sabah oraya gittiğimde, tüm sınıfı ağaçların altında otururken gördüm. "Kalbiniz hâlâ canlı matematik onu öldürmemiş" dedim.

***Önceden sahip olduğumuz din hakkındaki
tüm fikirlerimizi bırakmalı mıyız?
Dini eğitim hakkında konuşur musunuz?***

Her çocuk belirli bir dinin içinde yetiştirilmiş, koşullandırılmıştır.

Bu insanlığa karşı işlenmiş en büyük suçlardan birisidir. Bir çocuğun masum zihnini onun hayatı keşfetmesinde engel yaratacak fikirlerle kirletmekten daha büyük bir suç olamaz.

Bir şeyi keşfetmek istediğin an, tamamıyla önyargısız olmak zorundasındır. Bir Müslüman, bir Hıristiyan, bir Hindu olarak dini keşfedemezsin, hayır. Bunlar seni dini keşfetmekten alıkoyan yollardır.

Her toplum bu güne kadar her çocuğun beynini yıkamaya çalışmıştır. Çocuk soru sorma becerisine sahip olmadan önce ona cevaplar veriliyor. Bunun aptallığını görebiliyor musun? Çocuk henüz soruyu sormamıştır ve sen ona cevap sunuyorsun. Gerçekte yaptığın şey sorunun ortaya çıkma olasılığının kendisini öldürmektir.

Onun zihnini cevapla doldurmuşsundur. Ve onun kendi sorusu olmadığı sürece nasıl kendi cevaplarına sahip olabilsin? Soru samimi olarak kendisine ait olmalıdır. O ödünç alınamaz, o miras bırakılamaz.

ÇOCUK

*Dini sorular
başka birisi
tarafından
cevaplanabilen
bir şey değildir.
Hiç kimse senin
yerine sevemez.
Hiç kimse
senin yerine
yaşayamaz.*

Ancak bu saçmalık asırlardır sürmüştür.

Sen kim olduğunu keşfedemeden önce senden bir şey yapmakla din adamı ilgilidir, politikacı ilgilidir, anne babalar ilgilidir. Eğer kim olduğunu keşfedersen bir asi olacağından, çıkar çevrelerinin menfaatleri için tehlikeli olacağından korkarlar. O zaman ödünç alınmış bir hayatı yaşamayıp,

kendi doğrularıyla yaşayan bir birey olacaksın.

Onlar o kadar korkarlar ki çocuk soru sormaya, araştırmaya gücü yetmeden önce onun zihnini her türlü saçmalıkla doldurmaya başlarlar. Çocuk çaresizdir. O doğal olarak annesine, babasına inanır ve elbette babasının ve annesinin inandığı din adamına da inanır. Büyük bir olgu olan şüphe henüz ortaya çıkmamıştır.

Ve hayattaki en değerli şeylerden bir tanesi şüphe etmektir çünkü şüphe etmediğin sürece asla keşfedemezsin.

Şüphe eden güçlerini keskinleştirmek zorundasın, böylelikle tüm saçmalıkları kesip atabilirsin ve hiç kimsenin cevaplayamayacağı sorular sorabilirsin. Sadece senin kendi sorgulaman, araştırman onları fark etmene yardım edecektir.

EĞİTİM

Dini sorular başka birisi tarafından cevaplanabilen bir şey değildir. Hiç kimse senin yerine sevemez. Hiç kimse senin yerine yaşayamaz.

Hayatını yaşamak zorundasın ve araştırmak zorundasın ve hayatın temel sorularını aramak zorundasın.

Ve sen kendini keşfetmediğin sürece mutluluk yoktur, coşku yoktur.

Eğer Tanrı sana kullanıma hazır bir şekilde öylece verilseydi onun hiçbir değeri olmazdı, o değersiz olurdu. Ancak bu böyle yapılır, senin dini fikirler dediğin şeyler dini değildir. Onlar sadece asırlardır taşınan hurafelerdir; o kadar uzun süredir taşınır ki sadece onların eskiliği onlar hakikiymiş gibi gösterir.

Çocuğun şüphe etmesi mümkün değildir; tüm bu insanlar yanlış mı? Ve sadece bu insanlar da değd. Onların anne babaları ve onların anne babalarının anne babaları binlerce yıldır bu gerçeklere inanıyorlar. Onların hepsi yanlış olamaz. "Ve ben, küçük bir çocuk tüm insanlığın karşısında..." O cesaretini toplayamaz. O tüm şüphe olasılığını bastırır. Ve diğer herkes onun şüpheyi bastırmasına yardım eder çünkü "Şüphe şeytandan gelir, şüphe büyük bir günahdır belki de en büyük. İnanç sevaptır. İnan ve bulacaksın; şüphe et ve daha ilk adımda ıskalamışsındır." Hakikat bunun tam tersidir. İnan ve asla bulamayacaksın. Ve bulduğun her ne ise kendi inancının yansımından başka bir şey olmayacaktır; o hakikat olmayacaktır.

Hakikatin senin inancınla ne ilgisi olabilir?

ÇOCUK

Şüphe et ve tamamıyla şüphe et çünkü şüphe bir arınma sürecidir. O zihnindeki tüm pisliği çıkarır.

O seni yeniden masum yapacaktır. Anne babalar tarafından din adamları tarafından, politikacılar tarafından, pedagoglar tarafından mahvedilmemiş olan çocuk olmanı yeniden sağlayacaktır.

Ben bir Jaina ailesinde doğdum. Jainizm'de Tanrıya inanılmaz; yaratıcı olarak bir Tanrı yoktur. Jainizm'in koşullanması kendi çocuklarına Tanrı fikrini dayatmadığı için hiçbir Jaina çocuğu ya da yaşlı bir Jaina, "Dünyayı kim yarattı?" diye asla sormaz. Çünkü en başından itibaren onlar dünyanın sonsuzluktan sonsuzluğa kadar var olduğu şeklinde koşullandırıldıkları için yaratıcı olan bir kimse yoktur. Ve buna gerek yoktur. Bu nedenle soru ortaya çıkmaz.

Budizm Tanrıya inanmadığı için Budist asla "Tanrı nedir, Tanrı nerededir?" sorusunu sormaz. Bu yüzden çocuk bu şekilde koşullandırılmaz. Sen Tanrı ile ilgili soru sorduğunda bunun kendi sorun olduğunu

zannedersin; öyle değildir. Bir Hindu ailesinde, bir Hıristiyan ailesinde, bir Yahudi ailesinde doğmuş olabilirsin ve onlar senin zihnini bir Tanrı olduğuna koşullandırmıştır. Onlar belirli bir Tanrı imajı, belirli bir Tanrı fikri vermişlerdir. Ve onlar sende şüphe etmenin tehlikeli olduğu gibi bir korku yaratmışlardır.

*İnan ve asla
bulamayacaksın.
Ve bulduğun
her ne ise
kendi inancının
yansımasından başka
bir şey olmayacaktır;
o hakikat
olmayacaktır.*

EĞİTİM

Küçük, minnacık bir çocuk canlı olarak ateşin içine atılacağı ve yanacağı ama ölmeyeceğın sonsuz bir cehennem ile korkutulur. Doğal olarak şüphe, öyle bir riski alacak kadar önemli gözükmez. Ve sen eğer inanırsan, basitçe inanırsan hayatın tüm zevklerinin, tüm keyiflerinin senin olduğu şekilde motive edilirsin. İnan ve sen Tanrının tarafındasın; şüphe duy ve sen şeytanın tarafındasın.

Küçük çocuğunun sen ona ne saçmalık verirsen ver satın alması kaçınılmazdır.

O korkuyor. O geceleyin evde yalnız kalmaktan korkuyor ve sen ona ebedi cehennemden bahsediyorsun: "Sürekli karanlığın içine ve daha derin karanlığın içine düşüyorsun ve düşüyorsun. Ve onun bir sonu yok ve onun dışına asla çıkmayacaksın." Doğaldır ki çocuk basitçe şüphe etmekten çekinir, o kadar korkar ki buna değmez. Ve inanç çok basittir. Senden hiçbir şey beklenmiyor; sadece Tanrıya, Oğula, Kutsal Ruh'a inan... sadece İsa'nın Tanrı'nın oğlu olduğuna ve Mesih olduğuna inan...ve o tüm insanlığı kurtarmaya gelmiştir... ve o seni de kurtaracaktır.

Niçin bu kadar ucuz bir şekilde kurtulmayasın? Senden fazla bir şey istenmiyor sadece inan ve her şey senin istediğın şekilde yerli yerine oturacak.

O halde niye şüpheyi seçesin. Doğal olarak inancı seçmelisin. Ve bu öylesine küçük bir yaşta gerçekleşir ki ve sen büyümeye devam edersin. Ve inanç ve koşullanma ve fikirler ve felsefe, hepsi onun tepesindedir. Bir gün senin de şüphe ile dolu olduğun bir zaman ol-

ÇOCUK

duğunu kazıp bulmak çok zordur. Ancak şüphe ezilmiştir ve gözden uzaklaştırılmıştır, inanmaya direndiğin bir gün vardı ama sen ikna edildin. Her çeşidinden ödül önüne serildi.

Küçük bir çocuğu sadece bir oyuncak vererek ikna edebilirsin ve sen ise ona tüm cenneti verdin. Şayet onu inanmaya ikna ettiysen, büyük bir mucize gerçekleştirilmemiştir. Bu çok basit bir sömürüdür.

Muhtemelen sen bunu bilmeden yapıyorsun; sen de aynı süreçten geçirilmişsin.

Ve sen bir kez şüphenin kapılarını kapattığında, mantığın, düşünmenin, sormanın, sorgulamanın da kapılarını kapatmışsındır. Sen artık gerçekten bir insan değilsin.

Şüphenin kapıları kapalıdır. Sen sadece hipnotize edilmiş, koşullandırılmış ve korkutulmuş ve ikna edilmişsindir. Korkutulmuş, ağgözlülikle, tüm bu şeyler düzenlenmemiş olsa, normalde hiçbir çocuğun inanmayacağı şeylere inandırılmış bir zombisin.

Ve şüphe etmekten ve düşünmekten bir kez vazgeçtiğinde, o zaman ne olursa olsun her şeye inanabilirsin. O zaman soru yoktur.

Sadece senin masum çocukluğundan gerçek bir hakikat arayışı başlar. Sadece oradan din mümkündür.

Küçük bir çocuk Pazar günü okulunda gördüğü dersin özetini aşağıdaki gibi vermişti.

"Mısır'daki toplama kampından kaçmış olan şu Yahudiler vardı. Onlar geniş bir göle ulaşana kadar koşullar ve koşullar. Hapishane gardiyanları yaklaşı-

EĞİTİM

yordu. Bu yüzden Yahudiler suyun içine adadılar ve onları beklemekte olan bazı teknelere doğru yüzdüler. Gardiyanlar denizaltına bindiler ve teknelere torpido atmaya çalıştılar ama Yahudiler sualtı silahlarını ateşlediler ve tüm denizaltıları hatırdılar ve diğer tarafa sağ salim geçtiler. Herkes amirali ilk ismi olan Musa ile çağırmaya başladı."

Çocuğun babası sordu: "Evlad, öğretmenin bu nu söylediğinden emin misin?"

"Baba", diye yanıtladı çocuk, "eğer benim hikâyeme inanmıyorsan öğretmenin anlattığına asla inanmayacaksın."

Şimdi çocuklara aptalca hikâyeler anlatmanın onların dindar olmasına bir faydası olmuyor; tam tersine onların dindarlığa karşı olmasına yardım ediyorsun. Onlar büyüdüğünde tüm bu dini doktrinlerin perimalleri olduğunu bileceklerdir.

Senin Tanrının, senin İsa Mesih'in, hepsi sonradan çocuğun zihninde bir Noel Babaya dönüşecek: Çocukları meşgul eden masallar, kandırmacalar. Ve bir kez çocuklar senin onlara değişmez gerçekler olarak anlatmakta olduğun şeyin sadece yalandan başka bir şey olmadığını bildiğinde onların varlığındaki çok kıymetli bir şeyi mahvetmişindir. Onlar asla dinle ilgilenmeyeceklerdir.

Benim gözlemime göre dini eğitim yüzünden dünyaya giderek daha çok ve daha çok dinsiz hale geliyor.

Sana öğretilenlerin ne kadarını hatırlıyorsun? Kimse hatırlamaz bde; her şey çöpe atılır.

ÇOCUK

*Dini eğitim
yüzünden
dünya giderek
daha çok ve
daha çok
dinsiz hale
geliyor.*

Sen öğretmeye devam edebilirsin...hiç kimse dinlemiyor. Çocuklar çaresizdir; onlar Pazar günü okullarına gitmek zorundadır ve gidiyorlar. Onlar dinlemek zorundadır, bu yüzden dinliyorlar; ancak onlar orada değil. Ve sonradan onlar, tüm bunların sadece saçmalık olduğunu bildiklerini söylüyorlar. Artık bir çocuğa Tanrı'nın dünyayı sadece İsa'dan -4004 yıl önce yarattığını söyle ve çocuk sana gülecektir. Ve çocuk şunu bilir: "Ya sen beni aptal yerine koyuyorsun ya da sen tam bir cahilsin."

Dünya milyonlarca yıl önce var olmuştur. Aslında hiçbir başlangıç olmamıştır. Gerçekte Tanrı yaratıcı değildir ama yaratıcılıktır. Bir çocuğa Tanrı dünyayı altı günde bitirdi ve yedinci gün dinlendi demek...şimdi bunun anlamı şudur; o zamandan beri bizi pek de umursamıyor.

Bir adam terzisine gitti ve sordu: "Takım elbise-min hazır olması ne kadar sürer? Bana altı hafta önce söz vermiştin ama defalardır, 'Sonra gel, sonra gel...' dedin. Ve biliyor musun ki Tanrı dünyayı sadece altı günde yaratmıştır? Ve sen ise altı haftadır bir takım elbiseyi bile yaratamadın."

Ve terzinin ne dediğini biliyor musun? Terzi şöyle dedi: "Evet biliyorum. Ve dünyaya bir bak, sonra da

EĞİTİM

benim elbiseme bir bak aradaki farkı göreceksin. Dünyaya berbat bir halde, altı günde bir şey yaratırsan olacağı şey budur."

Eisenbergler Roma'ya taşındığında, küçük Hymie okuldan gözyaşları içinde geldi. Annesine, rahibelerin sürekli Katolik sorular sorduğunu ve küçük bir Yahudi çocuğu olarak onun bu soruların yanıtlarını nasıl vermesinin beklendiğini sordu. Bayan Eisenberg'in kalbi annelik duygusu ile titreyip, "Hymie, cevapları gömleğinin yanlarına işleyeceğim ve sen sadece bu rahibeler seni seçtiğinde aşağı bak ve oku" dedi.

"Sağol anne" dedi Hymie ve rahibe Michèle dünyanın en meşhur bakiresi kimdi diye sorduğunda güzünü bile kırpmadı. "Meryem," diye yanıtladı.

"Çok iyi " dedi rahibe. "Ve onun kocası kimdi?"

"Joseph" diye yanıtladı çocuk.

"Görüyorum ki çalışmışsın, bana oğullarının adını söyleyebilir misin?"

"Elbette" dedi Hymie. "Calvin Klein"

Küçük Ernie, kilisedeki uzun ayinden çok yoruluyordu. Annesine duyulabilecek şekilde, fısıldayarak sordu, "Ona parayı şimdi verirsek gitmemize izin verir mit

***Çocuklara nasıl ahlâkı, ve
dindar olmalarını öğretebiliriz?***

***Tüm dindarlığın
ve ahlâkın***

kaynağı zekâdır.

***Ve çocuklar
senden daha zekidir.***

***Onlara öğretmeye
çalışacağına***

***onlardan öğrenmek
daha iyidir.***

Tüm dindarlığın ve ahlâkın kaynağı zekâdır. Ve çocuklar senden daha zekidir. Onlara öğretmeye çalışacağına onlardan öğrenmek daha iyidir. Onlara öğretmek zorunda olduğun şu aptal fikrini bırak. Onları izle, onların özgünlüğünü gör, onların kendiliğindenliğini gör, onların uyanıklığını gör, onların ne kadar farkında, yaşamla ve coşkuyla ne kadar dolu olduğunu, ne kadar neşeli, ne kadar hayret ve hayranlıkla dolu olduklarını gör.

Din hayret ve hayranlıktan doğar. Eğer hayret duyabilirsen, eğer hayranlık duyabilirsen dindarsındır. İncil'i ya da Gita'yı ya da Kuran'ı okuyarak değil, hayranlığı yaşayarak gökyüzünü yıldızlarla dolu halde gördüğünde kalbinde bir dans hissediyor musun? Varlığının içinde bir şarkının yükseldiğini görebiliyor musun? Yıldızlarla bir olma duygusunu hissedebiliyor musun? O zaman dindarsın. Kiliseye giderek ya da tapınağa giderek ve kalbinle hiçbir ilişkisi olmayan sadece kafanın yarattığı bir şey olan ödünç alınmış duaları tekrar ederek dindar değilsindir.

Din bir aşk ilişkisidir; varoluşla yaşanan bir aşk ilişkisi. Ve çocuklar zaten bu ilişkinin içindedir. Senin tara-

findan ihtiyaç duyulan tek şey onları mahvetmemektir. Onların hayret duygularının canlı kalmasına yardım et, onların içten ve kendine özgü ve zeki kalmalarına yardım et. Ama sen onları mahvedersin. "Nasıl öğretebiliriz...?" diye sorarak aslında sen bunu istiyorsun.

Din asla öğretilemez, o yakalanabilir. Sen dindar mısın? Etrafında dinin titreşimi var mı? O zaman böyle aptalca sorular sormayacaksın. O zaman çocuklar sadece seninle birlikte olarak öğrenecektir. Eğer onlar senin günbatımını mutluluk gözyaşları içerisinde izlediğini görürse, onların etkilenmesi kaçınılmazdır. Onlar sessizleşecektir. Onlara sessiz olmalarını söylemene gerek yok; onlar gözyaşlarını görecek ve bu dili anlayacaktır.

Çocukların zekâsını izle. Ve ne zaman zekâ bulursan, onun tadını çıkar ve onlara yardım et ve onlara şöyle de: "Bu şekilde devam etmelisin."

Baba ayini eleştirdi. Anne orgcunun pek çok hata yaptığını düşünüyordu. Kız kardeşi koronun şarkısını beğenmedi. Ancak küçük oğul, "Yine de yirmi kuruşa oldukça iyi bir gösteriydi" diye ortaya bir fikir atınca yeniden düşündüler.

Tavuk çiftliğinin sahibi oğlunun daha iyi davranmasını istiyordu. Bu yüzden ona bir ders vermek istedi.

"Görüyor musun evlat? Kötü tavuklar bir tilki tarafından yendi."

"Ne olmuş?" diye yanıtladı. "İyi olsalardı onları biz yiyecektik!"

ÇOCUK

Altı yaşındaki iki çocuk bir hediye dükkânında soyut bir resmi inceliyorlardı. Lekelerden oluşan bir resme bakarken bir tanesi, "Onları bizim yaptığımızı kimse söylemeden önce kaçalım!" dedi.

Bir baba ofisteki normal bir günden sonra eve döndü ve küçük oğlunu merdivenlerin önünde çok üzgün bir şekilde buldu.

"Ne oldu evlat?" diye sordu.

"Aramızda kalsın," dedi çocuk, "karınla hiç geçemiyorum."

Bir baba küçük oğlunu ilk defa bir operaya götürmüştü. Şef, sopasını sallamaya ve soprano aryasını söylemeye başladı. Çocuk sonunda sordu, "Niçin kadına sopasıyla vuruyor?"

"Kadına vurmuyor sadece havada sallıyor" diye yanıtladı baba.

"O zaman niye kadın bağıriyor?"

Sadece küçük çocukları birazcık izle, sadece onların zekâsını gör.

Johnny okuldaki ilk gününden sonra eve yeni dönmüştü. Annesi sordu, "Tatlım, sana ne öğrettiler?"

"Pek bir şey değil," diye yanıtladı çocuk. "Yarın yine gitmem gerekiyor."

Eğer küçük çocukları, onların icatçılıklarını, zekâlarını, onların sürekli bilinmeyenin içindeki keşifle-

EĞİTİM

rini, onların merakını, onların araştırmalarını izlersen onlara hiçbir inanç öğretmen gerekmeyecek.

Onların anlamasına yardım et ve onlara kendi dinlerini bulmaları gerektiğini söyle. Çocukların oy kullanmasına izin vermiyorsun; politik ideoloji için yirmi bir yaşına kadar beklemek zorundalar. O zaman onların oy kullanmak için yeterince olgun olduğunu düşünüyorsun. Ve dini ideoloji içinse onlar dört ya da beş yaşındayken yeterince olgunlar! Dini eğitimin politik eğitimden daha alt sınıfta mı olduğunu düşünüyorsun? Siyasi bir partiye ait olmanın bir dine ait olmaktan daha fazla olgunluğa, daha fazla zekâya ihtiyaç duyduğunu mu düşünüyorsun? Şayet siyasi olgunluk için yirmi bir yaş uygunsa o zaman dini olgunlaşma için en azından kırk iki yaş uygun olmalıdır. Kırk iki yaşından önce hiç kimse herhangi bir din seçmemelidir. Araştır, sorgula, keşfet ve her yerde keşfet, olası her yönde keşfet.

Ve dinine kendi kendine karar verdiğin zaman onun önemi vardır: O sana dayatıldığında bir köleliktir; sen seçtiğinde o bir taahhüttür, o bir bağlılıktır.

Ve ahlak dinin biryan ürünüdür. Kişi kalbinde dinin yükseldiğini hissettiğinde, varoluşla bir bütünleşme, bir ilişki olduğunda kişi ahlaklı hale gelir. Onun emirlerle alakası yoktur, onun yapmalı ve yapmamalı-

*Din bir aşk
ilişkisidir;
varoluşla yaşanan
bir aşk ilişkisi.
Ve çocuklar
zaten bu ilişkinin
içindedir.*

ÇOCUK

larla alakası yoktur; onun sevgiyle ve Şefkatle alakası vardır.

Sessiz olduğunda, bütün varoluş için derin bir şefkat yükselir ve bu şefkat sayesinde kişi ahlaklı olur. Kişi saldırgan olamaz, kişi öldüremez, kişi yok edemez. Sessiz olduğunda, saadet dolu olduğunda diğer herkes için bir kutsama haline gelmeye başlarsın. Bu diğer herkese karşı bir kutsama olma olgusu gerçek ahlaktır.

Ahlakın sözde ahlaki prensiplerle hiçbir alakası yoktur. Bu sözde ahlaki prensipler sadece ikiyüzlüler yaratır: Onlar sadece sahte insanlar, bölünmüş kişilikler yaratır. Binlerce din adamı, sözde azizler ve mahatmalar ve onların sürekli şunu yap, bunu yapma diyen öğretileri yüzünden şizofren bir insanlık ortaya çıkmıştır. Farkında olmana, neyin doğru neyin yanlış olduğunu görmene yardım edilmez. Sana göz verilmiyor, sana basitçe talimat veriliyor.

*Binlerce
din adamı,
sözde azizler
ve mahatmalar
ve onların
sürekli şunu yap,
bunu yapma diyen
öğretileri yüzünden
şizofren bir insanlık
ortaya çıkmıştır.*

Benim buradaki çabam sana gözünü açabilmene, gözlerindeki örtüyü kaldırmana, gözündeki her çeşit perdeyi kaldırmana yardım etmek ve bu sayede senin doğruyu görebilmendir. Ve sen doğru olanı gördüğünde onu yapman kaçınılmazdır, başka tür lüsünü yapamazsın. Yanlış olanı gördüğünde onu yapamazsın bu mümkün değildir.

Din sana netlik verir ve netlik senin kişiliğini dönüştürür.

***Sıklıkla kendimizi ve diğer insanları
yargılamamamızı söylüyorsunuz-
Ben bir öğretmenim ve işim yüzünden çocukları
yargılamak zorundayım. Şimdi işimi nasıl
yürütebileceğim konusunda endişeleniyorum.
Bana biraz yardım edebilir misiniz?***

Beni yargılamamalısın demem, öğretmen olduğun için bir öğrenciye, "Verdiğin cevap doğru değil" diyememen anlamına gelmiyor.

Bu kişiyi yargılamak değil eylemi yargılamaktır. Ve ben sana eylemi yargılama demiyorum; bu tamamıyla farklı bir şey.

Örneğin birisi hırsız olabilir; çalmanın yanlış olduğu yargısına varabilirsin. Ancak kişiyi yargılama. Kişi çok engin bir olgudur ve eylem küçük bir şeydir. Eylem, çok küçük bir parçadır...bu küçük parça, tüm kişi hakkındaki bir yargı haline gelmemelidir. Bir hırsızın pek çok güzel değeri olabilir; o sözünde duran birisi olabilir. O içten olabilir, o çok sevgi dolu bir kişi olabilir.

Ancak çoğunlukla olan şey tam tersidir: insanlar eylemden çok kişiyi yargılamaya başlar. Eylemler düzeltilmelidir. Ve özellikle de öğretmenlik gibi bir meslekte düzeltmek zorundasın; öğrencilerin yanlış şeyleri yapıp durmasına izin veremezsin. Bu çok vahşice olur, şefkatsizlik olur.

ÇOCUK

Ancak onları geleneğe, törelere, sözde ahlaka göre, kendi önyargılarına göre düzeltme. Ne zaman birisini düzeltirsen çok meditasyon halinde, çok sessiz ol; olayın bütününe heryönden bak. Muhtemelen onların yaptığı şey doğru şeydir ve senin engellemen hiç de doğru olmayacak.

Yani ben "Yargılama derken basitçe hiçbir eylemin sana kişiyi yargılama hakkını vermediğini söylemek istiyorum. Eğer eylem doğru değilse, kişiye eylemin niçin doğru olmadığını bulmasında yardım et ama yargılamak söz konusu değildir. Kişinin onurunu kırma, onu aşağılama, onu suçlu hissettirme: "Yargılama" derken kastettiğim şey budur.

Ancak düzeltme söz konusu olduğunda; önyargısız, sessiz, farkındalığının içindeyken eğer yanlış bir şey olduğunu ve bunun kişinin zekâsını mahvedeceğini, bunun onu hayatta yanlış yola sokacağını görürsen, ona yardım et.

Öğretmenin işi sadece faydasız şeyleri; coğrafya ve tarih ve tüm bu saçma şeyleri öğretmek değildir. Onun temel işlevi öğrencileri daha iyi bir bilince, daha yüksek bir bilince getirmektir. Senin sevgin ve şefkatin bu olmalıdır ve herhangi bir eylemi doğru ya da yanlış olarak yargılarken tek değer bu olmalıdır.

Ancak asla tek bir an bile kişinin kötülendiğini hissetmesine izin verme. Tam tersine bırak o sevildiğini hissetsin; sevgin yüzünden onu düzeltmeye çalışmıştın.

EĞİTİM

Bir adam hastanedeki yatağında yatarken aneste-
ziden uyandığında doktoru yanında otururken bulur,
"Senin için iyi ve kötü haberlerim var" der doktor. "İlk
önce iyiyi mi kötüyü mü duymak istersin?"

"Ah" diye inler adam, "kötü olanı söyle."

"Peki" der doktor, "dizlerinin üstünden iki bacağı-
nı da kesmek zorunda kaldım."

"Ah" diye inler adam, "bu gerçekten kötüyümüş."

Şoku atlattıktan sonra iyi haberin ne olduğunu so-
rar,

"Şey" der doktor, "yanda-
ki yataktaki adam senin panto-
lonlarını satın almak istiyor!"

Sadece ciddi olma! Bir öğretmen olduğunu ve bu yüzden çok ciddi bir iş yaptığını düşünme. Hayata daha neşeli gözlerle bak...gerçekten çok neşeli. Yargılayacak hiçbir şey yok; herkes yapabileceğinin en iyisini yapıyor. Eğer birisinden rahatsız hissediyorsan bu senin sorunun, onun değil, ilk önce kendini düzelt.

*Herkes
yapabileceğinin
en iyisini yapıyor.*

*Eğer birisinden
rahatsız hissediyorsan
bu senin sorunun,
onun değil,
ilk önce
kendini düzelt.*

Ben bir anaokulunda öğretmenim, dört beş yaşındaki çocuklara öğretmenlik yapıyorum.

Çocuklarla olmak en güzel şeylerden biridir. Ancak kişi bunu öğrenmelidir aksi taktirde o dünyadaki en yıl-

ÇOCUK

dırıcı şey olabilir. Kişi onu sevmeli yoksa o en sıkıcı şeylerden biridir. Seni delirtebilir. Sinir krizi yaratabilir çünkü çocuklar o kadar gürültülü, o kadar medenileşmemiş, kültürsüzdür ki...hayvanlar; onlar herkesi delirtebilir. Tek bir çocuk herhangi birisini çıldırtabilir, bu yüzden bir sürü çocuk, bir sınıf dolusu çocuk gerçekten zordur. Ancak şayet seversen o çok büyük bir öğretidir.

Bu yüzden onlara sadece öğretme; sen de öğren çünkü onlarda senin kaybetmiş olduğun bir şey hâlâ vardır. Onlar da erya da geç onu kaybedecektir. Kaybetmeden önce onlardan öğren. Onlar hâlâ kendiliğinden haldedir, onlar hâlâ korkusuzdur. Onlar hâlâ masumdur. Onlar bunu daha hızlı bir şekilde kaybediyor. Medeniyet geliştikçe, çocukluk daha erken sona eriyor. Önceden o, on dört, on beş, on altı civarında bir yerde son buluyordu. Artık, yedi yaşındaki bir çocuk bile bir çocuk değildir. O olgunlaşmaya başlar. Artık olgunluk daha erken gelir çünkü biz koşullandırmak için, yapılandırmak için daha iyi yöntemler biliyoruz.

O yüzden bu iyidir: Dört beş yaşındakilerle birlikte dört beş yaşında ol. Ve senin bildiğini ve onların bilmediğini zannetme. Dinle: Onlar bir şey biliyor. Onlar daha çok sezgisel olarak biliyor. Onlar bilgili değil ama onların bir vizyonu, net bir vizyonu var. Onların gözleri hâlâ perdelenmemiştir ve onların kalbi hâlâ akıyor. Onlar hâlâ kirlenmemiştir. Zehir henüz başlamadı. Onlar hâlâ doğa".

Bu yüzden onlarlayken bilgili olma. Bir öğretmen olma; bir dost ol. Onlarla dostluk kur ve masumiyetin, kendiliğindenliğin, zekânın ipuçlarını aramaya başla.

EĞİTİM

Sana muazzam bir yardım gelecek ve meditasyonun çok derine işleyecek.

Sen sadece onların çevresinde özen gösteren bir atmosfer ol ki böylelikle ne yapmak isterlerse daha iyi yapmaları için onlara yardım edebilesin. Sadece onlara daha iyi yapmaları için yardım et. Ve onlar herhangi bir oyunun, hırs oyununun içinde değildir.

Onların çok güçlü, ünlü zengin, hayatlarında şu ya da bu olmalarına çalışmıyoruz, hayır. Bizim tüm çabamız onların daha canlı, kendine has, sevgi dolu, akar halde olmalarına yardım etmektir ve hayat gerisini halleder. Hayata güven: Onların çevresinde yaratılması gereken şey budur. Böylece onlar hayata güvenebilirler. Mücadele etmek zorunda değiller ama rahatlayabilirler. Ve eğitim olarak sadece onların dahayaratıcı olmalarına yardım et. Resim iyidir —resim yapmayı denemeliler— yahut başka bir şey yaratmak ama bırak yaratıcı olsun; bırak kendi kendilerine bir şeyler yap-sınlar. Ve kendi kriterlerini koyma.

Bir çocuk resim yaparken yetişkin kriterlerini koyma; bunun bir Picasso olmadığını söyleme. Eğer çocuk bundan keyif aldıysa ve resim yaparken tamamıyla içinde kaybolduysa bu yeterlidir. Resim muhteşemdir! Herhangi bir nesnel kriter yüzünden değil: Resim belki sadece saçma sapan olabilir; belki sadece o sıçratılmış boyalar, karman çorman bir şey olabilir... bu böyle olmalıdır çünkü bir çocuk, çocuk gibidir; onun her şey hakkında farklı bir vizyonu vardır.

ÇOCUK

Örneğin bir çocuk bir adamın yüzünü yaptığında farklı bir vizyonu vardır. Çok büyük gözler yapacaktır; burun çok küçük olacaktır. Kulaklar kayıp olacaktır — o hiç onlara bakmamıştır— ama gözler onun için çok önemlidir. Eğer o, bir insan yaparsa başı yapar ve elleri yapar ve bacakları yapar ve gövde olmayacaktır; onun görüşü böyledir. Senin için bu yanlıştır ama onun bakış açısından insanı nasıl gördüğü böyledir: Bacaklar, eller ve kafa.

Bu nedenle senin resmi iyi ya da kötü olarak değerlendirilmemesi söz konusu değildir. Hayır, hiç yargılamayacaksın. Çocuğun onun için iyi ya da kötü hissetmesini sağlama. Şayet çocuk resmin içinde tamamen kaybolursa bu yeterlidir. O derin bir meditasyondaydı, o resmin içine bütünüyle girmişti...onun içinde kaybolmuştu! Resmeden kaybolduğu için resim iyidir.

Çocuğun tamamıyla kaybolmasına yardım et ve ne zaman bir çocuk kendi kendine resim yaparsa kaybolacaktır.

Eğer resim yapmaya zorlarsan, o zaman o rahatsız olacaktır. Bu yüzden çocuk ne yapmak isterse istesin bırak yapsın. Onlara sadece yardım et. Ona pek çok teknik yoldan yardım edebilirsin. Ona boya nasıl karıştıracağını, tuvali nasıl yerleştireceğini, fırçayı nasıl kullanacağını söyleyebilirsin. Bu konuda yardım edebilirsin. Bu konuda yardımcı ol; rehberlik etmektenense yardımcı ol.

Tıpkı bir bahçıvanın ağaca yardım etmesi gibi... Ağacı daha hızlı büyüsün diye çekemezsin; bu şekilde

EĞİTİM

hiçbir şey yapamazsın, pozitif olarak hiçbir şey yapılamaz. Tohumu ek, sula, gübre koy ve bekle! Ağaç kendiliğinden olur. Ağaç olurken kimsenin onu incitmemesini ya da ona zarar vermemesini sağla. Öğretmenin işlevi budur: Öğretmen bir bahçıvan olmalıdır. Çocuğu yaratmak zorunda değilsin; çocuk kendiliğinden geliyor. Yaratıcı olan varoluştur.

Sokrates, "Ben bir ebeyim" derken demek istediğı şey budur. Bir ebe çocuğu yaratmaz. Çocuk zaten oradadır. Gelmeye hazırdır; ebe yardım eder.

Bu yüzden onlara yaratıcı olmak için yardım et. Onlara coşku dolu olmaları için yardım et çünkü bu okullardan kayboldu. Çocuklar çok üzgün ve üzgün çocuklar üzgün bir dünya yaratır. Onlar dünyayı dolduracak ve biz onların coşkusunu yok ediyoruz. Onların coşkusuna yardım et. Onların kutlamasına yardım et, onları daha çok ve daha çok neşeli kıl. Hiçbir şey bundan daha kıymetli değildir.

İnsan sadece toplum okulsuzlaştırılırsa ya da okul olarak adlandırılmayacak tamamıyla farklı türden okullar gelişirse kurtulabilir; sadece o zaman insanlık kurtulabilir.

Bu yüzden hiçbir hırs, hiçbir şekilde kıyaslama olmamalıdır. Asla bir çocuğu bir diğeri ile kıyaslayıp, "Bak diğeri daha iyi resim yapmış!..." deme. Bu çirkindir, vahşicedir, tahripkârdır. Her iki çocuğu da mahvediyorsun. Daha iyi resim yapmış olduğunu söylediğın çocuk ego, üstünlük fikrini elde etmeye başlar ve kötülünen çocuksa aşağılanmış hissetmeye başlar.

ÇOCUK

Ve bunlar hastalıktır —üstünlük ve aşağıda olmak—
bu yüzden asla kıyaslama.

Bu sen ve diğer öğretmenler için zor olacaktır
çünkü kıyaslamak hepimizin içinde çok fazla vardır.
Asla kıyaslama her çocuk kendisi olarak saygı görme-
lidir. Her çocuk, özgün olduğu için saygı duyulmalıdır.

Anne Babayla Barışmak

*İlk kez anne babama öfkeliyim.
Öfkem ve sevgim öylesine bir çatışma halinde ki
canımı acıtıyor. Yardım edebilir misiniz?*

Her çocuk şayet zavallı anne babaların kendisine bilmeden, bilinçsizce ne yapmakta olduğunu anlarsa kızacaktır. Onların tüm çabası çocuğun iyiliği içindir. Onların niyetleri iyidir ama onların bilinci boştur. Ve bilinçsiz insanların ellerindeki iyi niyet tehlikelidir. Onlar niyet ettikleri sonucu oluşturamazlar. Onlar tam zıddını yaratabilirler.

Her anne baba, dünyaya güzel bir çocuk getirmeye çalışıyor ama dünyaya bakınca sanki bir kimsesizler yurduymuş gibi geliyor. Hiç anne baba olmamıştır. Aslında şayet o bir kimsesizler yurdu olsaydı çok daha iyi olabilirdi çünkü en azından kendin olabilirdin. Hiçbir anne baba sana karışmazdı.

Bu nedenle öfke doğaldır ama faydasızdır. Öfkeli olmak anne babana yardım etmez ve sana zarar verir.

ÇOCUK

Gautam Buda'nın çok garip bir ifadede bulunduğu söylenmektedir: Öfkenin içinde sen başka birisinin hatası için kendini cezalandırırsın. Öfkenin içinde başka birisi için kendini cezalandırıyorsun ifadesi ile ilk kez karşılaştığında çok garip görünür.

Anne baban yirmi yıl önce, otuz yıl önce bir şey yapmıştır ve sen şimdi kızgınsın. Senin öfkenin hiç kimseye bir yararı olmayacak; o basitçe sende daha çok yara oluşturacak. Ben sana çocukların nasıl yetiştirildiği ile ilgili bütün mekanizmayı açıklamaya çalışıyorum. Her ne olmuşsa olup bitmiş olduğunu daha çok anlayabilmelisin. Anne baban onların anne babaları tarafından koşullandırılmıştır. Gerçekten başlangıçta kimin sorumlu olduğunu bulamazsın. Bu bir kuşaktan diğerine aktarılmıştır. Anne baban kendilerine yapmış olan şeyi birebir uyguluyorlar. Onlar kurbandır. Onlar için şefkat duyacaksın ve aynı şeyi kendi hayatında tekrar etmeyeceğin için mutlu hissedeceksin. Eğer çocuk sahibi olmaya karar verirsen kısır döngüyü kıracağın, kendin çıkmaz sokak haline geleceğin için mutlu hissedeceksin. Onu kendi çocuklarına da başka birisinin çocuklarına yapmayacaksın.

Anne babalar ve çocuklar arasında neler olduğunu — karmaşık yetiştirme tarzları, iyi niyetler, kötü sonuçlar, herkesin en iyiyi yapmaya çalıştığı ve dünyanınsa giderek daha kötü ve daha da kötü olduğunu — açıklayan bir ustan olduğu için kendini şanslı hissedeceksin.

Anne baban bir ustası olacak kadar şanslı değildi. Ve sen ise onlara kıızıyorsun. Nazik, şefkatli ve sevecen

ANNE BABAYLA BARIŞMAK

hissetmelisin. Yaptıkları her şey bilinçsizdi. Aksi takdirde yapmazlardı. Bildikleri her şeyi üzerinde denediler. Onlar ıstırap içindeydi ve onlar dünyada acı çeken başka bir insan yarattılar.

Onların niçin ıstırap içinde olduklarını kavrayacak anlayışları yoktu. Seninse niçin bir insanın ıstırap çekeceğini anlayacak kavrayışın var. Ve bir kez sen ıstırabın nasıl yaratıldığını anlarsan, aynı şeye başka birisinde sebep olmaktan kaçınabilirsin.

Ancak anne babana acı. Onlar çok çalıştı; yapabilecekleri her şeyi yaptılar ama onlar psikolojinin nasıl işlediği hakkında hiçbir fikre sahip değillerdi. Onlara nasıl bir anne ya da nasıl bir baba olunacağına öğretilmesi yerine onlara nasıl bir Hıristiyan olunacağı, nasıl bir Marksist olunacağı, nasıl bir terzi olunacağı, nasıl bir tesisatçı olunacağı, nasıl bir felsefeci olunacağı öğretilmişti. Tüm bu şeyler iyidir ve gereklidir fakat temel bir şey eksiktir. Eğer onlar çocuk yapacaksa, o zaman onların en önemli eğitimi nasıl bir anne olunacağı, nasıl bir baba olunacağı olmalıdır.

Doğurduğun için nasıl bir anne ve nasıl bir baba olunacağını bildiğin varsayılır. Evet, bir çocuk doğurmak söz konusu olduğunda...o biyolojik bir eylemdir, onun için psikolojik olarak eğitilmen gerekmez. Hayvanlar bunu gayet iyi yapıyor, kuşlar gayet iyi yapıyor. Ağaçlar gayet iyi yapıyor. Ancak bir çocuğu biyolojik olarak doğurmak bir şeydir. Bir anne ya da bir baba olmaksızın tamamıyla başka bir şeydir. Bu büyük bir eğitim ister çünkü sen bir insan evladı yaratıyorsun.

ÇOCUK

Hayvanlar hiçbir şey yaratmıyor, onlar basitçe karbon kopyalar üretiyor. Ve artık bilim, gerçekten karbon kopyaları üretebileceği şeyleri keşfettiği bir noktaya gelmiştir! Bu çok tehlikeli bir fikirdir. Eğer bankalar yapabilirsek; ve er ya da geç onları yapacağız. Bir kez fikir oluştuğunda, o bir gerçeklik olacaktır. Ve bilimsel olarak bunun yüzde yüz mümkün olduğu kanıtlanmıştır.. .bir sorun yoktur.

Hastanelerde erkek spermleri ve kadın yumurtaları için bankalarımız olabilir. Ve biz tamamıyla aynı iki sperm ve tamamıyla aynı iki yumurtayaratabiliriz. Böylelikle tamamıyla aynı şekilde iki çocuk doğar. Bir çocuk dünyaya salınacaktır; diğeri buzdolabının içinde, bilinçsizce gelişecektir ama onun tüm kısımları diğer kişi ile tam olarak aynı olacaktır. Ve şayet birinci şahıs bir kaza geçirirse ve bir bacağına ya da bir böbreğini kaybederse ya da ameliyat edilmek zorunda kalırsa sorun olmaz: Onun karbon kopyası hastanede bekliyor. Karbon kopyadan bir böbrek alınabilir; o tamamıyla aynı oranda büyüyor, o sadece bilinçsiz. Ve o kaybedilen böbreğin birebir aynısı olacaktır. Onun yerini alabilir.

Bu karbon kopya sahibi olma fikri, bir yandan tıp biliminde büyük bir gelişme olarak görülebilir ama o tehlikelidir: insanın herhangi bir makine gibi değiştirebilen parçaları olan bir makine haline gelmesi anlamında tehlikelidir. Bir şey yanlış giderse, parçayı değiştirirsin. Ve şayet parçalar değiştirilebilirse o zaman insan manevi gelişimden giderek daha uzağa düşecektir. Çünkü o kendisini tıpkı bir makine gibi zannetmeye

başlayacaktır. Dünyanın yarısının, komünist dünyanın düşündüğü şey budur: İnsan bir makinedir.

Sen anne babanın nasıl bir durumda olduğunu anlayabildiğin için şanslısın. Onlar özellikle sana bir şey yapmamıştır; onlar aynı şeyi onların çocuğu olabilecek herhangi birisine yaparlardı. Onlar bunun için programlanmıştı. Onlar çaresizdi. Ve çaresiz insanlara kızmak doğru değildir. Bu adil değildir, haksızlıktır ve daha da ötesinde senin için zararlıdır.

Sen onlara benim bahsettiğim birey haline gelecek yardım edebilirsin: Daha bilinçli, daha uyanık, daha sevgi dolu. Sadece seni görmek onları değiştirebilir. Senin bu kadar keskin bir şekilde değiştiğini görmek, sadece onları bir kez daha düşündürebilir: Belki de hatalıydı.

Başka bir yolu yoktur. Entelektüel olarak onları ikna edemezsin. Entelektüel olarak tartışabilirsin ve tartışma asla biç kimseyi değiştirmez, insanları değiştirecek yegâne şey senin bireyselliğinin karizması, çekiciliği, büyüüdür. O zaman dokunduğun her şey altın haline gelir. Bu yüzden artık var olmayan geçmişle mücadele etmek ve kızmakla zamanını ve enerjini heba etmektense tüm enerjini bireyliğinin büyüü olma-ya aktar. Bu sayede anne baban, seni gördüğünde, senin geliştirmiş olduğun yeni nitelikler, otomatik olarak etkileyici olan nitelikler —tazelığın, anlayışın, koşulsuz sevecenliğin, öfkenin daha uygun bile düşebileceği bir durumdaki nezaketin— karşısında etkilenmeden kalamazlar.

ÇOCUK

Sadece bunlar gerçek iddialardır. Tek bir söz söylemene gerek yok. Gözlerin, yüzün, eylemlerin, davranışın, tepkin onlarda değişiklik yaratacaktır. Sana ne olduğunu, bunun nasıl olduğunu sormaya başlayacaklardır çünkü herkes bu nitelikleri ister. Bunlar gerçek zenginliklerdir. Sana söylediğim bu şeylere sahip olmamanın bedelini ödeyebilecek kadar hiç kimse zengin değildir.

Bu nedenle enerjisini kendini dönüştürmeye harca. Bu sana yardım edecek, bu anne babana yardım edecek. Muhtemelen bu zincirleme bir reaksiyon yaratacak. Anne babanın başka çocukları olabilir, onların arkadaşları olabilir ve bu böyle sürüp gidecektir.

Bu tıpkı sen dingin bir gölün kıyısında oturuyorsun ve gölün içine küçük bir taş atıyormuşsun gibidir. Taş o kadar küçüktür ki başlangıçta küçük bir daire yaratır ama daireler ardından daireler...ve onlar en uzak noktaya, gölün onları götürebileceği yere kadar yayılmaya devam eder. Ve o sadece küçücük bir taşı.

Biz yeni türden bir kürenin, ne yaparsan yap etrafında belli titreşimler yaratacak olan yeni bir psikolojik gölün içinde yaşıyoruz. Bu insanları etkiler, bilinmeyen kaynaklara ulaşır.

Sadece doğru bireysellikten bir dalgayarat ve o pek çok insana ulaşacaktır: Ve kesinlikle sana en yakın plan insanlarla, ilk önce onlar görecektir ve büyük bir hayranlıkla anlayacaklardır. Bu yüzden mutlu hisset. Tamamıyla dönüşme şansın var ve anne babana yardım et çünkü onların böyle bir şansını olmamıştı; onlar için üzül.

*Anne ve babam benden yana o kadar çok
hayal kırıklığına uğradılar ki sürekli
benim hakkımda endişeleniyorlar.
Onlara ne borçluyum?*

Aile ile ilgili sorun şudur,
çocuklar çocukluktan çıkar
ama anne babalar asla ebe-
veynlikten çıkmazlar, insan-
lar, ebeveynliğin sonsuza ka-
dar yapışmak zorunda olma-
dığı bir şey olduğunu henüz

*Çocuklar
çocukluktan çıkar
ama anne babalar
asla ebeveynlikten
çıkamazlar.*

öğrenememiştir. Çocuk bir yetişkin olduğunda, ebe-
veynliğin biter. Çocuğun ona ihtiyacı vardır; o çaresiz-
di. Onun anneye, babaya, onların korumasına ihtiyacı
vardı. Ancak çocuk kendi başına ayakta durabilir ol-
duğunda ebeveynler çocuğun hayatından nasıl çekile-
ceklerini öğrenmek zorundadırlar. Ve anne babalar as-
la çocuğun hayatından çekilmediği için kendileri ve çö-
cuklar sürekli endişeli kalırlar. Mahvederler, suçluluk
yaratırlar; belli bir sınırdan sonra yardım etmezler.

Anne baba olmak büyük bir sanattır; çok az sayı-
da insan gerçekten anne baba olmak için yeterlidir.

Hiç endişelenme; tüm anne babalar çocukları ile
ilgili hayal kırıklığı yaşar! Ve ben hiç istisnası olmadan
hepsi diyorum. Gautam Buda'nın anne babası bile
onunla ilgili çok hayal kırıklığı hissetmiştir. İsa Me-
sih'in anne babası açıktır ki ondan, çok hayal kırıklığı
duymuşlardır. Onlar belli bir türde hayat yaşamıştır

ÇOCUK

—ve onlar Ortodoks Yahudi idi— ve bu oğlan, bu İsa pek çok geleneksel fikrin, geleneğin karşısına çıkıyor, İsa'nın babası Joseph, artıkyaşlandığını, oğlunun marangozlukta, işinde, dükkânında onayardım edeceğini umut etmiş olmalı. Ve bu aptal oğulsa Tanrı'nın Krallığı'ndan konuşmaya başladı! Onun bu ihtiyar yaşında çok mutlu olduğunu mu düşünüyorsun.

Gautam Buda'nın babası çok yaşlıydı ve sadece tek bir oğlu vardı. Ve o da kendisi çok yaşlı iken doğmuştu. Tüm hayatı boyunca bir erkek evlat sahibi olabilmek için beklemişti ve dua etmişti ve ibadet etmişti ve her çeşidinden dini ritüeli yapmıştı çünkü onun büyük krallığına kim göz kulak olacaktı? Ve sonra bir gün oğlu saraydan yok oluverdi. Onun çok mutlu olduğunu mu zannediyorsun? Çok kızmıştı, vahşicesine öfkeliydi, eğer bulabilseydi Gautam Buda'yı öldürebilirdi! Polisleri, dedektifleri tüm krallık içinde arıyorlardı. "O nerede saklanıyor? Onu bana getirin."

Ve Buda babasının ajanları tarafından yakalanacağını biliyordu bu yüzden ilk yaptığı şey babasının krallığının dışına çıkmaktı; başka bir krallığa kaçtı ve on iki yıl süresince onun hakkında hiçbir şey duyulmadı.

Aydınlandığında mutluluğunu paylaşmak için babasına, "Eve vardım" demek, "Farkına vardım," demek, "Hakikati tanıdım ve onun yöntemi bu" demek için eve geri döndü.

Fakat baba çok öfkeliydi, titriyor ve sarsılıyordu. Yaşlıydı, çok yaşlıydı. Buda'ya bağırdı ve "Sen benim

için bir yüzkarası!" dedi. Buda'yı gördü —orada bir dilenci elbisesi ve dilenme taşı ile duruyordu — ve şöyle dedi: "Önümde bir dilenci gibi durmaya nasıl cesaret edebiliyorsun? Sen bir imparatorun oğlusun ve ailemizde hiçbir zaman bir dilenci olmamıştır! Babam bir imparatordu ve onun babası da öyleydi ve asırlardır bizler imparatoruz! Sen tüm bu mirasın yüzkarası-sın!

Buda yarım saat boyunca dinledi, tek bir söz söylemedi. Babanın benzini bittiğinde, biraz daha sakinleştiğin de... gözlerinden yaşlar geliyordu. Öfke, hüsrana gözyaşları. O zaman Buda şöyle dedi: "Senden sadece tek bir iyilik istiyorum. Lütfen gözyaşlarını sil ve bana bak: Ben evi terk eden kişi değilim, ben tamamıyla dönüşmüş bir insanım fakat senin gözlerin gözyaşları ile o kadar dolu ki göremiyorsun. Ve sen hâlâ artık var olmayan birisine konuşuyorsun! O öldü."

Bu başka bir öfkeyi tetikledi ve babası, "Bana öğretmeye mi çalışıyorsun? Benim bir aptal olduğumu mu zannediyorsun? Kendi oğlumu tanıyamaz mıyım? Senin damarlarında benim kanım akıyor. Ve ben seni tanıyamam?" dedi.

Buda, "Lütfen beni yanlış anlama beden kesinlikle sana ait, ancak bilincim değil. Ve benim gerçekliğim bedenim değil, bilincimdir. Ve senin babanın ve onun babasının da bir imparator olduğu konusunda haklısın. Ancak kendim hakkında düşünüldüğünde geçmiş hayatımda ben bir dilenciydim ve önceki yaşamımda da bir dilenciydim çünkü ben hakikati arıyordum. Be-

ÇOCUK

denim senin aracılığınla gelmiştir ama seri sadece bir geçit gibiydin. Sen beni yaratmadın, sen bir aracıydın. Ve benim bilincimin senin bilincinle hiçbir alakası yok. Ve benim söylediğim şey şudur, şimdi eve yeni bir bilinç olarak geldim, yeniden doğum süreci yaşadım. Sadece bana bir bak, benim mutluluğuma!" dedi.

Ve babası onun söylediğine inanmayarak oğluna baktı. Ancak kesinlikle bir şey vardı: Kendisi çok öfkeliydi ama oğlu hiç tepki vermemişti, bu kesinlikle yeniydi. O oğlunu tanıyordu. O aynı kişi olsaydı, en az babası kadar, hatta daha çok kızardı çünkü o gençti ve onun kanı babasınınkinden daha sıcaktı. Ancak o kızgın bile değildi, onun yüzünde kesin bir huzur, büyük bir sessizlik vardı. O babasının öfkesi tarafından rahatsız edilmemiş, çileden çıkmamıştı. Baba onu taciz etmişti fakat onun üzerinde herhangi bir etkisi yok gibiydi.

Yaşlı gözlerinden gözyaşlarını sildi ve yeniden baktı, yeni zarafeti gördü...

Anne babanı hayal kırıklığına uğratacaksın çünkü onlar senin aracılığınla birtakım beklentileri yerine getirmeye çalışıyor olmalılar. Ancak bu yüzden suçluluk duyma aksi taktirde senin coşkunu, senin sessizliğini, senin gelişimini mahvedeceklerdir. Sen endişelenmeden, rahatsız olmadan kal. Hiç suçluluk hissetme. Hayatın senindir ve sen kendi ışığın doğrultusunda yaşamak zorundasın.

Ve sen coşkunun kaynağına, içsel saadetine ulaştığında, paylaşmak için onlara git. Öfkeli olacaklar: Bek-

le çünkü öfke sürekli bir şey değildir; o bir bulut gibi gelir ve geçer. Bekle! Oraya git, onlarla birlikte ol: Ancak sadece yine de sakın kalabileceğinden emin olduğunda, sadece hiçbir şeyin sende bir tepki yaratmayacağını bildiğinde ve sadece onlar kızgın bile olsa onlara sevginle tepki verebileceğini bildiğinde. Ve bu onlara yardım etmenin yegâne yolu olacaktır.

*Hiç
suçluluk hissetme.
Hayatın senindir
ve sen kendi
ışığın doğrultusunda
yaşamak
zorundasın.*

Sürekli benim için endişeleniyorlar diyorsun.

Bu onların işidir! Ve zannetme ki onların fikirlerini takip etmiş olsaydın endişelenmeyeceklerdi. Onlar yine de endişeleneceklerdi. Onların koşullanması bu. Onların anne babası endişelenmiş olmalı ve onların anne babalarının anne babaları endişelenmiş olmalı; onların genlerinde bu var. Ve sen artık endişelenmediğin için onları hayal kırıklığına uğrattın. Sen yoldan sapıyorsun! Onlar ıstırap içinde, onların anne babaları ıstırap içindeydi. Ve bu Adem ile Havva'ya kadar böyleydi! Ve sen yoldan sapıyorsun, bu yüzden büyük bir endişe vardır.

Ancak şayet endişelenirsen büyük bir fırsatı kaçırsın ve o zaman onlar seni yenden aynı bataklığa geri çekmiş olurlar. Onlar sen eski geleneksel, konforlu yola geri döndüğün için iyi hissedecekler, mutlu olacaklardır ama bunun ne sana ne de onlara bir yararı yoktur.

ÇOCUK

Eğer bağımsız kalabilirsen, eğer özgürlüğün güzel kokularını edinebilirsen, eğer daha çok meditasyon halinde olabilirsen ki bunun için —daha çok meditasyon halinde olmak için, daha sessiz olmak için, daha sevgi dolu olmak için, daha mutlu olmak için — buradasın, o zaman bir gün kendi saadetini paylaşabilirsin. Paylaşmak için önce ona sahip olmak zorundasın; sadece zaten sahip olduğun şeyi paylaşabilirsin.

Şu an sen de endişelenebilirsin ama endişelenen iki kişi basitçe endişeleri ikiye katlar; birbirlerine yardım edemezler.

Bu onların koşullanması haline gelmiş olmalı. Bu, dünyadaki herkesin koşullanmasıdır.

Bir aile bir hahamı konuk ediyordu ve evin reisi bunun onuruyla çocuklarını büyük bir haham geleceği için yemek masasında ciddi davranmaları için uyardı. Ancak yemek sırasında bir şeye güldükleri için onlara masadan kalkmalarını emretti. Bunun üzerine haham da ayağa kalktı ve ayrılmaya hazırlandı.

"Bir şey mi oldu?" diye sordu endişeli şekilde baba. "Şey, ben de güldüm!" dedi haham.

Onların senin hakkındaki endişeleri, ciddiyetleri için kaygı duyma. Onlar bilinçsizce seni suçlu hissettirmeye çalışıyorlar. Onların başarılı olmasına izin verme çünkü eğer onlar başarılı olursa seni mahvedecekler ve aynı zamanda senin aracılığınla onlar için mümkün olabilecek bir fırsatı da mahvedecekler.

Anne *babama ne borcum var* diye soruyorsun.

Şunu borçlusun: Kendin olmak zorundasın. Yine şunu borçlusun: Mutlu olmayı, mutluluktan kendinden geçmeyi, kendi içinde bir kutlama haline gelmeyi, kakhaha atmayı ve keyif almayı öğrenmeyi. Onlar sana fiziksel olarak yardım etmiştir, sen onlara manevi olarak yardım etmelisin. Onlara geri ödemenin tek yolu budur.

***Annem için suçluluk hissediyorum.
Anneme sevgi, ilgi gösteremiyorum ve
aynı evde yaşadığımız için giderek kötüleşti.
Ve onunla ne yapacağımı bilemiyorum.***

Birkaç şey var. ilki: Anneler, babalar çok fazla şey talep eder, çocukların vermesi mümkün olandan daha çoğunu isterler. Çünkü doğal eğilim şudur: Onlar sen onların çocuğu olduğun için seni severler ama sen onları aynı şekilde sevemezsin çünkü onlar

senin çocukların değildir. Sen kendi çocuklarını seveceksin ve aynı şey yeniden olacak: Çocukların seni aynı şekilde sevemeyecekler çünkü nehir ileri doğru akar, geriye doğru değil. Doğal olan şey, anne babaların çocuklarını sevecek olması ve çocukların da kendi çocuklarını sevecek olmasıdır; bu geriye doğru gide-

***Anneler, babalar
çok fazla şey
talep eder,
çocukların vermesi
mümkün olandan
daha çoğunu
isterler.***

ÇOCUK

mez. Ancak talep doğal gibi gözükür. Anne seni sevdiği için senin de onu aynı şekilde sevebileceğini zanneder. Ve o ne kadar talep ederse sen sevgiyi ona döndürmeye muktedir olacaksın. Ve o, sende suçluluk duygusu yaratacak. O yüzden bu fikri bir kenara koy, onu tamamıyla bırak; bu doğaldır. Sen onu, onun seni sevdiği şekilde sevemezsin. Ve sende yanlış bir şey yok, yanlış hiçbir şey yok. Her çocuğun başına gelen şey budur; doğanın olmasını istediği şey budur.

Şayet çocuklar anne babalarını çok severse kendi çocuklarını sevmeyeceklerdir. Bu daha tehlikeli olacaktır: O zaman türlerin hayatta kalması riske girecektir. Senin annen de kendi annesini sevmemiştir. En iyi ihtimalle kişi kibar, saygılı olabilir ama sevgi geriye doğru akmaz. Kişi saygılı olabilir, bu doğrudur; kişi saygılı olmalıdır ama sevgi mümkün değildir. Bir kez sevginin imkânsız olduğunu anlarsan suçluluk duygusu kaybolacaktır.

Anne babasına aşırı bağlı, aşırı takıntılı bazı insanlar vardır; onlar psikolojik olarak hastadır. Şayet bir kadın annesini çok fazla severse bir erkeği sevmeyecektir çünkü her zaman annesinin acı çekeceğini görecektir. Bu bir çeşit çatışma yaratacaktır. Eğer kadın bir erkeği severse onun sevgisi, erkeğe doğru akacaktır ve o suçluluk hissedecektir. Onlar asla hayattan zevk almayacaktır ve aynı zamanda anne babalarına da öfkeli olacaklardır. İçlerinden, hiç kimseye söylemeyecek; hatta kendilerine bile söylemeyecek olsalar da, "Eğer bir gün annem ölürse ya da babam ölürse o

zaman özgür olacağım" diye umut edeceklerdir. O, bilinçaltılarında dolanıp duracaktır çünkü bu yegâne özgürlük olasılığıymış gibi gözükür. Bu iyi değildir — anne babanı ölü olarak düşünmek — ama eğer aşırı bağlı bale gelirsen olan şey budur.

Buna gerek yok; sadece saygılı ol, hepsi bu. Özen göster, ne yapabiliyorsan yap ama hiç suçluluk hissetme.

Ve şayet anne babalar anlayışlıysa bunu anlayacaktır. Bu hayvanlarda böyledir. Hayvanlarda böyle bir mesele yoktur: Çocuk kendi basma durabildiği an, çocuk anne babasını terk eder. Anne babalar çocuğun peşinden gidip, "Dinle nereye gidiyorsun? Senin için bu kadar şey yaptık..." demezler. Doğada bu hiç sorulmaz.

Ve anne ve baba hiçbir şey yapmamış değildir; onlar çok şey yapmıştır. Özellikle de anne çok şey yapmıştır ama bu onun mutluluğudur. Seni rahminde taşımak onun mutluluğuydu, seni beslemek, seni yetiştirmek onun mutluluğuydu. O zaten ödüllendirilmiştir. Ona daha fazla bir şey verilmesine gerek yok; vermek söz konusu değildir. O bu anlardan keyif aldı —hamileyken bundan keyif aldı— doğum yaptığında mutluydu çünkü o bir anne oldu, dileği yerine geldi. Sonra seni yetiştirdi ve o mutluydu: O bir çocuk yetiştiriyor...doğal bir mutluluk. O şimdiden ödüllendirilmiştir. Doğa her zaman anında ödüllendirir. O asla dosyaları sürüncemede bırakmaz.

Bu nedenle suçlu hissetme; fikrini değiştirmen gereken yer budur. Suçluluğu bırak ve sonra gelen değişimi gör.

ÇOCUK

Eğer ona gitmek seni iyi hissettirmiyorsa gerek yoktur. Sadece iyi hissettiğinde git! Asla görev olarak gitme. Asla gitmek zorunda olduğun için gitme. Sadece gerçekten iyi hissettiğin zaman ve annenle bir süre birlikte olmak istediğin zaman git. Mutlu olduğunda, sadece birkaç dakikalığına orada olman, berbat hissedip saatlerce orada olmandan, onun için ve kendin için ıstırap yaratmandan daha iyidir. Biraz daha uyanık ol.

*Anne babamı görmek aklıma geldiğinde
midemde bir düğümlenme oluyor.
Onlarla birlikteyken ya çok mesafeli, mekanik
hale geliyorum ya da çok savunma halinde
ya da saldırgan oluyorum.
Onlara şefkat duymuyorum.
Terapiye gitmeli miyim?*

Gerek yok. Bu sadece geçmişten gelen bir korku. Enerjin gayet iyi: Enerjinde bir düğüm yok, düğüm sadece anılarındadır. Bunlar iki ayrı şeydir.

Şayet düğüm enerjinde olsaydı o zaman zor bir şey olurdu. Eğer düğüm sadece hafızadaysa çok basit bir şeydir, onu hemen bırakabilirsin. Benim önerim herhangi bir şeyin içine girmeden önce iki üç aylığına sadece mutlu ol. Yalnızca hiçbir engel olmadan,

*Anne baba demek
suçluluk demektir.
Onlar
temel suçluluğu
yaratmıştır*

ANNE BABAYLA BARIŞMAK

hiçbir suçluluk olmadan, hiçbir mecburiyet olmadan hayatın tadını çıkar. Şayet hayattan hiç suçluluk duymadan ve özgürce zevk alabilirsen anne baban için büyük bir şefkat içinde yükselecek.

Aslında hiçbir çocuk, suçluluk duymaz hale gele- ne kadar anne babasını asla affedemez. Çünkü anne baba demek suçluluk demektir. Onlar temel suçluluğu yaratmıştır: Şunu yap, bunu yapma; şunun gibi ol, bunun gibi olma. Onlar ilk yaratıcı öğelerdi ve onlar aynı zamanda yok edici olmuşlardır. Onlar çocuğun büyümesine yardım etti, çocuğu sevdi ama onların kendi zihinleri ve koşullanmaları vardı ve onlar bu koşullanmaları çocuğa dayatmaya çalıştı. Bu yüzden her çocuk anne babasından nefret eder. Anne babana karşı hissediyorsun, onlardan korkuyorsun çünkü onlar senin kendin olmana izin vermiyor: Bu yüzden ne zaman onlar varsa kramplar girmeye başlıyor, karnında düğüm hissediyorsun çünkü onlar senin kendin olmana izin vermiyor. Onların mevcudiyetinde yeniden bir çocuk haline geliyorsun. Geçmiş yeniden canlanıyor. Yeniden çaresizsin ve artık bir çocuk değilsin. Bu yüzden doğal olarak tartışmaya giriyorsun, öç alıyorsun, kıziyorsun ya da savunmaya geçiyorsun. Ya da kaçmaya başlıyorsun...ancak bunların hepsi bir mesafe yaratan şeylerdir.

Ve anne babanı sevmek için çok derin bir özlem var; bu herkes için böyledir. Onlardan geldin, hayatını onlara borçlusun. Herkes bu kaynağı sever ama kaynak yakınlasmaya, iletişime izin vermeyen bir şey yap-

ÇOCUK

mıştır bu yüzden yakınlaştığında bir sorun vardır. Yakınlaşmazsan derinden bir birleşme, affetme, yeni köprüler kurma isteği vardır.

Uç aylığına canının istediği gibi yaşa ve bu hafızadaki bu kısmı temizleyecektir. Sadece yaşamak istediğin şekilde yaşa. Anne baban artık seni engellemiyor. Anne baban senin içinden pek çok kez konuşacaktır: Sen bir şey yapıyor olacaksın ve anne baba sesi gelip, "Bunu yapma" diyecektir. Bu anne baba sesine gül ve artık özgür olduğunu ve anne babanın hayatını yaşayacak kadar ve onun sorumluluğunu alacak kadar seni olgunlaştırdığını hatırla. O nedenle bu sese ihtiyaç yoktur: Artık senin kendi bilincin var, onun yerine geçecek bir şeye ihtiyacın yok. Artık anne babanın senin için konuşmasına gerek yok, sen kendi kendine konuşabilirsin.

Uç aylığına bunu dene; üç ay içinde düğüm kaybolacak. O çok kolaylıkla temizlenebilir, silinebilir. Ve bunu kendi başına yapabilirsin, o zaman terapiye ihtiyaç yoktur.

Eğer yapamazsan ve bunun zor olduğunu hissediyorsan o zaman terapi yardımcı olacaktır. O aynı şeyi yapacaktır: Anıyı silecektir. Şayet tek başına yapamazsan her zaman nasıl yapacağını bilen bir uzmanın desteğini almak iyidir ama önce kendi başına dene.

Aksi taktirde bazen olan şey şudur; terapistin anne babandan kurtulman için yardım edebilir ama onun kendisi senin anne baban haline gelir. Zihin o kadar

beceriksiz, o kadar şaşkındır ki eğer tutunduğu bir şeyi kaybetmeye başlarsa hemen başka bir yönden onun yerine geçecek başka bir şeye tutunmaya başlar. Bu yüzden pek çok insan terapistte gider ve yavaş yavaş problemlerinden kurtulur ama sonra terapist sorun haline gelir. O zaman terapisti kaybetmeyi göze alamazlar; o zaman terapiyi bırakamazlar. Terapisti değiştirebilirler, terapiyi değiştirebilirler, bir terapi çeşidinden diğer terapi çeşidine gidebilirler ama onlar terapi bağımlısı haline gelirler.

Bazen problemlerinin kendi başına üstesinden gelmeniyidir: Bu sana daha çok özgüven verir.

Ve işlem şudur: Canın ne istiyorsa yap. İyi ya da kötü önemli olan bu değil. Bu üç aylığına canın ne yapmak istiyorsa iyidir ve canın ne yapmak istemiyorsa da kötüdür. Bu yüzden onu yapma. Tamamıyla rahat ve özgür ol ve sanki ilk kez doğmuşsun gibi hayattan keyif al ve bu sannyas aracılığıyla olan şeydir. Sen yeni bir çocuksun, bu yeni bir doğumdur. Sen yeni bir çizgide, büyümeye başlayabilirsin ve o zaman bu anne baba sesleri ve anne baba koşullanmasıyoluna hiç çıkmayacaktır. Bu yeni bir büyümedir.

*Tamamıyla
rahat ve özgür ol
ve sanki
ilk kez doğmuşsun
gibi hayattan
keyif al.*

Babam ansızın öldü ve bir şekilde bazı şeyleri bitirmek için gidip annemle birlikte olmam gerektiğini hissediyorum. Duygusal olarak onunla

ÇOCUK

*bitmemiş olduğunu hissettiğim bir şey var ve
görünüyor ki bunun zamanı geldi.*

Anne babalarla bu hep böyledir. İlişki öyle bir şeydir ki onu bitirmek büyük bir farkındalık gerektirir. Sadece o zaman bitebilir. Onu bitirme fikri bile onun bitmesine engel olabilir. Bu nedenle bu fikri taşıma. Sadece orada ol...doğal bir şekilde, sevgi dolu bir şekilde orada.

Ne yapabiliyorsan yap çünkü anne babalar pek çok şey yapmıştır ve Batı'da bunun için onlara teşekkür bile edilmez. Hiç kimse minnet hissetmez.

Doğuda bu tamamıyla farklı olmuştur. Doğu'da bu asla bitmemiş bir durum değildir. O her zaman tamamlanmıştır çünkü anne babalar çok şey vermiştir ve çocuklarsa her zaman mümkün olduğunca çok saygı göstermişlerdir. Bu Doğu'da çok doğal bir hale gelmiştir ve bunun böyle olmasında çok derin bir neden vardır. Şayet anne babanla uyumlu olmazsan kendinle uyumlu olamazsın. Çünkü anne babalar sadece rastlantısal olgular değildir; onlar derin bir şekilde senin köklerindedir...sen onlardan geliyorsun. Varlığının yarısı annenden gelir, varlığının diğer yarısı babandan gelir. Her ikisi de sende devam edecektir. Onların tüm çatışması sende devam edecektir...onların tüm kaygıları derinde devam edecektir. Onlarla uyumlu hale gelmek senin iyiliğin içindir. Ve en kolay yolu, bunun için hiç çaba sarf etmemektir.

Çaba asla yardımcı olmayacaktır: O çok yapaydır. Bu yüzden bu fikri bırak aksi taktirde bir şeylerin ta-

mamlanmadan kalmış olduğunu hissederek yeniden geriye döneceksin.

Sadece oraya git, orada ol ve o sana şimdi ihtiyaç duyacaktır. Baban öldüğünde o çok büyük bir üzüntü içinde olacaktır; sana ihtiyacı olacaktır. Bu nedenle bilinçli bir çaba içinde olma sadece onunla ol. Ona yumuşak davran, ona özen göster...bazen onunla birlikte meditasyon yap. Eğer yapabilirse onun meditasyon yapmasına yardım et. Yoksa ona sadece onun odasında meditasyon yapacağını söyle. O sadece yatağında dinlenebilir; sen meditasyon yapacaksın. Ve bu titreşimin kendisi ona yardım edecektir.

Mutlu ol. Böyle bir durumda, bu durumda bu zor olacaktır ama yine de mutlu ol. Ona neşe götür...ağırılığı hafiflet, onun durumu kabul etmesine yardım et.

Ve ilişkini umursama ve birden göreceksin ki iyileşmiş. O dolaylıdır; doğrudan üzerinde çalışamazsın. Ve şayet iki üç haftalığına çok sevgi dolu ve yardımcı olabilirsen ve o geldiğin için mutlu olursa, onun ihtiyacı olan, onun için bir destek olacak, tamamıyla farklı türden bir enerjiye sahip olduğun için memnun olacaktır. Bu kadarı yeterlidir. Bir uyumun geldiğini hissedeceksin.

*Eğer biz
sevgi dolu olabilirsek
hiçbir ilişki
sürüncemede kalmaz.
O, her an
tamamlanmıştır.*

Eğer biz sevgi dolu olabilirsek hiçbir ilişki sürüncemede kalmaz. O, her an tamamlanmıştır.

ÇOCUK

Babamdan şüpheleniyorum. Onun benim gerçek babam olduğunu zannetmiyorum. Bu şüpheden kurtulmama yardım eder misiniz?

Bu çok zor bir soru. Her şeyden önce bu önemli değildir. Babanın A olması ya da B olması konu dışıdır. Nasıl önemli olsun? Sen sensin, sen olduğun şeysin. İlk hücrenin nereden geldiği, hangi kaynaktan, nereden geldiğinin artık hiçbir önemi yok.

Niçin bu konuda bu kadar endişelisin? Ancak böyle şeyler bazen takıntı halini alır. Bilsem bile, "Baban şu adamdır" desem bile; örneğin eğer baban Paul'dur desem ne olacak? Bana inanacak mısınız? O zaman benden şüphelenmeye başlayacaksın, bu yüzden senin babandan şüphelenmen daha iyidir! Yahut bu konu ile hiç alakası olmayan zavallı Paul'den şüphelenmeye başlayabilirsin.

Yalnızca annen cevaplayabilir. Baban bile cevaplayamaz. Baban bile doğru olmayabilir. Annene sor.

Bir genç babasına gitti ve "Baba, Susy ile evlenmek istiyorum" dedi. "Onunla evlenme oğlum" dedi yaşlı adam. "Ben bir gençken biraz çapkınca yaşadım. Ve biliyorsun bu tip şeyler nasıldır."

Bir hafta kadar sonra çocuk gelip babasına "Baba, Mildred'a âşık oldum ve onunla evlenmek istiyorum" dedi.

Yaşlı satıcı, "O senin üvey kız kardeşin. Onunla evlenemezsin" dedi.

"Peki ya Mabel?" diye sordu çocuk birkaç hafta sonra.

ANNE BABAYLA BARIŞMAK

"O da senin üvey kız kardeşin" dedi babası.

Evlenmek için çok istekli olan genç annesine gitti ve şikâyet etti: "Babam Susy ile, Mildred ile ya da Mabel ile üvey kız kardeşlerim oldukları için evlenmemem gerektiğini söylüyor. Ne yapmalıyım?"

Annesi, oğluna sarıldı ve onu yatıştırdı: "Onlardan istediğinle evlenebilirsin, o senin baban değil!"

Bu nedenle annen sana gerçeği söylemediği sürece bu çok zor bir şeydir. Hiç kimse sana garanti veremez.

Fakat IBM'in üretmiş olduğu bir makine duymuştum. Doğru olup olmadığını bilmiyorum ama araştırabilirsin.

IBM makinelerinin ne kadar fantastik olduğunu duymuş olan bir kadın, IBM satış mağazasına girdi ve etrafa bakındı.

Satıcı, "Makineye istediğiniz soruyu sorabilirsiniz ve size doğru cevabı verecektir" diye açıkladı.

Kadın, "Babam nerede?" diye soruyu yazdı ve makineye girdi.

Cevap geldi: "Babanız Florida'nın batı kıyısında balık tutuyor."

"Komik!" diye çığlık attı kadın. "Babam yirmi yıl önce öldü."

"Makine asla bata yapmaz" diye dan etti satıcı. "Basit bir yanlış anlama var, sorunuzu yeniden oluşturup sorun."

ÇOCUK

Kadın makineye şöyle yazdı, "Annemin kocası nerede?"

IBM makinesi cevap verdi, "O yirmi yıl önce öldü ama baban Florida'nın batı kıyısında balık tutuyor."

Ama lütfen bana böyle sorular sorma, ben ne bir IBM makinesiyim, ne de senin annenim!

Meditasyon

Meditasyon bizim yitirmiş olduğumuz doğal bir haldir. O yitirilmiş bir cennettir ama bu cennet yeniden kazanılabilir. Çocuğun gözlerinin içine bak ve muazzam bir sessizlik ve masumiyet göreceksin. Her çocuk bir meditasyon haliyle gelir. Fakat onun toplumun yöntemlerine ayak uydurması gerekir. Ona nasıl düşünmesi gerektiği, nasıl hesap yapması, nasıl mantık yürütmesi, nasd tartışması gerektiği öğretilmelidir; ona sözcükler, dü, kavramlar öğretilmelidir. Ve yavaş yavaş o kendi masumiyeti ile temasını yitirir. O toplum tarafından bozulur, o yararlı bir mekanizma haline gelir. O artık bir insan değildir.

Gerekli olan tek şey, bu hale yeniden kavuşmaktır. Onu önceden tanıydın. Bu nedenle meditasyonla ilk kez tanıştığında şaşıracaksın çünkü sanki onu daha önceden biliyormuşsun gibi büyük bir

***Meditasyon
bizim yitirmiş
olduğumuz
doğal bir haldir.
O yitirilmiş
bir cennettir ama
bu cennet yeniden
kazandabilir.***

ÇOCUK

duygu içinde yükselecek. Ve bu duygu gerçektir. Onu önceden tanımıştın. Unutmuştun. Elmas, çöpyığınları içinde kayıptı. Fakat eğer onu çıkarabilirsen, yine elması bulacaksın; o senindir.

O gerçekten kaybedilemez: O yalnızca unutulabilir. Biz meditasyoncular olarak doğduk, ondan sonra zihnin yöntemlerini öğrendik. Ancak bizim gerçek doğamız derinde bir yerde bir yer altı nehri gibi gizli duruyor. Herhangi bir gün, birazcık kaz ve kaynağın hâlâ aktığını bulacaksın, taze su kaynakları. Ve hayatta ki en büyük mutluluk onu bulmaktır.

***Şurası kesin ki meditasyon mistikler içindir.
Niçin onu sıradan insanlar ve
onların çocukları için öneriyorsunuz?***

Elbette o mistikler içindir. Fakat herkes bir mistiktir çünkü herkes fark edilmesi gereken büyük bir gizemi içinde taşır, herkes hayata geçirilmesi gereken büyük bir potansiyeli taşır. Herkes bir gelecekle doğar. Herkesin umudu vardır. Bir mistik derken ne demek istiyorsun? Bir mistik, yaşamın gizemini fark etmeye çalışandır, bilinmeyenin içine yönelendir, meçhulün içine girendir. Hayatı bir macera, bir keşif olanıdır.

Ancak her çocuk bu şekilde başlar: Hayretle, hayranlıkla, kalbindeki büyük soruyla. Her çocuk bir mistiktir. Senin sözde büyümen sırasında bir yerlerde içindeki bir mistik olma olasılığı ile temasını yitirirsin.

MEDİTASYON

Ve bir iş adamı yahut bir şef yahut bir memur yahut bir müdür haline gelirsin. Başka bir şey haline gelirsin. Ve bu olduğunu düşünmeye başlarsın. Ve ona inandığında o öyle olur.

Benim buradaki çabam, senin kendi hakkındaki yanlış fikirleri yok etmek ve sendeki gizemi özgürleştirmektir. Meditasyon gizemi özgürleştirmenin bir yoludur ve o herkes içindir; hiçbir istisna olmadan, o hiçbir istisnayı tanımaz.

Ve çocuklar buna en çok muktedir olanlardır. Onlar doğal mistiklerdir. Ve onlar toplum tarafından mahvedilmeden, diğer robotlar, diğer bozulmuş insanlar tarafından mahvedilmeden önce onların biraz meditasyonla tanışmalarına yardım etmek daha iyidir.

Meditasyon bir koşullanma değildir çünkü meditasyon bir beyin yıkama değildir. Meditasyon onlara herhangi bir inanç vermek değildir. Şayet bir çocuğa bir Hıristiyan olmayı öğretirsen beynini yıkamak zorundasın; normalde saçma gözükken şeylere inanmaya onu zorlarsın. Çocuğa İsa'nın bakire bir anneden doğduğunu söylemek zorundasın. Bu bir temel teşkil eder. Çocuğun doğal zekâsını artık mahvediyorsun.

Ancak bir çocuğa meditasyon öğretirsen onun beynini yıkamıyorsun. Ona bir şeye inanmak zorunda-

*Herkes
bir mistiktir
çünkü herkes
fark edilmesi gereken
büyük bir
gizemi içinde taşır,
herkes
hayata geçirilmesi
gereken büyük bir
potansiyeli taşır.*

sın demiyorsun. Onu sadece düşüncenin olmadığı bir deneyim içine davet ediyorsun. Düşünce olmaması, bir doktrin değil, bir deneyimdir. Ve çocuklar, buna çok, çok muktedirdir çünkü onlar kaynağa çok yakındır. Onlar hâlâ bu gizemden bir şeyi hatırlıyor. Onlar henüz öteki dünyadan gelmişlerdir. Onlar daha henüz onu tamamıyla unutmamıştır. Er ya da geç unutacaklardır. Fakat güzel kokular hâlâ onların çevresindedir. Bu yüzden tüm çocuklar, çok güzeldir, çok zariftir. Sen hiç çirkin bir çocuk gördün mü?

Sonra bu güzel çocuklara ne olur? Onlar nereye kaybolur? Sonradan hayatta bu güzel insanları bulmak çok enderdir. Sonradan tüm bu güzel çocuklara ne olur? Niçin onlar çirkin kişilere dönüşürler? Bu yolda hangi kaza, hangi felaket gerçekleşir?

*Meditasyon
bir koşullanma
değildir çünkü
meditasyon
bir beyin yıkama
değildir.*

Onlar zekâlarını yitirmeye başladıkları gün zarafetlerini kaybetmeye başlarlar. Onlar doğal ritimlerini, doğal nezaketlerini kaybetmeye başlarlar ve plastik davranışları öğrenmeye başlarlar. Onlar artık kendiliğinden kahkaha atmaz, onlar artık kendiliğinden ağlamaz, onlar artık kendiliğinden dans etmez. Onları bir mağaranın içine hapsettin, deli gömleği giydirdin. Onları hapsettin.

Zincirler çok ince, çok görünebilir değil. Zincirler düşüncelerden yapılmaz: Hıristiyan, Hindu, Müslü-

MEDITASYON

man. Sen çocuğu zincirledin ve o zincirleri göremez, bu yüzden o nasıl zincirlendiğini göremeyecektir. Ve o tüm yaşamı boyunca azap çekecektir. O böyle bir hapishanedir. Bu bir adamı hapse atmak gibi değildir. Bu bir adamın etrafına hapishane örmek gibidir. Bu yüzden o nereye gitse, hapishane onun etrafında devam eder. O Himalayalara gidebilir ve bir mağarada oturabilir. Ve o bir Hindu olarak kalacaktır, bir Hıristiyan olarak kalacaktır. Ve o hâlâ düşünceleri aklından geçirecektir.

Meditasyon kendi içinde, düşüncelerin olmadığı derinliklere kadar gitmenin bir yöntemidir. Bu yüzden o, beyin yıkama değildir. O sana bir şey öğretmek değildir. Aslında o, sadece senin içsel dünyanı düşünce olmadan, zihin olmadan var olabilme kapasitesi hakkında seni uyandırmaktır. Ve en iyi zaman çocuğun hâlâ bozulmamış olduğu zamandır.

*Muhtemelen on bir yaşında küçük bir kızken
başıma gelen bir şeyi merak ediyorum.
Okulda teneffüstayken tuvalettaydim ve
aynaya düzgün müyüm diye baktım.
Sonra ansızın bedenim ve ayna arasında tam
ortada kendimi dururken buldum.
Aynadaki yansıyama bakarken kendimi
buldum. Üç adet kendimi görmek beni şaşırttı
ve onun herkesin öğrenebileceği bir numara
olduğunu düşündüm. Ben de bunun üzerine
başarısız bir şekilde kız arkadaşıma göstermeye
çalıştım ve kendi üzerimde yeniden denedim.*

Gerçek özümün fiziksel şeklimin dışına çıktığını hissetmiştim. Bu küçük kıza ne olduğunu anlamanın bir kıymeti var mıdır?

Bu pek çok çocuğun başına gelir ama etraftaki atmosfer farkındalığı desteklemediği için bu deneyimler anne babalar, okul, arkadaşlar, öğretmenler tarafından desteklenmez. Ve şayet bunun senin başına geldiğini söylersen insanlar gülecektir. Ve sen kendin bile bir şeyin yanlış gittiğini, bunun doğru bir şey olmadığını düşüneceksin.

Örneğin, dünyanın her tarafındaki kültürlerde çocuklar dönmeyi sever. Ve her anne baba onların dönüşlerini durdurur, "Düşeceksin" der. Doğru, onların düşme olasılığı vardır. Ancak bu düşünüş fazla can yakmaz.

İyi ama çocuklar niçin dönmekten hoşlanırlar. Beden dönerken küçük çocuklar, onu dönerken görebilir. Artık onunla özdeşleşmemişlerdir çünkü bu yeni bir deneyimdir.

Her şeyle onlar özdeşleşir; yürümekle özdeşleşirler, yemekle özdeşleşirler, yaptıkları her şeyle genellikle özdeşleşirler. Dönmek öylesine bir deneyimdir ki beden ne kadar hızlı hareket ederse, onlardan geri kalan kısmın özdeşleşme olasılığı o kadar küçüktür.

Kısa süre sonra onlar geride kalacaktır; beden dönüyor ama varlık dönemez. O bir noktada durur ve kendi bedeninin döndüğünü görür. Bazen bedeninin dışına da çıkar. Şayet çocuk bir yerde durmayıp hareket

etmeye devam ederse —dönerek etrafta dolanırsa— o zaman onun gerçek özü, dışarı çıkar ve onu izler.

Böyle etkinliklere yardım edilmeli, desteklenmeli ve çocuğa, "Ne deneyimliyorsun?" diye sorulmalı ve "Bu hayattaki en önemli deneyimlerden biridir. Bu yüzden onu unutma. Düşsen bile zararı yok; sana zarar verecek fazla bir şey yok ancak edinebileceğin şey ise paha biçilmezdir" denmeli. Ancak onlar bunu yaparken ve pek çok başka şeyleri yaparken durdurulurlar.

Çocukluğumdaki benim deneyimim...kasabadaki taşan nehir: Taştığında kimse onu yüzerek geçmezdi. O dağdan gelen bir nehirdi. Normalde küçük bir nehirdi ama yağmurlu zamanlarda en azından bir buçuk kilometre uzunluktaydı. Suyun akıntısı muazzamdı; ona dayanamazdım. Ve su çok derindi, yani hiçbir şekilde ayakta duramazdım.

Onu çok seviyordum. Yağmur mevsimini beklerdim çünkü her zaman yardımı olurdu...öldüğümü hissettiğim bir an gelirdi çünkü yorgun olurum ve diğer kıyıyı göremezdim ve dalgalar çok yüksekti ve akıntı çok güçlüydü..ve geriye dönmek mümkün değildi çünkü geldiğim kıyı da çok uzaktaydı muhtemelen ortalarında bir yerdeydim, her iki taraf da aynıydı. Öylesine bitkin hissederdim ve su beni öylesine büyük bir güçle aşağı iterdi ki "Artık daha fazla yaşamının ihtimali yok" diye hissettiğim bir an gelirdi. Ve o an kendimi birden suyun ve sudaki vücudumun üzerinde göürüdüüm. İlk kez olduğunda bu çok korkutucu bir deneyimdi. Ölmüş olduğumu düşündüm. Öldüğünde ruhun

ÇOCUK

bedenin dışına çıktığını duymuştum: "Bedenin dışına çıktığıma göre, ölüyüm." Fakat hâlâ bedenini kıyıya ulaşmaya çalıştığını görebiliyordum bu yüzden bedeni izledim.

Bu ilk defa gerçek varlığın ve bedeninin arasındaki bağlantının farkına vardığım zamandı. O tam göbekte deliğinin altından —göbekte deliğinin beş santim altı— gümüş bir bağ, gümüş ip gibi bir şeyle bağlıydı. O maddi bir şey değil ama gümüş gibi parlıyor. Diğer kıyıya her varışımda, diğer kıyıya her vardığım an, varlığım bedeninin içine girerdi, ilk seferinde korkutucuydu sonradan çok büyük bir eğlenceye dönüştü.

Anne babama söylediğimde, "Bir gün nehirde öleceksin. Bu yeterli bir işarettir. Nehir taşıdığı anda oraya gitmekten vazgeç" dediler.

Fakat ben "Ben bundan çok hoşlanıyorum...özgürlük, yerçekimi kuvveti yok ve kendi bedenini tamamıyla uzaktan seyretmek" dedim.

Senin başına gelen şey, kaza eseri olmuş. Onu takip etmiş olsaydın geri gelebilirdi.

Ama iyi olmuş...bu pek çok çocuğa olur ama kimse ısrar etmez. Yani arada bir o gerçekleşir ve sonra unutulur ya da kişi onun bir hayal, belki de onun tatlı bir rüya olduğunu düşünür. Ancak o gerçektir. Sen kendinin dışına yürüdü ve gördüğün şey, beden dışı bir farkındalıktı.

*Çocukların meditasyona başlaması için
kolay bir yol var mıdır?*

MEDİTASYON

Çocuklar meditasyona çok kolay girer; kişinin onlara nasılyardı edeceğini bilmesi gerekir. Onları zorlayamazsın; bu imkânsızdır. Hiç kimse meditasyona zorlanamaz çünkü zorlamak şiddettir. Nasıl bir kimse meditasyona zorlanır? O geldiğinde gelir. Ama onu ikna edebilirsin.

Çocuğu sadece büyük bir saygıyla davet edebilirsin. Onunla dans et, onunla şarkı söyle, onunla birlikte sessizce otur. Yavaş yavaş o bunu özümseyecek. Yavaş yavaş o, meditasyon oyunundan keyif almaya başlayacak. Bu onun için bir iş olamaz. Bu onun için ciddi bir şey olamaz; bu kimse için olmamalıdır. O sadece bir oyun olabilir. Bu nedenle onun meditasyon oyunu oynamasına yardım et. Bırak bir oyun olsun. Onu bir oyun haline getir ve yavaş yavaş onu sevmeye başlayacaktır. Sana "Ne zaman meditasyon oynayacağız?" diye soracaktır. Ve bazı sessizlik yöntemleri öğrenmeye başladığında, o zaman meditasyon onun üzerinde işlemeye başlamıştır ve bir gün göreceksin ki senin hiçbir zaman beklemediğin kadar meditasyonda derinleşmiştir. Yani senin meditasyon atmosferi yaratman gerekir.

Ve benim gözlemim şudur: Eğer yetişkinler biraz daha meditasyon halinde olursa çocuklar bu ruhu kolaylıkla özümserler. Onlar çok hassas-

*Çocuklar
hiçbir zaman
senin söylediğini
umursamaz.
Sen ne isen onlar
ona saygı gösterirler.
Ve onların
çok derin bir
algıları, nitelikleri,
sezgileri vardır.*

ÇOCUK

tırlar. Onlar atmosferde, her ne varsa öğrenir; onlar onun titreşimini öğrenir.

Onlar hiçbir zaman senin söylediğini umursamaz. Sen ne isen onlar ona saygı gösterirler. Ve onların çok derin bir algıları, netlikleri, sezgileri vardır.

Onu sev ve onun birazcık meditasyon halinde olmasına izin ver ve pek çok şey mümkündür.

Eğer küçük çocuklar meditasyon yapmaya başlarsa toplum tamamıyla dönüştürülebilir. Onlar ciddi değildir bu yüzden onlar meditasyon için çok hazırdır. Onlar neşelidir, oyuncudur. Onlar her şeyi eğlence olarak alır. Bazen bir çocuğa, "Gözlerini kapat" dediğin olur. Gözlerini kapatır ve başka hiç kimsenin keyif almadığı kadar çok keyif alır. Kendisinin bu kadar ciddiye alındığı fikri bile onu mutlu eder. Sessizce oturur. Bazen yetişkin insanların neler olduğunu birazcık görmek için gözlerini açtığını, bakındığını görmüşümdür. Fakat küçük çocuklar gözlerini kapattıklarında gerçekten kapatırlar. Onlar gözlerini çok sıkı kapatırlar çünkü eğer sıkı kapatmazlarsa açılacaklarından korkarlar. Onlar gerçekten sıkı bir şekilde yaparlar. Bütün enerjilerini ortaya koyarlar çünkü şayet tam olarak yapmazlarsa gözler açılacaktır ve neler olduğunu görmek için etrafa bakmaya başlayacaklardır. Onların gözlerini gerçekten kapattığını görmüşümdür. Ve bir çocuğu sessiz bir şekilde otururken görmek karşılaşılabileceğin en güzel şeylerden bir tanesidir.

Çocuklara meditasyon çok kolay bir şekilde öğretilbilir çünkü onlar henüz bozulmamıştır. Sen bozul-

duğunda bunu unutmama yardım etmek için çok sıkı çalışman gerekir.

Büyük besteci ve müzisyen Mozart'a birisi geldiği zaman, "Daha önce başka bir yerde müzik öğrenmiş miydin?" diye sorduğunu duymuştum. Eğer öğrenmişse o zaman iki katı para istiyordu. Şayet müziği hiç öğrenmemişse o zaman, "Tamamdır. Ücretin yarısı bile olur" derdi.

İnsanlar çok şaşkın haldedir çünkü bu mantıksızdır: "Acemi birisi, müzik hakkında hiçbir şey bilmeyen birisi geldiğinde, yarı ücret diyorsun ve on yıldır çalışmış olan birisi geldiğinde ise iki katı ücret diyorsun!"

Mozart, "Bunun bir nedeni var. İlk önce geçmişteki hataları temizlemem gerekiyor, bu daha zor bir iş. Bu kişinin taşımakta olduğu her şeyi yok etmek, öğretmekten daha zordur," derdi.

Eğer sen kendini açarsan öğretmek çok kolaydır. Bakire bir kalp ile öğretmek çok basittir. Ve bir çocuk bakire bir kalptir.

*On iki yaşındayım.
Meditasyona başlayabilir miyim?*

Tam on dört yaşına yaklaşıyorken meditasyona başlaman gereken doğru yaş budur. Sen on iki yaşındasın; bu iki yıl senin için muazzam bir değere sahip. Her yedi yıldan sonra zihin değişir. On dördüncü yılda çok büyük bir değişim olacak, o yüzden şayet kişi hazır olursa pek çok şey mümkündür; eğer kişi hazır

ÇOCUK

değilse o zaman değişimi kaçırmaya devam eder. Ve güzel olan her şey, her zaman bu değişim periyodunu geçersen gerçekleşir.

Bu nedenle meditasyon yapmaya başla. Ve meditasyon derken söylemek istediğim şey, ne zaman sessizce oturuyor olursan aynı şimdi yaptığın gibi hafifçe sağa sola doğru sallan. Bir ağaç gibi hisset ve sallan. Sallanırken ve bir ağaç gibi hissederken bir insan olarak kaybolacaksın, bu kayboluş meditasyondur. Kaybolmanın bin bir çeşit yolu vardır. Sana en basit olanını çok kolay bir şekilde yapabilecek olduğun bir tane-sini veriyorum. Dans et ve dansın içinde kaybol; kendi etrafında dön ve dönmenin içinde kaybol. Koş ve koşmanın içinde kaybol: Koşma orada olsun ve kendini ise unut. Bu unutma, meditasyondur. Ve bu, bu yaşta mümkündür.

Sonra meditasyona açılan farklı kapılar vardır. Onlar sonradan mümkün olur ama bir çocuk için unutmak meditasyondur. Bu yüzden herhangi bir şeyin içinde kendini unut ve meditasyonun sana geldiğini göreceksin.

Çocuklar meditasyona dans aracılığıyla çok kolay girebilirler çünkü dans doğal olmayan, yapay bir şey değildir; insan dansın gerçekliği ile doğar. Doğal bir şekilde dans etmekten vazgeçmiş olduğumuz için beden çok acı çekmektedir. Dans sayesinde gerçekleşebilecek birkaç şey vardır: Akış sadece meditasyon sayesinde mümkündür. Bu nedenle çocuğun dans meditas-

yonlarına katılmasınayardım et. Şayet o, dansa katılabilirse, meditasyon kendiliğinden gerçekleşir.

Okuldaki çocuklarım bazen gürültü yapmak ve koşmak istiyor ve ben artık onları durmaya ve sessiz kalmaya zorlamak istemiyorum.

Şunu yap: Her gün en azından iki kez, onların on beş ya da yirmi dakika kudurmalarına, tamamıyla delirmelerine ve canları ne isterse —atlamak, bağırarak ve çağırmak— yapmalarına, sadece sabahleyin derse başlamadan önce yirmi dakikalığına izin ver. Sen de katıl, o zaman bundan çok keyif alacaklardır. Sen de bağır ve zıpla, katıl. O zaman gerçekten içine gireceklerdir. Öğretmenlerinin de içinde olduğunu gördükleri an, bu yolculuğun tümünden basitçe zevk alacaklardır. On beş dakika yeterli olacaktır. Onlara olabildikleri kadar çok gürültü çıkarmalarını ve canları ne istiyorsa yapmalarını söyle. Onlara durmalarını ve beş dakika sessiz kalmalarını söyle; bu onlar için muhteşem bir meditasyon olacaktır.

Ve bunun işe yaradığını hissedersen o zaman onlar ayrılmadan önce bir kez daha, öğleden sonra herhangi bir zamanda bir kez dahayap. Ve birkaç ay içinde çocuklara çok büyük bir değişim geldiğini göreceksin... inanılmaz.

Onların bastırılmış enerjisi açığa çıkarılmalıdır. Aslında onların o kadar çok enerjileri var ve biz onları oturmaya zorluyoruz ve onlar oturamaz. Bu yüzden

kaynıyorlar! Herhangi bir fırsat bulduklarında yaramazlık yapmaya başlayacaklardır. Sadece onlara izin ver. Büyük bir yararı olacaktır ve göreceksin: Zekâları iyileşecektir, konsantrasyonları daha iyi olacaktır, duyma kapasiteleri daha iyi olacaktır, anlayışları daha iyi olacaktır çünkü bunlar artık bir ağırlık olmayacaktır. Sana olan sevgileri ve saygıları muazzam bir şekilde artacaktır ve o zaman seni dinleyeceklerdir. Ve onları zorlamaya gerek kalmayacaktır: Sadece senin söylemen yeterli olacaktır.

Onlara, "Bekleyin! Birazdan yaramazlık yapma vaktiniz gelecek, sadece bir saat daha bekleyin" diyebileceksin. Onları sonsuza kadar engellemediğini anlayacaklardır. Kısa süre sonra kuralı öğreneceklerdir: Yaramazlık yapabilecekleri, gürültü yapabilecekleri ve canları ne isterse yapabilecekleri zamanlar vardır ve sonra elbette okumak ve ders çalışmak için zamanlar vardır.

Ve şayet okul yönetimi ile sorunlar çıkarsa, onlarla konuş ve onlara yavaş yavaş açıkla. Onlara da çok yardımcı dokunacaktır; diğer sınıflara da yararı dokunacaktır. Onlara sadece bunun bir deney olduğunu söyle ve altı aylığına izin iste. Ondan sonra gelip çocuklara ne olduğunu görebilirler; notları daha mı iyi, zekâları gelişmiş mi, anlama kapasiteleri daha mı derin? Onlara izlemelerini söyle ve sonra iyi olduğunu hissederlerse bu, bütün okul için uygun bir şey haline gelebilir. Tüm okul günde iki kez yirmi dakikalığına bir araya gelir ve bu çok keyifli olur.

Meditasyonlar

Yetişkinler İçin Çocukluğu İle Temas Kurma Meditasyonları

Gibberish Meditasyonu

Bu beden hareketlerini ifade etmeyi cesaretlendiren bir rahatlama tekniğidir.

Tek başına ya da grup halinde gözlerini kapa ve anlamsız sesler söylemeye başla: *Gibberish*. "Gibberish" sözcüğü, Cabbar adında bir Sufi mistikten gelir. Cabbar asla bir dil konuşmamıştır, o sadece anlamsız sözler sarf etmiştir, yine de binlerce müridi vardı çünkü söylediği şey şuydu: Zihnin *gibberish'den* başka bir şey değildi. Onu bir kenara koy ve kendi varlığının tadını alacaksın."

Gibberish'i kullanmak için anlamlı şeyler söyleme, bildiğin bir dili kullanma. Çince bilmiyorsan Çince'yi kullan. Japonca'yı bilmiyorsan Japonca'yı kullan. Almanca biliyorsan Almanca kullanma. Hayatında ilk

ÇOCUK

kez özgür ol: Tüm kuşların sahip olduğu gibi. Basitçe zihnine ne gelirse, onun mantığını, sağduyusunu, anlamını, önemini umursamadan izin ver; tıpkı kuşların yaptığı gibi.

İlk aşama : On beş dakika

Tamamıyla *gibberish'in* içine gir. İsteddiğin her sesi çıkart ama bir dilde konuşma. İçinde ifade edilmesi gereken ne varsa ifade edilmesine izin ver. Kus onu. Tam bir farkındalıkla, fırtınanın merkezi olarak çıldır.

Zihin her zaman sözcüklerle düşünür, *gibberish* bu sürekli söze dökme kalıbını kırmaya yardım eder. Düşüncelerini bastırmadan *gibberish'le* onları dışarı çıkarabilirsin. Bedeninin de aynı şekilde ifade etmesine izin ver.

İkinci aşama : On beş dakika

Karnının üzerinde yere yat ve dünya ana ile bütünleşiyormuşsun gibi hisset. Her nefes verişte altındaki yer ile bütünleştiğini hisset.

Yeniden Doğuş

Oyuncu ol. Zor olacak bu çünkü fazlasıyla yapılandı. Çevrende bir zırh var ve onu gevşetmek, rahatlatmak çok zordur.

Bilgiyi bir kenara koy, ciddiyeti bir kenara koy. Bu günler boyunca tam bir şekilde oyuncu ol. Kaybedecek hiçbir şeyin yok. Bir şey elde etmezsen de hiçbir şey kaybetmemiş olacaksın. Oyuncu olmakla ne kaybedebilirsin ki? Ama ben sana derim ki: Bir daha asla aynı olmayacaksın.

Bu günlerde ben seni doğal olmanın karşısında "iyi" olmaya başladığın o ana geri göndermek istiyorum. Oyuncu ol ve çocukluğuna yeniden kavuş. Zor olacak çünkü maskelerini, yüzlerini bir kenara koymak zorunda kalacaksın; kişiliğini bir kenara koymak zorunda kalacaksın. Ancak unutma, öz kendisini sadece kişiliğin orada yokken ortaya koyabilir çünkü kişiliğin bir hapisaneye dönüşmüştür.

Çocukluğuna kavuş. Herkes onun için can atıyor ama hiç kimse ona kavuşmak için hiçbir şey yapmıyor. Herkes onun için yanıp tutuşur! İnsanlar sürekli olarak çocukluğun cennet olduğunu söyler ve şairler çocukluğun güzelliği hakkında şiirler yazmaya devam eder. Seni ona kavuşmaktan kim alıkoyuyor? Ben sana ona kavuşmak için bu fırsatı tanıyorum.

ÇOCUK

Birinci aşama: Bir saat

Bir çocuk gibi davran. Yalnızca çocukluğunun içine gir. Yapmak istediğin her neyse yap: Dans etmek, şarkı söylemek, zıplamak, ağlamak, bağırarak, herhangi bir şey, herhangi bir biçimde. Diğer insanlara dokunmak ve rahatsız etmek dışında hiçbir kısıtlama yok.

İkinci aşama: Bir saat

İkinci saatte sadece sessizce otur. Daha fazla tazelenmiş, masum olacaksın ve meditasyon daha kolaylaşacak.

Anne Karnına Geri Dönmek

Uyumadan önce yatağında otur: rahat bir şekilde otur ve gözlerini kapa. Bedenin rahatladığını hisset...şayet beden öne doğru eğilirse izin ver; öne doğru eğilebilir. Anne karnındaki pozisyonu almak isteyebilir; tıpkı bir çocuğun annesinin karnında olduğu gibi. Eğer böyle hissedersen anne karnındaki pozisyona geç, annesinin karnındaki küçük bir çocuk haline gel.

Sonra nefesin dışındaki hiçbir şeyi dinleme. Sadece onu dinle: Nefes içeri giriyor, nefes dışarı çıkıyor. Bunu söylemiş olmak için söylemiyorum: Sadece girişini hisset; dışarı çıkarken, dışarı çıkışını hisset. Ve bu hissetmenin içinde muazzam bir sessizlik ve netliğin yükseldiğini hissedeceksin.

MEDİTASYONLAR

Bu sadece on ila yirmi dakika yapılır — minimum on, maksimum yirmi— sonra uyu.

Anne Karnının Sessizliğini Hisset

Sessizliğin senin meditasyonun olmasına izin ver. Ne zaman vakit bulursan, sessizliğin içinde dağıl. Ve tam olarak bunu söylemek istiyorum: Dağıl. Sanki annesinin karnındaki küçük bir çocukmuş gibi. Bu şekilde otur ve sonra yavaş yavaş başını yere koymak istemeye başlayacaksın. O zaman başını yere koy. Anne karnındaki pozisyonu, sanki çocuk annesinin karnında kıvrılıp kalıyormuşçasına al ve ansızın sessizliğin geldiğini hissedeceksin: Anne karnındaki sessizliğin aynı. Yatağına otururken battaniyenin altına gir ve kıvrıl ve tam bir hareketsizliğin içinde kal, hiçbir şey yapmadan.

Bazen birkaç düşünce gelecektir, bırak geçsinler. Sen kayıtsız kal, hiç ilgilenme: Gelirlerse iyidir; gelmezlerse iyidir. Savaşma, onları uzaklaştırma. Eğer mücadele edersen rahatsız olacaksın, eğer onları uzağa itersen, ısrarcı olursan, eğer onları istemezsen gitmemek konusunda onlar çok inatçı olacaklardır. Sen basitçe ilgilenmeden kal, tıpkı trafik gürültüsünün olması gibi bırak onlar çeperde kalsınlar. Ve onlar gerçekten trafik gürültüsüdür: Milyonlarca hücrenin birbiri ile konuşmasından ve enerjinin hareket etmesinden ve elektriğin bir hücreden diğerine atlamasından doğan

ÇOCUK

beynin trafiği. O sadece muazzam bir makinenin gürültüsüdür o yüzden bırak orada olsun.

Sen ona tamamıyla kayıtsız kal, o seni ilgilendirmiyor, o senin problemin değil. Belki başka birisinin problemidir ama senin değil. Onu ne yapabilirsin ki? Ve şaşıracaksın: Gürültünün kaybolacağı ve senin tek başına kalacağın an gelecektir.

Negatiften Pozitive Geçmek

Negatiflik çok çok doğaldır. Böyle olmamalıdır ama öyledir çünkü her çocuk çok negatif anların içinden geçer.

Yetiştirilirken herkes ona, o sanki bir kişi değilmiş gibi, ne yapıp ne yapmayacağını söyler. O küçük, devlerin dünyasındaki zayıf bir varlıktır ve herkes onu manipüle etmeye çalışıyor. İçinde sürekli olarak "Hayır, hayır, hayır!" demeye devam ediyor. Dışarıda "Evet, evet, evet!" demek zorundadır. O bir ikiyüzlü olur.

Bu nedenle bu yöntemi her gece altmış dakika देने. Kırk dakika boyunca sadece negatif ol, mümkün olduğunca çok negatif. Kapıları kapat, odanın her yerine minder koy, telefonun fişini çek ve herkese bir saat sürerince rahatsız edilmemen gerektiğini söyle. Kapıya bir saat boyunca tamamıyla tek başına bırakılman gerektiğini bildiren bir not yaz. Ortamı mümkün olduğunca loş yap, kasvetli bir müzik koy ve ölü gibi hisset. Orada otur ve negatif hisset. Mantra olarak "Hayır"ı tekrarla.

MEDITASYONLAR

Geçmişten enstantaneler hatırla — çok donuk ve ölü ve intihar etmek istediğin ve hayatın hiç tadının olmadığı zamanları— ve onları abart. Etrafında tüm bu durumu yarat, zihnin seni rahatsız hissettirecektir. "Ne yapıyorsun? Gece çok güzel ve dolunay var!" diyecektir. Zihni dinleme. Onun yeniden geleceğini ama bu zamanı tamamıyla negatifliğe adadığını söyle ona. Dindar bir şekilde negatif ol. Ağla, gözyaşı dök, bağır, çığlık at, küfret; nasıl hissediyorsan. Ama bir şeyi hatırla, mutlu olma, (kahkaha). Hiçbir mutluluğa izin verme. Eğer kendine yakalarsan hemen kendine bir tokat at! Kendini negatifliğe geri götür ve minderleri dövmeye başla, onlarla kavga et, zıpla, iğrenç ol! Ve bu kırk dakika boyunca negatif olmanın çok zor olduğunu göreceksin.

Bu zihnin temel kanunlarından bir tanesidir: Bilinçli olarak ne yapmak istersen iste, yapamazsın. Ama sen onu yap; ve bilinçli olarak yap, bir ayrılık hissedeceksin. Onu yapıyorsun amayine de bir tanıksın; onun içinde kaybolmazsın. Bir mesafe oluşur ve bu mesafe son derece güzeldir. Fakat bu mesafeyi yaratmanı söylemiyorum. Bu bir yan üründür; onun için endişelenmene gerek yok. Kırk dakika sonrasında negatifliğin dışına ansızın zıpla.

Minderleri fırlat, ışıkları aç, güzel bir müzik koy ve yirmi dakika dans et, sadece "Evet! Evet! Evet!" de. Bu senin mantran olsun. Ve iyi bir duş al. O tüm negatifliği söküp atacaktır ve sana yeni bir evet deme hissi verecektir.

Bu sayede bu seni tamamıyla arındıracaktır. Bir kez bu kayalar kaldırıldığında güzel bir akışın olabilir.

Kahkaha Meditasyonu

Uyumadan önce geceleyin ve sabah bu meditasyonu on ila kırk dakikalığına dene. Sessizce otururken varlığında kıkırdama yarat, sanki tüm beden kıkırdıyor, gülüyormuş gibi. Kahkahayla sallanmaya başla; ayaklarına ve ellerine yayılsın. Büyük bir gürültü ile gelirse izin ver; sessizce gelirse izin ver. Bütün bedeninin içinde olsun; sadece dudaklar ve boğaz değil, ayaklarının tabanlarından yükselip göbeğine doğru çıksın.

Kendini bir küçük çocuk gibi zihinde canlandır. Eğer canın isterse yerlerde yuvarlanmaya başla. Katılmak gürültüden daha önemlidir. Kasılıp kalma; rahatla, onunla işbirliği yap. Başlangıçta birazcık abartsan bile faydası olacaktır.

Sonrasında yerde yüzüstü uzan. Yeryüzü ile temas kur, yeryüzünün annen olduğunu ve senin çocuk olduğunu hisset; bu duygunun içinde kaybol. Yeryüzü ile nefes al, yeryüzü ile bir hisset. Topraktan geliyoruz ve bir gün geri döneceğiz.

Yeryüzü ile bu teması kurduktan sonra dansında farklı bir nitelik olacaktır.

Bu, gece uyumadan öncesi içindir. On dakika yeterli olacaktır ve sonra uykuya dal. Ve sabahleyin ilk şey olarak onu yatağında yapabilirsin. Yani geceleyin en son

şey ve sabahleyin ilk şey olacaktır. Geceleyin kahkaha uykunda bir akım yaratacaktır. Rüyaların daha neşeli, daha şamatacı olacaktır ve onlar sabah kahkahana yardım edecektir; onlar zemini yaratacaktır. Sabah kahkahası bütün günün akımını oluşturacaktır. Bütün gün boyunca ne zaman fırsat olursa kaçırma: Kahkaha at.

Yüzdeki Gerginliği Serbest Bırakmak

Her gece uyumadan önce yatağında otur ve yüzünü şekillere sok; tıpkı çocukların yapmaktan hoşlandığı gibi. Her çeşidinden suratlar yap; iyi, kötü, çirkin, güzel. Böylece tüm yüz ve yüz kasları hareket etmeye başlar. Sadece on ila on beş dakikalığına sesler çıkar, anlamsız sesler işe yarayacaktır ve sağa sola sallan ve sonra uyu. Sabahleyin duşunu almadan önce yine aynanın önünde dur ve on dakikalığına yüzünü şekillere sok. Aynanın önünde durmak daha çok yardım edecektir: Görebüceksin ve tepki verebileceksin.

Çocukluğunda yüzünü aşırı miktarda kontrol etmişindir. Her türden duyguyu bastırmışsındır. Yüzünü tamamıyla ifadesiz hale getirmişsindir; hiç kimse yüzüne bakarak duygularının ne olduğunu anlayamaz. Bu yüzden geceleyin on dakika yüzünü şekillere sok, ses çıkar ve bundan küçük bir çocuk gibi keyif al. Ve sabahleyin de aynanın önünde yap böylece bir uzman haline geleceksin. İki üç ay içerisinde tamamıyla gerginlik gitmiş olacak.

Kafadan Kalbe Geçmek-

Düşünceden hissetmeye geç. Ve bunun en iyi yolu kalbinden nefes almaya başlamak olacaktır.

Gün boyunca hatırlayabildiğin kadar derin nefes al; nefesin tam göğsün ortasına çarptığını hisset. Sanki tüm varoluş içine, kalbinin tam ortasına —sola değil, sağa değil...tam olarak ortasına— akıyormuş gibi hisset. Kalp merkezinin olduğu yer burasıdır.

Bunun fiziksel kalple hiçbir alakası yoktur. O tamamıyla farklı bir şeydir; o görünenin ardındaki bedene aittir.

Bu nedenle derin bir şekilde nefes al ve ne zaman bunu yaparsan en azından beş kez derin nefes al: içine al, kalbini doldur. Sadece onu ortada hisset. Varoluş kalbin aracılığıyla canlılık, yaşam, Tanrısallık, doğa akıtıyor...her şey içeri akıyor.

Ve sonra derin bir şekilde nefes ver, yine kalpten ve sana akıtılan şeyi varoluşa geri verdiğini hisset. Bunu günde pek çok kez yap.

Ve giderek daha çok ve daha çok duyarlı hale geleceksin, pek çok şeyin daha çok farkında olacaksın. Daha çok koku duyacaksın, daha çok tat alacaksın, daha çok dokunacaksın, daha çok göreceksin, daha çok duyacaksın, her şey daha yoğun olacak. Yaşamın senin içinde gerçekten titreştiğini hissetmeye başlayacaksın.

Gevşeme

Sadece bir çocuğu izle: O rahattır, o kendini bırakmış haldedir. Ve gevşemek için çok bilge olmaya gerek yoktur; o basit bir sanattır çünkü sen zaten doğduğunda onu biliyordun; o zaten vardır. Sadece onu durağan halinden aktive etmek gerekir, onu uyarmak gerekir.

Tüm meditasyon teknikleri senin kendini bırakma sanatını hatırlamana yardım etmekten başka bir şey değildir.

Basit ilkeler hatırlanmalıdır. Bedenden başlanılmalıdır. Yatağında yatarken uykun gelmeden önce ayağından itibaren kapalı gözlerle enerjiyi izlemeye başla. Oradan başla; sadece içerden izle: Bir yerde bir gerginlik var mı? Bacaklarda, baldırlarda, karında bir yerde bir gerginlik, kasılma var mı? Ve bir yerde bir gerginlik bulursan basitçe onu rahatlatmaya çalış. Ve rahatlama hissi gelmediği sürece bu noktadan başka bir yere hareket etme.

Ellere doğru git çünkü ellerin senin zihnindir; onlar zihnine bağlıdır. Şayet sağ elin gerginse beyninin sol tarafı gergin olacaktır. Eğer sol elin gerginse beyninin sağ tarafı gergin olacaktır. Bu nedenle ilk önce ellere doğru git —onlar neredeyse zihninin dalları gibidir— ve sonra en sonunda zihne ulaş.

Tüm beden gevşediğinde zihin neredeyse yüzde doksan oranında rahatlamıştır çünkü beden zihnin uzantısından başka bir şey değildir. O zaman yüzde on

ÇOCUK

gerginlik zihnindedir...basitçe izle onu ve sadece izleyerek bulutlar kaybolacaktır. O senin için birkaç gün sürecektir; o bir yatkınlıktır. Ve bu senin çocukluk deneyimini, çok rahat olduğun zamanı canlandıracaktır.

Birkaç gün içinde bu yatkınlığı yakalayabileceksin. Ve bir kez bu sırrı bildiğinde —bunu kimse sana öğretmez, onu kendi bedeninin içinde araştırmak zorunda kalacaksın— gün içinde bile istediğin zaman gevşeyebileceksin. Ve gevşemenin efendisi olmak, dünyadaki en güzel deneyimlerden bir tanesidir. Bu, ruhsallığa doğru büyük bir yolculuğun başlangıcıdır çünkü tam olarak bir rahatlık içinde olduğunda artık bir beden değilsindir.

Eğer tüm bedenin gevşekse basitçe bir beden olduğunu unutursun. Ve bu, bedeni unutmanın içindeyken, bedeninin içinde gizli kalmış olan yeni bir şeyin, ruhsal varlığın hatırlanmasıdır.

Rahat bırakmak, beden olmadığını ama ölümsüz, sonsuz bir şey olduğunu bilmenin bir yoludur.

Kendini doğal bir şekilde bırakmış olduğun deneyimleri bulabileceğin hayatına bir bak. Yüzerken yaşadığın anlar vardır, eğer gerçek bir yüzücüysen yüzmeden, sadece su üstünde kalmayı başarabilirsin ve muazzam bir bırakmışlık duygusu fark edeceksin. Nehirle birlikte gitmek, akıntıya karşı hiçbir hareket yapmamak, akıntının bir parçası olmak.

Kendini bırakma deneyimlerini farklı kaynaklardan toplayabilirsin ve kısa süre içerisinde tüm sırrı avuçlarının içerisinde tutuyor olacaksın.

Çocuklar İçin Meditasyonlar

On İki Yaşına Kadar Çocuklar İçin Meditasyon

Bu her okul gününün başlangıcında öğretmenler ve çocukların birlikte yapması için bir meditasyondur ancak bu zorunlu kılınmamalıdır.

İlk aşama:

Beş dakika gibberish: Çocuklara bağırarak, çığlık atmak ve duygularının ifadesi için tam bir özgürlük verilmelidir.

İkinci aşama:

Beş dakika kahkaha, tam olarak kahkaha atmalarına izin verilmelidir. Bunun sayesinde onların zihinleri daha saf ve taze olacaktır.

Üçüncü aşama:

Gibberish'ten ve kahkahadan sonra beş dakikalığına yere uzanmalılar. Ölü gibi hareketsiz ve dingin. Sadece nefes gelip gidiyor.

ÇOCUK

On İki Yaşından Büyük Çocuklar İçin Meditasyon

Osho sonradan on iki yaşından büyük çocuklar için bir adım daha eklemiştir. Kahkahadan sonraki ve sessizlikten önceki aşamaya beş dakikalık ağlama eklemiştir.

- 5 Dakika- Gibberish
- 5 Dakika- Kahkaha
- 5 Dakika- Ağlama
- 5 Dakika- Ölü gibi yatma

Kavuşulan Cennet

*Sizin mevcudiyetinizde otururken
pek çok kez kendimi son derece çocuksu bir
duygu ile kaplanmış olarak buluyorum.
Bu çok uzun zaman öncesinden de olsa
tanıdık geliyor. Bu önemli midir?*

Burada içinden geçtiğin bu büyük deneyim, temelde senin kaybettiğin çocukluğunu yeniden elde etmendir.

"Kaybolmuş çocukluğun" dediğimde, senin masumiyetin, hayret dolu gözlerin, bir şey bilmemen, hiçbir şeye sahip olmaman ama yine de dünyanın zirvesinde hissetmen demek istiyorum. Bu hayret, coşku, gerginliğin olmaması, endişenin olmaması, kaygının olmaması, parlak enstantaneleryeniden keşfedilmeli, onlara yeniden kavuşulmalıdır.

Elbette ikinci çocukluk, ilkenden çok daha fazla önemli ve kıymetlidir, ilkinde masumiyet, cehalet yü-

zünden vardı. Bu yüzden o, saf ve temiz ve sana ait değildi; o sadece doğal olarak her çocuğun başına gelen bir şeydi, ikinci çocukluk senin en büyük kazanımın olacaktır: O herkesin başına gelmez, ikinci çocukluk seni cahillik olmadan masum kılar, ikinci çocukluk her türlü deneyim aracılığıyla gelir. O olgundur, merkezdedir, olmuştur.

Böyle hissettiğin için kutsanmış hissetmelisin, ikinci çocukluk tam olarak meditasyonun varoluşsal anlamı demektir. Ve oradan gerçekte hiç terk etmediğin, terk etmenin imkânsız olduğu çünkü onun sen olduğun evine geri dönme yolculuğu gerçekleşir. Nereye gidersen git kendini orada bulacaksın.

Sende, koşulsuz bir şekilde her yerde seninle birlikte olacak, tek bir gerçek varlık vardır. Cehennemde bile olsan fark etmez, o seninle birlikte olacaktır; cennette bile olsan fark etmez, o seninle birlikte olacaktır.

Varlığının gerçek özünü bulmak, bir elde saf masumiyet ve diğer elde de yer yüzünde var olmuş en büyük bilgelik olması demektir.

*Bedenin
yaşlanıyor olabilir
ama şayet
sessiz olmanın ve
huzurlu ve
meditasyon halinde
ve sevgi dolu olmanın
yollarını öğrenebilirsen
yaşlanmayacaksın*

O yüzden bedenini yaşıyor olabilir ama şayet sessiz olmanın ve huzurlu ve meditasyon halinde ve sevgi dolu olmanın yollarını öğrenebilirsen yaşlanmayacaksın. Sabahın güzel gün ışığında parlayan, tüm incilerden daha de-

ğerli gözüken çiğ taneleri kader taze ve genç kalacaksın.

Çocukluğunun içinde mutlu ve keyifli olmalısın. İsa'nın defalarca, "Sen yeniden doğmadığın sürece..." derken söylemek istediği budur. Hıristiyanlar bile bu ifadenin anlamını çözememiştir. Onlar birebir düşünerek, "Sen yeniden doğmadığın sürece..."yi önce öleceksin ve sonra tekrar doğacaksın ve kıyamet gününde İsa seni cennete götürecektir diye anlamışlardır. Adamın söylemek istediği bu değildir.

Söylemek istediği şey şudur: Tam şu an bir kişilik olarak ölmediğin ve toplum ve insanlar tarafından kirletilmemiş, zarar görmemiş masum bir birey olarak ortaya çıkmadığın sürece... Senin yeni doğumun budur. Dirilmek budur.

Bayan Meyer, komşusu Bayan Jones'a, "Artık oğlunuz Ernie'nin bizim yüzme havuzumuzda yüzmesini istemiyorum" dedi.

"Ama benim zavallı Ernie'm ne yapmış?" diye sordu Bayan Jones.

Bayan Meyer kızgın bir şekilde, "Sürekli havuza işiyor," dedi.

"Onun üzerine bu kadar gitmeyin" dedi Bayan Jones, "bu yaştaki bütün çocuklar bunu yapar!"

"Belki de yaparlar," dedi Bayan Meyer, "ama atlama tahtasının üzerinden değil."

ÇOCUK

Çocukluğun kendine ait güzellikleri vardır çünkü o, görgü kurallarını, kibarlığı ve tüm bu saçmalıkları bilmez. O çok basittir, masumdur ve çok doğaldır.

Bir adam bara girdi ve bir köpeğin iki üç adamla birlikte masada oturup poker oynadığını görünce şaşırıldı. Adam oraya gitti ve "Bu köpek gerçekten iskambil kâğıtlarını anlayabiliyor mu?" diye sordu.

Adamlardan biri, "Elbette yapabiliyor" dedi. "Ama gerçekten bir oyuncu olduğu söylenemez. Ne zaman elinde iyi bir kâğıt olsa kuyruğunu sallamaya başlıyor!"

Bu kesinlikle masumiyettir...köpek mutluluğunu gizleyemez.

İki karafatma, çöp yığınının tepesindeki lezzetli şeyleri ktır ktır yerken bir tanesi, yakındaki bir apartmana taşman yeni kiracılar hakkında bir şey anlatmaya başladı.

"Duydum ki buzdolaplarında leke yokmuş, yerleri ıslık ıslık ve tüm evde tek bir toz zerreciği bile yokmuş" dedi. "Lütfen, lütfen" dedi diğer karafatma, "yemek yerken değil."

Ne kötü haber...!

Kuşların, arıların, karafatmaların dilini öğrenmeye başladığımız gün muazzam bir devrim olacaktır. Onların hepsinin kendilerine has iletişimi vardır. An-

KAVUŞULAN CENNET

cak o zaman kalp bir hüzün hisseder çünkü biz henüz insanlarla bile iletişim kurmayı başaramadık ve biz milyonlarca yıldır buradayız. Bu nasıl bir aptallıktır ki tüm insanlığın bize ait olduğunu ve bizim de ona ait olduğumuzu bilmiyoruz, insanın tüm yaptığı şey, sadece kesmek, öldürmek, savaşmaktır. Aynı enerji, aynı çaba bu dünyayı tüm evrendeki en büyük mucize haline getirebilirdi. Ancak biz birbirimizi anlamıyoruz. Aynı dili dahi konuşuyor olabiliriz ama anlamak şart değil; beklenen şey yanlış anlamadır. Bu yüzden insanlar kendilerini gizliyor, çocukluğunu gizliyor, masumiyetini gizliyor, kendisini herkesten savunma amacıyla koruyor; aksi taktirde genç ve yaşlı tüm çocukların bu yeryüzü cennetinde kıkırdayıp, gülüp, zevk alıp oynadığını görecektin. Bu ciddiyet neden? insan bu ciddiyetten hiçbir şey elde etmemiştir, o basitçe her şeyi yitirmiştir ama o, ciddi olmaya devam eder.

Ben tamamıyla ciddiyetin karşısındayım. Ben onu psikolojik bir hastalık olarak adlandırıyorum.

Sadece oyuncu, çocuksu, masum bir davranış doğru davranıştır. O benim sevap olarak, dindar, ruhani davranış olarak adlandıracağım şeydir..sadece insani değil, ilahidir.

Bir çocuk kadar masum olduğun an insanlığı aşmışsındır, Tanrısallığın dünyasına girmişsindir.

*Ben tamamıyla
ciddiyetin
karşısındayım.
Ben onu
psikolojik bir
hastalık olarak
adlandırıyorum.*

ÇOCUK

***Ben bir çocukken hiç gerçek bir çocuk
olamadım ama bu son günlerde sıklıkla
küçük bir çocuk gibi hissediyorum.***

Bu gerçekten bir mucizedir, gerçek bir mucizedir! Yeniden bir çocuk gibi hissetmek gerçek bir dönüşümdür. Ona izin ver...onun için utanç duyma. Yaşını ve zihnini bir kenara koy. Eğer bunu yapabilirsen birden vücudunda yeni bir enerjinin yükseldiğini hissedeceksin. Yaşın en azından yirmi yıl azalacak. Hemen gençleşeceksin ve daha uzun yaşayacaksın. Bu yüzden ona izin ver, o güzeldir.

Bir kimse yeniden bir çocuk haline gelmelidir. Ve o zaman hayat tamamlanır. Çocuklukta başlarız ve çocuklukta bitiririz. Eğer bir kimse bir çocuk haline gelmeden ölürse onun yaşam döngüsü tamamlanmamıştır. Onun yeniden doğması gerekecektir.

Doğunun tüm yeniden doğum fikri budur. Eğer yeniden doğabiliyorsan —bu hayatında yeniden doğabiliyorsan— yeniden doğmana gerek kalmaz. Eğer bu bedende gerçekten bir çocuk haline gelebilirsen, yeniden dünyada doğmana gerek yoktur. Varoluşun kalbinde yaşayabilirsin. O zaman geri dönmene gerek yoktur. Dersini almışsındır ve döngü tamamlanmıştır. Benim tüm çabam budur; senin yeniden bir çocuk olmana yardım etmek. Bu zordur, çok zordur çünkü senin tüm deneyimin, senin tüm kalıbın, senin tüm ka-

***Benim
tüm çabam budur;
senin yeniden
bir çocuk olmana
yardım etmek.***

rakterin direnir ve "Ne yapıyorsun? Bu çok aptalca görünüyor" der. Ama sen aptal ol ve bırak o kendiliğinden çıksın. O kadar yeni, o kadar hafiflemiş hissedeceksin ki ona izin ver. Bu çok önemli bir şeydir ama onu kaybedebilirsin. Ona yardım etmezsen kolaylıkla kaybolabilir çünkü senin tüm kişiliğin onun karşısında olacaktır. Ona izin vermek için, ona bir yol bulmak için bilinçli olarak çalışman gerekecek. Senin tüm geçmişin bir kaya gibi orada olacaktır ve bu yeni olgu, sadece damlayan bir su, küçük bir akıntı gibi olacaktır. Yardım edebilirsen o bir nehir olabilir; aksi taktirde kaya çok büyüktür. Fakat nihai olarak kişi destek olmaya, yumuşak olmaya, su gibi olmaya devam ederse daha güçlü olan, daha taşlaşmış gibi olan şeyler kaybolacaktır.

Uzun vadede kaya her zaman suya mağlup olur. Yaşlı adam her zaman çocuk tarafından yenilgiye uğratarılır. Ölüm her zaman yaşama mağlup olur. Kişi her zaman hatırlamalıdır ve kişi her zaman daha yumuşak, daha taze, daha genç şeylere yardımcı olmalıdır.

Çocuklarla arkadaş ol ve onların etrafında dolaş. Onlar ne yaparsa sen de yap. Onlar bundan hoşlanacaktır. Çocuklar çok alıcıdır ve her zaman anlarlar. Onlar hemen senin yaşlı gözüküğünü ama olmadığını anlarlar. Sadece çocuklara karış ve büyük insanları unut.

Her zaman için iki üç yaşında bir çocukla yürüyüşe çıkmak ve onunla dostluk etmek ve ne yaptığını görmek, nasıl yürüdüğünü görmek ve her şeyle nasıl ilgilendiğini görmek çok iyidir. Bir kelebek ya da bir çiçek

ÇOCUK

ya da havlayan bir köpek ve çocuk her an tam olarak onun içindedir. Sadece çocuk nasıl yaşanacağını bilir ya da kişi yeniden bir çocuk haline geldiği zaman nasıl yaşanacağını bilir. Bu ikisinin arasında sadece ıstırap ve cehennem vardır.

Bu nedenle üç yaşındaki bir çocuğun fikrini koru, bırak senin gerçekliğin bu olsun ve kronolojik yaşın, sadece toplumsal bir olgu, sadece bir surat olsun. Sadece dışardan bir yetişkin ol, içerden bir çocuk olarak kal. Ve tek başınayken tüm yetişkinliğini bir kenara bırak; bu gereklidir, bir çocuk gibi davran. Ve bu iyi olacaktır. Küçük çocuklarla oyna.

Bazen onları al, kumsalda bir yürüyüşe çık ya da herhangi bir yerde —bir bahçede— yürüyüşe çık. Ve tıpkı onlar gibi davran; onları senin gibi davranmaya zorlama. Sadece onları izle ve içinde yeni farkındalıkların yükseldiğini göreceksin.

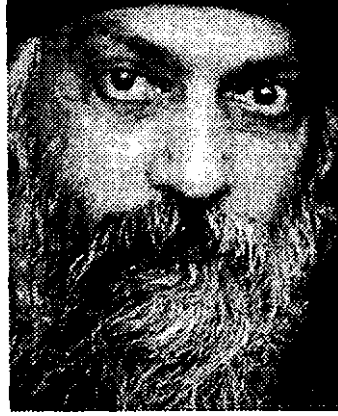
Bazen bir çocuk gibi hissetmek çok korkutucu olacaktır çünkü o zaman çok korunmasız, çok açık ve herkes seni incitebilirmiş gibi hissedeceksin. Yine çok çaresiz hale geleceksin.. ama bu çaresizlik güzeldir. Korunmasız olmak güzeldir; bazen incinmek güzeldir. Sadece bu acılardan uzak durmak için katılışırız, çelik gibi bir kabuk, bir zırh ediniriz. O güvenlidir ama ölüdür.

Çok güzel bir halin içindesin! Onun içinde kal ve yeniden ve yeniden davet et.

Ne zaman bir fırsat bulursan hemen bir çocuk ol. Banyodayken, küvette otururken tıpkı bir çocuk gibi ol. Tüm oyuncakların etrafında olsun!

YAZAR HAKKINDA

Osho'nun öğretileri, bireysel anlam arayışından, toplumun yüzleştiği en acil sosyal ve siyasi meselelere kadar geniş bir alanı kapsadığı için herhangi bir kategoriye sokulamamaktadır. Kitapları yazılmamış, otuz beş yıllık bir süre zarfında uluslararası bir izleyici kitlesine

ne yaptığı konuşmaların ses ve görüntü kayıtlarından yazıya dökülerek derlenmiştir. Osho, Londra'da yayınlanan, *Sunday Times* tarafından Yirminci Yüzyıl'm bin önemli insanından birisi ve Amerikalı yazar Tim Robbins tarafından "İsa Mesih'ten bu yana hayata gelmiş en tehlikeli insan" olarak tanımlanmıştır.

Osho, kendi çalışmaları hakkında, yeni tür bir insanın doğumu için uygun şartları oluşturmaya katkı yaptığını söylemiştir. Bu yeni insanı sıklıkla "Zorba-Buda" olarak tanımlar. Hem Yunanlı Zorba gibi dün-

yevi zevklerden, hem de Guatam Buda'nın sessiz dinginliğinden zevk alabilen bir insan. Osho'nun bütün çalışmalarına derinlemesine işlemiş olan vizyon hem Doğunun sonsuz bilgeliğini, hem de Batı bilim ve teknolojisinin en yüksek potansiyelini kavrar.

Osho ayrıca çağdaş hayatın hızlanmış temposunu kabul eden meditasyon yaklaşımı ve içsel dönüşüm bilimine yaptığı çığır açan katkılarıyla tanınmıştır. Onun özgün, aktif meditasyonları beden ve zihnin birikmiş stresini atmak için tasarlanmıştır. Bu sayede düşünce-den özgürleşmek ve meditasyonun dingin ruh halini yaşamak daha kolay olur.

Yazarın otobiyografi olarak Türkçe'de yayınlanmış bir kitabı mevcuttur:

"Osho - Provakatör Mistik: Aykırı bir Spiritüelin Gerçek Yaşam Öyküsü" Omega Yayınları, 2004, İstanbul

ULUSLARARASI OSHO MEDİTASYON BELDESİ

Uluslararası Osho Meditasyon Beldesi tatiller için muhteşem bir yerdir ve orada insanlar yeni bir yaşam biçimini daha çok farkında olarak, rahatlamış ve eğlenmeli bir şekilde doğrudan tecrübe edebilirler. Hindistan'daki Mumbai (Bombay) kentinin yaklaşık olarak 160 km güneydoğusundaki Pune'da yer alan belde, dünyanın yüz ülkesinden her yıl gelen binlerce ziyaretçiye çok çeşitli programlar sunar.

Orijinal olarak Maharajalar ve varlıklı İngiliz sömürgeciler için yazlık bir dinlenme yeri olarak kurulan Pune, şimdilerde çok sayıda üniversiteye, yüksek teknolojiye ve endüstriye sahip modern bir kent olarak gelişmektedir.

Meditasyon beldesi, Koregaon Park olarak bilinen banliyösündeki 160.000 m²'lik bir alana yayılmıştır. Beldenin yerleşkesinde yeni açılan otel, sınırlı sayıda ziyaretçiye kalma olanağı sunabilmektedir. Ayrıca, yakınlarda çok sayıda otel ve özel apartman dairesi birkaç günden birkaç aya kadar kalınabilecek olanakları son derece uygun koşullarda sunabilmektedir.